Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه:

||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کـتـــاب نـــــوم: افغان جنګي جنايتونه (لاسوندونه)

راټولونکی: رحمت اريا

ژبـــــــــــــاړن: رحمت اريا

خـــپــــرنـــــدوی: بېنوا انټرنيټ پاڼه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخي اسناد او لوی جنایتکاران

د ژباړونکي سریزه

په وروستیو وختونو کې د پخواني شوروي اتحاد د کمونېست ګوند د مرکزي کمېټې او دهغه د سیاسي او پوځي لوړپوړو چارواکو له یاددښت لیکونو څخه د پټو لاسوندنو له مخې پرونی لېرې شوی چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد د لس کلنې ویرلړلې او نېغې ښکېلوالي پټې کېسې راڅرګندوي. ګڼ شمیر کتونکي پر یوه غږ دي چې د شوروي اتحاد وروستـنۍ جګړې په خپله په شوروي کې یو کورنی پرغزلړلی (خشن) خوځښت رامنځ ته کړ او پایله یې د دغه هیواد په دړې وړې کېدلو واوښتله. هغه لاسوندي چې دلته وړاندې کیږي په افغانستان کې د شوروي اتحاد د جګړې د پېښلیک ، د افغان د دولت د مرستې پرغوښتنو ، د سرتېرو د لېږلو په تړاو د شوروي لومړنی غبرګون ، په مرکزي کمېټې کې د دغې پالیسۍ د غندنې پر سر د یوې کوشنۍ ډلې بیرته راتاوېدنه او پرافغانستان د شوروي د یرغل پراړېنو شېبورنا اچوي ؛ همداشان دلته داسې لاسوندي وړاندې کیږي چې شوروي په لومړیو شېبو کې په پام کې درلودل د افغان مقاومت پروړاندې په افغان پوځ کې لومړی یوازې یو جګړه ییز ځواک په پته ورګډ او بیا یې لمنه ورپراخه کړي ؛ دلته به د شوروي پر پالیسۍ ، د افغانستان د خلق ډیموکراټیک ګوند د رژیم لومړنۍ نېوکې ، او نورهغه لاسوندي را وسپړو چې شوروي خپل ځواک په څه ډول له افغانستانه بیرته په تېښته وایسته. د دغو ټولو لاسوندو پر یو ځاې کولو ، کولای شوپه افغانستان کې د شوروي د جګړې له تجربې څخه ډېر شیان ترلاسه کړو .

افغانستان ته د شوروي د سرتیرو د لېږد پرېکړه د افغانستان د خلق ډیموکراټیک ګوند د سرمشرېزې ډلې او د سر وزیر حفیظ الله امین او د وخت د کودتا پر مټ تش پر نامه ولسمشر نور محمد تره کي دغوښتنو له څو څوځله ټینګار اود روسانو له اوږدو سنجونو وروسته ونېول شوه. د ۱۹۷۹ کال د اوړي په اوږدو کې د مرکزي کمېټې لاسوندې څرګندوي چې د شوروي اتحاد مشران د سرتیرو لېږدولو ته زړه نه ښه کاوه او په بدل کې یې د هېواد پلورو خلقیانو او پرچمیانو غوښتنو ته په ځواب کې د سرتیرو پرځاې د پوځي توکو لېږد ته لېواله ول. خو کله چې امین د سپتامبر په مېاشت کې له ماسکو څخه د تره کي له راستنېدلو وروسته نومو ړی د واک له ګدۍ لېرې او پر بالښت سا ور وایستله نو د امین لېونتوب ته د شوروي د مشرتابه غوړونه بوخ شول او ویې انګېرل چې ګنې سبا ورځ به له امین څخه یو بل سادات جوړ او امریکې ته به مخه کړي. پرافغانستان باندې د یرغل په تړاو د شوروي د پوځ په منځ کې دننه له پیاوړي یوموټي هراړخیز غبرګون او مخالفت سره د شوروي د مرکزي کمېټې په منځ کې د یوې کوشنۍ ډلې غړو پرېکړه وکړه او خپله پرېکړه یې د یوه رابري مــُهـُر په توګه پر نورو غړو په وچ زور ور ومنله. د ځمکني پوځ د پلي کولو په اړه د شوروي سوسیالیستي جمهورتیونو د اتحاد د ګډ پوځ ستر درستیزمار شال اوګراکوف او د هغه مرستیال ستر جنرال اخریموف په ټېنګه خپل غبرګونونه څرګند کړل او په بدل کې یې د شوروي د موخو د ترلاسه کولو لپاره د څولنډ مهالو کوشنیو پوځي ډلګیود پلي کولو وړاندېز وکړ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوروي له افغانستانه د لږ شمير اوڅارنو يامالوماتو پربنسټ د سرتېرو د لېږلو پرېکړه تر سره کړه. په پېښو کې د شوروي د را ښکېلو جنګياليو پروينا چې کې جي بي يوازې د پوځي څارکښو (جي آر يو) پر سرچينو ډاډ درلود او بس. او داپه ځنګېزه توګه د کې جي بي د مشر يو .ڤي. اندروپوف د اغېزو د غبرګون د راپارونې څرګندويي کوي چې نوموړي د ګوند سکرترجنرال بريژنيف ته چې د ۱۹۷۹ کال په اوږدو کې په مرګوني ناروغۍ اخته وو ، د مالوماتو د لېږد د څارنې پازوالي په غاړه درلودله. له افغانستانه د کې جي بي ترلاسه شوي ګزارشونه د داسې پياوړو ډنډورو بيړني انځورونه را انځوروي چې ګنې امين له سي ای اي سره لاس درلود اوله بله اړخه کې جي بي په سېمې کې د امريکې د ورانکارو کړنو پر چټکتيا هم ټېنګار کاوه. (ولسمشر کارتر لا وختي د ۱۹۷۹ کال د جولای په مباشت کې يو لارښود لاسليک کړی وو او د امين او تره کي د رژيم مخالفينو ته يې د مرستې د غځولو لارښوونه کړې وه.)

د افغانستان ځمک انځور يا نقشه د شوروي اتحاد په ماغزو کې نه شوه ځايدلای او نه دغه هېواد د شوروي د مشرانو په ايدياليوجېکي جوړښت کې ځای پرځای کېدلای شوای. په افغانستان کې د شوروي د پېښې راښوييدنه د شوروي د مشرتابه د کورنيو ټولنيزو مفکورو له بنسټه راپاڅېدلې وې چې له مارکسيستي � لينينيستي دکتورينو څخه خړوبېدلې او په خواشېنۍ چې دغه خړوبوالي د شوروي د مشرتابه سترګې ور ړندې او نه يې شوای کولای د يوې توکميزې ټولنې رينښتونې جوړښت په رښو سترګو ووينې. هغوی ګروهن ول چې په نړۍ کې به داسې يو هيواد نه وي چې په هغه کې د سوسياليزم د زړيو د کرلو لپاره ځای نه وي ، د بېلګې په توګه د ګوند ايدياولوجيست ميخاييل سولوسوف او باريس پونوماريوف افغانستان ته د دويمې منګوليا په سترګو کتل. د پېښو او حقايقو دغسې انګيرنې او په انګېرنو کې د ډوبوالي ککړيو، پرافغاني ټولنې پرَديو ناپيژاندل شويو ټولنيزو- اقتصادي نوښتونو په خپله زبرځواکوالې منلو ته لاره را پرانېستله ، د بېلګې په توګه د زبرځواکې ځمک- ويشنې نوښتونه او ريفورمونه .

شوروي پرېکړه کوونکو په افغاني ټولنه کې د اسلام پياوړې اغيزې په پام کې نه وې نېولې. د شوروي په دولت او پوهنتونونو کې يوازې څوتنه ول چې په اسلام کې يې کارپوهيزه پوهه درلودله. د مشرتابه لوړو کړېو ته د افغانستان په وګړو کې د هغوی د ګروهنې او ګروهنيزې تګلارې په اړه لږ مالومات ورکول کېدل. سياسي او پوځي مشران به هغه وخت هک پک شول کله چې افغانانو دوی ته د پانګوالۍ ضد او پرمختلونکي ځواک پرځای ، د بهرنيو يرغلګرو او " کافرانو" په سترګه کتل. له افغانستانه تر لاسه شوي ګزارشونه د شوروي د پوځ او د سياسي کاپوهانو د يوې برخې په منځ کې "پراسلام د خبرتيا" د کار پر ودې څرګندونه کوي .

د افغانستان د خلق ډيموکراټيک ګوند هيڅلکه يو يوموټی ګوند نه وو ، دغه ګوند د ټبرنيو او توکميزو کرښو د بېلوالي په لېکو کې ښوويدلی يو ګوند وو. سره له دې چې د خلق د ډيموکراتيک ګوند په هرې ګوندي او دولتي کړۍ کې د شوروي د سلاکارانو يوه ستره او ښکروره شمېره لېدل کېدله خو د "خلق" او "پرچم" د ډلو کورنيو شخړو او ستونزو د ماسکو لپاره د اکر او حالاتو په څارلو او ننګونو کې ډيرې ستونزې را وپارولې. په افغاني ټولنې کې د توکميز کړکېچ سېک شمېرلو او د هغه په هيڅ نه بلل د ملي يووالي او پخلاينې د پاليسۍ د پاتې راتګ او ناکامۍ له

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاملونو څخه يو لامل ګڼل کېږي. دغه ګوند خپل ناولی او خونړی واک پر کودتا پيل کړ او بېرته پرکودتا را وپرځېد چې هغه هم د ګوند له پلوه يو کورنۍ کودتا وه او ددغه ګوند کرغېړنه واکمني پای ته ورسېدله .

په افغانستان کې جګړې د شوروي اتحاد پرکورنېو سياسي تګلارو پياوړي اغېزه وشېندله. د دغې جګړې يوه پياوړې اغيزه د کمونيست ګوند د واک د ګدۍ په ناقانوني کولو را وڅرخيدله . د شوروي په ملکي ټولنه کې د شوروي د پوځ ښکېل سرتيري د يوه هيواد په کورنيو چارو کې د لاسوهونکو په توګه ګوښي او ورټل شول. پوځ د يوه نيواک ګر ځواک په توګه و پيژاندل شو او خپله روحيه يې له لاسه ورکړه. د بشري حقونو نامتو پـلـوي او د دولت مخالف اکاډيميسين آندري سخاروف په افغانستان کې د شوروي د پوځ ړنده ترهګري په براﻻ وغندله. په منځنۍ اسيا کې په افغانستان کې د شوروي د پوځ د ښکېلوالي اسلامي ضد انځور د اسلامي بنسټپالنې لپاره د چټکې ودې لاره پرانېستله او ان دا چې په چيچنيا کې يې د خپلواکۍ غوښتنې غورځنګ را وپاراوه او دغو دواړو لاملونو نن د روسيې لپارهستره ټېکاويزه ستونزه رامنځ ته کړې ده .

شورويان په لنډ وخت کې و پوهېدل چې دوی د افغانستان د مأموريت لپاره بشپړه تابيا او پراخه تګلاره په پام کې نه وه نېولې. د مأموريت لومړنۍ موخه د ښارونو او پوځي مرکزونو ساتنه وه � او دا مأموريت ورو ورو له ساتنې په جګړې واوښت او د مأموريت خېټه د وخت په تېرېدلو لا نوره و پرسېدله. د شوروي د پوځ ګڼ شمير سرتيري د زيرمې يا احتياط د دورې سرتيري ول او ټول يې افغانستان ته را ولېږل شول او دا په خپله دې ته نغوته کوي چې شوروي پوځ د ياغيانو پر وړاندې په ټول ځواک او توان په کار اچول شوی وو ځکه چې د پراخ پوځي دسپلين د نشتوالي او نه ډاډ له امله پرافغاني پوځ زړه نه تړل کېده .

شوروي پوځ په هېڅ ډول د ګوريلايي جګړو روزنه نه درلودله. د سرتيرو رسمي دنده دا وه چې ملکي کسان د دولتي ضد کسانو له تيريو څخه وژغوري، په ريښتوني اړخ کې که څه هم شوروي سرتيرو ته ويل شوي ول چې د دوی دنده د ملکي وګړو ساتنه ده خو هغوی به هره ورځ له ملکي وګړو سره په جګړو کې را ښکېل شول او پايله به يې پرته له توپيره د ملکي وګړو په ټوليزې وژنې را وا ښتله. د ګوريلايي جنګياليو د جوړښت د نيولو کړاونه (عمليات) به تل ناکامه ول او په څو څو ځله به په وَرته سيمه کې تکرار شول ځکه چې مجاهدين او غازيان به غرونو ته په شا شول او کله به چې شوروي ځواکونه خپلو لښکرکوټونو ته را ستانه شول نو مجاهدين به بيرته خپلو کلېو ته راغلل. د افغانستان له ځکمنې جوړښت سره د شوروي پوځي توکو، وسلو، شوبلو ، زغروالو ګاډو او نورو له اره سمون نه خوړ او په آسانۍ تر برېد لاندې راتلل .

همداشان شوروي لښکر د خپلو موخو په څرنګوالي کې په دوه وو کې پاتې ول او د موخو له ناڅرګندوالي ډېر وکړېدل. د هغوی لومړنۍ موخه د افغانستان د خلق ډيموکراټيک ګوند ساتنه وه ، خو کله چې لښکرې پرکابل ورننوتلې هغوی ته وويل شول چې د امين او د هغه د رژيم ټغر ورټول کړي. تر هغه وروسته د مأموريت مخه بلې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوا ته واوښتله اولاسوندي څرګندوي چې د شوروي د مشرتابه سرمشریزې ډلې دا نه منل چې ګڼې شوروي لښکرې دې د خلق ډیموکراټیک ګوند لپاره په راپارول شوې کورنۍ جګړه کې ښکیل شي. شوروي هغه انګیرنې او خوبونه چې د شوروي د تش پرنامه لړو (محدودو) ځواکونو د نړیوالې "انترناسیونال" دندې د ترسره کولوتر نامه لاندې لېدل یوازې ایډیالوجېکي بڼه درلودله او تر همدغه نامه لاندې شوروي لښکرو ته ویل کېدل چې هغوی به په افغانستان کې له سوسیالیستي انقلاب څخه ساتنه کوي خو د ډیر لږ وخت په تیرېدا د جګړې په ډګر کې د را ګیر پاتې کېدلو سکالو له دغه خوب څخه ځادر لیرې کړ .

د جګړې په هماغو لومړیو شپږو کې د شوروي د پوځ د مشرتابه سرمشریزو ډلو ته څرک ولګېده چې د افغانستان د شخړې لپاره هېڅ راز پوځي حل شتون نه لري. د ۱۹۸۰ کال په هماغو لومړیو کې د پوځ د بېرته را ایستلو سکالو په پام کې ونیول شوه او د سیاسي حل د لارو چارو پر لټولو ټېنګار کېده خو په دغه تړاو هېڅ راز پوخ ګام پورته نه شو او پرته له دې چې د یوې رڼې او څرګندې موخې څرنګوالی روښانه شي د شوروي پر لړو او محدودو لښکرو شخوند وهل کېده او په افغانستان کې یې جګړه په ټول ځواک او وس پرمخ بېوله او هره ورځ یې افغانان په سرو وینو کې لمبول، زندانه ډک او تشېدل او پلېګونونه د غازیان او د خپلواکۍ د پتنګانو په سرو وینو سره کېدل. دغه ټولوژنه پرته له توکمېزه توپیره د هېواد په هر ګوټ کې پلې شوه خو تر ټولو ډیره ستره خونړۍ ورانې یې په پښتون مېشتو سېمو کې تر سره کړه. یوه نا منل شوې انګېرنه وایې چې یوازې په دغو سېمو کې روسانو دومره وسله و کاروله چې په دویمې نړېوالې جګړې کې نه وه کارول شوې. روسانو د افغانستان د خلق د ډیموکراټېک ګوند له واکمنو او څه نا څه له دوه نیم سوه زره پورته خونړي پوځي ځواک سره یو ځاي د افغانستان پر ټولو وګړو سرې خونړۍ مېچنې را وګرځولې او پرته له اټومي بم څخه نوره هر ډول پرمختللې وسله یې په هېواد کې وکاروله .

خو په افغانستان کې د شوروي د جګړې لومړني ګزارشونه د افغانستان د غرونو او ځمکني جوړښت په څرنګوالي او بدوالي ټېنګار کوي او شوروي لښکرو ورته په هېڅ راز چمتو والی نه درلود چې شوروي پوځي افسرانو څو ځله کټ مټ په ویتنام کې د امریکایانو د جګړې په شان ور ته ګوته نیوله او له ټول مډرن تخنېکي ځواک او نړېوال زبرځواکې سره سره یې بیا هم له افغانانو سرونه ټکول .

د افغانستان د خپلواکۍ سپېڅلو شهیدانو اورښتېنو ننګیالیو ته نړۍ په سلامي شوه

رحمت آریا

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي پرسرچينو ياددښت لېک

په افغانستان کې د شوروي د لاسوهنې په تړاو تر ټولو ستره او پياوړې سرچينه د روسيې د ولسمشرۍ او د شوروي د دفاع د وزارت له آرشيفونو او د شوروي د سياسي مشرانو او پوځي بولندويانو له خپرو شويو سرچينو څخه را کـتـيږي. دغه سرچينې په دغو څانګو پورې اړه لري: د شوروي سوسياليستي جمهوريتونود کمونيست ګوند د مرکزي کميټې د غړو د غونډو لمېسنې "مـُسـَوِدې" چې پر کال ۱۹۹۲ "ز" ولسمشرباريس يالتسين ورته په ټولنيزو خبري رسنيو کې د خپرېدا اجازه ورکړه ، کې جي بي ، د شوروي د پوځ د پوځي څارکښې اداري ته له کابله تر لاسه شوي ګزارشونه چې ډيري يې د افغان د جګړې د جنرال ، جنرال الکساندر ليخانوفسکي له پلوه د يوې پراخې څېړنې په ترڅ کې د "کړېدلو افغانانو' د' زړورتيا" تر نامه لاندې خپاره شوي ، يو شمېر سياسي لېکونه چې په افغانستان کې د شوروي د سفيرانو له پلوه د شوروي د بهرنيو چارو وزارت ته لېږل شوي او په آرشيف کې دي ، د خبرو اترو د لړۍ هغه يادديښت لېکونه چې د سفيرانو او نورو مشرانو ترمنځ چې له افغان مخالفينو سره يې تر سره کړي او په ماسکو کې د معاصرو لاسوندو د ساتنې په مرکز کې ساتل کيږي، هغه څېړنيز لېکونه چې د مرکزي کميټې او پوځي مشرتابه پرنامه لېکل شوي او هغه هم د معاصرو لاسوندو د ساتنې په مرکز کې ساتل کيږي . په افغانستان کې د شوروي د جګړې د وخت په دغو لاسوندو کې تر ټولو مهم لاسوندي د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د بهرنيو چارو د پخواني وزير ګريګوري . ايم ، کرونيکوف او د شوروي د " محدودو؟" لښکرو د وروستني بولندوی جنرال باريس ګروموف يادديښت لېکونه دي. په افغانستان کې د شوروي د ښکېوالي په تړاو يو شمير اړين لاسوندي په انګريزي ژبه د ۱۹۹٦ � ۱۹۹۷ په ژمي کې د ۸ � ۹ ګڼې په ترڅ کې د سړې جګړې د نړيوال تاريخ د پروژې په بولتين کې خپاره شوي دي .

له دغې لېکنې سره مل لاسونديپرافغانستان د شوروي د يرغل د پريکړې پرډيرو اړينو او مهمو اړخونو رڼا اچوي چې څنګه لښکرې افغانستان ته ولېږل شوې او څنګه دغه "محدود قطعات" بيرته و ايستل شول .

ډير پټ (کاملأ سِري)

آړلېک "کاپي"

د کاري غوندي د لړۍ يادديښت لېک

خپرېدنه : ناشوني ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د کمونيست گوند د مرکزي کميټې غونډه

۱۹۷۹ کال ، د مارچ ۱۷

د غونډې مشر: ملگرى ليونېد ايليچ برژينيف

د غونډې گډونوال:

واى . ژي . اندروپوف ، اې اې گرومېکو، الکساندر نيکلاى کاسيگين ، اې واى پليشي، کې يو چرنېنکو، ډي ايف اوستينوف ، پى ان دميچييف ، بي ان پاني ماريوف ، ايم سي سولومينتيزيف ، ان اې تخنيکوف ، آى ژي کپيتانوف ، وي آى دول گيخ، ايم ژي زيميانين ، کې ژي روساکوف ، ايم سي گرباچف

سکالو : د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت د حالاتو خرابوالى او زموږ له پلوه شونى ځواب

کريلينکو : ليونېد ايليچ [برژنيف] له موږ غوښتي دي چې په دغسې يوې يو ناڅاپه شېبې کې د مرکزي کميټې غونډه را وبـَلو او پيل يې کړو ؛ هغه به سبا زموږ په غونډه کې گډون وکړي او د افغانستان په ډيموکراټيک جمهوريت کې د را پورته شويو حالاتو په اړه به خبرې اترې وکړو. حالات بېړني دي. ملگرو گرومېکو ، اندروپوف او اوستينوف يوشمير وړانديزونه راټول کړي او بشپړه ټولگه يې ستاسو ترمخ پرته ده. راځئ چې دغې سکالو ته له نېږدې وگورو او څرک ولگوو چې کومې لارې چارې ولټوو اوکوم گامونه بايد اوچت کړو. ښه به وي چې ټول يې د ملگري گرومېکو له خولې واورو .

گرومېکو: زموږ وروستيو اړيکو ته په کتلو سره چې موږ ته د پټو کېبلونو له لارې له افغانستانه او همدا شان له پوځي سلا کار ملگري گريلوف او په سفارت کې د لنډ مهالي استازي /شارژدافير ملگري الکسي يف څخه د تيلفوني کنفرانس له لارې تر لاسه شوي څرگندوي چې د افغانستان حالات په لنډ وخت کې کړکېچن شوي او په اوسني مهال کې د اله گولې زړه د هرات ښارگوټى دى .

موږ ټول له پخوانيو کېبل شويو مالوماتو څخه پوهيږو چې په هغه ښار کې د افغان پوځ اولسمه فرقه ځاى پرځاى وه او ټېکاو يې ساتلى وو ، خو اوسني مالومات وايي چې دغه فرقه ټوله په بل مخ اوښتې ده. د فرقى يو توپچي کنډک او يو پلى کنډک تللى او له ياغيانو سره يو ځاى شوي دي. له پاکستاني خوا د ورانکارانو او ترهگرو يو شمير ډلې سيمې ته راننوتلي دا ډلې نه يوازې روزل شوې بلکه د پاکستان ، چين ، امريکا او ايران له سرتيرو سره يوځاى سيمې ته ننوتلي او په هرات کې ورانکارى کوي. ورانکارې ډلې د ايران او پاکستان له لارې د هرات ولايت سيمې ته ننوتلې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او له کورنیو انقلاب ضد ډلو سره یو ځای شوي دي. وروستنۍ پيښې د مذهبي سخت دريځو له لورې تر سره شوې. د پرشاتـګي "مرتجع" یاغي شوې ډلې مشران له مذهبي مشرانو سره په پراخ ډول تړاو لري .

د ياغيانو د شميرې ځرک لګول ګران ښکاري ، خو زموږ ملګري وايي چې شمير يې" په لفظي ډول " زرګونو ته رسيږي .

ستاسو پام تر ټولو اړين ټکي ته را اړوم او هغه دا چې نن سهار مې پر يولسو بجو د تره کي له مرستيال امين سره چې د بهرنيو چارو وزير هم دی خبرې اترې وکړې خو نوموړي د افغانستان د حالاتو په اړه ان د غوږ بوځولو يوې کوشنۍ نښې ته هم ګوته ونه نيوله او په بل اړخ کې په يوې آسماني کرارۍ او ډاډ ينې ځرګنده کړه چې حالات پيچلي نه دي او هر څه د پوځ په ځار او واک کې دي ، او دې ورته نورې خبرې . په بله وينا هغه ځرګنده کړه چې د سېمې دريز د دولت تر بشپړ ځار و واک لاندې دی .

کريلينکو : په لنډ ډول ، د امين ګزارش ته په کتلو ويلای شو چې د افغانستان مشرتابه د دغو پيښو په تړاو هېڅ راز انديښنه نه لري .

ګرومېکو: چورلټ همداسې ده. امين لا دا هم زياته کړه چې د افغانستان حالات سرترپايه سم دي. هغه وويل چې د والي تر لاس لاندې د يوې کوشنۍ پېښې ګزارش ورکړل شوې او بس او د هيواد ټول واليان د قانوني دولت تر ځنګ ولاړ دي . خوپه بل ريښتوني اړخ کې زموږ د ملګرو د ګزارشونو پربنسټ په هرات او په يو شمېر نورو سېمو کې حالات غوږ بوځونکي دي او ياغيان د دغوسېمو ځار او اوک په لاس کې لري.

تر هغه ځايه چې پر کابل اړه لري، په کابل کې حالات کرار دي . د افغانستان ليکلې له پاکستان او ايران له کرښو سره تړلې دي ،يا پر بله وينا نيمايي تړلې دي . د افغانانو يوه غټه شمېره چې په ايران کې د کار کولولپاره تللي ول له ايرانه شړل شوي او په ټوليز ډل د هغوی زړه وهل شوی او ګڼ شمېر يې له ياغېانو سره يو ځای شوي دي.

د افغانستان لپاره د مرستو سنجونې د يوه وړانديز په توګه ستاسو تر مخ پرتې دي. بايد پرې ور غبرګه کړم چې د هيوادني کرښو د ساتلو لپاره مو لس ميليونه روبله د نغدو پيسو په توګه هم په پام کې نيولې دي .

ترهغه ځايه چې په پاکستان پورې اړه نيسي ، بنسټېزه خبره دا چې پاکستان د ترهګرو لپاره يوه پخه سېمه ده او له هغه ځايه ياغيان افغانستان ته راننوځي ، اړينه وه چې د افغانستان چارواکو د يوه غبرګون په ترڅ کې په ليکلي توګه د پاکستان له غوړونو تيرکړې وای ، لنډه دا چې يوه لېکلې خبرتيا بايد شوې وای. خو افغاني مشرتابه دغه کار نه دی کړی. او دا سرې هک پک کوي .

له امين څخه مې وپوښتل چې تاسو له موږ څه ډول کړنې "اقدامات " غواړئ؟ له هغه مې وپوښتـل چې زموږ له پلوه څه ډول مرستو ته سترګه پر لاره ياست . خو امين بل وړانديز نه درلود ، هغه په ساده ګۍ وويل چې زه په افغانستان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې پرېږېر ښه باور ولاړه سنجونه لرم او هغه مرستې چې تاسو له موږسره کړې دي ، موږ به په يوه ښه درېږ کې ودروي او زياته يې کړه چې د افغانستان ټول ولايتونه د قانوني حکومت تر بشپړ څار او واک لاندې دي . ما له امېنه وپوښتل چې تاسو له ګاونډيو هېوادونو او يا له کورنيو انقلابي ضد ستونزو څخه ويره نه لرئ؟ امين پر ډاډه راته ځواب راکړ چې نه ، او زياته يې کړه چې رژيم ته هېڅ ډول ګواښ نشته. په پای کې هغه نېکې هېلې د مرکزي کميټې غړيو او ليونيد ايليچ برژينيف ته وړاندې کړې . او دا وې زما خبرې له امين سره .

له يوه لنډ وخته ښايي له دوه يا دريو ساعتو وروسته زموږ د ملګرو له لارې خبراغی چې په هرات کې حالت کړکېچن دي . يوه کنډک ، څرنګه چې مخکې مې ورته ګوته ونېوله توپچي کنډک پر خپلو سرتيرو مردکي و اورول او د دويم کنډک يوه برخه ياغيانو ته واوښتله . لنډه دا چې د اولسمې فرقې يوه برخه چې د هرات د ولايت د ساتنې پازوالي لري دولت ته پاليااله ده او بس. زموږ ملګرو دا هم زياته کړه چې د ياغيانو نوې ډلې چې په ايران او پاکستان کې روزل شوي دي ښايي سبا پر هرات يرغل وکړي .

نيم ساعت وروسته موږ له خپلو ملګرو خبر تر لاسه کړ چې ملګري تره کي د پوځي چارو لوی سلاکار ملګری ګريلوف او شارژدافير ځان ته رابللي . له تره کي سره هغوی پر کومو اړخونو خبرې وکړې؟ هغه له شوروي اتحاد څخه د پوځي او خوراکي توکو او پوځي اوزارو غوښتنه وکړه او دغو غوښتنو په هغو لاسوندو کې غبرګون مونډلی چې موږ مرکزي کمېټې ته وړاندې کړی دي. د پوځي توکو په تړوا بايد ووايم چې تره کي د خبرو په ترڅ کې په ګړندۍ توګه د ځمکني او هوايي پوځ اړتيا ته هم ګوته ونېوله. دا په دې مانا ده چې د ځمکني ځواک پلي کولو او هوايي ځواک دواړو ته د اړتيا غوښتنه شوې ده .

زما په اند ، موږ بايد افغانستان ته د مرستې له خپل لومړني بنستېز وړانديز څخه کارپيل کړواو بايد دا ونومونو چې : موږ په هېڅ ډول حالاتو کې نه غواړو افغانستان له لاسه ورکړو. موږله شپيتو کالو راهيسې له افغانستان سره په سوله کې ژوند کړی. او که موږ افغانستان اوس له لاسه ورکړو نو هغه به د روسېې پرړواندې را تاو شي ، او دا به زموږ په بهرني سياست کې يو ډېر پرېکنده پرشا تګ وي . څرګنده ده چې په دغه منځ کې يو شی بنستېزې سنجونې ته نغوته کوي او هغه دا چې که پوځ د وګړو تر څنګ ولاړ وی ، نو خبره په بشپړ ډول بله ده ، دويم دا چې که پوځ د قانوني حکومت ملاتړ ونه کړي � او دريم دا چې که پوځ د دولت پرړواندې پاڅون وکړي ، او په پای کې يې زموږ پر پوځونو را واوړي ، نو خبره به لا پسې پيچلې شي. موږ د ملګرو ګريلوف او الکسي يف له خبرو پوهيږو چې د مشرتابه په منځ کې دريزاو روحيه د ملګري تره کي په ګډون په بشپړ ډول ځېل ته نه ده رسېدلې .

اوستينوف : زموږ مشرپوځي سلاکار ملګري ګريلوف او په افغانستان کې زموږ شارژدافيرملګری الکسي يف له تره کي سره ول . ما د ټيلفون له لارې له ملګري ګريلوف سره خبرې وکړې هغه راته وويل چې د افغانستان مشرتابه د حالاتو له څرنګوالې څخه په اندېښنه کې دي او په ځانګړې توګه د هرات حالات ښه نه دي ، او دې ورته د پکتيا

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالات هم د اندېښې وړدي. د خبرې تر ټولو بد اړخ دا دی چې د فرقې دنده د هرات ساتنه وه او فرقه بې اغېزې وه، اوپه داسې یوه وخت کې د فرقې بولندوی په هوایي ډګر کې کښېني په بله وینا نوموړی هلته پناه وړي او دولت ته له پالیالو کنډکونوڅخه دهېڅ یوه کنډک د کړنو بولنده نه کوي. باید تاسو ته ووایم چې سبا (د مارچ ١٨) به د هرات ولایت ته د چاڼیزې کړاونو (عملیاتو) ډلې واستول شي .

موږ ملګري تره کي ته سلا ورکړه په هغو سېمو کې چې یاغیان راپورته شوي دي یو ځل بیا نورې ډلې واستوي . هغه په ځواب کې وویل چې دا به ګرانه وي ځکه چې په نورو سېمو کې هم حالات ښه نه دي . لېده دا چې هغوی له شوروي سوسیالیستي جمهوریتونوڅخه د ځمکنیو او پوځي مرستو د ځواب لویه هېله لري .

اندروپوف: هغوی هېله لري چې موږ دې پریاغیانو یرغل وکړو .

کریلینکو : که موږ خپل سرتیري هلته واستوو ، پوښتنه دا ده چې موږ له چا سره جګړه کوو . د یاغیانو پر وړاندې ؟ او یا د مذهبي بنسټپالو لویو ډلو پر وړاندې چې ټول یې مسلمانان او په منځ کې یې عادي وګړي په پراخه کچه ورګډ شوي له دې امله موږ به اړایستل شو چې د وګړو د غټې شمېرې پر وړاندې د جګړې دروند پېټی پر اوږو پورته کړو .

کاسیګین : د افغانستان د پوځ کچه او شمېره څومره ده � څوفرقې لری؟

اوستینوف : افغانستان لس فرقې لري ، چې سل زره سرتیري کېږي.

اندروپوف : زموږ څارکښیزې اوڅارنې یا مالومات نغوته کوي چې له پاکستانه څه نا څه درې زره تنه یاغیان افغانستان ته ننه ایستل شوي دي . دا د جګړې د جنګیالیو غټه برخه ده مذهبي بنسټپالان د وګړو له منځه دي .

کریلینکو : که پاڅون ټولنیز وي ، نو د هغو کسانو ترڅنګ چې له ایران او پاکستانه راغلي او ټول یې ترهګر او یاغي دي ، نو پوځونه د افغانستان د ټولو وګړو په ګډون د ټولنې له یوې سترې برخې سره په جګړه کې را ښکېل دي . او دا څرګنده ده چې هغوی مذهبي جنګیالي او د اسلام لاررویان دي .

ګرومېکو: د دولت د پلویانو او د یاغیانو ترمنځ د تړاو خبره لا تر اوسه څرګنده نه ده. هر څه ته په کتلو د هرات پېښې توغمناکې را څرګنده کړه ځکه هلته له زرو تنو څخه ډېر وژل شوي دي خو له دې سره سره حالات لا راټه او روښانه نه دي .

اندروپوف : څرګنده ده هغه یاغیان چې افغانستان ته له سېمې څخه راننوځي د کورنیو یاغیانو له پلوه ورته ښه راغلاست ویل کیږي او له افغانانو څخه به وغواړي چې له هغوی سره یو ځای شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسیګین : زما په اند د راتلونکي په پام کې نېول شوې پریکړې ګارلېک " مسوده " دې له بنسټه سمه شي. ترټولو لومړی موږ باید د اپریل تر مباشتې پورې د وسلو لېږد ، ونه ځنډوو ، او موږ باید هرشي په همدغه مارچ کې پرته له ځنډه واستوو . دا لومړنی کار دی.

دویم دا چې موږ باید په یوه ډول نه په یوه ډول د افغانستان مشرتابه ته د اخلاقي ملاتړ روحیه ورکړو، او د دغو ګامونو د پلي کولو وړاندېز کوم : تره کي ته دې خبرورکړي چې موږ د ګازو د هرو زرو کیوبېک مترو بېه له پینځلس روبلو څخه پینځه ویشت روبلو ته لوړوو. د بیې په دغه لوړوالي به هغوی به د وسلو اونورو توکو د ترلاسه کولو په بدل کې د رامنځ ته کېدونکو لښګتونو تشه ډکه کړي . زما په اند دغه وسلې دې افغانستان ته وړیا ورکړل شي او د څېړنو او ارزوني د ۲۵ په سلو کې بیې پوښتنه دې ورڅخه و نه شي .

ټولو : په یو غږ ومنله

کاسیګین : دریم دا چې موږ باید ۷۵ زره ټـُنه خوراکي توکي هم ولېږو. زه ګومان کووم چې پر دغې شمېرې دې له سره کتنه وشي او دغه شمېره دې سلو زرو ټـُنـو ته لوړه شي. دا هغه ګامونه دي چې زما په اند دې د پرېکړې په ګارلېک کې ورګډې شي او ورزیاته دې شي چې موږ دغه مرستې د افغان د مشرتابه د روحېې د پیاوړي کولو په موخې تر سره کوو. موږ په دې ټېنګار چې ٦٠ کاله مو څنګ په څنګ په سوله کې ژوند کړی باید د افغانستان جګړې او ستونزې ته لومړیتوب ورکړو .څرګنده ده چې له ایرانیانو ، چینایانو او پاکستانیانو سره ستونزه او جګړه شتون لري خو له دې سره سره ایران د افغانستان له جګړې سره مرستې او ملاتړنې ته لیواله دی ، ایران ځانته موخې لري اوتر ټولو اړین ټکی د ا چې ایرانیان ډېر مذهبي دي. او دا باید په پام کې ونیول شي. پاکستان به هم ورته ګامونه اوچت کړي. د چینایانو په اړه د ویلو لپاره څه نه شو ویلای. په پای کې زما پر اند د خپلې پریکړې لیونتوب او پایلې باید په پام کې ونیسو چې موږ به په پریکنده ډول د افغاني مشرتابه مرسته وکړو. هر ګوره ما د تادیې او جبېرې په تړاو لا وختي خبرې کړې او نه غواړم پر هغې بیا را تاو شم ، او د هغه ترڅنګ هغسې چې دلته په لیکلي ډول ویل شوي ، وړیا تأدیات دي؛ او تأدیات په وړیا توګه په نغدو اوړېدلای شي . هغه چې هر ډول وړیا نغدي پیسې وي موږ به په هر حالت کې له هغو څخه څه تر لاسه نه شوای کړای .

اوستینوف : افغانستان ته د وسلو د لېږد د خبرلېک په ګارلېک 'مسوده' کې چې هر څه ویل شوي ټول یې وختې (مخکې له پریکړې � ژ) افغانستان ته د لېږد لپاره چمتو او د دغو وسلو او توکود لېږد چارې لا وختې تر لاس لاندې نېول شوي دي. له بده مرغه زه پوهیږم چې موږ به د اپریل له مباشتې مخکې د توکو لیږدونه وشو کولای که نه؛ دا به ډېره ګرانه وي. زه وړاندېزکووم چې د وسلو د لېږدونې پریکړه دې همدلته همدا اوس ونېول شي. تر هغه ځایه چې د وسلو د بیې د ورکړې او تأدیې خبره ده ، هغه به زه همدا اوس د ګارلېک له مخه پاکه کړم .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسیگین : ټول په یوه غږ دي چې سر له سبا دې د وسلو د لېږد چارې پیل شي.

اوستینوف : سمه ده ، موږ دا کوو ، او ډاډ به ترلاسه کړو چې دغه کارونه دې سر له سبا پیل شي .

کریلینکو: راځئ ملګري کاسیګین ته واک او دنده ورکړو چې د شوروي د سوسیالیستي جمهوریتونو د وزیرانو د شورا د پریکړې په ګارلېک دې چې پاڼې زموږ په مخ کې پرتې دي زموږ د خبرو اترو له تل څخه را وړاندېز شوې سمونې ورګډې کړې او سبا به هغه د ګارلېک وروستنۍ بڼه موږ ته راکړي .

کاسیګین : چورلټ . زه به سبا سهار دلته راسم او هر څه به ترسره کړم.

کریلینکو:موږباید د ډاډ د ترلاسه کولوو هغه لارې چارې هم وپلټو چې دغه پوځي توکي د مارچ په مېاشت کې واستول سي .

کاسیګین :لکه چې ملګري اوستینوف وویل د مارچ په مېاشت کې به د هر څه لېږل نا شوني وي ، نو ښايي د پاتې شویو توکو دوېمه برخه د اپریل په مېاشت کې واستول شي ، خو راځئ چې دغه دوېمه برخه دې ډېره کوښنۍ وي .

غواړم یوه بله پوښتنه راپورته کړم : تاسو هر څه چې وایاست ویې وایاست ، امین او تره کی دواړه د هېواد چارې له موږ څخه پټوي . موږ لا تراوسه په پرېکنده ډول نه پوهېږو چې په افغانستان کې څه پـېښېږي . له حالاتو څخه د هغوی ارزونه څه ده؟ تر ټولو مخکې هغوی هڅه کوي چې حالات د یوه خوندور انځور په رنګ کې را ښرګند کړي ، خو په ریښتوني اړخ کې موږ په سترګو وېنو چې په هېواد کې څه تېرېږي. څرګنده ده چې هغوی ښه خلک دي ، خو په بل اړخ کې هغوی ستره معامله له موږ څخه پټوي. لامل یې څه دی ؟ ګرانه به وي چې څه ووایم. زما پر اند موږ باید هر څومره چې ژر کېږي له خپل سفیر آندری آریوویچ سره د دغې پوښتنې د ګډولو پریکړه وکړو. که څه هم هغه په عملي ډول دغه واک نه لري او نوموړی به هغه څه ونه کړی چې موږ یې ورځخه غواړو .

ددې ترځنګ زه به د نورو پوځي کارپوهانو د لیږد خبره په پام کې ونیسم او هغوی ته دنده ور وسپارم چې څرک ولګوي په پوځ کې څه تیریږي .

د هغه ترڅنګ به د یوې پراخې سیاسي پریکړې سکالو هم په پام کې ونیسم. ښايي د دغې سیاسي پریکړې ګارلېک به زموږ ملګري د بهرنیو او دفاع په وزارتونو او یا د کې جي بي د بهرنیو چارو په څانګه کې جوړ کړي. څرګنده ده چې ایران ، پاکستان او چین به د افغانستان پروړاندې را تاوشي ، او هر څه یې چې په واک وي وبه یې کړي ، د افغانستان له قانوني دولت څخه به سرغړاوی وکړي او د کړنې به یې په هېڅ وشمیري. دلته پرموږ ده چې د تره کي د رژیم سیاسي ملاتړ پراخ کړو. او روښانه ده چې کارتر به د افغانستان د مشرتابه پروړاندې پایڅې را بډ وهي .

که دا اړتیا پېښه شي چې موږ خپل سرتیري پلي کړو ، له چاسره باید جګړه وکړو؟ هغه کسان چې د افغانستان داوسني مشرتابه پر وړاندې مقاومت وکړي څوک به وي؟ آیا هغوی ټول تر محمدي بیرغ لاندې راټول دي ، دیوې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګروهنې وګړي دي ، او تر دغې ګروهنې لاندې د دوی ګروهنه دومره پیاوړې ده چې ټول په یوه مورچل کې د یوې موخې لپاره راټولیږي ؟ ماته داسې ښکاري چې موږ باید له امین او تره کي سره د هغو تیروتنو او اشتباهاتو په تړاو خبرې وکړو چې دوی په داسې وخت کې د هغو د پېښېدلو لپاره اجازه وکړې ده. که رښتوني اړخ ته وګورو امین او تره کی دواړه تر همدا نن پورې هغه وګړي له چړو تیروي او وژني يې چې له دوی سره هم غرې نه دي. هغوی ټول مشران ووژل ، نه یوازی د "پرچم د ډلې" د لوړې کچې لوړپوړې مشران بلکه د منځنۍ کچې مشران یې هم ووژل .

ځرګنده ده چې د سیاسي لاسوندي جوړول به ګران کار وي ، لکه چې تل وایم له دریو ورځو مخکې به د هغه د جوړولو لپاره زموږ ملګري پرې په کلکه کار وکړي .

اوستینوف : دا ټول سم دي . هغه څه چې الکسي نیکولایوویچ وایي باید ډیر ژر تر سره شي .

ګرومیکو: لاسوندی به ډیر ژر چمتو شي.

کاسیګین : زه ګومان نه کووم چې له افغان پلوه به پرموږ زموږ له خوا د سرتیرو د پلي کولو په تړاو زور واچول شي . راځئ هغوی پرېږدو چې خپل ځانګړي پوځي ټولي جوړ کړي چې په ستونزمنو سیمو کې د یاغیانو د ټکولو وړتیا ولري .

اوستینوف : که وغواړو خپل سرتیري پلي کړو نو زما په اند په هېڅ یوه حالت کې دې زموږ پوځونه له افغان پوځونو سره په ګډه چیرې نه ځي .

کاسیګین : موږ باید خپل پوځونه تیارسۍ کړو ، د هغوی د کار په تړاو دې پریوه کاریزه پیام، کار وشي او د ځانګړي استازي له لارې دې ور واستول شي .

اوستېنوف : موږ د پوځي ګام د اوچتولولپاره دوه لارې په پام کې نېولې دي . د لومړۍ لارې په ترځ کې به موږ په یوې ورځ کې ۱۰۵ (مه) هوایي فرقه په افغانستان کې پلې کړو او په کابل به کې یو پلی موټریزه کنډک بیا پلی کړو؛ د کرښې په اوږدو کې به ٦٨ (مه) فرقه ځای پرځای کړو ، او په کرښې کې به پینځمه موټریزه توپچي فرقه ځای پرځای شي. د دغې تابیا په رڼا کې به موږ د دریو ورځو په ترڅ کې چمتو اوسو چې سرتیري پلي کړو. خو تر ټولو لومړی به هغه سیاسي پریکړې چې اوس مو پرې خبرې وکړې په پام کې ونیسو .

کریلینکو: ملګري اوستینوف سکالو په سم ډول را څرګنده کړه. موږباید په یاغیانو پسې متې رابډ وهو. او په سیاسي لاسوندي کې دې دغه سکالو په روښانه او څرګنده ډول وویل شي.

د هغه تر څنګ موږ باید له تره کي سره له زغمه کار واخلو؛ کله چې موږ لا اوس د پوځي ځواکونو د پلي کولو خبره تر څېړنې او خبرو اترو لاندې نیسو ، نودغه پوښتنه دې هم سرتر پایه په پام کې ونیول شي. د افغانستان له غوښتنې پرته موږ نشو کولای ځواکونه پلي کړواو موږ باید دغه خبره د ملګري تره کي له غوږونو تیره کړو. او دا باید د

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګرب کاسیګین ملګري تره کي ته د کنفرانس په ترڅ کې نېغ پر نېغه ور یاده کړي. د هغه تر څنګ تره کی باید وپوهول شي چې خپلونو چلَونو 'تاکتېکونو' ته بدلون ورکړي . وژنې ، ځورونې او دې ته ورته نورې چارې باید په ډېله ییز ډول باید تر سره نشي .

مذهبي سکالو ، له مذهبي ټولنو سره تړاونه ، په ټولېز ډول دین او دیني مشرانو ته دې ځانګړی پام او مانا ورکړل شي. دا د ټولېزې سکالو یوه تګلاره او پالیسي ده. تره کی باید په پریکړې ډول ډاډ راکړي چې د هغوی له پلوه ددغو ټاکل شویو تګلارو په پلي کولو کې سرغړاوی نه کیږي .

لاسوندی باید ژر تر ژره تر سبا پورې چمتو شي. موږ به له لېونېد ایلییچ سره د دغې تګلارې د پلي کولو په څرنګوالي کې هم سلا وکړو .

اوستینوف : موږ دوېمه چمتو شوې لاره هم لرو. له دغې لارې سره سم موږ په افغانستان کې دوه فرقې پلې کولای شو .

اندروپوف : موږ باید د پرېکړې هغه ګارلېک یا مسوده ومنو چې نن مو پرې خبرې وکړې ، په پرېکړې کې د سماونو په تړاو دې د راتلونکو شمېرنو او سماونو لپاره وروسته خبرې اترې وشي. او د سیاسي پریکړې په اړه موږ باید د سترګو په رپ کې چمتو اوسو ځکه چې له پاکستانه ډلې تپلې په راخوتېدو دي .

پونوماریوف: موږباید د ۵۰۰ تـنو په شا او خورا کې یوه ډله د کارپوهانو او سلا کارانو په کچې افغانستان ته واستوو. دغه ملګري باید په هغه څه ښه وپول شي چې وېې کړي .

اندروپوف: د هرات په شا او خوا کې څه نا څه شل زره ملکي کسان دي چې په بلوا کې یې ګډون کړی دی. د تره کي په تړاو خبره چې مخکې مو وکړه ، موږ باید همدا اوس ورته لستونې پورته کړو. زه ګومان کووم ښه به دا وي چې ملګری کاسیګین ورسره خبرې وکړي .

ټولو پر یوه غږ ومنله . ښه به دا وي چې ملګری کاسیګین دې ورسره خبرې وکړي.

اندروپوف: موږ باید سیاسي وینا ته وروستۍ بڼه ورکړو ، په پام کې مو وي چې موږټول به د یرغلګرو پر نامه وپیژاندل شو، خو په پام کې مو وي چې د دغه کار په نه کولو، له هېڅ ډول آړوتې او خنډ 'قید او شرط' پرته به موږ افغانستان له لاسه ورکړو .

پونوماریوف : له بده مرغه د افغانستان په اړه ډېر شیان دي چې موږ پرې نه پوهیږو. ماته داسې ښکاري چې له تره کي سره دې د پرېکړې په ترڅ کې دغه ټولې راپورته شوې پوښتنې را وسپړل شي ، او په ځانګړي ډول هغه پرېږدئ چې په ټولېزډول له ټول هېواد او له پوځ سره د هیواد د حالاتو په اړه پراخه خبرې وکړي. هرګوره موږ وینو چې پوځ یې سل زره جنګیالي لري او زموږ د سلاکارانوپه مرسته له دغه پوځ سره ډېر شیان تر سره کېدلای شي. پرته له هغې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

به یوازې همدغه شل زره یاغي جنګیالي بریالي شي. د ټولو په سر کې دې افغان ځواکونه اړین کارونه تر سره کړي او وروسته که په رښتیا اړتیا راپېښه شوه نو موږ به خپل ځواک ور پلی کړو .

کاسیګین : زه ګومان کووم چې د وسلو لېږل اړین برېښي ، خو په دې آړوتي 'شرط' چې د یاغیانو په لاس کې پرېنوځي. که د افغان ځواکونو جوړښت ونړېږي نو لېږل شوې وسله به هم د یاغیانو لاس ته ولوېږي. بله پوښتنه چې را پورته کېږي دا ده چې موږ به نړیوالو ته څه ځواب ووایو. که موږ په رښتیا وغواړو چې خپل ځواکونه پلي کړونو ټولو دغو پوښتنو ته باید لاره ومونډل شي او موږ باید هره خبره او هرڅه په ښه ډول سمبال کړو اوباید هرڅه په پراخه ډول را وسپړو. ښايي زموږ له پازوالو ملګرو څخه یو تن سېمې ته سفر وکړي چې د سېمې له حالاتو څخه پراخه او نېغ پرنېغه جاج اخیستنه وکړي. دغه ملګري کېدای شي ملګرى اوستېنوف یا ملګرى اوګارکوف وي .

اوستېنوف : په افغانستان کې حالات کړکېچن کېږي. په دغه ترِاو موږ باید خبرې وکړو ، ماته د سیاسي ارزونو له مخې داسې ښکاري چې موږ تر اوسه څه نه دي پیل کړي. له بلې خوا موږ ته ښايي چې د افغان د پوځ ټوله ورِتیا ځانته څرګنده کړو. ماته داسې ښکاري چې په ماکې داسې شې نسته چې افغانستان ته ولاړ شم. زه پکې شک او شوپیان لرم.کېدای شي د دولت یو بل غړى هلته ورشي .

کاسیګین : دیمتري فیدروفوویچه! ته باید هرو مرو ولاړ شـئ. خبره دا ده چې موږ افغانستان ته د وسلو یوه لویه کچه لېږو او باید ډاډه شو چې وسلې د انقلاب ضد وګړو لاس ته نه ورځي. موږ په افغانستان کې ۵۵۰ تنه سلاکاران لرو ، او هغوى باید په پوځ کې د حالاتو په اړه خبر وساتل شي .

اوستېنوف : ان که زموږ له منځه یو تن هم ولاړسي د یوې یا دوه وو ورځو په ترڅ کې به څه ترلاسه نه کړي .

ګرومېکو: زه ګومان کووم چې له تره کي سره دې خبرې اترې اې ان کاسیګین یا ډى ایف

اوستېنوف پرمخ یوسي ، او ډیره شونې بریښي چې ملګرى کاسیګین به دغه چاره تر سره کړي .

کاسیګین : مخکې له دې چې له تره کي سره خبرې وکړم باید د لیونېد ایلییچ اجاره ترلاسه کړم. زه به سبا له لیونېد ایلییچ سره لومړې خبرې وکړم او بیا له تره کي سره.

اندروپوف : د دغې پرېکړې تر رڼا لاندې موږ باید له لېونید ایلییچ سره په پراخه توګه سپړنه وکړو .

ګرومېکو: موږ باید د حالاتو د کړکېچن کېدلو په اړکلبنه کې پراخې خبرې وکړو. همدا نن زموږ له منځه د افغانستان له روانو حالاتو څخه ځوک په سمه خبر نه دى . یوازېنى یو شى چې څرګند دى دا ده چې موږ نشو کولاى افغانستان په دوه وو لاسونو دښمن ته وسپارو. د دغې موخې د ترلاسه کولو لپاره موږ باید په ژوره واندو. کېداى سي د سرتیرو د لېږد خبره یوې خوا ته کېښودل شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسیگین: موږ ټول پر یوه غږ یو چې افغانستان به د دښمن لاس ته نه پرېږدو. له همدغه اړخه موږ باید د سیاسي لاسوندي (وینا-ژ) پر ټولو اړخونو کار وکړو- ټولې سیاسي لارې چارې باید په کار واچول شي چې افغان مشرتابه وکولای شي پرخپل ځان ډاډېنه ترلاسه کړي ، زموږ د په پام کې نېول شوېو مرستو تابیاو لپاره لاره پرانېزي ، او موږ ته په وروستي ګام کې د اړتیا پراټکلبنې دي د ځواک د کارولو کړکې پرانیستل شي .

ګرومېکو: زه غواړم پر یوه شي ټینګار وکړم او له ټولو غواړم چې په ځیرېې په پام کې ونیسي ، او ټول باید دغې پوښتنې ته ځواب ولرو چې که حالات کړکیچن شي څه وکړو. تره کي خو لا وختي حالات د غوږ بوځولو وړ بللي او امین له بله اړخه حالاتو ته له ښې سترګې ګوري. په لنډ ډول افغان مشرتابه زما په اند په ټول هېواد او په پوځ کې دننه د حالاتو له څرنګوالي څخه سمه جاج اخیستنه نه ده کړې .

پونوماریوف: افغان پوځ یوه پوځي کوتاه تر سره کړه زما په اند په دولت کې د کارپوهېزې پوهې تر رڼا لاندې کولای شي خپل دریز د هېواد په ساتنې کې څرګند او وساتي .

کریلینکو: لویه ستونزه دا ده چې د پوځ ګڼ شمېرتکره بولندویان او کارپوهان یا وژل شوي یا زندان ته ارتـَول شوي دي. او دغه کار پر پوځ ناوړه اغیزه پرې ایستلې ده .

ګرومېکو: زموږ یو له ټولو لویو دندو څخه د پوځ پیاوړتیا ده چې زموږ له کار سره لوی تړاو لري. زموږ د کار ټوله برخه باید پر سیاسي مشرتابه او پوځ نېغه وي . د ټولو په سرکې باید ومنو چې افغان مشرتابه له موږ څخه د چلند یوه لویه برخه پټوي. د ځېنو نا څرګندو لاملونو له امله هغوی له موږ سره روڼ چلند نه کوي او دا لویه بدمرغي ده .

اندروپوف: ماته داسې ښکاري چې موږ باید ټول سوسیالیست هېوادونه له دغه چلند څخه خبرکړو .

کریلینکو : موږ په پراخه په دغې اړه خبرې وکړې ، راځئ چې پایلې ته ځان نېږدې کړو .

پریکړه :

۱ .ملګري کاسیګین ته دنده ورکول کېږي چې موږ ته را کړل شوی لاسوندی دې لا څرګند ،روڼ او روښانه کړي ، او ورکې دې د سل زرو ټنو خوراکو توکو د زیاتولو خبره ورزیاته کړي ، د ګازو بیه دې له ۱۵ روبلو څخه ۲۵ روبلو ته لوړه شي ، او له لاسوندي څخه دې د سلنې ، نغدو پیسو او نور ورته وییکي لیرې شي .

۲ .ملګري کاسیګین ته دنده ورکول کیږي چې له ملګري تره کي سره اړیکه ونیسي ، او څرګنده کړي چې هغوی د افغانستان له حالاتو څخه څه ډول ارزونه او جاج لري او موږ ته څه اړین دي چې تر سره یې کړو. له تره کي سره د خبرو په ترڅ کې ملګري کاسیګین ته دنده سپارل کېږي چې د مرکزي کمېټې د اوسنۍ غونډې د پام وړ ټکي له نوموړي سره ګډ کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ .پرهغه دریم ټکي چې موږ دلته په مرکزي کمیټې کې وربانديې خبرې وکړې دا دی چې ملګرو ګرومېکو ، اندروپوف او پونیماریوف ته دنده سپارل کېږي چې د افغانستان په اړه دې د سیاسي وینا پرچال چلند او د اندونو د راکړې ورکړې په تړاو کار وکړي .

۴ .موږ باید د بهرنیو چارو د وزارت له لارې له پاکستانه وغواړو چې د پاکستان دولت دې د افغانستان په سیاسي چارو کې لاسوهنه ونه کړي .

۵ .موږ باید د افغانستان له پوځ سره د مرستې لپاره د ملګري اوستېنوف هغه وړاندېز ته په یوه غږ شو چې زموږ په پوځي ډلګیو کې د څواک د کارولو په اړه پر راپورته شویو ستونزو لاسبرى ومومو .

٦ .باید خپل تر ټولو تکړه کارپوهان د کې جي بي او د دفاع د وزارت له لارې افغانستان ته ولېږو چې په افغان پوځ او په ټولېزه ډول په ټول افغانستان کې د راپورته شویو حالاتو بشپړه ارزونه او څېړنه وکړ .

۷ .زموږ د پریکړې په ګارلېک کې باید داسې آړوتي 'شرایط' ځای پرځای شي چې د افغانستان په کورنیو چارو کې پاکستان ، ایران ، چین او د امریکا متحده ایالات لاسوهنه کوي او دغه ګارلېک دې د خپرولو لپاره چمتو او د دریمګړو هیوادونو د خپرونو له لارې دې خپور شي .

۸ .ملګرو پونومارییف او زیمیاتین ته دنده ورسپارل کیږي چې د افغانستان په کورنیو چارو کې دې د ایران ، پاکستان ، چین او د امریکا د لاسوهنو په اړه لاسوندي راټول او له چمتو کولو وروسته دې د خپرونو له لارې خپاره کړي .

۹ .کله چې موږ پوځ کاروو ، باید د هغو تورونو منلو ته چمتو اوسو چې نور هېوادونه به یې پرموږ د یرغلګرو په نوم را وتپي .

۱۰ .د دفاع وزارت ته به اجازه ورکړل شي چې د افغانستان او د شوروي د سوسیالیستي جمهوریتونوسره په ګډه پوله کې دې دوې فرقې پلې کړي .

په پای کې موږ ته اړینه ده چې نور سوسیالیست هېوادونه په دغه غونډه کې له وړاندې شویو وړاندېزونو او ګامونو څخه چې په پام کې مو نیولي دي خبر کړو .

ملګرو! بل وړاندېز لرئ؟

ټول! و منل شو

کرېلینکو : زه به همدا اوس له ملګري چرنینکو سره اړیکه ټینګه کړم او هغه به له نیول شوې پرېکړې خبر کړم .

ټول! ومنل شوه!

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولای شئ دمه ونیسئ

کریلینکو : ما همدا اوس له ملګري چرنېنکو سره خبرې وکړې. هغه وویل چې را منځ ته شوي وړاندیزونه ټول سم دي او نوموړی به لیونېد ایلیچ له پرېکړې څخه خبر کړي .

راځئ چې ننۍ غونډه همدلته پای ته ورسو [غونډه پای ته ورسېدله]

[بله غونډه � ژ]

کریلېنکو : پرون موږ ومنل چې ملګری اې ان کاسیګین به له ملګري تره کي سره اړېکه نیسي . راځئ چې ملګري کاسیګین ته غوږ شو .

کاسیګین: لکه څنګه چې پرون مو ومنل ، ما له ملګري تره کي سره د تیلفون له لارې دوه ځله خبرې وکړې. هغه زما تر غوږ راتیره کړه چې په هرات کې یاغي سرتیري هغه وګړي چاڼوي چې د دولت ملاتړي دي. په هغه ښار کې حالات پیچلي دي. د ملګري تره کي پروینا که د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونه په دغسې شېبې کې له موږ سره مرسته ونه کړي ، موږ واک نشو ساتلای .

د هغه ترڅنګ ملګري تره کي وویل چې ایران او پاکستان یاغیان سمبالوي او له ایرانه د راستـنېدونکو افغانانو په جامو کې ایراني سرتیري افغانستان ته را اوښتي او سرغړاوني او اله ګولې یې راپارولې دي . په پای کې د افغانستان په یو شمېر ولایتونوکې په ځانګړي ډول د هرات په ښار کې د پـېښنو لړیو خرګنده کړه چې له ځان سره یې ویروونکې پایلې رامنځ ته کړې دي. ملګري تره کي غبرګه کړه چې ستونزه به یوازې په یوې ورځ کې له منځه ولاړه شي. او که هرات له ولکې ووت نو ټوله خبره به پای ته ورسیږي .

وروسته بیا ما له هغه پوښتنه وکړه : په افغانستان کې په افغان پوځ کې سل زره تنه سرتیري دي او ټول یې په هرات کې ځای پرځای نه دي ؛ آیا هلته یوازې اولسمه فرقه دیره او ځای پرځای ده. آیا تاسو ته شوني نه ده چې څو فرقې جوړې او هرات ته یې واستوئ چې د دولت د ملاتړو مرسته وکړي؟ ملګري تره کي ځواب راکړ چې څو فرقې جوړېږي خو تر هغه مهاله چې فرقې رامنځ ته کېږي په هرات کې به دولت ته یو پالیاله غنډ هم نه وي پاتې .

د پوځ د فرقو او غنډونو د جوړولوپه اړکلبنې که هغوی ته ملاتړي ځواک د پوځي توکو، شوبلو او دپلیو ځواکونه لپاره د زغروالو موټرونو په بڼه ور ورسیږي ، په دغه تړاو ما له هغه وپوښتل چې آیا تاسو د شوبلو د چلوونکو لړ لېک برابرولای شئ چې په ډګرکې ورڅخه کار واخیستلای شئ؟ هغه وویل هغوی د شوبلو چلوونکي نه لري نو له دې امله ملګري تره کي د تاجیکي شوبلو او زغره والو موټروچلوونکو دغوښتنې وړاندېز وکړ چې د افغانانو په جامو کې دې افغانستان ته را واستول شي. ما ورته بیا ټینګار وکړ چې ملګری تره کي ، هیڅ داسې لاره نشته چې موږ د خپل د پوځ ښکېلېدل د جګړې په ډګرکې پټ کړو ؛ دا به په لنډ وخت کې ټولو ته بربنډه شي او د نړۍ خبریالان به دغه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره په ټوله نړۍ کې خپره کړي او وبه وايي چې د شوروي شوبلې په افغانستان کې په جګړې کې ښکېل شوي دي . ما له هغه وپوښتل چې ، ملګرى تره کیه ! د کابل د وګړو شمېره څو ده ؟ هغه په ځواب کې وويل چې يو مېليونو او دوه سوه زره تنه . بيا مې له هغه وپوښتل چې آيا تاسو ته به ناشوي وي چې د کابل له وګړو څخه د فرقې يوه برخه جوړه کړئ ، هغوی سمبال او په ورته ډول وُرته وسلې ورکړئ چې د هيواد له نورو ولايتونو سره د مرستې جوګه شي ؟ دې پوښتنې ته په ځواب کې هغه وويل چې د هغوی د روزنې لپاره هيڅ څوک نسته .

بيا مې ورته وويل چې دا څنګه شونې ده چې څومره پوځي کارپوهان د شوروي د سوسياليستي جمهوريتونو په پوهنتونونو کې روزل شوي او له پخواني دولت څخه څومره نور پوځي کارپوهان د دولت تر څنګ درېدلي او تاسو هېڅ څوک نه لري چې نور ستر تيري تاسو ته وروزي؟ بيا مې ورڅخه وپوښتل چې موږ له تاسو سره څنګه مرسته کولاى شو؟ پرته له دې چې ملګرى تره کی په خپله خبره پوه شي را ته يې وويل چې هېڅ څوک د دولت ملاتړ نه کوي . موږ په کابل کې کارګران نه لرو ، يوازې کسبګر لرو . د خبرو په ترڅ کې خبره بېرته پر هرات را واوښتله او وويل شول چې که هرات له لاسه ووځي نو د انقلاب ستونی هم پرېکېږي. په بل اړخ کې که هرات وژغورل شي نو انقلاب به وژغورل شي . دغه اټکليز اند ته په کتلو پرپوځ ډاډ ترلاسه کېږي او پر هغه زړه تړل کېدلای شي. خو د هېواد په هرګوټ کې پاځونونه را وپارېدل او پوځ ډير کوشنی دی او په هرګوټ کې د پاځون مخه نشي نيولای. ملګري تره کي يو ځل بيا ټينګار وکړ چې ستاسو مرستې ته اړتيا ده .

تر هغه ځايه چې په کابل پورې اړه لري موږ ته د نن ورځې د را رسېدلې ټېلګرام له مخې ښکاري چې حالات د ايران حالاتو ته ورته دي : شعارونه خپرېږي ، او وګړي ډلې ډلې راټولېږي . په ايراني او چينايي وسلو سمبال کسان له ايران او پاکستانه په غټو غټو شمېرو کې بيرته افغانستان ته راسـتـنـېږي .

کريلينکو : په هرات کې اولسمه فرقه نهه زره تنه جنګيالي لري . آيا دا به رښتيا وي چې يا فرقه لاس تر زنې ناسته ده ، او يا دا چې د دولت له مخالفينو سره به يوځای شوي وي؟

کاسيګين : که څه هم د فرقې نورې څانګې نه دي ياغي شوې خو زموږ د مالوماتو پربنسټ توپچي او يو پلی کنډک ياغي شوی ، ، پاتې برخې يې له دولت څخه ملاتړ ته دوام ورکوي .

اوستېنوف: تر هغه ځايه چې پر تاجيکانو اړه لري ، موږ جلا ځواک نه لرو [پاکه شوه]

کاسيګين : يوه هوايي ضد ليوا چې په هرات کې پرته وه هغه هم ياغي شوه او ياغيانو ته ور واوښتله.

اوستېنوف: کله چې ما له امين سره خبرې وکړې هغه هم د ياغيانو د ټکولو لپاره د پوځونو د پلي کولو غوښتنه وکړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسیگین : ملګری تره کي ګزارش راکوي چې د فرقې پاتې نیمايي برخه هم یاغیانو ته ور واوښتله او د فرقې پاتې کوشنۍ برخه به هم د دولت ملاتړ ونه کړي .

اوستېنوف: افغان انقلاب د خپلې پیل شوې لارې په اوږدو کې له سترو خنډونو سره مخامخ دی ، ماته امین د خپلو خبرو په ترڅ کې وویل چې د انقلاب ژغورنه او ساتنه یوازې یوازې پر شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو اړه لري او بس .

ستونزه څه ده ؟ څه پېښ سوي دي؟ ستونزه دا ده چې افغاني مشرتابه له اسلامي بنسټپالنې څخه هر اړخېزه ارزونه نه ده کړې . او د اسلام تر شعار لاندې ده چې سترتیري د دولت پر وړاندې د توپک خوله را تاووي ، ښايي د یوې کوشنۍ استثنأ په منلو پاتې ټول وګړي پر دین ګروهن وګړي وي. له دې امله ده چې هغوی له موږ غواړي ملاېې ور وتړو او یاغیان په هرات کې ورته و ټکوو. امین پر نا ډاډه او نېمکه ژبه راته وویل چې د پوځ لپاره ملاتړ لا تر اوسه شته. او یو ځل بیا کټ مټ د ملګري تره کي په شان یې د مرستې غوښتنه وکړه .

کریلینکو: داسې برېښي چې هغوی پر خپل پوځ ډاډ نه لري . هغوی یوازې زموږ په یوه شي زړه ښه کوي چې زموږ شوبلې او زغره وال موټر بلل کېږي .

کاسیگین : د مرستو په تړاو د دغسې ژمنو د نوم پېژندن په لړ لېک کې د هغو له منځه و راپورته کېدونکو پایلو ته باید په کلکه پاملرنه وکړو. خبره په ډېره کلکه توګه د پاملرنې وړ ده .

اندروپوف : ملګرو ! ما دغه خبري په زغرده او ژوره توګه څېړلې او دې پایلې ته رسېدلای یم چې هغه کسان چې په افغانستان کې د پوځ پلي کولو ته زړه ښه کوي باید له هغه څخه راپورته کېدونکو پایلو ته دې په کلکه او بیا هم په کلکه پاملرنه وکړي. موږ ټولو ته څرګنده ده چې له سوسیالیزم سره مخامخ کېدونکی افغانستان دې ته چمتو نه دی چې خپلې ستونزې په خپل سر حل کړي. د هېواد اقتصاد ډېر وروسته پاتې دی ، د اسلام دین بر لاسی دی ، او په کلیو او بانډو کې نېږدې ټول وګړي لمېسانده 'لیک لوستي' نه دي . موږ د انقلابي حالاتو په تړاو د لینین له لارښوونو پوهېږو. د افغانستان د اوسنیو حالاتو په اړه چې اوس موږ ورباندې خبرې کوو د انقلابي حالت په اړانه کې نه ځاییږي. له دې امله زه ګروهن یم موږ د افغانستان له انقلاب سره یوازې د خپلې شلګرې 'نېزی" په مټ مرسته کولای شو او دماتېدلو مخه یې نیولای شو او دا موږ ټولو ته د منلو وړ نه ده. موږ نشو کولای دغسې غښتکه 'خطر' ومنو .

کاسیگین : ښايي موږ وکولای شو خپل سفیر ملګری وینوګاردوف د ایران سروزیر بازرګان ته ولېږو او له غوږه یې ور تېره کړو چې د افغانستان په کورنیو چارو کې لاسوهنه د زغم وړ نه ده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرومېکو: زه په بشپړ ډول د ملګري اندروپوف د خبرملاتړ کووم او افغانستان ته زموږ د پوځ د لېږلو خبره غندم. د هغه هېواد پوځ د ډاډ وړ نه دی. له دې امله کله چې زموږ پوځ په افغانستان کې پلی شي نو د یرغلګرپه سترګه ورته کتل کېږي. موږ د چا پر وړاندې وجنګېږو؟ په لومړي سر کې به د افغانانو پر وړاندې وجنګېږو او پر مخونو به یې مردکي و اورو. ملګري اندروپوف په سمه را څرګنده کړه چې د افغانستان حالات د انقلاب لپاره پاخه نه دي. ټولې هغه هڅې به چې په وروستیو کلونو کې مو د وسلو د کچې د راټېټولو او دیتانت په تړاو کړي بې ګټې شي او ډیر شیان به له لاسه ورکړو. څرګنده ده چې چین به یو ښه درېز تر لاسه کړي .ټول غیر تړلوال هېوادونه به زموږ پروړاندې ودرېږي . په بله وینا له دغسې کړنې څخه به ویروونکې پایلې را وخوټیږي . د لیونېد برژینیف او کارتر منځ غونډه به له منځه ولاړه شي ، او دمارچ د مباشتې په پای کې به د ګیسکارډ دی ایستنګ (والري ګیسکارډ دی ایستنګ له ۱۹۷۴ تر ۱۹۸۱ پورې د فرانسې ولسمشر- ژ) کتنه به تر پوښتنې لاندې ونیول شي. یو څوک خو دې پوښتنه وکړي چې څه به ترلاسه کړو؟ د افغانستان اوسنی دولت ، د هغه وروسته پاتې اقتصاد، په نړیوالو چارو کې د هغه بې اغیزه ونډه. له بلې خوا که له قانوني اړخه ورته ځېر شو موږ نشو کولای د سرتېرو د لېږد خبره په قانوني اډانه کې راونغاړو. د ملګرو ملتونو د چارتر پربنسټ یو هیواد هغه مهال له بل هېواد څخه د مرستې غوښتنه کولای شي کله چې تر بهرني یرغل لاندې راسي او بیا موږ کولای شو خپل سرتیري ور واستوو. افغانستان خو تر بهرني یرغل لاندې نه دی راغلی. دا د دغه هېواد کورنۍ چارې دي ، د انقلاب کورنۍ ستونزې ، د وګړو د یو شمیر ډلې له بلې شمیرې سره. هېښنده خو دا ده چې افغانانو په رسمي ډول له موږ نه دې غوښتي چې موږ خپل سرتیري ورولو .

په بله وینا اوس موږ د حالاتو هغه هېنداره ګورو چې په هغې کې د هیواد د مشرتابه د کلکو تېروتنو له تل څخه کړکېچ را پاریدلی او مشرتابه اجازه ورکړې چې حالات د کړکېچ لوری ته ودرومي او پره یې بیا هم په لوړ پوړو نه پریوزي او بل دا چې د وګړو ملاتړ ورسره نسته .

کریلینکو : کله چې پرون مو پردغو سکالو خبرې کولې افغانانو له موږ څخه د سرتیرو د پلي کولو غوښتنه نه وه کړې ؛ نن حالات پر بل مخ واوښتل. په هرات کې نه یوازې یو کنډک بلکه ټوله فرقه یاغیانو ته ور اوښتې ده. موږ ته له امین سره د پرون له خبرو څرګندیږي چې وګړي د تره کي د رژیم ملاتړ نه کوي. آیا زموږ سرتیري به په رښتیا له هغوی سره هلته مرسته وکولای شي؟ په داسې حالاتو کې شوبلې او زغروال ګاډي نشي کولای هر څه وژغوري. زه ګومان کووم چې موږ باید تره کي ته په براﻻ ، څرګنده او پریکړې ډول ووایو چې موږ یوازې کولای شو ستاسو د کړنو ملاتړ د هغو خبرو په اډانه کې وکړو چې پرون او نن مو پرې خبرې وکړې ، او په هېڅ حالت کې موږ نشو کولای په افغانستان کې خپل سرتیري پلي کړو .

کاسیګین: کولای شو هغه دلته را وغواړو او ورته ووایو چې موږ به تاسو ته د خپلو مرستو کچه لوړه کړو خو نشو کولای خپل سرتیري در واستوو، ځکه چې موږ به نه یوازې ستاسو د پوځ پروړاندې چې اوس یاغي شوی او سترګې پر لاره دی ، وجنګیږو بلکه ستاسو د ملکې وګړو پر وړاندې به هم په جګړه کې راښکېل شو. زموږ لپاره به ډیرې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوړه پایلې ولري. د هېواد ټول پوځي غـُنډونه به په لنډ مهال کې زموږ پروړاندې توپک را واړوي. او موږته هېڅ مثبتې پایلې نه را په برخه کوي .

اندروپوف: موږباید په ډاګه ملګري تره کي ته ووایو چې د سرتیرو د پلي کولو له سکالو پرته موږ ستاسو هر راز مرستې ته چمتو یو .

کاسېګین: : کولای شو هغه دلته را وغواړو او ورته ووایو چې موږ به تاسو ته د خپلو مرستو کچه لوړه کړو خو نشو کولای خپل سرتیري در واستوو .

کریلینکو: د افغانستان دولت په خپله د حالاتو د کابو کولو لپاره تر اوسه هېڅ نه دي کړي . او د هغه ترڅنګ په پوځ کې سل زره جنګیالي لري. څه یې کړي دي؟ کوم ښه کارونه یې کړي ؟ څرګنده ده چې هېڅ یې نه دي کړي. ملګرو! خبرې ډیرې سر یې یو ، موږ افغانستان ته تر ټولو ډیره ښه مرسته ورکړېده .

ټولو! و منله

کریلینکو: موږ هر څه ورکړي دي. له هغه څه را په برخه شوي دي؟ د هغه په بدل کې موږ ته هېڅ نه دي را په برخه شوي . خبرې ډیرې سر یې یو ، دا دوی ول چې بې ګناه وګړي یې په نه کړې ګناه ووژل او ان دا چې د خپلو کړونو لپاره یې موږ ته دلېلونه را وړاندې کړل ، کټ مټ لکه هغه وخت چې د لېنین په وخت کې وګړي ووژل سول . اوس تاسو ورته وګورئ چې څه ډول مارکسیستانو مو وموندل .

د پرون په پرتله نن حالات بدل شوي . پرون ، لکه څنګه چې مخکې مې وویل موږ ټولو په یوه غږ ومنله چې موږ به پوځي مرسته کوو خو دغه خبره مو په ډیر ځیر وڅېړله او ډیرې لارې چارې مو په پام کې ونېولې ، د سرتیرو د پلي کولو پرځای د نورو لارو چارو د لټون په هڅه کې شوو. زه ګروهن یم چې موږ دې خپل اندونه له لیونېد ایلییچ سره ګډ کړو چې ملګری تره کی ماسکو ته را وبلو او ټول هغه څه ورته په څرګنده ووایو چې موږ ټولو ورباندې په یوه غږ سلا کړېده .

ښایي دا سمه به وي چې موږ په ایران کې خمیني اوبازرګان او پاکستان ته ځانګړې خبرتیا ور ولیږو؟

اندروپوف: موږ باید ملګری تره کی دلته را وبلو .

کاسیګین: زه ګومان کووم چې له لیونید ایلییچ سره له خبرو وروسته ښه به دا وي چې یوه الوتکه نن کابل ته واستوو .

کریلینکو: ملګری کاسیګین دې له ملګري تره کي سره خبرې وکړي. که هغه وغواړي چې د ماسکو پر ځای په تاشکند کې پاتې شي نو ملګری لیونیو ایلییچ به له هغه سره هلته وګوري .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرومېکو: زه ګومان کووم چې ښه به دا وي چې د سياسي وينا له چمتو کولو دې وروسته له ملګري تره کي سره خبرې وشي .

اندروپوف: موږ بايد د پاکستان او له ياغيانو څخه د هغه د ملاتړ په تړاو د ليکنو په خپرولو پيل و کړو.

اوستينوف: زماپر ګومان موږبايد د مرستو د ورکړې هغې لړۍ ته چې پرون پرې سلاشوو ، دوام ورکړو .

ټولو! ومنله

اوستينوف: يوازينی شی چې پاتې کېږي دا دی چې موږ بايد د سترتيرو د ليړلو او پلي کولو خبره يوې خواته پريږدو .

کاسيګين : په لنډ ډول ، د سرتيرو د ليږلو له خبرې پرته د افغانستان د مرستې په تړاو موږ پل هېڅ شي ته بدلون نه ورکوو. هغوی بايد په خپله د دولت دننه او د لارو چارو د موندلو لپاره دې د پازوالی پيتې په خپله په خپلو اوږو پورته کړي. که موږ د هغوی لپاره هر څه وکړو ، د هغوی له انقلابه ساتنه وکړو ، نو هغوی ته د کولو لپاره څه پاتې کيږي؟ هېڅ ! موږ په هرات کې ۲۴ تنه سلاکاران لرو. او موږ بايد هغوی له دغه ولايته را وباسو .

زميانين : تر کومه ځايه چې د تر لاسه نيولو شويو مرستو په تړاو تبليغاتي کمپاين ته نغوته کېږي موږ د افغانستان په اړه ليکنې چمتو کړي. همدا شان موږ د پاکستان او له ياغيانو سره د چين د پوځي مرستو په تړاو ليکنې چمتو کړي دي . موږ به نن د غه ليکنې په ورځپاڼو کې خپرې کړو .

ټولو! ومنله

چرنينکو: ملګرو! موږ بايد پرېکړه وکړو چې څوک ملګري تره کي ته بلنه ورکړي؟

کريلينکو: دا دې ملګری اې ان کاسيګين تر سره کړي . هغه ته دې تيلفون وکړي او هر ځای چې نوموړي غوره ګڼي يا دې ماسکو يا تاشکند ته راوبلل شي .

[دغه غونډه د مارچ په اتلسمې همدلته پای ته ورسېدله]

برژنف : ملګرو! په افغانستان کې د پېښو له راپورته کېدلو سره سم زه پر هر څه خبرېدلم ، ما ته د هغو په اړه ويل کېدل. ماته له امين سره د ملګري اې اې ګرومېکو او د ملګري ډی ايف اوستينوف د خبرو خبر راکول کېده ، د هغو پيښو په اړه چې پرون رامنځ ته شولې او همداشان د ملګري اې ان کاسيګين د خبرو په اړه چې له ملګري تره کي سره يې کړې وې خبر راکړل شو .

ما ټول هغه لاسونډي لاسليک کړل چې له مخې يې د پوځي اړينو مهماتو په ګډون د ځانګړو توکو د لېږدونې چارې تر سره کېږي ، په هغو سکالو اړوند لاسوندي چې له مخې يې د اداري او سياسي چارو د سمبالولو سکالو تر سره کيږي لاسليک شول ، او ملګري اې ان کاسيګين ته واک او دنده وسپارل شوه چې له ملګري تره کي سره اړيکه ټېنګه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي ، او هغه لاسوندي مې هم لاسلیک کړل چې په ترڅ کې یې رسنیو ته د افغانستان د پېښې په اړه د لېکنو د خپرولو لاره پرانیزي . خبرې ډېرې سرېې لنډې ، زما په اند ټولې هغه لارې چارې چې د شوروي د کمونیست گوند د مرکزي کمېټې د پریکړو په کارلېگ کې د پیلنۍ "شنبې " په ورځ را غونډې شوې وې ، هغه لارې چارې چې د پیلنې او یوه نۍ "یکشنبې" په ورځ د غونډو په ترڅ کې منل شوې وې سمې دي .

اوس به راشو د هغې راپورته شوې پوښتنې اړخونو ته چې په افغانستان کې د راپاڅېدلو حالاتو په تړاو زموږ د پوځ بیړني گډون ته نغوته کوي . زه گومان کووم چې مرکزي کمېټې په ځرگنده او سمه توگه ځانته روښانه کړه چې اوس هغه وخت نه دي چې زموږ پوځونه دې په افغانستان کې راښکېل شي .

موږ باید ملگري تره کي او نورو افغان ملگرو ته ځرگنده کړو چې په هیواد کې د هر څه د پلي کولو لپاره موږ ستاسو ترڅنگ د مرستې لپاره چمتو یو. خو په افغانستان زموږ د پوځونو ښکېلتیا به تر ټولو لومړی دوی او ورپسې موږ ته ستر تاوانونه را په برخه کړي. د دې ترڅنگ موږ باید د ملگرو اې اې گرومېکو ، ډې ایف اوستینوف ، وای ۋي اندروپوف او اې ان کاسیگین گزارشونو ته غوږ ونیسو چې د هغو په اورېدلو به موږ د لارو چارو د لړۍ منلو ته وروستۍ ټکی کیږدو چې د افغانستان د ستونزې د هوارۍ او د مرستو د پلي کولو لپاره یې وروستني کړي دي .

گرومېکو: نن موږ باید د افغانستان د حالاتو په اړه پر حساسې پوښتنې وغږېږو. موږ په هیواد کې د پېښو د پرمختگ لړۍ له نېږدې څارلې او سفارتي کارکوونکو او سلاکارانو ته لارښوونې ورکړې دي. موږ ، که ووایم ، په سیستماتیک او پرله پسې ډول د ورځې په اوږدو کې په افغانستان کې له خپل استازي څخه پراخ او هر اړخیز مالومات تر لاسه کړي .

تر دغه نن پورې موږ څه په لاس کې لرو؟ په افغانستان کې په یو شمېر ولایتونو کې له ټولو مخکې په هرات کې د یاغیانویوشمیر پاڅونونه راپارېدلي دي. دوی له کوم ځایه راغلي دي؟ هغوی د ایران او پاکستان له خارو څخه را استول شوي دي . هغوی ټول د ملگري تره کي د رژیم دښمنان دي . په افغانستان کې د پلي کېدلو پر مهال دغه دښمنان د دې لپاره چې خپل رښتوني مخونه پټ کړي افغاني جامې یې اغوستلې ، او شمېره یې لس گونور زرو ته رسیږي او سرونه یې په هرات کې را ځرگند شوي دي ، بلوا گانو ته یې لمنه وهلې ، او موږ له هراته د دغسې گزارشونو رسیدلو ته سترگې په لار نه وو. هلته یوه دولتي فرقه سته او دنده یې د قانون او ټېکاو ساتل ول. خو رښتیا دا ده چې د دولتي ځواکونو دغه برخه هم له یاغیانو سره یو ځای شوې ، مردکي و اورېدل او ډېره درنده مرگ ژوبله یې رامنځ ته کړه ؛ له زرو زیات کسان ووژل شول .

ما په افغانستان کې د را پورته شویو حالاتو په تړاو د هیواد د سروزیر له مرستیال او د بهرنیو چارو له وزیر امین سره په هر اړخیزه توگه خبرې وکړې. سپینه به یې ووایم چې په لومړیو کې له حالاتو څخه د هغه ارزونه زموږ اندېښنې را غلې کړې ، موږ د هغه د ارزونو تر اغیزو لاندې راغلو ، او بیا په ناڅاپه د امین سترگې پر بل مخ د ورانۍ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور ته واوښتلې او په خپله يې وويل چې په هرات کې ټوله مېشته فرقه له سره تر پايه د ياغيانو خواته ور اوښتې. په هرات کې د پېښو د اخ او ډب له تود والي سره سم ملګري ديمتري فيدرويچ له امين سره خبرې وکړې ، او په پرېکنده او څرګند ډول يې ورته وويل چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونه دې په هرات کې خپل سرتيري پلي کړي. دا لکه د پوليسي داستان يوه ناول ته ورته کېږي چې افغان مشرتابه په ځانمنـې غواړي دغسې يوه بژرکې "جدي" غوښتنه را پورته کړي .

له هغه وروسته ملګري اې ان کاسيګين له ملګري تره کي سره خبرې وکړې او هغه ته هم وويل شول چې په افغانستان کې حالات ډير بد دي ، او په هرات کې يې زموږ د ځواکونو د پلي کولو غوښتنه وکړه. له ايران او پاکستان سره دافغانستان دواړه ګډې پولې پرانيستي دي. زموږ سلاکارانو هغوی ته د بېرنيو وړانديزونو لړۍ وړاندې کړه خو هغوی ور ته غوږ ونه نيو .

نن موږ د هرات په ګډون ګزارشونه تر لاسه کړل چې حالات په ټولېزډول بد نه دي : تر ټولومخکې دوه کنډکونه دولت ته پاليالە پاتې شوي . دا چې درواغ دي که رښتيا زه څه ويلای نسم خو دا هغه ګزارشونه دي چې موږ ته را رسيدلي دي .

موږ بايد له ټولو بشپړو دلايلو سره وانګيرو چې نه يوازې په افغانستان بلکه د سېمې په ګاونډيو دولتونو کې د چين په ګډون ټولې پارونې د امريکا له خوا تر سره کيږي. او پټه دې نه وي چې چين ، پاکستان او ايران په دغو پېښو کې خپله ونډه تر سره کوي .

پرون له کابله يو شمير زړه هڅوونکې ګزارشونه ترلاسه شوي چې د دولت په ملاتړ يو شمېر لاريونونه وشول. خو لکه څنګه چې بايد وي په افغانستان کې د دولت دريز په څرګند ډول تر واک او څار لاندې نه دی .

طبيعي ده چې موږ د افغانستان د حالاتو په اړه له راپورته شويو ننګونو څخه مخ نه شو اړولای . خو زما ګومان کوم چې موږبايد خپل دريزونه او خپل سياستونه يوموټې کړو او خپله تګلاره د پيښې هرې خواته په کتلواو څېړلو پلي کړو. د بېلګې په توګه که موږ د ځواکونو د پلي کولو ويره ومنو خوپايله به يې دا وي چې د مثبتو ټکيو په پرتله به موږ ډير منفي ټکي وګټو. موږ لاتر اوسه نه پوهېږو چې د افغاني پوځ غبرګون به څه وي. که افغان پوځ زموږ ملاتړ و نه کړي او يا بې پرې او ناپيېلی پاتې شي ، نو پايله به يې دا وي چې موږ د افغانستان د نيواک لپاره تللي يو. د دغه کار په کولو به موږ خپلې بهرنۍ تګلارې ته د نه منلو ستړې او پيچلې ستونزې را وګـټـوو. موږ به هغه لاس ته راوړنې چې په ډيرو خواريو مو ترلاسه کړي، بېرته له لاسه ورکړو ، د ساري په ډول ديتانت ، د دويم سالټ خبرې به يوې خوا ته پرېښودل شي ، هيڅ ډول تړونونه به لاسليک نه شي (او که تاسو ښه ورته ځير شي دا زموږ د سياست تر ټولو ستر لومړيتوب دی) ، د ليونېد ايلييچ او کارتر منځ کتنه به ترسره نه شي، او ډير شک او شوپيان به وي چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګېسکارډ دي ایستانګ به دلته راشي او له موږ سره به وګوري ، او له لویدیځي نړی په ځانګړي توګه له ایف آر جي سره زموږ اړیکې به درې ورې شي .

د افغانستان ستونزمنو حالاتو ته په کتلو سره سره ، موږ نه شوکولای چې د سرتیرو په لېږلو سره په پېښه کې ښکېل شو .

هېښنده ده ، موږهېڅ نه پوهېږو چې افغانستان ولې له پاکستان سره دومره ځېږ چلند کوي او څرګنده ده چې پاکستان د افغانستان په چارو کې لاسوهنه کوي. پرون د افغانستان دولت یو انګروزی (وینا) خپور کړ خو ژبه یې په بشپړ ډول پرېکنده نه وه .

موږ افغانستان تهستره مرسته ورلېږو. له دغې مرستې څخه به د افغانستان دولت په څه ډول ګټه واخلي ، اټکل به یې ګران وي ؛ د حالاتو رغاونه هم ستونزمنه ده. خو له دې سره سره موږ نه شو کولای پرهغه د پای ټکې کېږدو. زه ګومان کووم چې که افغان دولت خپل ځان په داسې یوه پیاوړې دریز کې ځای پرځای کړي چې خپلې ټولې کړنې له یو بل سره په سمه همغږې کړي ، ښایي حالات ښه والي ته مخه کړي .

کاسیګین : ماپرون له ملګري تره کي سره دوه ځله خبرې وکړې . هغه وایي چې هلته هر څه درې ورې کېږي او موږ باید خپل سرتیري ور واستوو او په ټول افغانستان کې د هرات په شان حالات کړکیچن شوي دي. نوموړی وایي چې که هرات له لاسه ورکړو نو هر څه به له لاسه ورکړو. د هغه په اند د افغانانو په جامو کې پاکستان غښ شمیر جنګیالي را لیږلي دي. د هغه د شمیرنې پربنسټ ۴۰۰۰ تنه دغسې کسان رالیږل شوي دي. تر اوسه پورې د هرات په هوایي ډګر کې پینځه سوه تنه ځای پرځای شوي دي. ما ورڅخه وپوښتل چې په هرات کې ستاسو ترځنګ څوک ولاړ دي؟ ملګري تره کي ځواب راکړ چې په بنسټېزډول د هرات ټولو وګړو د مذهبي بنسټپالو خوا نیولې ده . هغه وویل چې په هرات کې یوازې له دوه سوه تردوه سوه پینځوس تنه دي چې د ټولو چارو سمبالتیا کوي. ما له هغه پوښتنه وکړه چې په هرات کې کارګران شته؟ هغه وویل چې هلته تر دوه زره تنو کارګران دي. ما له هغه وپوښتل چې ستاسو په اند آیا د هرات لپاره کومه هېله پاتې ده ؟ هغه په زغرده راته وویل چې هرات به سبا له لاسه ووځي ، خو تر دغه دمه زموږ په لاس کې دی .

هغوی د نویو ټولګیو د جوړلو په لټه کې دي چې هرات ته یې واستوي . د ملګري تره کي په اند هلته د نوي رژیم مخالفین په هره کچه او له هره اړخه له یو بل سره راټول شوي ، له یو بل سره به یو موټي سي او دا به د ده ددولت پای وي. هغه یو ځل بیا زموږ له سرتیرو څخه د مرستې غوښتنه وکړه. ما ورته وویل چې په اوسني وخت کې ستاسو وراندېز ته ځواب نه سم درکولای. ما وویل چې موږ دغه غوښتنه په ځېر څېړو ، موږ به خپله ارزونه وکړو اوبیا به تاسو ته ځواب درکړو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاسو گورئ چې د ملګري تره کي له خبرو اترو څخه په هېڅ ډول ېبره وره (حاصلخيزه) پايله را ونه ختله. هغه د هرات له راپرځېدنې خبره وکړه او زموږ د سرتيرو د پلي کولو غوښتنه يې وکړه. ما ورته وويل چې تاسو له موږڅه غواړئ ، تاسو غواړئ چې پوځي او سياسي ګامونه په ګډه راپورته کړو. تره کي راته وويل چې تاسو په خپلو الوتکو او شوبلو افغاني نښې ولګوئ او اجازه ورکړي چې له افغاني کرښې پرهرات را واوړي . ما ورته وويل چې دا به زموږ له خوا د شوروي د سوسياليستي جمهوريتونو له پلوه پرافغانستان يو نيغ پرنيغه يرغل وي .

ما له هغه وپوښتل چې آيا تاسو کولای شي له افغاني اړخه سرتيري ، د شوبلو او زغره والو ګاډو چلوونکې را و غواړئ (راجلب کرئ) ؟ هغه وويل چې دا به وشي ، خو ډير لږ به وي.

ما ورته زموږ له پريکړې څخه وويل چې موږ به تاسو ته پراخه هر اړخيزه مرسته در ورسپارو او نور سلاکاران او کارپوهان به در ولېږو .

په طبيعي ډول موږ بايد افغانستان د خپل ملګري دولت په توګه وساتو. پر هغه سربېره ، داسې ښکاري چې موږ بايد له پاکستان څخه د يوه ګواښلېک له لارې وغواړو چې په افغانستان کې لاسوهنه د زغم وړ نه ده . د ايران په اړه دې هم ورته ګام اوچت شي . پيغام بايد نېغ پر نېغه خميني او بازرګان ته وي . موږ بايد له ايران سره د ورته لاسوندو پربنسټ راوړاندې شو .

ډيره ښه به وي چې له ايران او پاکستان سره کرښې وترل شي.

ماته دا پرځای ښکاري چې موږ دې افغانستان ته يو تکړه او ښه سفير واستوو. د ملګري تره کي له خبرو داسې ښکاري چې دې ان لا تر اوسه نه پوهېږي چې څنګه او پرچا دولت وچلوي . هلته ډير سياسي کار اړين دی ، او د دغه په کولو به موږ يوازې دومره و کولای شو چې افغانستان د يوه متحد او ملګري هيواد په توګه وژغورو .

برژنيف : نن دې پاکستان او ايران ته لېکونه واستول شي .

اوستينوف : امين له ما سره پرون سهار خبرې وکړې . مخکې له دې چې له ليونېد ايلييچ سره سلا وکړم ، هغه ته مې د پراخو هر اړخېزو مرستو په اړه وويل او ټېنګار مې وکړ چې موږ به يې در وسپارو. امين وويل چې شوروي اتحاد زموږ پوخ بنسټېز او تر ټولو نېږدې ملګرى دى . بيا يې له ايران او پاکستانه سر ټکونه پيل کړه چې ګنې د چينايي سلاکارانو په لاس روزل شوي غټ شمېر ورانکاران د پاکستان د خاورې له لارې چې په چينايي وسلو او پوځي اوزارو سمبال دي د افغانستان د کرښو له لارې هيواد ته را استول کېږي .

په افغانستان کې د لويو ځمکوالو په پلوي کې ډير پياوړی مخالف ځواک ولاړ دي .

بيا يې خبره پر هرات را واړوله ، او د تره کي په شان يې له موږ د ټانکونو د ور لېږلو غوښتنه وکړه . ما هغه ته د ټاکل شويو مرستو په اړه وويل چې موږ به يې افغانستان ته د وسلو ، خوراکي توکو او مهماتو په توګه در ولېږو. هغه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وويل چې زموږ سترګې دغې مرستې ته نېغې وې ، خو هغه څه چې دوی یې په بېړنۍ توګه غواړي دا ده چې موږ خپلې شوبلې ور واستوو .

برژنیف : د هغوی پوځ دړې وړې کېږي ، او له موږ غواړي چې د جګړې ټول پیټی په خپله غاړه واخلو .

اوستېنوف : موږپه افغان پوځ کې د کارپوهانو اوژباړونکو لویه شمېره لرو. ما امین ته وویل چې موږ به نور ژباړونکي درولېږو .

که د سکالو تل او ژورې ته ننوځم باید ورغبرګه کړم چې موږ له افغانستانه هېڅ معلومات نه لرو،د کابل او هرات تر منځ هېڅ اړیکه نسته. هلته یوازېنی کوشنی برېښنا کوټ دی ، په پای کې یاغیانو سېمه ییز دولت نسکور کړ او غرونو ته وختل .

د هرات حالت نن نه تریوه بریده ښه وو. دا یو آرام ښار دی. څرګنده ده چې موږ به هلته په بېړنۍ تخنېکي مرسته ولېږو. موږ به ددغو مرستو یوه ستره برخه واستوو. موږ د ترکستان په پوځي لښکرکوټ کې دوه فرقې او په مرکزي اسیا کې یوه فرقه جوړوو. موږ درې کنډکونه لرو چې د دریو ساعتو په ترڅ کې افغانستان ته رسیدلای شي خو زه یوازې دومره په ټېنګاروایم چې موږ باید د تیارسۍ په حال کې و اوسو. زه د نورو ملګرو په شان په افغانستان کې د سرتیرو د پلي کولو ملاتړ نه کووم. زه د افغانستان له لېکو سره په ګډو پولو کې د تخنیکي تمریناتو د ترسره کولو او د فرقو او کنډکونو د جوړلو د اجازې وړاندېز کووم .

باید ور غبرګه کړم چې افغان دولت ډیري سکالو (موضوعات) په ډیرې بې سېکه او ناسمې توګې تر سره کوي او په دغسې حالاتو کې زموږ د کارپوهانو لپاره ډېره ګرانه ده چې ورسره کار وکړي .

اندروپوف : موږ د حالاتو د ستومنزتیا په پام کې نیولو سره باید د لارو چارو د موندلو لپاره پریکړه وکړو چې څه وکړو. سربیره پرهغه حالات په خپله د ډاډ وړ ندي. موږ باید پوه شو چې په افغانستان کې څه تیریږي. دا ستونزه له مشرتابه سره ده . مشرتابه خپل ملاتړی ځواک په رسمېت نه پیژني او نه پوهیږي چې پر چا ملا وتړي. د بېلګې په توګه نن په کابل او هرات کې ستر لاریونونه وشول خو مشرتابه له هغه څخه په اړینه توګه ګټه پورته نه کړه . نه یوازې په پوځ بلکه په ټولېز ډول په ټولنه کې ښونیزې او روزنیزې هڅې په ډیرې بې سېکه (ضعیفې) توګې سمبال شوې دي. هغوی خپل سیاسي مخالفین زېندی کوي. څوک راډیو ته غوږ نه نیسي او خپرونې ډیرې بې سېکه دي. موږته اړینه چې له هغوی سره د ګرځنډو اړیکتیایي توکو او راډیوګانو په برابرولو کې مرسته وکړو .

سره له دې چې امین ټول واک په لاس کې درلود خو یوازې پرون یې د اعلی سرقوماندان او ددولت د ټولو چارو د پازوال په توګه هم ومانه. دا هغه لاره ده چې غواړي په مشرتابه کې سیاسي واک لا نور پراخه کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ له اړخه هلته موږ د ګوند لپاره د لوی سلاکارملګري واسیلوف تر مشرۍ لاندې ډېر سلاکاران لرو. زما په اند هغه (امین) د دغه کار وړتیا نه لري او له حالاتو سره په بد ډول چلند کوي. زما په اند ښه به دا وي چې د مرکزي کمېټې یو شمیر فعالین هلته واستوو. ډېر سلاکاران هلته شته. همدارنګه د کې جي بي له څانګې څخه ډېر سلاکاران هلته ځای پر ځای دي .

تر هغه ځایه چې د ځواکونو دېلي کولو خبره ده ، زما په اند دا به موږ ته اړینه نه وي چې د دغسې یوه ګام پورته کولو ته زړه ښه کړو. که سرتیري پلي کړو دا په دې مانا ده چې د وګړو پروړاندې به د جګړې پیټی پر اوږو واخلو، وګړي به له منځه یوسو او مردکي به پرې واورو. موږ به یرغلګر سو او موږ د دغه کار د کولو اجازه نه شو ورکولای .

پونومارییف: موږ په شوروي اتحاد کې ۴۶۰ افغاني پوځي پرسونل لرو. دوی ټول روزل شوي پوځي کارپوهان یا کادرونه دي ؛ دوی باید افغانستان ته ولېږل شي .

اوګارکوف: افغانانو له موږ غوښتنه کړېږ چې د ۱۶۰ تنو افسرانو د روزنې چارې ورچټکې کړو .

اوستینوف : موږ باید له ملګري تره کي سره خبرې وکړو چې دغه کسان د کدرونو په توګه ور ولېږو .

کپتینوف : تر هغه ځایه چې د ګوند ترلوی سلاکار ملګري واسیلوف پورې اړه لري ، هغه ښه سړی دی. هغه له موږ سره د مرکزي کمېټې د پلټونکې په ټوګه کار کړی او په دغو وروستیو وختو کې یې په بشکیرسک کې د ګوند په ټولنیزې کمېټې کې د دویم مرستیال په توګه کار کړی دی . هغه ځوان او تکړه ملګری دی .

اوستینوف : زموږ ټول ګوندي سلاکاران کاری وړتیا په بشپړه توګه نه لري او یوازې څو تنه یې دي چې دغه وړتیا لري ، ګومان کووم پینځه تنه دي ، خو هر څه چې وي ، باید ژر تر ژره یې تر سره کړو .

کپتینوف : سمه ده ، او رښتیا ده چې موږ د ملګري واسیلوف تر مشرۍ لاندې پنځه تنه کاري او تکړه کسان لرو . خو اوس موږ د نورونویو ملګرو د ټاکلو په درشل کې یو او هلته به یې واستوو .

برژینف : زه ګومان کووم ددغو پینځو ورځو په ترڅ کې مو کومې لارې چارې چې څېړلې ، باید ومنو اولاسلیک یې کړو .

ټولو : ومنله

برژینف : اړینه ده چې زموږ تر څار لاندې وړ او ټاکل شوي ملګري پورتنۍ پریکړې په رغنده ، کلکه او په خولې تویولو پلي کړي او که د افغانستان په تړاو هرپوښتنه راپورته کیږي نو سیاسي بیروته دې وسپاري .

ټولو : ومنله

برژینف : پرهمدغه بنسټ موږ پریکړه کوو چې :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا د مارچ شلمه نېټه ملگری تره کی راوبلو

خبرې اترې به ملگري ،اې ان کاسيگين ،اې اې گرومېکو او ډی ايف اوستين پرمخ يوسي.

ټول : ډېرښه

له دغې پريکړې سره سم ، غونډه پای ته ورسيدله

سرچينه:

{ Storage Center for Contemporary Documentation (TsKhSD), Moscow; Fond 89, Prechen 25, Dokument 1, Listy1 , 12-25}

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالکسي کاسيګين او تره کي ټيلفوني خبرې

د الکسي کاسيګين او د افغان ولسمشر نورمحمد تره کي ترمنځ د تيلفوني خبرو اترو لېکل شوې بڼه ۱۹۷۹ کال د مارچ ۱۷ يا ۱۸ [نوټ: د سېمې د واټن پربنسټ او د وختونو په پام کې لرلو سره د مارچ ۱۷ او ۱۸ دواړه يوه نيټه رانغاړي � ژ]

ژباړه : رحمت آريا

کاسيګين : له ملګري ترکي پوښتم چې دافغانستان د اکر يا حالت په تړاو مالومات راکړي .

تره کي : د افغانستان حالت مخ پر وراېندو دی

کاسيګين: تاسو په هرات کې د کارګرو، د ښار د اوسېدونکو، کوشنيو پانګوالو او سپين ګريوانو کارګرو په منځ کې ملاتړ لرئ؟

تره کي: د وګړو له پلوه فعال يا کارنده ملاتړ نسته. ښارد شيعه ډلې تر شعارونو لاندې راغلی او وايي چې د کفارو په لارپسې مه ځـئ او زموږ لار غوره کړئ. دغو ډنډورو او شعارونو حالت تر اغيزې لاندې راوستـئ .

کاسيګين: آيا هلته د کارګرو شميرډيردی؟

تره کي: ډير لږ. د ۱۰۰۰ تر ۲۰۰۰ تر منځ

کاسيګين:له حالاتو څخه جاج اخيستنه مو څنګه ده؟

تره کي: موږډاډه چې ميرځی به نوي ډلګي جوړکړي او د يرغل لمنه به پراخه کړي

کاسيګين: تاسې ځواکونه نه لرئ چې هغوی درې ورې کړي؟

تره کي: کاشکې مو درلوداى

کاسګين: ددغې ستونزې په تړاو څه وړاندېزلرئ؟

تره کي:موږغوښتنه کړې چې تاسودعملي او تخنيکي مرستو لړی د وسلو اوسرتيروپه ګډون راوغځوئ .

کاسيګين: دا ډيره پيچلې ستونزه ده.

تره کي: ايران او پاکستان د ورته تابيا يا پلان پربنسټ زموږپرورانديې کارکوي. له دې امله که تاسو پرهرات يو پريکنده يرغل وکړئ نوزموږانقلاب به وساتل شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسیگین: ټوله نړۍ به د سترګو په رپ کې پرې خبره شي. یاغیان د راډیو ګانوګرځنده لیږدونکې دستګاوې لري او دهغه ګزارش به نیغ پر نېغه نړۍ ته ورکړي .

تره کي: ما له تاسو د مرستو د غځولو غوښتنه کړې

کاسیګین: موږباید ددغې لانجې په اړه خپلوسلا مشورو ته دوام ورکړو. تاسو د ایران له پرمختلونکي غورځنګ سره اړیکه لرئ؟ ورته نه شئ ویلای چې چې د امریکا متحده ایالات ستاسو اود هغوی ګډه دښمنه ده؟ ایرانیان له امریکا سره ټینګه دښمني لري او په پای کې کولای شو دغه خبره د پروپاګند یا تبلیغ په توګه وکارول شي. تاسو زموږ له اړخه د څه ډول سیاسي بیانیې یاپه بهرنیو چاروکې د څه ډول سیاسي ګام د اوچتولو لپاره سترګې پرلاره یاست؟ د تبلیغاتو له اړخه، ددغې پوښتنې په اړه ستاسو اند (نظر) څه دی؟

تره کي: پروپاګند باید له عملي مرستو سره ملګري وي. زه وړاندیزکوم چې تاسو پرخپلو شوبلواوالوتکو افغاني نښې ولګوئ او هیڅ څوک به پرې پوه نشي. ستاسو سرتیري کولای شي د کوکچې او کابل له لوري پرمخ ولاړسي. زموږ له انده هېڅ څوک به پرې پوه نسي. هغوی به داسې وانګیري چې ګنې دا دولتي ځواکونه دي .

کاسیګین: زه نه غواړم چې تا ناهیلی کړم خو ددغه کارپلي کول به ناشوني وي. د دوه ساعتوپه ترڅ کې به ټوله نړۍ پوه شي. هرڅوک به ډنډورې پورته کړي چې ګنې شوروي اتحاد پرافغانستان یرغل وکړ. که موږد الوتکوله لارې شوبلې او اړین مهمات او دتوپونو جوړې شوې ګولۍ درولیږو تاسود دغو وسلو د کارولو لپاره کارپوهان موندلای شئ چې دغه وسلې وکاروي؟

تره کي: زه دغې پوښتنې ته د ځواب ورتیا نه لرم. شوروي سلا کاران کولای شي دغې پوښتنې ته ځواب ووایي .

کاسیګین: په شوروي اتحاد کې په سلګونوافغان افسران رزول شوي دي. دوی ټول څه سول ؟ چیرې دي؟

تره کي: دهغوی ګڼ شمیر مسلمانان دي. موږ نشو کولای پر هغوی زړه وتړو ، موږپرهغوی ډاډ نلرو .

کاسیګین: که موږ شوبلې د الوتکو له لارې د سترګوپه رپ کې درولېږو تاسونسئ کولای تر ۵۰۰۰۰ (پنځوس زرو) سرتیري راټول کړئ؟ څومره خلک راټولولای سئ؟

تره کي: بنسټ یې یوازې د منځنۍ دورې د ښوونځیو د ډېرعمرخاوندانو اولږشمیرکارګرانو څخه جوړېدلای سي. په افغانستان کې د کارګرکښه یا طبقه ډېره کوښنۍ ده او ډېروخت غواړي چې هغوی و روزو.خو موږبه د اړتیا پرمهال اړین ګامونه اوچت کړو.

کاسیګین: د الوتکو او چورلکود بیا رغاونې لپاره موږپریکړه کړېده چې په بیړه تاسوته پوځي توکي او اوزار درولیږو. همداشان موږپریکړه کړې چې تاسوته سل زره ټنه خوراکي توکي درولیږو او دهرمترمکعب پرسرد ګازوبیه له ۲۱ډالرو څخه ۳۷ ډالرو ته لوړه کړو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تره کی : دا ډېره ښه ده ؛ خوراځه چې لومړی د هرات په اړه خبرې وکړو. شوروي اتحاد ولې نه شي کولای ازبک، تاجېک او ترکمنان په ملکي جامو کې رالويږي؟ هېڅ څوک يې نه شي پېژندلای. هغوی ټانکونه چلولای شي او موږ له دغو ټولوتوکمونوځخه په خپل هېواد کې کسان لرو. پرېږدئ چې هغوی افغاني جامې واغوندي او په وسلو يې افغاني نښې ووهـئ چې هېڅ څوک به يې ونه پېژني. زموږ له انده دا ډېر آسانه کاردی. ايران او پاکستان چې دغه کار وکړنو تجربه يې درلودله اوداڅرګندوي چې دا آسانه کار دی هغوی لا وختې په زباد ورسوله چې دغه کار څنګه ترسره کيږي .

کاسيګين: څرګنده ده چې تاسو ته دغه ستونزه له ساده کارڅخه لا ساده ښکاري.دا يوه نړيواله او پېچلې سياسي ستونزه ده خوله دې په تېرېدنې او نه په پام کې نېولوسره موږبه يوځل بيا سلا او مشوره وکړو او بيابه درسره خبرې وکړو .

تره کي: موږته د هوا له لارې د پلي ځواک موټرونه راوليږئ .

کاسيګين: تاسوداسې کسان لرئ چې هغه وچلولای شي؟

تره کي: موږبه د ۳۰ تر۳۵ موټرانو لپاره چلونکي ومومو.

کاسيګين: هغوی د ډاډ وړدي؟آيا هغوی له موټرانوسره يوځای دښمن ته نه اوړي؟ ددې ترڅنګ زموږچلوونکي پر ژبه نه پوهيږي.

تره کي: موږته له موټروسره يوځای داسې چلوونکي راوليږئ چې زموږ په ژبه خبرې کوي،لکه ازبک او تاجېکان

کاسيګين: ماله تا دهمداسې يوه ځواب هيله درلودله.موږاوستاسوملګري يو اوزموږستاسودواړو پرګډو اوړو د ګډې مبارزې ګډ پيټی پروت دی او له يوبل سره بايد نيغې اوسپينې خبرې وکړو.اوهرڅه بايد دهمدغې ګډې مبارزې د سيوري تابع وي .

[د لومړي پاڼې پرلمنلبک پرلاس لېکل شوي يوه کرښه لېدل کېږي: د مرکزي کميټي د سياسي بيورو په ناستې کې ملګري کاسيګين ددغوخبرواترولېکل شوې ښه دمرکزي کمېټې دسکرترانوترمخ ولوستله[

[سرچينه: ماسکو،په روسيې کې دروسيې ټلويزيونې ځالګی (دځانګړودوسيو)پروګرام]

ژباړه : رحمت آريا

جولای ۲۰۰۸

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورمحمد ترکی په مسکو کې دسیاسي بیرو په پټه غونډه کې

دمخکنیو لاسوندو لنډیز :

ژباړه: رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

د۱۹۷۹زکال د مارچ په میاشت کې شوروي مشرتابه په هرات کې د راپارېدلې بلوا له امله چې څوتنه شوروي سلاکاران د بلواکوونکو په لاس پکې ووژل شول، له ډیر ستونزمن اکر یاحالت سره مخامخ وه اوداسې برېښېدل چې اوضاع دواکمن گوند خلق دخارله ولکو څخه د وتلو په حال کې ده. افغان مشرتابه له شوروي پوځ څخه د بېړنیو مرستې غوښتنه وکړه. په ټولېزډول یوازې په ۱۹۷۹ ز کال کې افغان مشرتابه له ۲۰ ځله څخه زیات د مرستوغوښتنه کړې وه. دټیلفون له لارې له تره کي سره دخبرو په ترڅ کې الکسي کاسیگین په ډاگه کړه چې شوروي به پوځیان ور ونه لیږي او تره کی یې وهڅاوه چې په سیمه ییزو وگړو خپله ملاوتړې په ځانگړي ډول دهرات په ولایت کې دې پرولتاریا په خوځښت راولي او له هغوی دې کار واخلي، دا په خپله څرگندوي چې شوروي مشرتابه دافغان وگړو په اړه بشپړمعلومات نه درلودل(پرولتاریا، صنعتي کارگران دي او دسوسیالیستي انقلاب بنسټیزه ځواک جوړوي او په افغانستان کې له اره پرولتاري ځواک شتون نه درلود). د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرودځانگې غونډه په بیړنۍ توگه راوبلل شوه چې د هرات اکر ترڅېړنې لاندې ونیسي دغونډې د گډونوالو په منځ کې څرگند اختلافات لېدل کیږي: په داسې حال کې چې د سیاسي بیروغړي افغانستان ته د سرتیرو له لیږلو سره مخالف ول، یو شمیر یې په همدې حال کې ټینگار کاوه چې (موږافغانستان له لاسه نشوورکولای). وروسته له څېړنو اوسنجونو غونډ پای ته نیږدې شوه او د مرکزي کمیټې عمومي منشي لیونید ایلیچ برژنیف دغونډې لنډیز راوسپړه او ویې ویل چې اقتصادي اوپوځې مرستې به سره له مهماتو او سلاکارانو چمتو شي خو سرتیري به افغانستان ته ونه لېږل شي. مخکې مو ولوستل چې غونډې پریکړه وکړه چې تره کی به ماسکو ته راوبلي اودشوروي ددریز په اړه به یې ښه پوه کړي. تره کی راوبلل شو او دهغه په سفریوازې دسیاسي بیرو غړي خبر ول او بس [دهمدغه لاسوندي په پای کې تره کی په خپله دغې خبرې ته نغوته کوي]. مخکې له دې چې تره کي له برژنیف سره وگوري هغه دسیاسي بیرو له یو شمیر غړو سره گوري او دغه لاسوندی په پراخه توگه دهمدغې غونډې خبرې څرگندوي.دا غونډه دومره پټه وه چې ان افغان ژباړونکي له تره کي سره نه وو او شوروي پښتو ژباړونکي غونډې ته رابلل شوي ول. ددغې لاسوندي وروستنۍ برخه ډیره هک پک کوونکې ده او دښاغلو لوستونکوپه ځانگړې توگه دافغانستان د پیښو سیاسي شنونکو پام ورته را اړوم.

پای

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د۱۹۷۹ز کال دمارچ په ۲۰ د الف.نون کاسیگین ،الف .الف گرومیکو، د.ف.اوستینوف ، ب .ن. پوني ماریوف او ن. م. تره کي ترمنځ مخامخ خبرې - ماسکو

د لاسوندي پیل

د شوروي د کمونیست گوند مرکزي کمیټې ته د لیږلو تابع

(عمومي دفتر،لومړۍ څانگه)شمیره پ ۴۹۹

د شوروي د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې اصلي او علی البدل غړو ته دې وویشل شي

ډیر پټ (کاملاً سري)

ځانگړې (خاصه) دوسیه

دلاسوندي سرلیک :

د الف.نون کاسیگین ،الف .الف گرومیکو، د.ف.اوستینوف ، ب .ن. پوني ماریوف او ن. م. تره کي د خبرو ریکارډ (نوټ)

]نوټ: دغه لیکنه دغونډې گډونوالو نه ده لیدلې(

د۱۹۷۹ز کال دمارچ ۲۰

الف.نون کاسیگین: سیاسي بیروپرموږ په ډاډ کولو موږته واک راکړی چې له تاسو سره د ټولو هغو پوښتنوپه اړه خبرې وکړو چې تاسو یې د نظریاتو د تبادلې لپاره اړین بولئ. لکه چې مخکې مې تاسوته وویل له ل.الف. برژنیف سره ستاسو غونډه په ۱۸-۱۸,۳۰ (وخت-ژ) کې په پام کې نیول شوې ده .

لومړی مې باید تاسو ته د خبرو د پیل وړاندیز کړای وای خو لدې چې ستاسو له پلوه لومړنۍ مهمه پوښتنه راپورته شوېده غواړم له همدغه ځایه زموږ دنظریاتو څرنگوالی تاسو ته ووایم او بیا به په ځیرتاسو ته غوږ ونیسو .

لومړی غواړم ټینگاروکړم چې شوروي اتحاد او دافغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت ترمنځ ملگرتوب پرته له قید اوشرطه دی،په ځېنولنډو وختونوکې دنظریاتو اختلافات ول خو نه داوږدو وختونو لپاره. موږتاسو ته مرستې درکړې او غواړو دمرستې لړۍ وغځوو او د خپلو ټولوهغو دښمنانوپه وړاندې وجنگیږي چې نن اوپه راتلونکې کې له تاسو سره جگړه کوي .

موږ ستاسو په هېواد کې د حالاتو د پرمختگ په اړه په ځیر خبرې کړې، موږله تاسو سره دمرستو ټولې لارې چارې لټولې دي چې زموږ د ملگرتوب او له دواړوهېوادونوسره به په اړیکو کې گټورې پایلې ولري. شایي ستاسو په هېواد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې دراپورته شویو ستونزو په اړه د حل ډیرې لارې چارې وي، خوتر ټولو ښه لاره دا ده چې د نړیوالو په سترګو کې ستاسو د دولت واک او صلاحیت خوندي پاتې وي، غواړوستاسواړیکې له ګاونډیو هېوادونو سره خړې پړې نه شي اوستاسود هیواد نړیوال دریځ ته تاوان ونه رسیږي .

موږباید دهغوحالاتو پرمختګ ته اجازه ورنکړو چې پربنسټ یې تاسو دهغو په کابو کولو کې لا تر اوسه نه یاست بریالي شوي اوپه پای کې دحل لپاره مو بهرني سرتیري راغوښتي دي. غواړم د ویتنام بیلګه راوړاندې کړم. دویتنام ولس له امریکا سره دجګړې دروند پیټی پورته کړاو دا دی اوس د چین له یرغل سره لاس اوګریوان دی خوهېڅ ځوک ویتنامیان د بهرنیو سرتیرو په بلنې او کارونې نه تورنوي. ویتنامیان په میړانې له خپلې خاورې څخه د بهرنیو لاس اچوونکوپه وړاندې ساتنه کوي.

زوړګومان کووچې ستاسو په هېواد کې پریمانه پوځي ځواک شته چې دانقلاب ضد کسانو په وړاندې ودریږي. یوازینۍ اړتیا دا ده چې هغوی یوموټي یې کړئ اونوي پوځي جوړښت رامنځ ته کړئ. دتلفوني خبروپه ترڅ کې موږاوتاسو دنویوپوځي ډلګیو دجوړولو په اړه خبرې وکړې،په یاد ولرئ چې پوځي چمتوالي او د روزنې لپاره ډیر وخت ته اړتیا شته. خو ان همدا اوس تاسو بشپړ اوپریمانه ځواک په لاس کې لرئ چې د اوسني اکر یاحالت دکابو کولو وړتیا لري. یوازینۍ اړتیا دا ده چې په سمه توګه تر سره شي. راځئ چې د هرات بېلګه راواخلو. په لومړیو کې داسې ښکاریده چې هر څه به دړې وړې سي، دښمن ټیګ مورچلونه جوړکړېدي او ښاربه دانقلاب ضد ډلو زړه جوړ سي. خو کله چې تاسو رښتونی نوښت په لاس کې واخیست نو تاسو وکولای شول چې هر څه تر خپل واک او څارلاندې راولئ. موږهمدانن سهارپه ۱۱ بجوخبرترلاسه کړچې دهرات پوځي ښارګوټی چې د اووه لسمې پلې فرقې د یاغیګرېوه برخه وه له هوایي بمباریو وروسته دکندهار دشوبلو په مرسته د هوایي لیوا دپاراشوت ځواک له خوا بیرته ونیول شو. دولت ته پاتیاله ځواکونه سیمه خوندي کوي او له دغې بریا څخه په ګټه اخیستې لا پرمخ درومي .

زموږپه نظر،په اوسني وخت کې زموږ دنده دا ده چې ستاسو دفاع په څو نړیوالو پیچلو پیچوموکې وکړو. موږبه له تاسو سره تر شونې کچې په ټول وس مرسته وکړو، تاسو ته به وسلې او مهمات درولیږو، خلک به در واستوو چې د کورنیو اوپوځي ستونزوپه هوارولو کې تاسو ته ګټور وي، کارپوهان به درواستوو چې ستاسوپوځ دنویو پرمختللیو وسلو په عملیاتي کاروَنه کې و روزي اوپوځي ماشینري چې د درلېږلو په درشل کې ده. دافغانستان پرخاوره باندې زموږ دپوځ پلې کول به نړیواله ټولنه را ویښه کړي او ډیرې ناسمې څواړخیزې پایلې به را وزیږوي. که داسې وسي نو نه یوازې به له پانګوالو هېوادونو سره سونزه رامنځ ته سي بلکه په خپلو منځو کې به هم ستونزې را پورته سي. زموږګډ دښمن شیبې شمارې چې شوروي پوځونه به کله دافغانستان پرخاوره باندې پښه کښیښږدي. دابه هغوی ته هم پلمه په لاس ورکړي اوستاسو دښمنان به هم دافغانستان پرخاوره باندې پلي شي. زه یوځل بیا د سرتیرو دپلي کولو پرغوښتنې په ټینګار را تاویرم او وایم چې موږدغه غوښتنه له څو اړخونو په ځیر څېړلې ده؛ موږ ددغه ګام ټول اړخونه په ډیر پام او ځیرشاربلې اوزبېښنلې او دې پایلې ته رسیدلي یو چې که زموږ سرتیري درهم شي ستاسو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهېواد اکرياحالت به سم نه شي، هغه به له بده پسې بدتر سي. هېڅ څوک انکار نه شي کولای چې زموږ سرتيري به نه يوازې دبهرنيوتاړاکګروپه وړاندې وجنګيږي بلکه ستاسو دوګړو له يوې ځانګړې برخې سره به هم لاس اوګريوان شي. اوخلک دغسې شيان بخښلای نه شي. ددې ترڅنګ کله چې زموږ سرتيري له سرحدي لېکي واوړي نو دسترګو په رپ کې به چين او نوړټول تيري کوونکي ستاسو له دښمنانوڅخه ټينګ ملاتړ وکړي .

موږدې پايلې ته رسيدلي يو چې داوسني وخت حالاتو ته په کتنې ،تر ټولو اغيزمنه مرسته چې له تاسو سره يې کولای شوداده چې موږپرګاونډيو هېوادنو باندې خپل سياسي فشارډير اوتاسو ته خواږخيزه پراخه مرسته درکړود سرتيرو دپلي کولوپرځای به له دغې لارې ډيرې ګټورې لاس ته راوړنې تر لاسه شي. موږبشپړ داډ لرو چې ستاسو اوزموږ له خوا د سياسي لارو چارو په کارَوُلو کولای شو پر دښمن برى ومومو. موږ او تاسو لا مخکې خبرې کړې وې چې افغانستان دې له ايران، پاکستان او هند سره په اړيکوکې له سره کتنه او کار وکړي او ټولې هغه پلمې دې له منځه يوسي چې پر دغو اړيکوناوړه اغيزه شيندي. زموږ له خوا ، موږ د ايران او پاکستان مشرانو ته دوه لاسوندي ليږلي او هغوی ته مو په ډير ټينګار ويلي چې دافغانستان په چارو کې دې لاسوهنه ونه کړي. پرته لدې چې ددغه کار پيټې ستاسو پراوړو در واچوو پازوالي يې موږ اخلو. دا دهغوخبرو تومنه وه چې موږ غوښتل دملګرو په توګه يې له تاسو سره د سپينو اوڅرګندو خبروپه توګه ګډې کړو .

ن.م. تره کی : زه له تاسومننډوی يم چې د شوروي د دولت درېز مو راته په پراخه ټوګه چې ماپرې د خبرو کولو ليوالتيا درلودله څرګند کړ. زه هم ستاسو دملګري په توګه سپينې او مخامخ خبرې کووم. موږهم په همدې باوريو چې په افغانستان کې رامنځ ته شوې ستونزې دې د سياسي لارو چارو له لارې هوارې شي اوپوځي ګامونه دې د سياسي لارو چارو د پلي کولو لپاره څګنېزيا فرعي اړخ وګڼل شي. په سياسي ډګرکې موږشميرلي ګامونه پورته کړې او ډاډه يو چې دوګړو ډيرکی يا اکثريت زموږ ترڅنګ درېږي. په راډيو کې زما له راڅرګندېدلو يوه ورځ وروسته چې ما د هرات د وضعې ماهيت او تومنه پکې په ډاګه کړه دهېواد په هرګوټ کې ۱۰۲ لاريونونه تر سره شول اولاريون کوونکو د خميني د کړنوپه غندنه کې شعارونه ورکړل. موږ په دې هم خوښ يو چې زموږ د پوځ يوه برخه چې له ياغيانوسره يوځای شوې وه ، وسلې پرځمکه کښېښودلې .

زموږ له اړخه غواړم ټينګار وکړم چې زموږ دهيوادونو اړيکې د دوه اړخيزو ديپلوماتيکو اړيکو له کچې پورته اړيکې دي. دا اړيکې دپاړکيزې يا طبقاتي مبارزې اوزموږ دګډې ايډيالوجۍ اوسياست پربنسټ ولاړې اړيکې دي. زموږ په هېواد کې ستاسو دهېواد په شان دولت دکارګرو او بزګرو په لاس کې دی چې داتوکراتانو او ځمکوالو له منګولو څخه يې اخيستی دی. زموږ انقلاب زموږ دپاړکيزياطبقاتي دښمن غبرګون را پارولی دی. موږ انقلابي ګامونه اوچت کړي دي ، د ځمکوالو په پورونو کې دډوبو بزګرانو خپلواکول، بې ځمکو بزګرو ته د ځمکو ويشنې اونورو دافغانستان دوګړو په منځ کې ددولت درېز لاخوندي او پياوړی کړ او دپاکستان او ايران له وګړو مو مثبت غبرګونونه ترلاسه کړل. دغو ګامونو په دغو هېوادونو کې په شا تلونکي ارتجاعي ځواکونه را وپارول اوزموږ دهېواد پروړاندې يې د

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورانکارو دعملیاتو ودي ته لا پراختیا ورکړه،پروپاګندونه اوډنډورې یې پیاوړې شوې او زموږهېواد ته یې د ترهګروپه رالیږلو پیل وکړ. زموږ په ورانديې یې ډنډورې پیل کړې او موږ یې د بې دینو اومرتدو په نومونو یاد کړو. بیا یې موږدنورو غیراخلاقي ګناه ګانو په تور تورن کړو. موږپه هېواد کې دښځود آزادۍ په اړه ښځو ته پرتمین درېز ورکړی اوپاکستاني ډنډورچیانو له دغې آزادۍ څخه پاروونکې ډنډورې جوړې کړېدي. کله چې موږ دځمکو د اصلاحاتو د ریفرمونوپروګرم تر لاس لاندې ونېول نوپاکستاني واکمنو کړیو ددغو ګامونو اغیزې په خپل ولس کې ولېدلې او دغواغیزو ددوی سیاست ته بدلون ورکړاو په پای کې زموږپه ورانديې یې د سبوتاژ او ورانیوعملیات پیل کړل. زموږ په هېواد کې د وګړو لاریونونو پاکستاني واکمن وویرول او لاریون کوونکو د (ژوندی دې وي د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت) او (ژوندي دې وي تره کې) شعارونه ورل. زموږ هېواد ته نه یوازې د اخوان المسلمین د ډلو غړي چې له انقلابه وروسته تښتېدلي ،بلکه د هغوی ټولې لېواګانې [منظوردپاکستان او ایران دول دی �ژ] په افغاني جامو کې هېواد ته را ننوتلي دي. له شوروي اتحاد څخه زما له لېدنې او د دواړو هېوادونو تر ترمنځ د مهم تړون له لاسلیک کولو وروسته امریکایي پانګوالو او نورو مرتجعینو دافغانستان دډیموکراتیک جمهوریت په ورانديې پیاوړې دښمني پیل کړه. هغوی پوه شول چې لوېدیځ افغانستان له لاسه ورکړ.دا دافغانستان او دشوروي اتحاد د ډیرملګرتوب لامل وو چې پانګوال او مرتجعین یې په یوې ضد-افغاني کړۍ کې سره راونغاړل.

نن موږپه خپلو خبرو کې وویل چې افغانستان دې له هند، ایران اوپاکستان سره خپلې اړیکې په ښه چاپیریال کې وساتي. خو دا به ډیره ګرانه وي چې ترسره شي ځکه ایران دپاکستان په شان له موږسره ددوستۍ اړیکې نه غواړي .

الف.نون.کاسیګین : له ضیاالحقه یوه لېکلې وینا را رسېدلې اوڅرګنده کړې یې ده چې دافغانستان ستونزه دهغه هېواد یوه کورنۍ ستونزه ده او پاکستان به یکې لاسوهنه ونه کړي. وینا همداسې پرمخ ځي او وایي چې یوازې له افغانستانه پاکستان ته له راغلو ۳۵ زرو کډوالو سره بشري مرستې پدې آړشرط کوي چې دافغانستان اوپاکستان اړیکې خرې پرې نکړي .

ن.م. تره کی : هغوی یوازې له انسانیته خبرې کوي، خوپه بر لاس روزنیز کمپونه اوپنډغالي جوړوي او زموږ په ورانديې کماندو روزي.

الف.نون.کاسیګین :موږهم ساده نه یو چې دضیاالحق دوینا هر توری ومنو، که خبره هر څه وي، له وینا داسې ښکاري چې هغوی یې په تنګې کړۍ کې راتاو کړي دي .

ب.ن.پوني ماریوف: داسې ښکاري چې د ضیاالحق اوسنۍ خبره د 'پراودا' د ورځپاڼې د غبرګون له اغیزو راڅڅېدلې وي .

الف.نون.کاسیګین :څرګنده ده چې پاکستان یې په اندېښنه کې اچولی دی. هغوی نه یوازې ستاسو بلکه زموږد فشار احساس یې هم کړی دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ن.م. تره کی : د پراوادا د ورځپاڼي لیکنې چې د افغانستان په وړاندې یې دسیسې څیړلې دي په سم وخت کې خپره شوې ده. لیکنې زموږ پرګاونډیو ژوري اغیزه ښېندلې دي. زه په ډاډ له تاسو سره همغږی یم چې عملي سیاسي ګامونه دې پورته شي اوجګړه له خطره ډک یو ګام دی. که دا اندېښنه راوسپړو چې ایران، پاکستان، امریکایان او چینایان ولې زموږ په وړاندې دغسې عملي ګامونه را اوچتوي بې ګټې وي نو هر څه موږ اوستاسوته څرګند دي. خویوازنی ټکی چې پرې ټینګار کول غواړم دا دی چې موږ به له نورو [ګاونډیوي هېوادونه �ژ] سره ملګرتوب ته دوام ورکړو خوستاسو په اندازه به له هیڅ چا سره د نیږدې ملګرو په توګه و نه اوسو. موږ له لینن څخه زده کړې او له هغه به یې نور هم زده کړو. موږ دلینن له لارښوونو څخه زده کړېدي چې له ګاونډیو سره اړیکې په څه ډول وساتو. موږ هڅه کوو چې له ګاونډیو هېوادونو سره ښه ملګرتوب ولرو خو امریکا چې له پرمختلونکو دولتونو سره په دښمنۍ کې ده زموږ خنډ ګرځي. هغوی پخوا دې ته وَرته کړنې دځوان شوروي اتحاد په وړاندې کړې وې او اوس یې دکیوبا،ایتوپیا،موزمبیق او سویلي یمن په وړاندې کوي.موږ ددغه خنډ په وړاندې دَرېدلې یو اوغواړو د کارګرو ډلو په ګټه د انقلابي �دیموکراتیکو ریفرمونو له لارې او دوګړو د درناوي او ډاډ په ترلاسه کولو حکومت وکړو نه د وسلو او زور په مټ.د دغې موخې د ترلاسه کولو لپاره موږ تر اوسه ۲۰۰ بیلیونه افغانۍ لګولې دي. خلک ویلای شي چې ددوی ملګري او دښمنان څوک دي. زموږ ددولت په وړاندې ورانکارو ډنډورو د خلکو (منفي �ژ) غبرګون را ونه پاراوه، روحاني مشرانو اوس خپلو چَلونو ته بدلون ورکړی اوچیغې بوغارې یې پیل کړېدي چې ګنې افغانستان د شوروي لاررَوَی او دکمونیستانو پَلوی دی او ۱۰ زره شورویان د هیواد په هرګوټ کې پرهرچا باندې واکمنې چلوي .

چې رالندېږ یې کړم غواړم ټینګار وکړم چې موږ له ایران اوپاکستانه افغانستان ته د ممکنه رانوتکوکسانو په اړه په اندېښنه کې یو،څرګنده ده چې له ایراني اوپاکستاني مشرانو سره ستاسو شفاهي مخامختیا به ګټه وره وي او پر هغوی به پیاوړې اغیزې پریباسي .

الف.نون.کاسیګین :یو بل خبر. ایراني دولت یوه لارښوونه خپره کړې ده چې د اپریل تر ۲۰ نېټې دې ټول بهرني ګارګران او د جون دمپاشتې تر۲۱ دې بهرني کارپوهان له ایرانه ووځي. داسې ښکاري چې دایران داقتصاد لپاره د بهرنیو کارپوهانو شتون ډېر اړین دی او له هریوه سره به جلاجلا چال چلند وشي .

ن.م. تره کی :لدې ښکاري چې ددغې لارښونې موخه امریکایان وي. موږ مالومات لرو چې دایران دولت هغه امریکایي کارپوهان چې د چورلکو د بیا جوړولو اودپرزه جاتو د ترلوپه برخه کې کارکوي بیرته ستانه کړې دي .

الف.نون.کاسیګین :هو، موږ هم دغه خبر اورېدلې دی خوموږ په ایران کې دامریکایانو په پرتله ډېرکارپوهان لرو. که دکارپوهانو د ایستلو خبره راپورته سي نود ایران د اوسپنو د ویلي کولو فابریکې او نورې څانګې به کار ونه سي کولای. اوس په ایران کې څومره افغانان کارکوي؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ن.م. تره کی :له ۲۰۰ زرو لږ دي. هغوی ۵-٦ کاله د داؤد او ان دهغه له دوره مخکې وخت کې ایران ته تللي دي. که له هغه ځایه افغاني کارګران وایستل شي نود افغانانوپه جاموکې یو شمیر ګوریلایان هم په همدې پلمه افغانستان ته راننوځي، اوډیره ګرانه به وي چې له مخونو څخه يې پوه سو چې څوک افغان او څوک ایرانی دی. زه غواړم چې دافغان پوځ داړتیاوو پرخبره بیا راتاو سم. موږ غواړو چې زغره والي چورلکې ولرو،د هغه ترڅنګ اضافي زغره والو ترانسپورتي وسایلو اود پلیو سرتیرو موټرانو،او پرمختللیو مخابراتي وسایلو ته اړتیا لرو.همدارنګه د ترمیمولو پرسونل به له موږ سره لویه مرسته وي .

چورلکو په اړه چې زغره والې ديMI-24 ف.د.اوستینوف: داسې ښکاري چې موږ د

خبرې کوو.موږبه د جون-جولای په مپاشتو کې دغسې ٦ چورلکې او ددغه کال په وروستي فصل کې ٦ نورې در ولېږو. ښايي موږ د لیږدونې مهال ته چټکتیا ورکړو .

ن.م. تره کی :موږ دغسې چورلکو ته ډیره اړتیا لرو، او دا به ډیره ښه وي چې چورلکې له پیلوټانوسره یوځای راورسیږي .

الف.نون.کاسیګین :موږکولای شو د ترمیم کارپوهان درولیږو چې په هوايي ډګر کې ددغو الوتکو ترمیمات وکړي خو څرګنده ده چې د چورلکې د منځ سپاره جنګیالي نه شو درلیږلای،موږ په دې اړه مخکې خبرې کړېدي .

ف.د.اوستینوف: تاسو باید خپل پیلوټان چمتو کړئ. موږ ستاسو افسران روزو او دهغوی د روزنې لړی ته چټکتیا ورکولای شو .

ن.م. تره کی :ښايي موږ له هانوی یابل هېواد دبیلګې په توګه کېوبا څخه دچورلکو پیلوټان ترلاسه کړو .

الف.نون.کاسیګین : ما مخکې وویل چې موږ له ویتنام سره پراخه مرستې کړېدي خو هغوی هېڅکله له موږ څخه د پیلوټانو د لیږو غوښتنه نده کړې. هغوی یوازې له موږ څخه د تخنیکي مرستو غوښتنه کړېده. موږ۴۰۰ افغان افسران روزو. له دغې ډلې تاسو هغه کسان غوره کړئ چې تاسو يې غواړئ او موږ به یې د روزنو دمهال لړی ورلنډه کړو .

ن.م. تره کی :موږ دچورلکو رالیږدونې ته ډېرلیواله یو موږ ورته ډېره کلکه اړتیا لرو .

الف.نون.کاسیګین : موږبه ستاسو غوښتنه وڅېړو اوکه شوني وي نو د لیږلو لړی به یې ګړندی کړو .

خو په همدې لړکې تاسو باید د پیلوټانو خبره په ځیر په پام کې ونیسی ف.د.اوستینوف:

ن.م. تره کی : څرګنده ده چې نیسو يې. که موږيې په خپل هېواد کې ونه مومو، نوپه بل هېواد کې به يې ومومو. نړۍ لویه ده. که تاسو له دغې خبرې سره همغږي نه یاست نو موږ به ستاسو په هېواد کې بوخت دافغان زده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوونکو په منځ کې کسان ولېږو خو موږ د ډاډ ورکسانو ته اړتيا لرو، او هغه افغان زده کوونکي چې ستاسو هېواد ته مخکې د زده کړې لپاره استول شوي دي ډيري يې اخوانيان او يا دچين پلويان دي .

الف.نون.کاسيگين : ښه ده، تاسو دغه خلک چاپ کړئ موږ به يې ژر ورزو. موږ اخوانيان بيرته درليږلای شو او پرهغو کسانو چې ډاډ لرئ موږ به يې د روزنې لړی ورچټکه کړو .

ف. د.اوستينوف: سږکال ۱۹۰ تنه افغان افسران خپله د زده کړو لړی پای ته رسوي، د هغوپه منځ کې ۱٦ يې د الوتکو پيلوټان او ۱۳ تنه يې د چورلکو پيلوټان دي. ددغوټولو زده کونکو د نومونو لړ لېک به موږ په افغانستان کې د ستر پوځي سلاکار جنرال گورليوف له لارې تاسو ته درواستوو .

ن.م. تره کی : ډير ښه! موږبه دا وکړو. خوستونزه دا ده چې موږ دهغوی د نوم له مخې نه پوهيږو چې کڼې څوک له انقلاب ضد ډلو سره تړاولري. موږيوازې دومره پوهيږو چې د داود په وخت کې د اخوانيانو او دچين د پلويانو (شعله جاويد) دټولنو يو شمير کسان شوروي اتحاد ته لېږل شوي ول. موږ به په دې اړه کار وکړو .

الف.ن.کاسيگين: داسې ښکاري چې تاسود پوځي ماشينری د لېږدونې په اړه دلارو چارو دمونډولو هغه لارښود لېک ته نغوته کوئ چې پرون شپه مو په کابل کې پرې خبرې وکړئ؟ په دغه لارښود لېک کې موږ د ډيرو پوځي وسايلو او د سلو زرو ټنو غنمو د لېږدونې او دافغان د گازو دبيې د لوړ والي په اړه چې هر ۱۰۰۰ مترمکعبه به له ۲۴ ډالرو ۲۳ ډالرو ته لوړه شي خبره کړې، آياتاسو له دغه لاسوندي سره بلد ياست؟

ن.م. تره کی : نه. داسې ښکاري چې هغوی (ددفتر ملگرويې�ژ) ددغه لاسوندي لنډيز ماته ندی راکړئ .

الف.ن.کاسيگين: ډيره شوني به وي چې دغه لاسوندي، ماسکوته ستاسوله راتگه وروسته کابل ته رسيدلی وي. په لاسوندي کې دغه پريکړې شوي دي: دسږکال د مارچ په مېاشت کې به تاسو ته اضافي وړيا

همدا رنگه د BMP-1 ۳۳ دانې MI-25 , ۵ دانې MI-8T , ۸ وزره

۵۰ دانې ، ۵۰ دانې زغره وال موټران، دالوتکو ضد ۵۰ گرځنده واحده BTR-60pb.

او د الوتکو ضد (ستريلا) (غيشي) واحده

ځلور وزره چورلکې او د مارچ په MI-8T دد مارچ په ۱۸ همدا شان موږ تاسو ته

۲۱ مو ۴ نورې چورلکې درولیږلې. دغه ټول توکي تاسو ته وړيا درکړل شوي دي.

ن.م. تره کی :ستاسو لدې سترې مرستې مننه. زه به په کابل کې له دغه لاسوندي سره نور ځان په ژوره توگه بلد کړم. غواړم ووايم چې اوس موږ ته سل زره ټنه غنم بس ندي. سږکال به موږ ونه شوکولای دخپل حاصل لَو وکړو،

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه هغه ځمکې چې موږ پربې ځمکو بزګروویشلي دي ندي کرل شوي او په څو سیمو کې ځمکني حاصلات له منځه تللي دي .

الف.ن.کاسيګين: تاسو ته به سل زره ټنه غنم په دې ډول دروليږل شي چې تاسو يې له سرحدي لېکې څخه د ليږدونې وړتيا ورلرئ. داسې ښکاري چې تاسو دغنمو دلېږد په برخه کې ستونزه لرئ، زموږ د کارپوهانو د مالوماتو له مخې ستاسو ترانسپورتي ځانګې يوازې په مياشت کې د ١٥ ټنو غنمو دلېږد وړتيا لري، حال دا چې دا سل زره ټنه غنم دي. موږ به په راتلونکي کې پرې غور وکړو .

ن.م. تره کی : مخکې پاکستان له موږسره د ٢٠٠ ټنوغنمو دپلورلو ژمنه کړې وه، خو ژمنه يې بيرته واخيستله. ترکيه هم د ٧٠ ټنو له لېږد څخه لاس په سر شوه. موږ لږتره نوور ٣٠٠ زرو ټنو غنمو ته اړتيا لرو .

الف.ن.کاسيګين:تاسو چې له پاکستانه دغنموژمنه درلودله، تاسو پيسې درلودلې؟ موږکولای شو له امريکا څخه غنم واخلو او افغانستان چې ته يې درولېږو. د بيلګې په توګه ،د ٢٠٠ زرو ټنو غنمو بيه ٢٥ ميليونه روبله يا ٤٠ ميليونه ډالره کيږي .

ن.م. تره کی : ددومره پيسو موندل به موږته ګران وي .

الف.ن.کاسيګين: ترخپلې وسې وسې پيسې پيدا کړئ او په هماغو پيسو به تاسو ته غنم واخلو .

ن.م. تره کی : که موږدغه وسيله (پيسې) ونه مومو نو موږ به له تاسو څخه يوځل بيا د غنمو د مرستې غوښته وکړو.همداشان له تاسو غواړو چې د کريدت په سر پرته د سود هغه ګټه چې ځنډېدلې موږ ته دې راکړل شي. زموږ د پوځ دبودجې پلان ددغې ځنډول شوې ګټې ورکړې ته هېله مند دی

الف.ن.کاسيګين: دپوځي تيکنالوجۍ په وړيا لېږدونې موږخو لا وختې ستاسو له پوځي بوديجې سره پراخه مرسته کړېده. موږبه نورهم فکروربانديې وکړو چې پرکريدت د نورو ځنډول شوېو ګټو ورکړو ته لاره ومومو. موږ به دغه خبره وڅيړو او تاسو ته به خبردرکړو چې موږ په دې تړاو نور څه کولای شو .

ن.م. تره کی : همداشان موږ يو لوی راډيويي ستيشن ته اړتيا لرو چې له مخ به يې وکولای شو دخپلو پروپاګندونو لمنه د نړۍ تر لېرې ګوټونو پورې ورسوو. زموږ راډيويي ستيشن ډير ضعيف دی. کله چې دبهرنيو ټوليزو رسنيو له لارې ديو شميرمذهبي مشرانو ځينې خبرتياوې خپريږي د هغه په وړاندې زموږ پروپاګند نه اوربدل کيږي .

ب.ن.پونوماريیف: موږد افغانستان د ديموکراتيک جمهوريت د پروپاګنديزو بريالیو خپرونه لپاره پياوړې اوله انرجې ډک ګامونه پورته کوو. موږ په دې اړه لا وختې د 'پراودا' په ورځپانه کې خبره کړېده. د نن ورځ په ګڼه کې ستاسو خبروته ځای ورکړ شويدی. هغه به دپاکستان، ايران او نورو هېوادونو له لارې خپرې شي.لدې لارې موږ ستاسو دراډيو د ضعيفوالي تلافی کولای شو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ن.م. تره کی :دپروپاګند په اړه ستاسو مرسته موږ ته له ارزښته ډکه ده،خو موږ غواړو چې نړۍ زموږپروپاګند زموږ په غږ واوري. لدې امله ده چې موږ له تاسو د ۱۰۰۰ کیلوواټو په کچه د راډیو دستیشن دجوړو لپاره مرسته غواړو .

الف.ن.کاسیګین: موږبه دغه غوښتنه وڅیړو خو تر هغه ځایه چې زه پوهیږم د راډیو دستیشن جوړول ډیر وخت غواړي .

ب.ن.پونوماریيف: موږ به دپروپاګند په اړه تاسو ته یو کارپوه درولیږو. تاسو باید هغه ته وواياست چې ستاسو دپروپاګند کومه لویه برخه دي د نوروسوسیالیستي هیوادونو له لارې په خوندي توګه خپره شي .

د. ف. اوستینوف: دپوځي ماشینرۍ دلېږد په اړه یوه پوښتنه چې راپورته کیږي هغه د نوروپوځي کارپوهانو او سلاکارانو خبره ده .

ن.م. تره کی : که تاسو ګومان کوئ چې دغسې یوه اړتيا شته، نوموږ به هغوی په دواړو سترګو ومنو. خو سره لدې تاسو بیا هم موږ ته اجازه نه راکوئ چې له نوروسوسیالیستي هیوادونو څخه پیلوټان او دشوبلو چلوونکي په خپل پوځ کې وکارَوو؟

الف.ن.کاسیګین :کله چې موږ پوځي کارپوهانو ته نغوته کوو زموږ منظورهغه تخنیکي کسان دي چې د پوځي ماشینري د ترمیم وړتیا لري. زه نه پوهیږم چې دپیلوټ او شوبلوچلونکو خبره ولې دومره شاربل کیږي او اوري را اوري. موږله تاسو د دغسې غوښتنې هیله نه درلودله. او زه بشپړډاډلرم چې نورسوسیالیست هیوادونه هم دغسې یوې غوښتنې ته غاړه نه ږدي. د سرتیرو د لیږلو په خبره ټینګار په خپله یوه ډیره شمیرل شوي سیاسي پوښتنه ده اوداسې مانا لري چې ګڼې سرتیري دې په شوبلوکې کښیني او ستاسو پر وګړو دې له ټانکونو په مردکیو اوربل کړي.

ن.م.تره کی: موږ به وګورو چې له هغوافسرانو څخه چې مخکې دلته دزده کړو لپاره رالیږل شوي په څه ډول کار واخلو. موږبه له تاسو وغواړو چې زموږ دخوښې وړ کسانو ته درزونې چټکه لړۍ ومنۍ .

د.ف.اوستینوف: البته چې موږبه يې روزنه ومنو .

الف.ن.کاسیګین: غواړم ددغې غونډې دخبرو لړۍ رالنډه کړم، یوازینۍ پوښتنه چې بې ځوابه پاتې کیږي هغه دیوې پیاوړې راډیو جوړول دي او هغه به وروسته څرګنده کړو. بله پوښتنه چې پاتې کیږي د پوځي تکنالوجۍ دلیږدونې دچټکتیا خبره ده. تاسو به ، لکه څنګه چې موږموپوه کړو، دچورلکوپیلوټان دروزنې لپاره موږ ته غوره کړئ چې ژر یې در و روزو. که تاسو نورې غوښتنې یا هیلې لرئ نودشوروي دسفیر او مشرپوځي سلاکار له لارې موږ ته خبر راکړئ. موږبه يې په پام اوځیرو وڅیړو او دهغه پربنسټ به خپل غبرګون څرګند کړو .

همداشان موږومنله چې دپانګوالو او نورو په شاتلونکو(ارتجاعي) دسیسو په وړاندې دافغانستان دديموکراتيک جمهوریت په ساتنه او ننګه کې سیاسي ګامونه اوچت کړو. موږبه پر هغوی خپل سیاسي فشار ته دوام ورکړو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږرَسَنۍ به په نه سترې کېدونکې اوپرله پسې توګه دافغانستان دديموکراتيک جمهوريت په ننګه اوملاتړ خپرونې وکړي .

موږ ګومان کوو چې تاسو په خپل هېواد کې دټولنيزملاتړ دترلاسه کولو په برخه کې ډېر کار وکړئ، وګړي مو ځنګ ته نيږدې کړئ، هڅه وکړئ چې هيڅ شی ونه شي کولای وګړي له دولت څخه پردي او بې لارې يې کړي. په پای کې که څه هم دغه خبره چې اوس به يې وکړم زموږ دغونډې په اډانه کې نه ده خو د يوې هيلې په توګه، غواړم په يوې ډيرې مهمې خبرې خپل نظر څرګند کړم چې د خپلوکارمندانو په اړه له ډېر احتياطه کار اخله. يو تن په بل تن پسې واچوه او له هر يوه سره بيل بيل چال چلند ولره. مخکې لدې چې د چاپرتندي ټاپه ولګيږي ښه اوله سرترپايه علم دې پرې ترلاسه کړه .

ن.م.تره کی: ته د افسرانو په هکله راته وايې يا د جنرالانو په اړه؟

]څوارلسمه پاڼه دملي امنيت دکاپۍ له دوسيې څخه ورکه ده[

الف.ن.کاسيګين: که پرهېواد مو زموږ پوځي يرغل ترسره شي نو دابه يوبشپړ بل اکرياحالت وي. خو موږ تر وسې وسې هڅه کوو چې ددغسې يرغل مخه ونيسو. اوګومان کووم چې ددغه حالت مخه به ونيسو .

ن.م.تره کی: زه داپوښتنه ځکه مطرح کووم چې چين زموږپه وړاندې پاکستان راهڅوي .

الف.ن.کاسيګين: که يرغل ترسره شي نو بل ډول اکرياحالت به را رامنځ ته شي. چين د ويتنام له بيلګې څخه زده کړل او ډاډه شو اواوس دخبرو لپاره موږ ته لاس ښوروي. دافغانستان په اړه بايد ووايم چې موږ د بهرني تيري دمخنيوي لپاره ګامونه پورته کړي دي. ما مخکې وويل چې موږ دپاکستان ولسمشر، خميني او دايران سر وزيرته ليکونه استولي دي .

ن.م.تره کی: زموږ دسياسي بيرو غړي ماسکوته زما له سفره خبردي. کابل ته له رسيدلو سره هغوی به د دغې غونډې له پايلو څخه خبرکړم. آيا اجازه ده ورته ووايم چې شوروي اتحاد به يوازې د افغانستان له ديموکراتيک جمهوريت سره سياسي اونورې (اقتصادي �ژ) مرستې وکړي؟

الف.ن.کاسيګين: هو. سياسي ملاتړ،په پوځي اړخ کې توکي او نورې پراخې مرستې دواړه. دا زموږد سياسي بيرو پريکړه ده. ل.الف. برژينف به له تاسو سره دخپلې غونډې په ترځ کې درته ووايي چې څه ناڅه لس دقيقې وروسته پيل کيږي. زه ګومان کوم چې ته به افغانستان ته زموږ له ملاتړ او پر خپلو کړنو په لا نور ډاډ ستانه شئ .

ن.م.تره کی: خپله ژوره [ژباړه] مننه دترسره شويو خبرو اترواو دهغومرستو په اړه چې دافغانستان دکړکيچنو حالاتو په وخت کې به ورکړل شي څرګندوم .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفاهي ژباړه دشوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د ایم آی ډي د ډیپلوماتیکې اکاډیمي فارغېدونکي محصل ملګري کوزین .وي.پي. ترسره کړه او دغونډې دشفاهي خبرو لیکونکی دشوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د ایم آی ډي دډیپلوماتیکې اکاډیمي دمنځني ختیځ دډیپارتمنټ سلاکارملګري ګاوریلوف ایس.پي، دی .

21.III.79

#AK-786ss

۳۰ کاپي

21.III.79

سرچینه :

{Source: Storage Center for Contemporary Documentation (TsKhSD), Moscow, Fond 89, Perechen, Dokument 26}

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د سیاسي بېرو پریکړه لیک

پښتو ژباړه: رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

نوټ: ددغه لاسوندي اصلي برخه نه ده ترلاسه شوي دغه برخه د لیاخوفسکي له کتابه 'افغان غمیزه او زړورتیا' رااخیستل شوې

اندروپوف، گرومیکو،اوستینوف اوپونیماریوف دافغانستان پرحالت د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو دکمونیست گوند مرکزي کمیټې ته گزارش ورکوي ۱۹۷۹ جون ۲۸

ډیر پټ (کاملأ سري)

ځانگړې دوسیه

دشوروي سوسیالیستي جمهوریتونو دکمونیست گوند مرکزي کمیټې ته

.....دافغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت جوړونه هغه ستونزمنه ننگونه ده چې په عیني توگه ټول وربانديې پوهېږو . دغه ستونزې له اقتصادي وروسته پاتې والي،په هېواد کې دکارگرې پاړکې یا طبقې کوشنی والی او دافغانستان دخلق ډیموکراتیک گوند له زمولتیا یا ضعف سره تړاو لري. خو دځېنو ځاني یا (عِـنـدي) لاملونو له امله سختۍ لا نورې هم هغه مهال پیاوړې کیږي چې له عملي ډگره ورته وگورو: دولت اوگوند دواړه د کارپوه اوله یوبل سره د همکار مشرتابه له نشتوالي سره مخامخ دي ،ټول ځواک یوازې د تره کي او امین په منگولو کې رامتمرکزشوی اوښکاري چې دواړه په گډه په خپلو کړنوکې سره لدې چې ډیرې تیروتنې کوی خو تیروتنې نه مني او په دې ډول قانون تر پښولاندې کوي او .....

له انقلاب ضد ډلو سره په ننگونې کې دافغان دولت لپاره د ملاتړ یوازېنۍ بنسټیزه سرچېنه پوځ دی اوبس. په وروستیو وختونوکې امنیتي او نویو رامنځ ته شویو د ځاني دفاع (دفاع خودي ناحیوي/کمیته های دفاع ازانقلاب)ځواکونو په دغې ننگونې کې فعاله ونډه لوبولې ده. په دغۍ ننگونې کې یوازې دوگړو غبرگون ته لاریونونواوشعارونو کافي نه دي اوځرگنده شوه چې دحالاتو په راکابو کولو کې دافغانستان ډیموکراتیک جمهوریت هڅې بې اغیزې پایلې درلودلې دي ....

ددغو مالوماتوپربنسټ دشوروي سوسیالیستي جمهوریتونو دبهرنیو چاروززارت او دشوروي سوسیالیستي جمهوریتونو دکې جي بي او دشوروي دکمونیست گوند دمرکزي کمیټې دنړیوالو اړیکو له څانگې غوښتل کیږي چې لاندیني مصلحتونه په پام کې ونیسي چې:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

......۳ .دپوځي چارولوی سلاکار ته د مرستې لپاره دې یو پوخ اوکارپوه جنرال اوپاخه او په کارپوه افسران افغانستان ته ولېږل شي چې نیغ په نیغه دې په(فرقو اوغـُنـډونو) کې له سرتیرو سره روزنیزکار وکړي .

۴ .ددې لپاره چې دبا ګرام په هوايي ډګرکې دشوروي د هوايي ډلګۍ امنیت په خوندي تۆګه ونیول شي نو دافغان له دولت سره په همغږۍ کې دې دافغانستان دیموکراتیک جمهوریت ته په بـَدَلو جاموکې (په عمومي ډول)دترانسپورتي الوتکو دترمیم په جامو کې دپارشوټ یوه امنیتي لېوا واستول شي .

دشوروي اتحاد دسفارت دساتنې لپاره دې کابل ته دسفارت دکارکوونکوپه جامو کې دشوروي سوسیالیستي جمهوریتونو دکې جي بي له (۱۲۵- ۱۵۰) تنه ولیږل شي. دآګست دمېاشتې په پیل کې وروسته له دې چې دترتیباتو تۆوله لړۍ بشپړه شوه داوضاع د ډیرخرابوالي په صورت کې دامنیت ، په ځانګړې توګه ددولتي ودانیو دساتلو لپاره دې دافغانستان دیموکراتیک جمهوریت د(باګرام هوايي ډګر) ته د جي آریو له عمومي پرسونل څخه یوه ځانګړې ډله واستول شي چې داړتیا په وخت کې ورڅخه کارواخیستل شي.

الف.ګرومیکو، آی یو اندروپوف، د.اوستینوف ، ب.پونیمارییف

]سرچینه : الف.الف.لیاخوفسکي،افغاني غمیزه او زړورتیا، (ماسکو،جي پي آی 'ایسکان' ۱۹۹۵') پي.۷٦. لیخانوفسکي لیکي چې هغه لارښوونې چې په دغه لاسوندي کې ویل شوې دي د۱۹۷۹

P.156/XI زکال دجون په ۲۸ دشوروي اتحاد دمرکزي کمیټې دسیاسي بیرو دڅانګې دغونډې په

پریکړه کې نیول شوې وې[.

د جرمني مشرانو سره د برژنیف او نورو شوروي چارواکو لیدنه

د (ختیزجرمني � ژ) د سوسیالیست ګوند د یووالي له سکرترجنرال او د هغه هیواد دولسمشرۍ دسرمشریزې ډلې مشر ایریک هونکراو د ګوند دسیاسي بیرو له نورو کاندیدو غړوسره د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو دمرکزي کمیتي د عمومي مشرلیونید ایلیج برژنیف او دشوروي اتحاد ددولت دغړو او دګوند د استازو په شته والي کې [د اکتوبرپه ۲۹ نیټې د منځنۍ په ورځ (سه شنبه) ۱۹۷۹زکال] د(ختیز جرمني �ژ) دولسمشر په کورکې د کتنې دغونډې د چټک-لیکنې (ستینوګرافیک) بڼه

[.....]

برژنیف [....]

تاسو په نیږدې تیرو وختونوکې موږته خبر راکړئ چې چانسلر شمیدیت [هلموت هینریچ ولادیمار شمیدیت � د لوېدیځ آلمان مشر � ژ] له تاسوسره دلېدلو لېوالتیا لري. موږ له تاسو سره همغږي یو چې د دغسې شیبې له لاسه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکول به ښه نه وي خو د چمتوالي لپاره به يې لږوخت ته اړتيا وي. دغه غونډه به په خپله ختېه او تومنه کې دفدرالي ټاکنو په درشل کې، دشميديت ، د ټلوالي ددولت او ولسمشرۍ د دريزد ګټلولپاره دډېرو مرستو نښې له ځان سره ولري. دا زموږلپاره هم اړېنه ښکاري چې تاسوله دغې غونډې څخه ګټه واخلئ او ان ورته تيارى ونيسئ چې د چانسلردريز داسې خوا ته راواړوئ چې زموږ په ګومان په اروپا کې دنورو خبرو په ترڅ کې دامريکا دمنځني واټن ويشتونکو توغنديو د ستيشنونو دځاى پر ځاى کولو پلان لپاره مهم ښکاري .

ملګرى هونکر که تاسو ددغې غونډې په ترڅ کې زموږ سلا ته ليواله ياست نو موږ ورته په ورين تندي چمتو يو .

[.....]

امريکا په پام کې لري چې په ختيزې اروپا کې د امريکا دمنځني واټن ويشتونکي توغندي ځاى پرځاى کړي او دهري ورځې په تيريدو زموږ لپاره دانديښني او ارزښت ورګرځي. داسې ښکاري چې دجرمن فدرالي دولت او دفدرال چانسلرښاغلى شمېديت، ددغو پلانونو په چمتووالي کې ان کوشنى ونډه هم نه لوبوي. هغوى (امريکا-ژ) غواړي چې دناتو دټلوالي نورهېوادونه لکه هالند، بلجيم په دغې تابيا کې راګډ او په خاوروکې يې دتوغنديو نوي ستيشنونه ځاى پرځاى کړي. ددسامبرپه مباشت کې دناتو د کېدونکې غونډې لپاره دليکل شويو پريکړو دراکړې ورکړې تابيا په پام کې نېول شوې .

دآلمان له فدارلي جمهوريت سره زموږ د نيغو اوله نورو لارو د ګڼ شميراړيکو پربنسټ موږپه نه سترې کېدونکې توګه ددغو پلانونو د پلي کولو په وړاندې دخوځښت هڅه کوو. دا موږ ته مهمه ده چې ټول سيوسياليست هېوادونه په دې اړه ګډ مورچل ولري .

دآلمان په فدرالي جمهوريت کې دې اغيزمنې ډلې پوه کړاې شي چې بن اوواشنګتن دواړو يوه خطرناکه لوبه راپيل کړې، او ددغو پلانونو پلي کول به په خپله ددېتانت په وړاندې يوه سياسي چاودنه رامنځ ته کړي ځکه بالمقابل سيوسياليست هېوادونه اړايستل کيږي چې په وړاندې يې سياسي اوستراتيژيک ګامونه اوچت کړي چې دا به په خپله د(آلمان-ژ) فدرالي جمهوريت لپاره يوه مخ په ودې ويره را وزيږوي .

زه ګومان کووم چې د پوځي ديتانت په ډګرکې دسوسياليستو هېوادونو ممتم اوګټوردفاعي اقدامات به يو شمير پايلې رامنځ ته کړي .

د دغې ستونزې په اړله زموږله پلټنو، له تاسو او دملګرې ټلوالي هېوادونو له مشرانو سره له سلا او مشورو وروسته د ګټورو اقداماتو په تړاو ، موږ دغه لانديني چارې په پام کې لرو :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږبه اعلان وکړو چې که ناتو او دامریکا متحده ایالات په لویدیځه اروپا کې دامریکايي توغندیو ددستګاوو دځای پرځای کولو له پلانونو څخه په بشپړ ډول لاس په سرشي نوموږ به هم دشوروي په اروپايي برخې کې د منځني واټن ویشتونکوتوغندیو کچه راټيټه کړو .

موږ به دشوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د ښه نیت دنخښو دڅرګندونو لپاره اعلان وکړوچې شوروي اتحاد به د آلمان په ډیموکراتیک جمهوریت کې دوسلو اوځواکونو یوه څرګنده برخه راټيټه کړي او پرنورو لویدیځو هیوادونو غږ کوي چې دشوروي نوښت ته په کتنې دي وَرته نوښت ته ملا وتړي. ما د[آلمان د ډیموکراتیک جمهوریت د جوړیدلو د ۳۰ کلیزې دلمانځني په خوښیو کې] دګډون لپاره دلته برلین ته د خپل د راتګ په مهال غوښتل خپل نظر تاسو ته څرګند کړم .

غواړم ټینګار وکړم چې نوموړي اقدامات به د آلمان د دیموکرایتک جمهوریت په خاوره کې د دیره شویوسرتیرو په ګډون زموږ دوسله والوځوکونو دفاعي وړتیا ته په هیڅ ډول تاوان ونه رسوي او له دې اړخه تاسو ډاډه اوسئ .

اوس به راشم په امریکا کې ددویم سالت د تړون په اړه دپریکړې خبروته :

زموږ احساس دا دی هرچا چې تراوسه ددغه تړون له پریکړې ملاتړکړی په ډیرولوړو ځایونو کې لاس لري. اوسنې اکر لاپیچلی شوی. دولسمشر کارترد اداري په ښکاره ګډون، دامریکې په متحدوایالاتوکې شدیدو چیغو او واویلاو په کیوبا کې د شوروي د یوه پوځي غځ ُنـډ دځای پرځای کولو لپاره ټینګ خنډ رامنځ ته کړی دی. موږ دامریکې د تهدید په وړاندې د کیوبا په شان کلک درېز نیولی دی. موږ دامریکایانو داجباري انحصارغوښتنې اویا زموږ او دکیوبا په اړیکوکې دلاسوهنو په وړاندې په ټینګه درېدلي یو. ولسمشرکارتربیرته په تش لاس په شا شو. ددغې په شا کېدنې په کړس کې غواړي خپل زور اوځواک ښکاره کړي، په ځانګړې توګه دکارابین په سیمه کې .

خو ددغه درېز ناوړه اغیزې لا تراوسه هم شته. ددویم سالت د تړون د پرېکړې حالت چې ولسمشر کارترورته لیواله ښکاري له بده پسې بدتر شوی. د دویم سالت له سکالو پرته په واشنګتن کې د اندیښنې د کړکۍ را پرانیستنه هغه مهال په سترګو کیږي چې هغوی(امریکا)او په ټولیز ډول ټوله ناټو د پیاوړو وسلوجوړولو ته لیواله ښکاري .

دیوې ګډې دندې په توګه ، موږ اوتاسو باید سرله اوسه او ان ددویم سالت دتړون له رامنځ ته کېدلو وروسته په یوه پراخ مورچل کې ځنګ ترځنګ په ګډه ودریږو چې د ټولو دیپلوماتیکو،سیاسي اوټولنیزو اغیزو له لارې ددغې لیوالتیا په وړاندې جګړه وکړو .

د شوروي اتحاد او نوروټولو سوسیالیستي هیوادونو په وړاندې واشنګتن اوس په فعاله او مخ په زیاتېدونکې توګه چینايي کارډ لوبوي. امریکايي � چینايي ملګرتوب یوازې نمایشي بڼه لري. دسیاسي کوژدې دغسې کرښه پیکینګ په ویتنام لاووس او کمبودیا کې نورولاسوهنو ته هڅوي. او دې ته موږباید ځانګړې ډول پاملرنه وکړو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چین � شوروي داړیکو د عادي کولو لپاره اوس په ماسکو کې خبرې اترې پیل شوي دي. دخبرو لومړۍ لړۍ داداري چاروتخنیکي اړخونو ته ورکړل شوې وه. له دې امله ګرانه به وي اټکل وکړوچې چینایان به د خبرو د بل پړاو لپاره څه راوړي. زموږ پلاوي ته څرګنده لاربښوونه شوې ده هغوی هڅه کوي چې د خبرو اترو مخه رښتوني اړخ ته راتاو کړي. موږ نه غولیږو. موږ له یوې سختې سیاسي جګړې سره مخامخ یو. موږ داړیکو دښه والي لپاره هلې ځلې کوو هغه هم ان که د لږ ترلږه کچې پورې وي. اوګران بریښي چې دغه به هم ترسره شي که نه. دسولې او سوسیالیزم په وړاندې د پیکینګ تګلاره له ژورې دښمنۍ ډکه ده .

اوس په لنډیز دایران اوافغانستان په حالاتو راتاویږم- په وروستیووختونو کې په ایران کې لږ ترلږه حالات دیوې ناڅرګندې مثبتې لیوالتیا په پوښښ کې رادبانډې شوې. اسلامي مشرانو د پرمختلونکو ځواکونه مشران دقانوني ځار تر غیښي لاندې نیولې. هغوی په بې دردۍ د ملي لرکیو غږ په ستوني کې وچوي. هغوی موږ ددغوفعالیتونو په پاروني تورنوي .

له ایران سره دګاونډیتوب دښه اړیکو دځغلولو او پرمختګ په لاره کې زموږ هڅو په تهران هېڅ اغیزه نه ده شیندلې او موږ په تولو خبرو ښه پوهیږو .

خوموږپه یوه بله خبره هم پوهیږوهغه دا چې : په ایران کې اسلامي انقلاب ، د ایران او امریکا پوځي ټلواله په بنسټېزه توګه له منځه یووړه. دیوشمیر نړیوالو، په ځانګړې توګه په منځني ختیځ کې، د ستونزو په اړه نن سبا ایران دپانګوالۍ ضد درېز غوره کړی دی. پانګواله نړۍ غواړي چې په سیمه کې خپله اغیزه بیا ترلاسه کړي. موږ هڅه کوو چې ددغو هڅو په وړاندې ودریږو. موږ دایران له اوسني مشرتابه سره په ډېر زغم کارکوو او د دوه اړخیزو برابرو ګټو پربنسټ د دوه اړخیزو همکاریو دپراخیتا دچاپیریال خواته درومو .

موږ تاسو ته په وروستیو وختونو کې د افغانستان د نویو پیښو دحالت په اړه لنډ مالومات درکړي. ددې ترڅنګ غواړم دغه ټکي پرې ورغبرګ کړم: موږ له افغانستان سره دپام وړمرسته کړېده. موږهلته خپل پوځي او ملکي سلاکاران لېږلي دي؛ موږ هغوی ته مو دپام وړ اوپریمانه وسله اوپوځي توکي ورکړي دي .

په دغه هیواد کې اوس حالات ښه شوي دي. خو په یو شمیرولایتونو کې له یو شمیر یاغي ډلوسره چې له پاکستان، امریکا او چینه غیرمستقیم او له ایرانه مستقیمه ملاتړ تر لاسه کوي،پوځي ترینګلتیا لا دوام لري. ددې ترڅنګ په افغاني مشرتابه کې یو شمیر کړکیچونه او خړپړتیاوې شته. موږ هڅې کړې دي چې د مشرتابه په منځ کې دیووالي او یوموټي توب لپاره دهمکارې لاس وغځوو. تاسو پوهیږئ چې امین د تره کي له غیرقاطعیت څخه په ګټه اخیستنې او له ډېرنیږدې ملګرتوب سره سره، نوموړی له منځه یووړاو مشري یې په غاړه واخیستله. تاسوپوهیږئ کله چې تره کی د ناپییلتوب د غورځنګ په کنفرانس کې د ګډون لپاره هاوانا ته تللی وو دخپلې لارې په ترڅ کې ماسکوته راغی. ما له هغه سره ولېدل او سلا مې ورکړه چې په خپل هېواد کې دې د ثبات لپاره کوټلې ګامونه پورته کړي او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنورو خبروترځنګ دې داساسي قانون او انقلابي قانونيت په منځ ته راوستلو کې کار وکړي. دا دی وينو هغه څه مې چې تره کي ته ويلي ول، اوس يې امين سرته رسوي .

که سپينه ووايم، موږ د امين په تګلارو او اعمالو خوښ نه يو. هغه د واک تږی دی. هغه په ځوځځله نامناسبه زيږوالی او شدت له ځانه څرګند کړی دی. خو د بنستيزې سياسي کړنلارې په ډګر کې په ډاګه منو چې امين په هوډمنه توګه دانقلاب په لا پرمختګ، له شوروي اتحاد او نورې سوسياليستي ټولنې سره د اړيکو د لاهمکارۍ لپاره کارکوي .

په حقيقي اړخ کې د امين ګڼ شمير لارروبان او پلويان د درناوي وړ خلک دي، هغوی دمارکسيسزم � لينينيزم نظرياتو ته پااليالي دي او زموږ په وړاندي د ښه چال چلند درېز لري .

داوسني حالت په پام کې نيولوسره موږ به له افغانستان سره خپل ملاتړ ته دوام ورکړو، يو شميرمرستې به ورسره وکړو،او دبهرني نيواک او انقلاب ضد ډلو په ټکولو به يې ملا ور وتړو .

[....]

سرچينه:

{Source: Stiftung �Archive der Parteien und Massenorganisationen der ehemaligen DDR im Bundesarchive� (Berlin), DY30 JIV 2/201/1342 }

دغه لاسوندی ميرمن کريستين اوسترمن له آلماني انګريزي ته ژباړلی دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

برژنیف ته د اندروپوف ځانګړی یاددښت لیک

پښتوژباړه: رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

برژنیف ته د اندروپوف ځانګړی یاددښت لیک

)۱۹۷۹ کال، ددسامبر پیل(

۱ .له کودتاه او د سږکال د سپتامبر په مباشت کې د تره کي له وژلو وروسته د افغانستان د حلالاتو مخه موږ ته د نه منلو پـلَـو ته نیغه شوې ده. په ګوند کې دننه ، ددولتي کارکوونکو اوپوځ په منځ کې اکرډیرکړکیچن شوی او د امین د ډله ییز فشار اوزورزیاتي امله له هرومرو نابودۍ سره مخامخ دي. په همدې ترڅ کې لوېدیځ ته د ممکنه سیاسي مخامخ تاووني مخګواښیزه مالومات هم رارسیږي. [او هغه دا دي]:

-له امریکایي څارګښ سره د پټوسکالو په تړاو اړیکه چې موږېې پرې نه یو خبرکړي.

-له توکمیزو مشرانو سره ژمنه چې ګنې خپل مخ به د شوروي له سوسیالیستي جمهوریتونو څخه اړَوي او یو 'ناپییلی' سیاست به غوره کوي.

-د تړلو دروازو ترشا غونډو کې د شوروي پر سیاستونو اوزموږ د کارپوهانو په فعالیتونو تیرى.

-له کابله په عملي ډول زموږد مرکزونو لیري کول او نور.

-په کابل کې میشتې ډیپلوماتیکې کړۍ په برالا توګه له ماسکو سره د امین پراختلافاتو اود هغه د شوروي ضد ممکنه ګامونو پراوچـَتـَوني خبرې کوي .

په وروستیو وختونو کې له موږسره یوشیمربهر میشتو افغانو کمونیستانو اړیکه نیولې. له'ببرک' کارمل او 'اسدالله ' سروري سره زموږ داړیکو په لړکې موږ ته په ډاګه شوې ' هغوی موږ ته په خپله ویلي ' چې له امین مخالفت سره په مخالفت کې پریوه پلان یې کارکړی او نوی ګوند اود دولت ارګان به جوړوي. ددغو ګامونو پروړاندي دخند کېدلو اوغبرګون په څرګندونه کې امین دډله ییزو نیونو اوبندي کولو ته لاس اچولی'۳۰۰ تنه یې تر اوسه وژلي'

دغو ټولو له یوې خوا د '۱۹۷۸زکال د اپریل' دمباشتي دلاس ته راوړنود له منځه وړلو ویره رازیږولې ده ځکه چې په هېواد کې به(په پسرلي کې دیاغیانو دیرغل لړۍ پراخه شي) او له بله اړخه زموږ دریزونه یې په افغانستان کې له ګواښ سره مخامخ کړي (همدا اوس هیڅ ډول ژمنه نه شي کېدای چې که امین پر واک پریږدونو نو په بدل کې به یې ګنې لویدیځ ته به مخ نه وراَ ړوي.)

۲ .په وروستیو وختونو کې له موږسره یوشیمربهر میشتو افغانو کمونیستانو اړیکه نیولې. له'ببرک' کارمل او 'اسدالله ' سروري سره زموږ داړیکو په لړکې موږ ته په ډاګه شوې ' هغوی موږ ته په خپله ویلي ' چې له امین مخالفت سره

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مخالفت کې پریوه پلان یې کارکړی او نوی ګوند اود دولت ارګان به جوړوي. ددغو ګامونو پروړاندې دخنډ کېدلو اوغبرګون په څرګندونه کې امین ډله ییزو نیونو اوبندي کولو ته لاس اچولی '۳۰۰ تنه یې تر اوسه وژلي '.

په دغسې یوه اکر کې پرته له دې چې کارمل او سروري له امین سره خپلو پلانونه ته بدلون ورکړي زموږ په اوږو هغوی ته د مرستې او داړتیا په وخت کې د پوځي مرستې په ګډون د ملاتړ پاژوالي په غاړه راپریوزي .

موږ دوه لېواګانې لروچې په کابل کې دیره دي او له هغه ځایه کولای سو ددغسې مرستې لاس ور وغځوو. داسې ښکاري چې 'همدغه دوه لېواګانې به -ژ' د یوه بریالي عملیات لپاره بس وي. خو دنااټکل شویو پیچلتیاوو دمخنیوي لپاره دیوه احتیاطي ګام په توګه ښه به دا وي چې یوه پوځي ډله دې کرښې ته نیږدې ځای پرځای شي. دپوځي ځواکونو دپلي کولو په صورت کې به په هماغه وخت کې د داړه مارانو دوژلوپه اړه هم د پریکړې وړتیا ولرو .

دپورتني عملیات په پلی کولو موږپریکړه کولای شو چې د اپریل د انقلاب له لاس ته راوړنوڅخه ساتنه وکړو، په ګوند کې مارکسیستي � لیننیستي اصول پلي اوپه افغانستان کې یوه دولتي سرمشریزه رامنځ ته او په دغه هېواد کې خپل درېز خوندي کړو .

سرچینه:

اې پي آر ایف (د امریکا د ټولنیزو اړیکو ټولنې): د اې.ایف دوبرین دیاددښت لیکونو له مخې اخیستل شوی چې د ناورې د نوبل انستیتیوت ته یې ورکړی وو، چې سي ډبلیو ای ایچ پي ' دسړې جګړې دنړیوال تاریخ پروژې' ته دنوبل انستیتیوت دڅیړنو مشر آد ارنه ویستاد ډالی کړی او ' دسړې جګړې دنړیوال تاریخ پروژې' ته دانیل روزاس رالیږلی دی .

{Source: APRF, from notes taken by A. F Dobrynin and provided to Norwegian Nobel institute; provided to CWIHP by Odd Arne Westad, Director of Research, Nobel Institute, trans - for CWIHP by Daniel Rozas }

د لاسوندی دکتلو لپاره دغه ځای کښېکاږئ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په امریکي کي د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو سفیر اناتولي فیدرووېچ دوبلین

اناتولي فیدرووېچ: په ۱۹۴۵ کال کې دکمونیست گوند غړی شو تر۱۹۵۲ کال پورې یې د شوروي د بهرنیوچارو په وزارت کې کار وکړ له ۱۹۵۲ تر ۱۹۵۴ پورې په واشنگتن کې دشوروي کونسل وو. له ۱۹۵۵ تر ۱۹۵۷پورې بیرته ماسکو ته ولاړ او په ډیرو نړیوالو غونډو کې یې گډون وکړ، له ۱۹۵۷ تر ۱۹۶۰ پورې یې په نیویارک کې دملگروملتونو دسکرتریت دریزیې وساته . په ۱۹٦۲ کال کې نیکیتا خروشچیف نوموړی په امریکا کې د شوروي د سفیرپه توگه وټاکه. د هغه د ډیپلوماتیکي کارلړۍ دسړې جگړې په اوږدو کې د شوروي او امریکا د شپږو مشرانو د مشرۍ په دوره کې تر سره شوی . په ۱۹۸٦ کال کې میخایل گورباچف بیرته ماسکو ته راوغوښت او د کمونیست گوند د نړیوالو اړیکو د سکرتر په توگه یې وټاکه او په ۱۹۸۸ز کال کې له دغه دریز څخه کورناستی شو .

سرچینه:

http://www.britannica.com/EBchecked/topic/167289/Anatoly-Fyodorovich-Dobrynin

د اصلي لاسوندي سرچېنه:

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r7.pdf

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرحفيظ الله امين د روسانو شکمنېدل

يادداښت: پورتنی سرلیک په لاسوندي کې نشته

ژباړه : رحمت آريا

جولای ۲۰۰۸

ټرټولو پټ (کاملأمحرم)

دشوروي اتحاد دکمونيست گوند مرکزي کمېټې ته

د افغانستان اکريا حالت د سږکال د سپتامبر د ۱۳ � ۱٦ نېټو د پېښوله لړۍ وروسته چې په ترڅ کې يې تره کی دواک له گدی راوغورځول شو اوپه جسمي لحاظ له منځه يووړل شو، لا تراوسه په بنسټيزدول پيچلی پاتې دی.

ديوشميرسربېرنو (ظاهري) نښو په راڅرگنديدلو لکه داساسي قانون پر مسودې له سره کارپيل کول، له بنده د يو شمير مخکې نيول شويو کسانوخوشې کول دې ته نغوته کوي چې امين د خپل واک د پياوړي کولولپاره هڅې پيل کړې ؛ په حقيقت کې پرپوځ،دولتي فعالينو، مدني ټولنواو په گوند کې دننه د د زورزياتي او فشار لمنه پراخه شوې ده .

د هغومالوماتو پر بنسټ چې موږ يې په لاس کې لرو ښکاري چې دمگرۍ د سياسي بيرو د يو شميرغړو (زيري، ميثاق او پنجشيري) اعدام چې په افسانه يي تورونو ' گوندي ضد او انقلابي ضد کړنو' تورن دي په پام کې نېول شوی دی. د افغانستان د خلق ډيموکراتيگ گوند د مرکزي کمېټې په پلينوم کې چې په وروستيو وختونو کې جوړ شوی وو امين د گوند په پياوړو واکمنو څانگو کې د خپلو خپلوانو په گډون خپل ځان ته پاليالہ کسان ورپيژندلي دي... .

په وروستيو وختونو کې يو شمير د پاموړ حقايق څرگندوي چې د افغانستان سرمشريزه په پام کې لري له لوېديځو ځواکونو سره د 'متوازنه سياست' لاره راخپله کړي. له افغانانو سره د اړيکو د سرچينو پربنسټ لوېديځه نړۍ په ځانگړې ټوگه د امريکا استازي دي پايلې ته رسيدلي دي چې په افغانستان کې د سياست د کرښې د مخې د بدلولو لپاره داسې امکانات رامنځ ته شوي چې لوری يې د واشنگتن خوشالولو ته په اَوړېدو دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغومالوماتو پر بنسټ چې موږ يې په لاس کې لرو ښکاري چې دمګرۍ د سياسي بيرو د يو شميرغړو (زيري، ميثاق او پنجشيري) اعدام چې په افسانه يې تورونو ' ګوندي ضد او انقلابي ضد کړنو' تورن دي په پام کې نيول شوی دی. د افغانستان د خلق ډيموکراتيګ ګوند د مرکزي کمېټې په پلينوم کې چې په وروستيو وختونو کې جوړ شوی وو امين د ګوند په پياوړو واکمنو ځانګو کې د خپلو خپلوانو په ګډون خپل ځان ته پاليالله کسان ورپيژندلي دي... .

ددې په پام کې نيولو او د ټولو اړينوامکاناتو د کارَوني په پـَيلـَولو بايد په افغانستان کې د انقلاب ضد برېا اويا د لوېديځ په لور د امين سياسي ميلان ته دې اجازه ورنکړل شي او لاندنۍ کرښه دې په ډېر ځيراو پاملرنې په نظرکې ونيول شي :

١ .له امين اوپه ټوليز ډول د افغانستان د خلق د ډيموکراتيک ګوند او د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت له مشرتابه سره دې په نه ستړې کېدونکي ډول په دې توګه کارته دوام ورکړل شي چې هغه ته ځرک ونه لګيږي چې ګنې موږ پر هغه يا ډاډ نه لرو او يا نه غواړو ورسره راکړه ورکړه وکړو. له امين سره د خپلو اړيکو د کاروَلو له لارې خپل مناسب رسوخ ورښکار کړئ او په عين حال کې د هغه حقيقي موخه ځانته راڅرګنده کړئ .

مخکې له دې چې امين د شوروي ضد دريز خواته ور تاوشي د حقايقو له موندلو سره سم زموږ له پلوه ورته زموږ شونواقداماتوپه اړه له اضافي تجويزونو څخه يې خبر کړئ .

الف.ګرميکو، آی.يو.اندروپوف

د.اوستينوف، ب.پونيماريوف

۱۹۷۹،اکتوبر ۲۹،

سرچينه

دالاسوندی دلياخوفسکي .الف.الف په کتاب کې 'د افغانانو غميزه او زړورتيا' په ۱۰۲ پاڼه کې خپور شوی

(Moscow: GPI �Iskon�, 1995)

دلاسوندي دکتلو لپاره دغه ځای کښيکاږئ

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r6.pdf

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امین لخوا د ځانګړو روسي ځواکونو د لیږد غوښتنه

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو دغونډې له پریکړې اخیستل شوې

نېټه : ۱۹۷۹/٦/۱۲

سرچینه: الف.الف.لیاخوفسکي، کتاب: د افغان زړورتیا او غمیزه، ماسکو، جي پي آی، ایسکون، ۱۹۹۵ پ.۱۰۷

پیژندنه: د امین په غوښتنې د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو دغونډې له پریکړې رااخیستل شوې چې یوه ځانګړې فرقه دې افغانستان ته ور ولیږل شي

ډیر محرم

ځانګړي دوسېه

ملګرو: برژنیف، اندروپوف، ګرومېکو، سولوسوف، اوستیوف ته

اخیستل شوې له: د ۱۹۷۹زکال د دیسامبر د ٦ نیټې د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو دغونډې د پریکړې له ۱۷٦ پرتوکول څخه

افغانستان ته د ځانګړي پوځ لیږنه

په دې تړاو ټولو منلې او د شوروي اتحاد د کې جي بي او ددفاع وزارت ته لاربښوونه شوې او لاربښود لیک ورسره مل دی، نېټه ۱۹۷۹زکال د دیسامبر ۴ . شمیره۰۰۷۳/۲/۳۱۲ (مل لیک ورسره دی)

کاپي: سکترجنرال ل. برژنیف

[له مل لیک سره]

تر ټولو محرم

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند مرکزي کمېټې ته

د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مرکزي کمیټې عمومي منشي او د انقلابي شورې مشر او د افغانستان د دیموکراتیک جمهوریت سروزیر ح. امین په ډیرټینګار د خپل استوګنځي د ساتنې لپاره کابل ته د یوه موتوریزه غونډ د ور لیږلو سکالوراپورته کړېده. د مخ په ودې اړوپیچ اود ح. امین د غوښتنې په پام کې نېولو سره مصلحت وګڼل شو چې د جي.آر.یو او د ستردرستیز د ډلې له ځانګړو سرتیرو څخه دې یوه ګډه ډله چې د همدغې موخې لپاره چمتوشوې، او په افغاني جامو کې دې ۵۰۰ نور مرستندویه سرتیري افغانستان ته ولیږل شي خو د شوروي اتحاد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوځي ځواکونو ته دی ځرګنده نه شي چې ګنې دوې زموږ سرتيري دي. د افغانستان ديموکراتيک جمهوريت ته د دغې ډلې دشوني ليږد سکالو د شوروي اتحاد د کمونيست ګوند د مرکزي کمېټې د سياسي بيرو د ۰۶/۲۹/۹۷ پروتوکول شميره پ. ۱۵٦ / ای ايکس کې غبرګون مونډلی دی .

کابل ته دپوځي ډلو د استولو په تړاو موږ له افغان خوا څخه همغږي ترلاسه کړېده، موږ وړانديزکړی چې سرتيري د پوځي ترانسپورت د الوتکو له لارې د سړکال د ديسامبر د مباشتې په لومړی نيمايۍ کې کوزولای شو. ملګری د.ف. اوستينوف له موږ سره همغږی دی .

يو.اندروپوف ، ن. اوګراکوف

شميره: ۰۰۷۳/۲/۳۱۲

۱۹۷۹ دديسامبر ۴

اخځ:

دلاسوندو راټولوونکي: په منځني ختيځ کې سړه جګړه

جوړونکی:اوګراکوف

دلاسوندي ورکوونکی: يوري. ی. اندروپوف

بڼه: ګزارش

سکالو:پرافغانستان د شوروي يرغل

لیک بڼه: له روسي ژباړل شوی

سرچينه:

[Source: As cited in A.A. Liakhovskii, The Tragedy and Valour of the Afghani (Moscow: GPI "Iskon", 1995), p. 107.]

د ژباړي سرچينه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DDFA-96B6-175C-97451DDBC39B5A35&sort=Subject&item=Ogarkov

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرافغانستان د شوروي د يرغل پريکړه او د لياخوفسکي ليکنه

پښتوژباړه: رحمت آريا

جولای ۲۰۰۸

دالکساندرلياخوفسکي له پلوه

دافغانانو غمېزه او زړورتيا

GPI Iskon, Moscow, 1995, pp.109-112

برېد جنرال الکساندرلياخوفسکي � دروسېي د ځمکني پوځ جنرال.

دافغانستان د جګړې په مهال يې په افغانستان کې دشوروی سوسياليستي جمهوريتونو ددفاع دوزارت د عملياتي ډلې دبولندوی وي.آی.واريکنوف دمرستيال بولندوی په توګه کار کاوه .

د۱۹۷۹ کال د ديسامبر په اتمه نېټه د ليونيد ايليچ برژنيف په ځانګړي دفتر کې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونودمرکزي کميټې دسياسي بيرود يوې کوشنۍ کړی په ګډون يوه غونډه جوړه شوه: يو.اندروپوف، الف. ګروميکو،م.سولوسوف او د.اوستينوف له ليونيدايليچ برژنيف سره په غونډه کې راټول شوي ول. هغوی په سيمې کې دشوروي د سرتيرو دپلي کولو دګټو او تاوانونوپه څېړلو دافغانستان اوورڅيرمه سيمې داوسني اکر په تړاواوړدې خبرې ترسره کړې. يو.اندروپوف او د.اوستينوف ددغسې يوه ګام د پورته کولوداړينتوب پرهمجوليزوالي 'هماهنګي' اودفاع کې خبرې وکړې او ويې ويل: د شوروي د سويلي جمهوريتونودخاوروپه ګډون د'نوې عثماني ستروا کۍ' دجوړولولپاره دامريکا دمتحده ايالاتو دسي آی اې د اداري ديوه کارکوونکي (په انقره کې ميشت امريکايي پاول هينز) هڅې؛په سويل کې ديوه ډاډمن دافع هواجوړښت نشتوالی چې له امله يې که امريکايان په افغانستان کې د 'پيرشينګ' ډوله توغندي ځای پرځای کړي نود شوروي د ژوند اومرګ ګڼ شميراهداف به په نښه کړای شي او په دې کې به دبينکونور فضايي مرکزهم ګډون ولري؛دا ويره شته چې پاکستان او عراق به دافغاني يورانيمو سرچينې په کار يوسي؛[ښايي]پاکستان دافغانستان په شمال او دهغه ترڅنګ په څېرمو سيموکې مخالف رژيمونه ځای پرځای کړي ، او دې ته ورته .

دغونډې په پای کې هغوی د يوه لومړني پلان پرجوړولو پريکړه وکړه چې په دوه وو پړاوونوکې بايد ترسره شي: ۱- د کي.جي.بي د ځارګښو په لاس دې حفيظ الله امين ليرې او پرځای دې ببرک کارمل کښېنول شي؛ ۲- دهمدغې موخې لپاره دې دافغانستان خاورې ته يو شمير سرتيري واستول شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د۱۹۷۹ کال د دیسامبر په لسمې نېټې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو ددفاع وزیر د.ف. اوستینوف، ستردرستیز ن.وي.اوګراکوف ته لنډه لارښوونه وکړه او ورته ویې ویل چې سیاسي بیرو خپلې لومړنۍ پریکړې ته رسیدلې او دلندمهال لپاره به په افغانستان کې خپل سرتیري پلي کړي او هغه ته یې بولنده ورکړه چې له ۷۵ تر ۸۰ زروتنو سرتیري دي چمتو کړي .

ن.وي.اوګراکوف ددغسې پریکړې له امله هک پک او په قهر شو او ویې ویل چې ۷۵ زره تنه سرتیري به د اکرد کابو کولو وړتیا نه لري نو له دې امله نوموړی د سرتیرو دپلې کولو پلوی نه وو او هغه یې 'بې پروایي' وبلله. ددفاع وزیر په قهرژلې توګه دهغه خبرې ودَرَولې:' ته غواړې چې سیاسي بیرو ته درس ورزده کړې؟ستا دنده یوازې د بولندې پرځای کول دي.....' په همدغې ورځ نیکلای واسیلیویچ 'اوګراکوف' په ناڅاپه د لیونید ایلیچ برژنیف دفتر ته راوبلل شو چې خوشې په نامه کوشنۍ سیاسي بیرو(یو.اندروپوف،الف.ګرومیکو او د. اوستینوف) غونډه جوړه کړې وه .

ستردرستیزیوځل بیا هڅه وکړه چې په غونډه کې ناستوکسانو ته قناعت ورکړي، هغه ټینګار کاوه چې دپوځ د کارَولو پرځای دې دافغانستان د لانجې پر سر د سیاسي لارو چارو د موندولو په اړخونو پریکړه وشي. هغه وویل چې افغانان هېڅکله د پردیو شتون نه شي زغملای اوهغوی ته یې زموږد ممکنه پوځي عملیاتو په اړه اخطار ورکړ- خو هر څه بې ګټې ول .

خودخبروپه پای کې هغوی په ازمایښتي توګه هوډ وکړچې د اوسني وخت لپاره به د پوځي بیړنې مرستې په اړه پریکړه ونه نیسي، هرګوره پریکړه وشوه چې سرتیري دي هرومرو خپل چمتووالی ونیسي .

ماښام وو چې اوستینوف ددفاع وزارت ډله راوبلله او هغې ته یې دپوځي مشرتابه د لوړپوړوچارواکو کوشنۍ کړی ته خبروکړچې په نیږدې راتلونکي کې به دافغانستان پرخاوره دشوروي دلښکر دپلې کولوپه اړه پریکړه ونیول شي او له دې امله هغوی دې دلښکرچمتووالي ته ملا وتړي. له همدې امله ووچې ۰۰۱۳۳/۱۲/۳۱۲ شمیره لارښود لېک سرتیرو ته واستول شو.د دیسامبر له لسمې نېټې وروسته اوستینوف دترکستان په سیمه کې ستردرستیز ته دنوي لښکرجوړولو په اړه شفاهي لارښوونې ورکولې. د دغو لارښوونو پربنسټ دغوره شویو سرتیرو خوځښت ترلاس لاندې ونیول شو او دهوایي پوځ او دپوځ نورې څانګې دترکستان پوځې سیمې ته واستول شوې.دچمتووالي ټولې تابیاوې په پټه ترسره شوې او دځمک انځورو یانقشوپرمخ ولیکل شوې .

څرګنده ده چې دافغانستان له حالت څخه په کابل کې دیره د کي جي بي د استازي تورنجنرال ب.ایوانوف دارزونې پربنسټ وروستنۍ پریکړه ونیول شوه. کله چې د دسامبر په ۱۲ نېټه ددفاع وزیر د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې غونډې ته روان وو د ایوانوف ګزارش دهغه د میز پرسرپروت وو. سترجنرال وي.پ. پلاتین چې په یوه وخت کې د افغان پوځ د اداري لوی سیاسي سلاکاروو،پورتنۍ ګزارش لېدلی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دغه خبره مني. يوه ورځ مخکې د شوروي د سوسياليستي جمهوريتونو دفاع وزيرنوموړی ماسکو ته رابولي اوغواړي هغه ته چې دافغانستان په ډيموکراتيک جمهوريت کې په پوځي چارو کې له ترټولو ښه خبر سړي دی د را رسيدلي ګزارش په اړه مالومات ورکړي ځکه چې اصلي پوځي سلاکارس. ماګوميتيف نوی افغانستان ته رسيدلی وو اود افغانستان د حالاتو په اړه يې ژور مالومات نه درلودل. خو کله چې دڅارکښو ادارو له خوا دافغان پوځ په اړه دراليږل شوي ګزارش په وړاندې جنرال خپله ناهمغږي او غبرګون ښکاره کړ اودشخړو په ترڅ کې يې وويل چې دابه په افغانستان کې اوضاع له بده پسې بدتره کړي او ډيرې دراماتيکي پايلې به ولري، نو د.ف. اوستينوف دکي.جي.بي د استازي ته [کوډ/شفر/محرم] تيليګرام وروښود چې پکې وويل شوي ول: ' که تاسو هلته 'په ماسکو کې �ژ' له له يو بل سره پريکړه نه شي کولای نوموړبه هرومرو'دلته' ' په کابل کې �ژ' پريکړه وکړو'.

دديسامبر په ١٢ د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د مرکزي کميټې سياسي بيرو' په بله وينا دغورو شويو غړو ډلې' د يو.وي.اندروپوف،د.ف.استينوف اوالف.الف.ګروميکو په نوښت په همغږې توګه وروستۍ پريکړه وکړه چې � افغانستان ته دې سرتيري واستول شي، او د خبرې د پټ ساتلو لپاره دغه پريکړه 'اقدامات' ونومول شوه. شوروي مشران ګروهن ول چې دغه ګامونه به، پرته له دې چې نورې موخې ولري، يوازې دهېواد د حالاتو پياوړتيا اوښه کولوته ګټور وي. دغونډې ترونليک چې تر ډيرې مودې پورې ترټولوپټ لاسوندی ګڼل کېده اود ک.يو.چرنينکو په لاس ليکل شوی وو، هيڅ چا ان د مشرتابه لوړپوړو چارواکوته ونه ښودل شواو په ځانګړي صندوق کې وساتل شو او د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د کمونيست ګوند دمرکزي کميټې په ځانګړې دوسيه کې بندي خو ژوندی پاتې شو.

دغه لاسوندی په ډاګه څرګندوي چې افغانستان ته د شوروي د سرتيرو د ليږد پيلوونکي او پريکړه کوونکي څوک ول. ترونليک د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو دمرکزي کمېټې د سياسي بيرو ټولو هغوغړوچې په غونډې کې يې برخه درلودله لاسليک کړ. په دغووختونوکې د هغه 'ترونليک' 'په وړاندې' چاخبرې نه شوای کولاې.د سياسي بيرو هر غړی پوهېده چې ناموافقت به يې څنګه د سترګو په رپ کې د ګوند سکرترجنرال ته و رسول شي او له همدې امله ول چې هر وړانديز په پټو سترګو 'دټولو غړو له پلوه' په ټوليزډول منل کېده. د هغې ورځې تګلاره او پرنيسپ دا وو چې ټوليزاومجموعي پټپټاني واک چلاوه. د يادولو وړده، الف.ن.کاسيګين چې د دغې سکالوپه اړه يې منفي دريزدرلود، په غونډې کې ګډون ونه کړ. په ترونليک کې د 'الف' له توري څخه موخه 'افغانستان' اوله 'اقداماتو' څخه موخه دغه هېواد ته د سرتيرو د ليږنې معني را څرګندوي. له دې امله افغانستان ته د سرتيرو د ليږلو د پريکړه کوونکو پازوالو 'مسوؤلينو' په اړه د ناسمو ډنډورو اوناهماّهنګيو لمنه ورټوله شوله .

له افغانستانه ' دکي جي بي له پلوه � ژ' را رسېدلي پټ (محرم) تيليګرامونه داسي منښته څرګندوي چې د افغانستان په اړه د شوروي د مشرتابه له پلوه نيول شوي ګامونه ګنې سم اوپرځای ګامونه ول .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرتيرو دلېرد په تړاو داسې يو حکم نه وو چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د رئـيسه هېـئـت د عالي شورى له خوا دې صادر شوى وي.ټول امرونه په شفاهي ډول ورکول کيدل. دا ددې لپاره شوې ول چې ګنې محرميت په پام کې ونيول شي او امين غافله راچاپير کړي .

د شته سياسي دودونو اوتګ لارو پربنسټ په هغووختونوکې د مهمو سياسيي پريکړو په اړه ددغسې اعمالو ترسره کول ممکن ول:په رښتوني اړخ کې، دشوروي سوسياليستي جمهوريتونو دکمونيست ګوند د مرکزي کميټې د سياسي بيرو په منځ کې چې 'د واکمن ګوند ترټولو لوړه او پياوړې څانګه وه' يوه ټوليزه دوديزه پاليسې داوه چې ددولت ټولو ارګانونونو به هره پريکړه په 'رسمي' اوساده ډول منله او پريکړه به دخلکو خبرتيا ته وررسيدله.له همدې امله که هرڅومره دليل راوړلو نو بيا هم دې پايلې ته رسيږو چې که دغه سکالو د شوروي د رئـيسه هېـئـت عالي شورى ته د خبرو اترولپاره راوړاندې شوې وه نو ټولو به 'دويل شوي دود پربنسټ �ژ' په يوه غږپه پټو سترګو منلې وه. څکه هغه وخت د 'متحده نظر' دَوريا پـَير وو او ديوه ډير سختچارى يا مقيده سيستم تر سيورې لاندې چې د ګوند د څانګنومونو 'نومينکليچر' په پوړيوکې يې جوړ کړى وو، ان يوه ګام ته يې اجازه نه ورکوله چې د ګوند د سياسي بيروله پريکړواو کړنو څخه دې هاغه غاړه واخيستل شي؛ هغه کسان چې د دولت په لوړو پوړونو کې ټاکل شوي ول د همدغسې يوه سياسي جوړښت تر بشپړ څارلاندې ول .

له روسي انګريزي ته ژباړه : دواشنګتن په پوهنتون کې د ملي امينت له آرشيف څخه ميرمن سويتلانا سارانسکايا

له انګليسي پښتو ته ژباړه: رحمت آريا

سرچينه :

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/soviet2.html

اتم لاسوندى کښيکاږي. دا لاسوندى په مايکروسافټ ورډ کې ليکل شوى. چې انګليسي بڼه يې دا ده:

From: Alexander Lyakhovsky,

The Tragedy and Valor of Afghan

GPI Iskon, Moscow, 1995, pp.109-112

Alexander Lyakhovsky�Major General, General Staff of the Russian Army. During the war in Afghanistan served as assistant to Commander of Operative Group of the USSR Defense Ministry in Afghanistan General V. I. Varennikov.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

On December 8, 1979, a meeting was held in L. I. Brezhnev�s private office, which was attended by the narrow circle of the CC CPSU Politburo members: Yu. Andropov, A. Gromyko, M. Suslov and D. Ustinov. They took a long time discussing the present situation in Afghanistan and around it, considered all the pros and contras of introducing the Soviet troops in the area. Yu. Andropov and D. Ustinov cited the reasons justifying the necessity of such step, such as: the efforts, undertaken by the CIA of the USA (U.S. resident in Ankara--Paul Henze), for creating a �new Great Ottoman Empire,� which would have included the Southern republics of the USSR; the absence of a reliable air defense system in the South, so that in the case of stationing of the American missiles of the �Pershing� type in Afghanistan, they would threaten many vital Soviet objects, including the space center Baikonur; the danger that the Afghan uranium deposits could be used by Pakistan and Iraq for building nuclear weapons; [possible] establishment of opposition regimes in the Northern areas of Afghanistan and annexation of that region by Pakistan, and so on.

At the end of the meeting they have decided, as a preliminary plan, to develop two options: (1) to remove H. Amin by the hands of KGB special agents, and to put Babrak Karmal in his place; (2) to send some number of Soviet troops on the territory of Afghanistan for the same purposes.

On December 10, 1979, the Defense Minister of the USSR D. F. Ustinov summoned Chief of General Staff N. V. Ogarkov, and informed him that the Politburo had reached a preliminary decision of a temporary introduction of the Soviet troops into Afghanistan, and ordered him to prepare approximately 75 to 80 thousand people. N. V. Ogarkov was surprised and outraged by such a decision, and said that 75 thousand would not be able to stabilize the situation, and that he was against the introduction of troops, calling it �reckless.� The Minister of Defense cut him off harshly: �Are you going to teach the Politburo? Your only duty is to carry out the orders . . .� On the same day, Nikolai Vasilievich [Ogarkov] was promptly summoned to L. Brezhnev�s office, where the so-called �small Politburo� (Yu. Andropov, A. Gromyko and D. Ustinov) was in session.

The Chief of General Staff once again tried to convince those who were present, that the Afghan problem should be decided by the political means, instead of relying on using force. He cited

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

the traditions of the Afghan people, who never tolerated foreigners on their soil, warned them about the possible involvement of our troops in military operations, -- but everything was in vain. However, in the end of the conversation they tentatively determined that for the time being they would not make the final decision on the immediate military assistance, but, in any case, the troops should start preparing.

In the evening, D. Ustinov gathered the Ministry of Defense Collegium and informed the narrow circle of officials from among the highest military leadership that possibly in the near future the decision would be made to use the Soviet troops in Afghanistan, and that they had to start preparing the appropriate forces. For this purpose Directive # 312/12/00133 was sent to the troops. Beginning from December 10, D. F. Ustinov started giving oral instructions to the Chief of General Staff regarding formation of a new Army in the Turkestan military district. On the basis of these instructions, selective mobilization of troops was carried out, and airborne and other military units were transferred to the Turkestan military district. All arrangements were carried out in secret, and noted on the maps.

Apparently, the final step was made after they received the report from the KGB representative, General-Lieutenant B. Ivanov, stationed in Kabul, with his evaluation of the situation in Afghanistan. This report was on the table of the Defense Minister at the moment when he was leaving for the CC CPSU Politburo meeting in the morning of December 12. General-Major V. P. Zaplatin, who was at that time adviser to the Chief of Political Administration of the Afghan army testified about it. The day before, the USSR Defense Minister summoned him to Moscow to report on the situation as the man with the most thorough knowledge of the state of affairs in the army of the Democratic Republic of Afghanistan, since principal military adviser S. Magometov, who had just arrived [in Afghanistan], did not fully grasp the Afghan situation yet. However, when the General expressed his disagreement with the assessments of the Afghan Army provided by our special services, and presented his arguments to the effect that they had dramatized the situation developing in Afghanistan excessively, D. F. Ustinov showed him a coded telegram signed by the KGB representative, and said, �You cannot come to an agreement there, but we need to make a decision [here].�

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

On December 12, at the session of the CC CPSU Politburo (or rather its elite), on the initiative of Yu. V. Andropov, D. F. Ustinov, and A. A. Gromyko, the final decision was made unanimously�to introduce Soviet troops into Afghanistan, although in the interest of secrecy, it was called �the measures.� The Soviet leaders believed that that step was intended to promote the interests of strengthening the state, and pursued no other goals. The protocol of that session, handwritten by K.U. Chernenko, which for a long time was super secret, was not shown to anybody, not even those among the highest leadership and was kept in a special safe, survived in a special folder of the CC CPSU.

This document to a large extent clarifies who were the initiator and executor of the introduction of Soviet troops into Afghanistan. The protocol was signed by all the CC CPSU Politburo members, who were present at the session. In those times nobody spoke �against� [it]. Every Politburo member knew how a disagreement with the opinion of General Secretary would be received, and therefore all proposals were �received with unanimous approval.� The principle of collective cover-up ruled the day. It is significant that A.N. Kosygin, whose position on this issue was negative, did not attend the session. In the document, the letter �A� signified Afghanistan, and the word �measures� signified the introduction of Soviet troops into that country. Therefore, all the false rumors, and inconsistencies regarding who was responsible for making the decision to introduce troops into Afghanistan have been removed.

The coded telegrams coming from Afghanistan looked as if they provided confirmation that the steps undertaken by the USSR leadership in regards to Afghanistan were the right ones.

There was no Decree of the Presidium of the USSR Supreme Soviet on the issue of the introduction of troops. All orders were given orally. That was justified by the need to ensure secrecy and the need to confuse H. Amin.

In those times, such actions were possible as a result of the existing practice of making important political decisions: in reality, after their adoption by the CC CPSU Politburo (the highest organ of the ruling party), they were, for the main part, simply formally �approved�

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

by the state organs, and were announced to the people. Therefore, there is every reason to believe that if that issue was raised at the Supreme Soviet, it would have been decided unanimously positively. Because that was the era of �unified thinking,� and the strict system of hierarchy created by the party nomenclature did not allow even one step outside the line determined by the CC CPSU Politburo; the people who occupied the key posts in the government, were under the total control of that system.

Translated by Svetlana Savranskaya, The National Security Archive.

دپښتو ژباړونکي څېړنه او یادَونه:

پورته موږویل چې دبرژنیف ترمشرۍ لاندې دګوند سیاسي بیرو یوه پټه پریکړه وکړه او دپریکړې مسوده چرنینکو په خپل لاس ولېکه او په هغې کې 'الف' افغانستان او 'اقدامات' پرافغانستان د یرغل د امر مانا راښندي. اوس دلته تاسو ته همدغه لاسوندی له انځور او ژباړې سره ډالۍ کوم او سرچینه یې هم لیدلای شي :

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r9.pdf

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

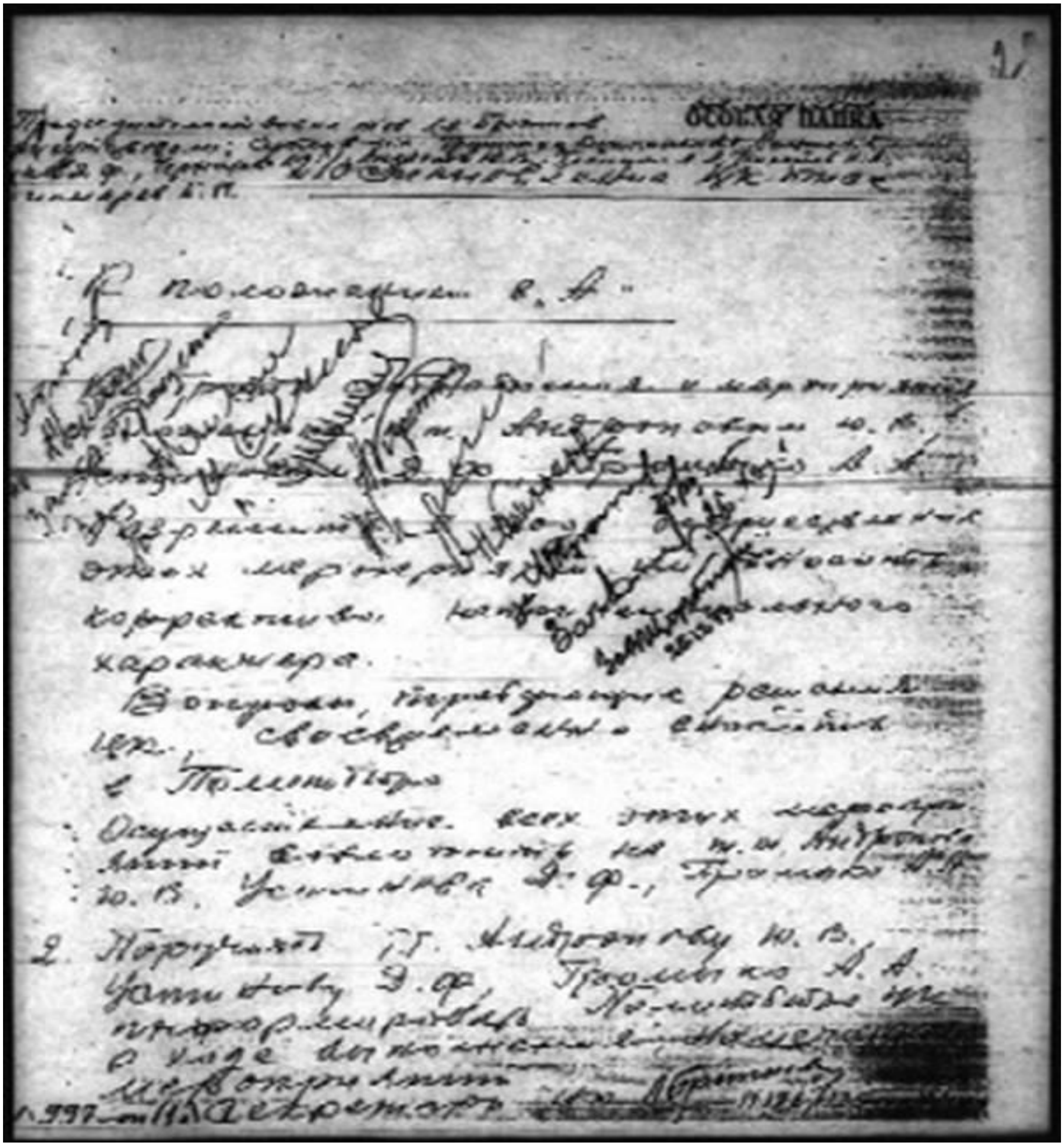
ОСОБАЯ ПАПКА

پښتو ژباړه: رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترټولو پټ (محرم)

[ټاپه:] ځانګړې دوسیه

دغونډې مشر: ملګر'ی' ل. الف. برژنیف

همدارنګه، حاضر ول: سولسوف م.الف، ګریشین وي.وي، کریلینکو الف.پ، پیل شي الف.یا، اوستیوف د.ف، چرنینکو ک.یو، اندروپوف یو.وي، ګرومیکو الف.الف، تخنیکوف الف.الف، پونومارییف ب.ن

د ' الف ' د حالت په اړه ، د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو دکمونیست ګوند دمرکزي کمیټې دسیاسي بیرو پریکړه

۱ -دهغو څېړنواوګامونو داوچتولومنل ، چې د اندروپوف یو.وي او ګرومیکو الف.الف له پلوه رامخته شوي دي. هغوی ته واک ورکول کیږي چې ددغوګامونو د اوچتولو په لړۍ کې دې دغیرضروري کرکترپه اړه اصلاحات راولي .

هغه پوښتنې او اړخونه چې د [مرکزي کمیټې] پرپریکړو پورې تړلې دي په بیړنۍ اوبشپړه توګه دې سیاسي بیرو ته ورسپال شي .

۲ -ملګرواندروپوف یو.وي، اوستیوف د.ف او ګرومیکو الف.الف ته دنده ورسپارل کیږي چې د'ګوند �ژ' دمرکزي کمیټې سیاسي بیرو دې دپورتنیو ویل شویو ګامونو د پورته کولو د اکر په اړه خبرکړي.

دمرکزي کمیټې سکرتر ' ل. برژنیف '

شمیره (صفر) ۹۷۷ (وپ) (۱) (پاڼه)

پروتوکول) ۱۷٦(

۱۲۵ له ۱۲/۱۲/۱۹۷۹

]لاسلیکونه چې په ړونده یا ړبښنده ډول له کینې ښۍ خواڅخه دلاسوندې له پورتنۍ کینې برخې پیل کیږي په دې ډول دي : اندروپوف، اوستینوف، ګرومیکو،پیل شي،سولوسوف، ګریشین،کریلینکو،تخنیکوف، 'نه لوستل کېږي' ، ۱۲/۲۵ [ددسامبر ۲۵]، 'نه لوستل کېږي' ۱۲/۲۵/ [ددسامبر ۲٦]، او شچربیتسکي،۷۹/۱۲/۲٦]

اصلي سرچینه:

{Source: TsKhSD, F.89. Per. 14.Dok.31}

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

[افغانستان ته] د سرتيرو دليږدپريکړه کله او ولې ونيول شوه

پښتو ژباړه: رحمت آريا

جولای ۲۰۰۸

پرافغانستان ولې او څنګه يرغل وشو

پېژندنه:

د ګريګوري کورنينکوځرګندونې

ګريګوري.م. کورنينکو(دشوروي دبهرنيوچارو دوزيرپخوانی مرستيال انځور يې دلاسوندي په پای کې وګورئ - ژ)

د ګريګوري.م. کورنينکوله پلوه : سره جګړه: دګډونوالو مـَنـَښته 'شهادت '

'ماسکو،ميژدونـَروني اتنـَشينې "نړيوالې اړيکې - ژ" ۱۹۹۴" پ پ. ۱۹۳-۱۹۵

دلېخاوفسکي له کتاب او د ګريګوري.م. کورنينکو له ځرګندونوڅخه غوره شوې برخې :سره جګړه: دګډونوالو منښته 'شهادت"ماسکو،ميژدونـَروني اتنـَشينې "نړيوالې اړيکې" په پراخه توګه هغه پريکړه څيړلې چې افغانستان ته دسرتيروپريکړه څنګه ونيول شوه. يوازينی لاسوندېزيا مستند ثبوت چې په ډيرمحرم ډول تړډيرووختونوپورې پټ ساتل شوی وو په لاس لېکل شوی هغه لاسوندی دی چې د 'الف' حالت نوميږي او د۱۹۷۹ کال دديسامبرپه ۱۲ نېټه دسياسي بيرو غړو لاسلیک کړی وو او په مخکینې لاسوندي کې وژباړل شو .

دلاسوندي پيل

[افغانستان ته] د سرتيرو دليږدپريکړه کله او ولې ونيول شوه.

د[د ګريګوري.م. کورنينکوله پلوه : سره جګړه:دګډونوالو منښته 'شهادت"ماسکو،ميژدونـَروني اتنـَشينې "نړيوالې اړيکې -ژ" ۱۹۹۴" پ پ. ۱۹۳-۱۹۵]

د۱۹۷۹ کال د مارچ او اکتوبردمباشتو [په اوږدکې] ما او الف.الف ګرومېکوډيري وختونه د شوروي سرتيرو داستولو په اړه د افغان د دولت پرغوښتنې له يوبل سره خپل اندونه ګـډَول او هرکله موچې د نظرياتوراکړه ورکړه کوله نو يوه ګډ نظر ته رسيدلو چې دغه به يو ناشونی کار وي. د دغې سکالوپه تړاو ما د اکتوبرترمباشتې پورې پر يو.وي.اندرپوف يا د.ف.اوستينوف، پريوه هم شک نه درلود. هرګوره، يووخت د اکتوبرپه مباشت کې، کله چې امين، تره کی له واک څخه راوپرځاوه، د ګروميکو ' لاس اوپښې وتړل شوې' � هغه نور له ماسره په خپلوخبرو اتروکې افغانستان ته د شوروي د سرتېرو د لېږو په اړتيا ' يا نه اړتيا ' خبرې نه کولې. کله چې سرتيري ولېږل شول

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه ور سره د خبروپه ترڅ کې دې پايلې ته ورسيدم چې ګرومېکو د 'الف' په اړه د سرتيرود لېږد پريکړه منلې، خو نوموړی د دواړو اندروپوف او اوستينوف له پلو تر'فشار' لاندې نيول شوی وو. دا چې له دغودواړو کوم يوېې له خپل لومړی نظرڅخه اوښتی او د سرتيرو د ليږد په ملاتړېې خبرې کړې څرګنده نه ده او يوازې انګيرنه کولای شو اوبس.

> او اندروپوف چې په هغه وخت کې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د کې جي بي مشروو د خپلو لوړپوړو چارواکوپه لاس کې يو يرغمل ووچې له يوې خوا يې د امين انځور د يوه امريکايي څارکښ (جاسوس) په توګه راکښلی وو او دهغه د واکمنی دوام يې په ښنديز يا مبالغوي ډول شوروي ته يو ګواښ باله

هغه نوې لاسوندې چې په دغو نيږدې وختونو کې زمالاس ته راغلي دې ته نغوته کوي چې همدغه اوستينوف دد غه غم لړې ' الف' يرغل وروستنی تائيد يې وکړ. افغانستان ته د شوروي سرتيرو د ليږد په اړه دهغه نظر [له (نه اړتيا) څخه (اړتيا) ته � ژ)هغه مهال بدلون مومي کله چې د ١٩٧٩ کال په مني کې امريکايي سمندري بيړۍ د فارس په خليج کې ودرېدلې او موږته را رسيدونکو مالوماتو راڅرګندول چې امريکا چمتو اوپرايران يې ممکنه يرغل ته ملا را ترلې او دغه به د سېمې د حالت په پوځي ستراتيژيکې معادلې کې د بدلون د ګواښ په رامنځ ته کولو د شوروي ګټو ته تاوان ورسوي. که امريکا له خپلې خاورې څخه په زرګونوکيلومتره ليرې ځان ته اجازه ورکولای شي چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو تر زنې لاندې کرښوته رانيږدې شي نو په ګاونډې افغانستان به کې موږ ولې د خپلودريزونو په ساتنه کې وويريږو؟ دا د اوستينوف تقريبي نظر وو. او اندروپوف چې په هغه وخت کې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د کې جي بي مشروو د خپلو لوړپوړو چارواکوپه لاس کې يو يرغمل ووچې له يوې خوا يې د امين انځور د يوه امريکايي څارکښ (جاسوس) په توګه راکښلی وو او دهغه د واکمنۍ دوام يې په ښنديز يا مبالغوي ډول شوروي ته يو ګواښ باله او له بلې خوايې دشوروي په ګټه د حالت په بدلون کې د شوروي د پياوړتيا په اړه ډيره مبالغه کړې وه. د کې جي بي د کارکوونکوپه منځ کې زه د دغسې حالت او باور له شته والي څخه خبروم .

زما د مالوماتو پربنسټ افغانستان ته د سرتېرو د لېږد سکالو، په پوځ کې د يوشميرکسانو په منځ کې لکه د پوځ ستردرستيز ن.وي اوګراکوف، دهغه لومړي مرستيال س.ف. اخريموف او دعمومي عملياتو د څانګې مشر وي.آی. وارنيکو،لېوالتيا را ونه وپاروله. هغوی د سياسي اړخونو په پرتله د دغې لېږدونې په وړاندې خپل غبرګون او نيوکه يوازې په کارپوهيزه برخه کې راڅرګنداوه او په ويتنام کې له امريکايانو سره په نښته کې (په نغوتې) يې خپل ملاتړکاوه:پرته له دې چې په اروپا او له چين سره په لېکوکې د شوروي د ميشتو سرتيرو په شميره کې د پام وړلږوالی او ضعف رامنځ ته شي له افغانستان سره جګړه ناشونې وه، او په هغه وخت کې په دغو ځايونوکې د پوځ د شميرې راټيټونه د منلو وړنه وه. خوپه پای کې اوستينوف د هغوی نظر وغانده. ترهغه ځايه چې زه پوهيږم، د شوروي د

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوسیالیستي جمهورتیونو د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې نړیوالې څانګې افغانستان ته د سرتیرو لېږنه یوه تیره وتنه اواشتباه وبلله او هڅه یې وکړه چې دغه خبره د مشرتابه دلوړپوړوچارواکو ترغوږونو ورسوي خوبریالۍ نه شوه .

ما وروسته هڅه وکړه چې د پېښو د پرمختګ لړۍ اواړیکې له یو بل سره وترم او په دې توګه ماته د سرتیرو د لېږد په اړه د دغو دریواړو د دریزونوسنجونه ستونزمنه برېښېدله او دغې سنجونې د اکتوبر،نوامبر او د دسامبردمېاشتې تر لومړیوپورې دوام درلود. د۱۹۷۹ کال د دسامبر په ۱۰ نېټه اوستنیوف ستردرستیزته شفاهي امرورکړچې د ترکستان په پوځي سیمه کې دې یوه پارا شوتي فرقه، پنځه پلې فرقې چې دالوتکو له لارې دلېږدولو لپاره چمتو وي پلې کړي او همدلته دې دوه سپکې موتروریزه فرقې د لېږلولپاره برابرې کړي اود کوشنیوپوځي بیړیوغــنـډ دې پرته له دې چې په کومې دندې وګومارل شي د بشپړتیارسي حالت کې ودرول شي .

افغانستان ته د شوروي سرتیرو وروستنۍ سیاسي پریکړه د دیسامبرد مېاشتې په نېمايي کې د ۱۹۷۹ کال د دیسامبرپه ۱۲ نېټه د شوروي د مشرانو د یوې کوشنۍ کړۍ له پلوه ونیول شوه: برژنیف، سولوسوف،اوستینوف او ګرومېکو (یو شمیرورځپاڼې د کاسیګین نوم هم اخلي خو زما د مالوماتو پربنسټ هغه په دغه غونډه کې حاضرنه وو، ځکه چې ناروغه وو). له دې امله د برخلیک دغه پریکړه د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو د یوې کوشنۍ ډلې له پلوه ونیول شوه خو د سیاسي بیرو دغه په لاس لیکل شوې پریکړه وروسته له اصلي پریکړې ولیکل شوه او بیا د سیاسي بیرو پرټولو غړو لاسلیک شوه.

> د دیسامبر په ۲۴ نېټه اوستینوف د دفاع د وزارت لوړپوړي چارواکي پرته له دې چې د دغه مأموریت موخه ورڅرګنده کړي په یوې غونډه کې راټول او هغوی ته یې د شوروي سرتیرود لیږد پریکړه اعلان کړه.

له هغه وروسته د (پوځي) ډلګیو چمتووالي اوجوړولو ته لا اوږه او چټکتیا ورکړل شوه او له پوځي سیمو څخه ګاونډي هیواد ته په پوله کې پرتوډلګیو ته د ننوتلو (دنده) وسپارل شوه. د دیسامبر په ۲۴ نېټه اوستینوف د دفاع د وزارت لوړپوړي چارواکي پرته له دې چې د دغه مأموریت موخه ورڅرګنده کړي په یوې غونډه کې راټول او هغوی ته یې د شوروي سرتیرود لیږد پریکړه اعلان کړه. په همدغې ورځ د دفاع د وزیر په لاس لومړی چاپ شوی لاسوندی لاسلیک او چمتو شو � چې لاربښود لیک نومېده � په لاربښود لیک کې ویل شوي ول پریکړه شوې چې (دهېواد په سویلي برخوکې د افغانستان په ډیموکراټیک جمهوریت کې دې د شوروي ځو ځانګې پلې شي چې موخه یې له افغان وګړو سره د نړیوالو مرستو ترسره کول دي او د وړندو یا مساعدو حالاتو په رامنځ ته کولو دې د دواړوهېوادونو په سرحدي برخوکې د شونواوممکنه افغاني ضد اقدماتومخه ونیول شي.)

ژباړه: سویتلانا ساورنسکایا، دملي امنیت آرشیف

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کنفرانس وروسته د ډوډۍ په وخت: (له کېڼې - ښۍ خوا ته) د کي جي بي پخواني مأمور نيکلای س. ليوانوف، دملي امنيت د آرشيف غړی سويتلانا سارانسکايا، دامريکې پخواني سفيرريموند ل. گراتفورد، د شوروي د بهرنيوچار د وزيرپخواني مرستيال گريگوري م. کورنينکو او د امريکا ددفاع پخواني وزيرمک نامرا

دانځورسرچېنه :

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/nsa/cuba_mis_cri/McNamara%20lunch.JPG

د ټول لاسوندي سرچينه:

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/soviet2.html

لسم لاسوندی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې چې لاسوندی میرمن سوتیلانا ساورنسکایا په مایکروسافت آفیس کې په انګریزي ژبه ژباړلي اولاسوندی یوازې د لیکوال لیاخوفسکي له کتاب څخه په اخځ را غوره شوی نو که لوستونکي لاسوندی راخلاص هم کړي لاندینی انګریزي متن به په لاندې ډول وګوري:

When and Why the Decision to Send Troops [to Afghanistan] Was Made.

[from Georgy M. Kornienko, The Cold War: Testimony of a Participant, Moscow, Mezhdunarodnye otnosheniya, 1994, pp. 193-195]

[In the period] from March to October 1979, A. A. Gromyko and I often exchanged opinions regarding the requests from the Afghan government to send in Soviet troops, and every time we came to a shared understanding that such a step would be impermissible. I have not noticed any doubts on that issue on the part of Yu. V. Andropov or D. F. Ustinov either until October. However, some time in October, after the physical removal of Taraki by Amin, Gromyko became �locked in��in his conversations with me he no longer touched upon the issue of the expediency (or inexpediency) of sending Soviet troops into Afghanistan. From my conversations with him, already after the introduction of troops, I concluded that it was not Gromyko who said �A� in favor of such decision, but that he was �pressured� into it by Andropov and Ustinov together. Which one of those two was the first to change their initial point of view and spoke in favor of sending the troops, one may only guess.

Additional evidence that became available to me recently, leads me to suggest that it was Ustinov after all, who said �A� in this sad affair. The push to change his former point of view of inexpediency of sending Soviet troops in Afghanistan came from the stationing of American military ships in the Persian Gulf in the fall of 1979, and the incoming information about preparations for a possible American invasion of Iran, which threatened to cardinally change the military-strategic situation in the region to the detriment of the interests of the Soviet Union. If the United States can allow itself such things tens of thousands of kilometers away from their territory in the immediate proximity from the USSR borders, why then should we be afraid to defend our positions in the neighboring Afghanistan?�this was approximately Ustinov�s reasoning. As far as Andropov is concerned, who at that time was Chairman of the

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

USSR KGB, in this situation he was a hostage of his own apparatus, which on the one hand exaggerated the danger for the USSR of Amin�s continuation in power, because he was being portrayed as an American agent, and on the other hand, exaggerated the power of the USSR to change the situation in the desirable for the USSR direction. I was aware of the existence of such mood and perceptions in the KGB apparatus.

Among the leadership of the General Staff, people like Chief of General Staff N. V. Ogarkov, his First Deputy S. F. Akhromeev, and Head of Main Operations Department V. I. Varennikov, the idea of sending troops to Afghanistan did not inspire any enthusiasm, according to my information. For understandable reasons, they justified their objections against it by professional rather than political considerations, supporting them by [referring to] the American experience in Vietnam: the impossibility to cope with Afghanistan with the forces that could be used [for it] without substantially weakening the Soviet groups of forces in Europe and along the border with China, which was not acceptable in those years. However, in the end, Ustinov disregarded their opinion. As far as I know, experts of the International Department of the CC CPSU regarded the decision to send troops to Afghanistan as a mistake as well, and tried to let their considerations on that issue be known to the highest leadership, but without any success.

As far as I was able to reconstruct the development of the events later, the difficult deliberations of the �three� over the problem of whether to send the troops or not continued all through October, November, and the first part of December. On December 10, 1979, Ustinov gave an oral order to the General Staff to start preparations for deployment of one division of paratroopers and of five divisions of military-transport aviation, to step up the readiness of two motorized rifle divisions in the Turkestan Military District, and to increase the staff of a pontoon regiment to full staff without setting it any concrete tasks.

However, the final political decision to send Soviet troops into Afghanistan was made in the second part of the day on December 12, 1979 by a narrow group of Soviet leaders: Brezhnev, Suslov, Andropov, Ustinov, and Gromyko (some publications also mention Kosygin, but according to my information, he was not present there because he was ill on that day). Thus

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

the fateful decision was made by not even full CC CPSU Politburo, although a handwritten Resolution of the Politburo was prepared after the fact, which was signed by almost all the members.

After that, accelerated preparations of [military] units and formations that were assigned [the task of] entering the neighboring country began in the military districts on the border with Afghanistan. On December 24, Ustinov convened the highest leadership of the Defense Ministry and made an announcement of the decision to send Soviet troops into Afghanistan without explaining the purpose of that mission. On the same day, the first printed document signed by the Defense Minister was prepared�the directive, which said that the decision was made to �send several contingents of Soviet troops deployed in the southern regions of the country into the territory of the Democratic Republic of Afghanistan for the purposes of rendering internationalist assistance to the friendly Afghan people, and also to create favorable conditions to prevent possible anti-Afghan actions on the part of the bordering states.�

Translated by Svetlana Savranskaya, The National Security Archive.

مرکزي کميټې ته دافغانستان د پېښو په تړاو گزارش

گرومېکو،اوستينوف، اندروپوف او پونيماريف د شوروي اتحاد د کمونيست گوندمرکزي کميټې ته دافغانستان د پېښو په تړاو گزارش ورکوي

ديسامبر ۲۷-۲۸- ۱۹۷۹ اوديسامبر ۳۱ � ۱۹۷۹

په دغه گزارش کې له يرغله وروسته د ديسامبر په ۳۱ نېټه دشوروي اتحاد دکمونيست گوند دمرکزي کميټې ته سياسيي بيرو هم د افغانستان د پيښو په اړه گزارش له دغه لاسونديي سره يوځای ورکړی دی

گرومېکو،اوستينوف، اندروپوف او پونيماريف د شوروي اتحاد د کمونيست گوند مرکزي کميټې ته د افغانستان د پېښو په تړاو گزارش ورکوي

گرومېکو،اوستينوف، اندروپوف او پونيماريف د شوروي اتحاد د کمونيست گوند مرکزي کميټې ته د افغانستان د پېښو په تړاو گزارش ورکوي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیسامبر ۲۷-۲۸- ۱۹۷۹

نېټه: ۳۱ � ۱۹۷۹

ډیرمحرم

د شوروي اتحاد د کمونیست گوند مرکزي کمېټه

د۱۹۷۹ کال د دیسامبر په ۲۷ او ۲۸ غونډوکې دافغانستان په اړه گزارش

له کودتا اود افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوند د مرکزي کمیټې د عمومي منشي او د انقلابي شورا د لوی مشرن.م. تره کي له وژلو وروسته چې د سږکال د سپتامبر په مېاشت کې دامین له پلوه ووژل شو په افغانستان کې اړوپیچ په لنډ وخت کې له بده پسې بدترشواود کړکېچ لورته یې مخ ور واړاوه .

د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې ح.امین په هېواد کې د شخصي د یکتاتورۍ پربنسټ ولاړ یورژیم رامنځ ته کړ، د افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوند مرکزي کمیټه اوانقلابي شوری

یې د تش په نامه د یوې کوشنۍ ځانگې کچې ته راکښته کړه.د مشرتابه ترټولو لوړدریزونه یا څوکۍ د کورنیواړیکود لرونکو او یا ح.امین ته د پالیالو گومارل شویو کسانو له پلوه ډکې شوې. د افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوند د مرکزي کمیټې ،انقلابي شورۍ اود افغان دولت غړي شړونې ته اړیا و نیول شول. ځېل اوله منځه وړنه په ټولیزډول دهغو کسانو په لورنیغه شوې وه چې د اپریل په انقلاب کې یې کارَنده ونډه لوبولې وه، هغه کسان چې په برالا له شوروي اتحاد سره گډ اندي (سمپاتي) ول او هغه کسان چې په گوند کې دننه له لیننیستي ټاکلوتگلاروځخه یې ننگونه کوله ټول د دغې ځپنې او له منځه وړنې بلهاریان شول. ح.امین د خپلوخبـرتیاوو له لارې گوند او وگړي دواړه په دې وغولول چې گنې د شوروي اتحاد له دولت اوگوند څخه یې دتره کي د لیرې کولو اجازه ترلاسه کړې .

د افغانستان په ډیموکرایتک جمهوریت کې د ح.امین په نیغه لارښوونه، د شوروي اتحاد د ککړوالي او په افغانستان کې د شوروي اتحاد د کارکوونکو د کارونو له انځورونو څخه د تورو سیورو په جوړولو، په برلاس گنگوسې خپرې شوې، د شوروي اتحاد د کارکوونکوپرهڅو بندیزولگول شو او ورته وویل شول چې له افغان استازو سره دې د ترونلیک یا قرار داد په اړانه کې پاتې شي .

په عین وخت کې ح.امین هڅه کوله چې " په بهرنۍ تگلاره کې د "ځواک انډوله یامتوازن سیاست " په راخپلولو، له امریکا سره اړیکې ورغَـوي. ح.امین په کابل کې د امریکا له شارژد افیرسره پټې غونډې جوړې کړې وې. د افغانستان ډ یموکراتیک جمهوري دولت دامریکا فرهنگي مرکزلپاره وړنده یا مساعده تشیال 'فضا' رامنځ ته کړی ووه؛ د ح.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

امین تر لاربښوونې لاندې د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت ښارکښو ادارو د امریکا د سفارت په وړاندې ټول عملیات بند کړل.

ح.امین هڅه وکړه چې د کورنیو انقلاب �ضد ډلو د مشرانو په منځ کې د جوړجاړي له لارې خپل دریزته لا اوږه ورکړي. د خپلو د ډاډ ورکسانو له لارې یې له اسلامي بنسټپالو مشرانو سره اړیکه ټینګه کړه .

د سیاسي ځــپنو لمنه ورځ په ورځ پراخېدله. د سپتامبر له پېښې وروسته یوازې د لنډې مودې په ترڅ کې له ٦٠٠ تنو څخه زیات د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند غړي،پوځي کارکوونکي،او دامین په وړاندې یو شمیرنور شکمن کسان امین ته دپالیالو پلویانو په لاس پرته له پلټنو او محکمې ووژل شول حقیقي موخه دا وه چې د ګوند لمنه ورټوله کړي .

په لاس یو کولو دغو ټولو ،عیني ستونزو او د افغانستان ځانګړو پیچلوحالاتو یو بل سره

د انقلابي پرمختګ لړۍ له ډیرو ستونزمنو کړاوونو سره مخامخ او انقلابي ضد ځواکونو ته یې لا پیاوړتیا ورکړه او د هیواد په ګڼ شمیرولایتونو کې یې دهغوی اغیزمن ښاراوواک ته لاره پرانیستله. دامین په لاربښوونه د مخ په ودې بهرنۍ مرستې ترسیوري لاندې هغوی هڅه کوله چې دهېواد په سیاسي � پوځي اړوپیچ کې بنسټیز بدلونونه رامنځ ته کړي اود انقلابي لاس ته راوړنو ټغرورټول کړي.

د زورځواکۍ د چال چلند تر سیوري لاندې د هېوادنیو چارو پرمخ بېونې، ځینې ،ډله یزې وژنې،او د قانون له ټاکلې کچې څخه پښې اوږدې غځونې په ټول هېواد کې پراخه ناخوښۍ را خپره کړه. په پلازمېنه کې شپې پاڼویا شبنامو سرونه راپورته کړل چې داوسنې رژیم وګړنیزضد چال چلندیې را انځوراوه او د هیواد پر وګړو یې غږ کاوه چې د امین د ډلې پرووړاندې دې د ولسي یووالي په ګډ مورچل کې راټول شي. د ناخوښیو لمنه پوځ ته هم وغځېدله. د پوځ د بولندویانو یوې غټې شمیرې د امین د ناوړې یا بې کفایتې اداري په وړاندې خپله ناخوښي اوناليوالتيا را څرګنده کړه. دغه اړوپیچ په خپله تومنه کې د امین پر وړاندې په هېواد کې دننه یوپراخ مورچل راوزیراوه .

د انقلاب د برخلیک او د هیواد د خپلواکۍ په اره غوږ بوخوونکي اړوپیچ، ډلې په وړاندې د زور اخیستونکو غیرګونونو په رڼا کې ببرک کارمل او اسدالله سروري چې اوس په بهرکې د کډوالو په توګه ژوند کوي د انقلاب او د پلرنې ټاټوبې د ژغورلو په موخه یې دامین د ډلې د ټولو مخالفینو د یو والي نوښت په لاس کې راواخیست. د هغه ترڅنګ اوسنۍ ترځمکې لاندې پټې د 'پرچم' ډلې، د غیرقانوني مرکزي کمیټې ترلارښوونې لاندې، نه سترې کېدونکې کار ترسره کړ اوهڅه یې وکړه چې ټول پرمختلونکي ځواکونه د خلق په پخوانۍ ډله کې د تره کي د پلویانو په ګډون په یوه یوموټې دریز کې له یو بل سره څنګ ترڅنګ ودروي.

د امین او د هغه د د انقلاب د برخلیک او د هېواد د خپلواکۍ په اره غوږ بوخوونکي اړوپیچ،

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډلې په وړاندې د زور اخيستونکو غبرګونونو په رڼا کې ببرک کارمل او اسدالله سروري چې اوس په بهرکې د کډوالو په توګه ژوند کوي د انقلاب او د پلرني ټاټوبي د ژغورلو په موخه يې دامين د ډلې د ټولو مخالفينو د يو والي نوښت په لاس کې راواخيست. د هغه ترڅنګ اوسنۍ ترځمکې لاندې پټې د 'پرچم' ډلې، د غيرقانوني مرکزي کميټې ترلارښوونې لاندې، نه سترې کېدونکې کار ترسره کړ اوهڅه يې وکړه چې ټول پرمختلونکي ځواکونه د خلق په پخوانۍ ډله کې د تره کي د پلويانو په ګډون په يوه يوموټې درېز کې له يو بل سره څنګ ترڅنګ ودروي .

د افغانستان د خلق په ډيموکراتيک ګوند کې د ټولو پخوانيو ناخوالو اود بيلتون د اوسنيو شته کړښو لمنه ورټوله شوه. خلقيانو (چې سروري يې استازيتوب کوي) او پرچمپانو (چې ببرک يې استازيتوب کوي) د ګوند د يووالي وروستنۍ خبرتيا يې خپره کړه. ببرک د نوي ګوند د منځمهالی مشر او سروري د هغه د مرستيال په توګه وټاکل شول .

په دغسې يوه سخت اړوپيچ کې د اپريل د انقلاب لاس ته راوړنو ته د ګواښ د مخنيوي او زموږ د هېواد د ولسي ټيکاو اوامنيت د ګټود ساتلو په موخه اړينه وبلل شوه چې افغانستان ته دې لا زياته پوځي مرسته ورکړل شي په ځانګړې توګه چې دغسې پوځي غوښتنې د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت د پخوانۍ واکمنې اداري له خوا را وړاندې شوې وې. دافغان � شوروي د ۱۹۷۸ کال د پخواني تړون په رڼا کې پريکړه وشوه چې افغانستان ته دې د شوروي د پوځ يو شمير اړين ډلګې واستول شي .

د هېواد پالو د ځپو په راپاڅېدلو چې د افغان ولس يوه لويه برخه جوړوي ټولو د افغان � شوروي د ۱۹۷۸ کال د خرګند تړون په رڼا کې د شوروي ځواکونورا پلي کېدلو ملاتړ ته شکاره او د امين مخالفينو يو سمبال شوی پوځي عمليات تر سره کړ چې پايله يې د امين د رژيم په راپرځولو را ووښتله. دغه عمليات ته د کارګرپاړکې يا طبقې، روڼ اندو، د افغان پوځ يوې لويې برخې

او دولتي کارکوونکوټولو اود افغانستان د خلق نوي ډيموکراتيک ګوند او د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت د نوي دولت جوړونې ته ښه راغلاست ووايه .

نوی دولت او انقلابي شورى د پراخ بنسټه استازيتوب په اډانه کې د خلق او پرچم د پخوانيو ډلو، د پوځ د استازواو غيرګوندي کسانو په ګډون رامنځ ته شوي دي .

نوي مشرتابه د خپلې کړنلارې په خپرونو کې ژمنه کړې چې د ولسپالې � ډيموکراسۍ د خپرولو ، د ځمکوالۍ د او پانګوالۍ � ضد د انقلاب د بريا لمنه به تر وروستي ګوټ پورې ورسوي او د افغانستان له خپلواکې او ځمکنۍ بشپړتيا څخه به ساتنه وکړي. د بهرنۍ تګلارې ياسياست په ځانګه کې هغوی ژمن دي چې له هرې شونې لارې د شوروي اتحاد له سوسياليستي جمهوريتونو سره دهمکارۍ او ملګرتوب په پياوړې کولو کې کاروکړي. د پخواني رژيم له تيروتنو څخه په زده کړه کې نوی دولت په پام کې لري چې د خپلو کړنلارو په پلي کولو کې د ټولنيز ژوند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ولسواکه کولوکې، دقانون په متن د ولاړې ټولنې په رامنځ ته کولوکې،د ټولنيزبنسټ په پراخولوکې، د هېواد په هرګوټ کې ددولتي واکمنۍ په خپرولوکې، له مذهبي، توکميزو او ټبرنيو لړکيو سره ديوې د زغم وړ کړنلارې په راخپلولو کې کوټلي ګامونه را اوچت کړي .

يو له دغو کوټلو ګامونو څخه چې د افغاني ټولنې پام يې ځانته را واړاوه، د يو شمير سياسي اوپوځي مخکښه فعالينو په ګډون د سياسي بنديانو د يوې غټې شميرې آزادول ول. دهغوی ګڼ شمير(لکه قادر،کشتمند،رفيع او نورو) په فعاله او لېواله توګه د نوې انقلابي شورى او دولت د کارونو له لړۍ سره يو ځای شول .

د وګړو غټې شميرې د ح. امين د راپرځولو خبرتيا د شکاره خوښيو په زوږ کې ولوستله او واورېدله او د نوي دولت له کړنلارو سره يې خپل ملاتړ په ليوالتيا ځرګنده کړ. د افغان پوځ د ټولو څانګو او ډلګيومخکښو بولندويانولا مخکې نوي ګوندي او دولتي مشرتابه ته خپله پااليالي اعلان کړه. په ټوليزډول له شوروي سرتيرو اوکارپوهانو سره اړيکې د دوستۍ او ملګرتوب ترسيوري لاندې پراختيا مومي. په هيواد کې حالت عادي کېدلو ته مخه کړې.

د کابل په سياسي کړيوکې انګيرل کيږي چې د ببرک حکومت به په ښکاره او بايد توګه د اقتصادي اوکورنيو ستونزو د نويو تګلارو په رڼا کې له پخواني رژيم څخه پر راپاتې شويو ستونزو او ننګونو بريالى شي؛ خو هغوی هېله څرګندوي چې د افغانستان خلق ډيموکراتيک ګوند به د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو په مرسته پردغو ستونزو لاس بری ومومي. ببرک کولای شو د افغانستان د خلق ډيموکراتيک ګوند د تيوريکي مشرانو په ډله کې يو پوخ مشر وبولو چې په هوښيارۍ او موخيزې 'هدفمندې' توګې يې د افغانستان اړوپيچ را څيړلی دی؛ هغه تل د ګوند په پاکزړو پلويانو کې شوروي اتحاد ته ديوه مخښکه رښتوني پااليال 'وفادار' په توګه پيژندل کيږي چې د ګوند د پراخوکړيوپه منځ او هېواد کې له ځانګړي درناوي څخه برخمن دی. په دې تړاو ويلای شوچې د ګوند په غاړه دروند پيټی پروت دی او دافغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت مشرتابه به اغيزمنې لارې چارې ومومي چې په هېواد کې په بشپړه توګه اړوپيچ کابو کړای شي .

]لاسليک[

يو. اندروپوف

]لاسليک[

د.اوستينوف

]لاسليک[

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

الف.گرومېکو

]لاسلېک[

ب.پونيماريوف

۱۹۷۹

د ديسامبر ۳۱

لومړنې سرچېنه

{Source: TsKhSD, f.89, per 42, dak.10 provided by M. Kramer; trans by D. Roza}

ددغه لاسوندي د اخځ او د لاسوندي روسي او انګريزي سرچينې لپاره همدغه ځای کښېکاږئ

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r11.pdf

دلاسوندي پای

د ژباړونکي شننه:

لکه څرنګه چې تاسو ولېدل، شوروي مشرتابه د خپل هيواد او ګوند د غولولو لپاره له سياسته بې خبراو ناپوه ببرک د مرکزي کمېټې سياسي بيرو په خپل ګزارش کې چې د وخت د يو پياوړي زبرځواک تر ټولو لوړه او د ډاډ وړ ځانګه وه، يوه ښايسته او غولوونکې ناوکۍ جوړه کړه. اوس به ستاسو هېوادوالو پام د ببرک د هغې مرکې ژباړې ته را واړوم چې د خپل له شرمه ډک ژوند په پای کې يې دبي بي سي له خبريال مصطفی دانش سره ترسره کړې ده. هغه په خپله ويلي: (په ژوند کې مې چې تېروله ستره زده کړه ترلاسه کړه دا ده چې هېڅ هېواد نه شي کولای د پردي ځواک په مټه خپلواکي ترلاسه کړي يا پرمختګ وکړي. بايد د وګړو وېلاړ 'اراده' ته درناوی وشي او له خپلواکۍ دې ساتنه وشي. هر ولس بايد په خپلو پښو په خپله ودريږي).

که څه هم دطالبانو له غيرولسي تګلارو سره هموغمره په ټکر کې يم چې د خلقيانو او پرچميانو له هغو سره. خودهغو شاه زلميو پر مټ دي برکت شي چې د ببرک د مړي پاتې شونې يې د افغانستان له سپيڅلې خاورې څخه را وايستلې او بيرته يې د شوروي په لور د آمو په مست سيند کې د تل لپاره لاهو کړې اود هېواد له تاريخ څخه يې دغسې تورټکی د تل لپاره ورک وکړ. د سپيڅلې مور په سپيڅلو شيدو مو دلوی ښښتن برکت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ببرک کارمل سره د وروستنۍ لېدنې یادونه

بي بي سي

مصطفی دانش

د ختیز د چارو کارپوه

ښۍ خوا مصطفی دانش له ببرک سره د کتنې پر مهال

له ببرک کارمل سره زما د کتنې وروستنۍ نېټه چې ښه مې په یاد ده ۱۹۹۵ز کال ته ورګرځي .

د هغه لېدنې ته دافغانستان په شمال کې د حیرتانو کوشنۍ ښارګوټي ته ورغلی وم. تر دغه دمه درې کاله کېدل چې مجاهدینو په افغانستان کې حکومت کاوه او هېواد کې په کنډوالو اړولی وو.هېواد په ځپځپانده اړوپیچ کې ډوب وو خو کارمل له یادونو لیرې د هیرونې په نړۍ کې ژوند کاوه .

کله چې د پخواني ولسمشر مخ ته و درېدلم نو په لومړي سرکې مې و نه پیژانده. یو زوړ، درې ورې بوډا سړی مې ترمخه راښکاره شوچې د سرطان ناروغۍ پرژوند یې منګولې ښخې کړې وې. په تیرو کلونو کې مې د ارګ په ماڼۍ کې له لس ځله زیات ورسره خبرې کړې وې. هغه په سرې جګړې کې د ختیزې ټلوالې په کړیو کې د یوه مخورسړي په توګه مخوریزه نوم درلود. په تیرو کتنو کې یې پرخپل ځان د بې پایه ډاډ ، ولولواو احساساتو په ځپو کې دخپلو موخو په اړه خبرې کولې .

کارمل ماته په کتلو ډېر خوښ سو. مخښه یې وغوړېدله او د یوه ورک شوي ملګري په توګه یې په غېږ کې ونیولم. ګومان کووم زه یوازینی خبریال وم چې د هغو تورو ورځو په تورتم کې لېدنې ته یې ورغلی وم. ټول ورځخه تللي ول. نه ورته ځانګړی روس ډاکټر وو،او نه هغه په سل هاوو بولندویان او جنرال چې یو وخت تر ده را تاو ول. ټول شیان یې له لاسه ورکړي ول او په سپکاوي او بې وزلي یې په دغه لیرې ښارکې په شړونې 'تبعید' کې ژوند کاوه .

د شوروي اتحاد جمهوریتونو تر خپلې وسې له هغه ګټه پورته کړه. خو نن چې شړل شوی ان هغه ته د ویزې له ورکولو ډه ډه کوي. هغه اجازه نه لري چې د درملنې او د خپلې کورنۍ د کتنۍ لپاره روسیې ته سفر وکړي .

له ۱۹۸۰ تر ۱۹۸٦ کال پورې له کارمل سره د خبرو اترو په ترځ مې کې تل روسي لوی سلاکارویکتور پیتروویچ پلیچکا د هغه ترځنګ ولاړ لېده. هغه په ظاهري توګه د کارمل مخ ته سرتېټاوه خو په حقیقت کې یې پر هغه واک چلاوه او دهغه له لارې یې پر ټول افغانستان واک واکمني خپره کړې وه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه د واکمنۍ پَیریا مهال هماغسې پای ته ورسیده چې پیل کړی وو: د شوروي په لاسوهنې او مټ. یوه ورځ ویکتور پیترووېچ پلیچکا د 'افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوند' له دوه غړو سره یوځای کارمل ته ورغلل او له هغه یې وغوښتل چې د ځان د گوښه کېدلو 'استعفی' په لیک دې لاسلیک وکړي. کارمل ښه پوهېده چې که پښې ټینگې کړي نو د پخواني ولسمشر حفیظ الله امین برخلیک به چې په ۱۹۷۹ز کال کې د روسانو په نغوته ووژل شو، ورپه برخه شي.

په ۱۹۹۱ز کال کې د نجیب الله د حکومت له را پرځېدلو یوکال مخکې دکارمل (کیڼي خواته) لیدنې ته ورغلی وم.

په یاد لرم چې په ۱۹۹۱زکال کې د نجیب الله د حکومت له راپرځېدنې څه ناڅه یوه کال مخکې په کابل کې د هغه لیدنې ته ورغلی وم. هغه ماسکو ته له شړونې وروسته نوی افغانستان ته راغلی راستون شوی وو. شوروي خپلې وروستنۍ سلگۍ ایستلې.کارمل خپلوپخوانیو خانواکو 'اربابانو' ته یو پالیاله مریې 'مرید' نه وو. هغه اوس د روسانو پر (شیطاني) سیاست کلکې نېوکې کولې. له خپلواکې او د هیواد له ساتنې یې ټېرواهه. د افغانستان د پوځ گڼ شمیر لوړپوړي چارواکې تر هغه راتاو شوي ول. د هغوی یو شمیر په ۱۹۹۲ کال کې د نجیب الله د حکومت په راپرځولو کې ونډه دردلودله .

د شړل شوی واکمن د ژوند پای

بیرته به د ۱۹۹۵ کال حیرتان ته راسو. کارمل د مجاهدینو له منگولو ژوندی پاتی شوی وو خو له سیاسي اړخه مړ وو. په حیرتان کې زما ترمخ د یوه دړې وړې سړي په توگه ناست وو.هېڅ مخه او ارزښت یې نه درلود. کارمل یو تریخ اوسوړ یاد وو چې ډیر نېږد به د هیرَونې خاورو ته وسپارل شي .

آیا دغه زده کړه د داسې یو چا لپاره چې له سیاسي چاپیریال څخه رټل شوی او پرتندي یې د 'هیواد پلوري او چوپړمار' ټاپه وهل شوې او اوس د مړینې په درشل کې دې کېدای شوای گټه ولري؟

د خدای پر امانۍ په مهال یې د سترې ستومانه او خوړلن غږ په ازانگو کې د ټول ژوند یبره یا حاصل یې داسې را ته ووایه: (په ژوند کې مې چې ترټولهستره زده کړه ترلاسه کړه دا ده چې هېڅ هېواد نه شي کولای د پردي ځواک په مټه خپلواکي ترلاسه کړي یا پرمختگ وکړي. باید د وگړو وېلاړ 'اراده' ته درناوی وشي او له خپلواکۍ دې ساتنه وشي. هر ولس باید په خپلو پښو په خپله ودریږي) .

آیا دغه زده کړه د داسې یو چا لپاره چې له سیاسي چاپیریال څخه رټل شوی او پرتندي یې د 'هیواد پلوري او چوپړمار' ټاپه وهل شوې او اوس د مړینې په درشل کې دې کېدای شوای گټه ولري؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ۱۹۹۵ کال کې د شوروي اتحاد له پرځېدلو وروسته کارمل بريالی شو چې د روس ويزه ترلاسه کړي او ماسکو ته ولاړ شي. يوکال وروسته هماغلته مړشو. خو کله چې په ۱۹۹۸ کال کې طالبانو حيرتان کلابند کړدهغه په قبرپسې ګرځېدل او قبريې ور والوزاوه. مجاهدينو د هغه د مړي پاتې شونې را وايستلې او وګړو ته يې وښودلې. په دې توګه هغه بدبخته سياستپوه چې تل يې د خپل هېواد له ښيرازۍ او آباتۍ خبرې کولې او د هغه د ورانۍ لا مل دی په خپله وو، د قبر په زړه کې آرامه شيبه ونه ليدله.

اخځ:له بي بي سي په ځانګړې توګه له مصطفی دانش څخه په مننې

http://www.bbc.co.uk/persian/afghanistan/story/2004/12/041220_aa_mdanesh.shtml

پښتو ژباړه: رحمت آريا

جولای ۲۰۰۸

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۸۰ � ۸۲ زو کلونو په اوږدو کې په سویل لوېدیزه آسیاکې د کې جې بي فعاله اقدامات

پښتو ژباړه : رحمت آریا

سپتامبر ۲۰۰۸زکال

د ۱۹۸۰ � ۸۲ زو کلونو په اوږدو کې په سویل لوېدیزه آسیاکې د کې جې بي فعاله اقدامات

سرچېنه د واسیلي میرتوخین د لاسوندونو آرشیف نېټه اپریل ۲۰۰۴

د لاسوندي پيژندنه :

د غه توکي د کې جي بي د آرشیفي لاسوندونو پخواني راټولونکي میتروخین، [د خپل کتاب" کي جي بي په افغانستان کې " ډبليو پي ۴۰ له خپرولو وروسته] د سړې جګړې د نړیوال تأریخ د پروژې لپاره را برابر کړي دي. د آسیا په سویل او سویل لوېدیزکې د شوروي د" فعاله اقداماتو" په اړه د میتروخین د یادښت لېکونو ټولې ټولګې د چاقاق شویو او په پټه را ایستل شویو توکو پربنسټ ولاړې دي اوپه ځانګړې توګه د سړې جګړې د نړیوال تأریخ د پروژې لپاره په درنښت ورکړل شوي دي او غوښتنه کیږي چې د دغو لاسوندونو د سرچینو په اړه د محدودیت د څرنګوالي یادَونې ولولې.

الف :

د شوروي لاسوهنې په افغانستان کې د ۱۹۷۹ زکال د دیسامبر له مباشتې را وروسته د نړیوالې ټولنې پریکنده او خوځنده غبرګون را وپاراوه. د دې لپاره چې کې جي بي په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو او د هغه د ځواکونو د کړنو په تړاو د منفي غبرګونونو را ټوکېدلې لړۍ راشنډه کړي نو د نا سمو اوغلطو مالوتو د خپراوي په ګډون يې ګڼ شمير اقدامات تر لاس لاندې ونیول .

کې جې بي نوي دکتورین را وزیږول چې له مخې به يې ویل : کې جې بي له دښمن سره د جګړې لاره نه ده غوره کړې بلکه جګړه د دښمن د کړنو پربنسټ وربانديې تپل شوې نو له دې امله د کې جې بي ټولې کړنې په فرضي توګه قانوني او پر ځاى وي .

[،، [دغلطو او بې لارو کوونکو مالوتو خپَرَونه د شوروي د کمونیست ګوند د لاس اوزار ول، دا د څارکښیزو کارونو یوه بشپړونکې ، اړینه ، حتمی او پټه برخه ده. دا نه یوازې زموږ وګړو ته ګټه رسوي بلکه د نړۍ په هر ګوټ کې د کارګرې پاړکې "طبقې" لپاره هم ګټور دي؛ دا په خپله د پرمختلونکي انسان لپاره د نړېوالې مرستې یوه بڼه ده او د لویدیزو کمپنیو له هغو بې لارو کوونکو مالوماتو څخه په بنسټيز ډول توپیر لري چې په خپله تومنه کې يې د وګړو د ټولنیزنظر د راخپلولو لپاره پټ ساتلي دي. د کي جې بي د ناسمو مالوماتو علمیات پرمختللي دي؛ هغه په برلاس

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بې لارې كولو لپاره را جوړ شوي خو د بې لارې كولو موخه يې دښمانان دي نه كارګري وګړي، دا مالومات يا د پانګوالو واكمنو كړيو د بې لارې كولو لپاره دي چې په بل ډول او په بې لارې كې عمل وكړي ، يا د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د ګټو د خونډي ساتلو لپاره دي چې له مخې يې د هغوى [د پانګوالو � ژ] د كړنو مخنيوى وكولاى شي؛ اويا د سولې د ټينګښت او ټولنيز پرمختګ لپاره دي. دا مالومات د نړيوال ديتانت "بې وسلو كولو" لپاره دي، دا مالومات انساني دي اوپربنسټ به يې داسې يو سپيڅلي چاپيريال رامنځ ته شي چې په ځته كې به يې د انسانيت ځلانده راتلونكي نغښتې وي] ،، [

]،، [د ټولو فعاله اقداماتو ټولېزه ارزښت په دې كې دى چې د ليږل شويو او خپرو شويو مالوماتو درښتونولۍ او د هغود رښتوني سرچېنې موندل ګران خواغيزمنتوب يې د ګټې د ضريب په توګه هغه مهال څرګندېداى شي چې په لږ لګښت اولږو هڅو سترې پايلې او ګټې را وزېږوي. د بې لارو كوونكو مالوماتو بنې په ټوليز ډول په درېو ډولونو دي � (ليكلې) لاسوندې، (شفاهي) غيرلاسونديز، ننداريز (نمايشي)] ،، [

]،، [د كې جي بي په استوګنځايونو [په بهرنيو هيوادونو كې د سفارت ځانګړي كاركوونكي، سوداګران، سلاكاران او نور- ژ] كې په فعالو اقداماتو پورې اړوند استوګن كسان په خپلو اړوندو كارونو كې د خپلو كړنو پازوالي "مسؤوليت" په خپله په غاړه لري. په لويو استوګنځايونو كې د څاركښيزو "جاسوسي" كارونو په اډانه كې فعاله اقدامات د اړوند سرې له پلوه په خپله سر ترسره كيږي او لارښوونه ورته نه كيږي؛ له دې امله د دغسې كارونو د سرته رسولو لپاره كارپوهان او ازمويل شوي كسان ګومارل كيږي. د كې جي بي د سر مشر د ۱۹۸۲ز كال د اپريل د مياشتې ۰۰۶ لارښود لېک حكم كوي چې د ديپارتمنتونو ايف سي ډي [د لومړي لاس لوى مشران] ګان او د هغه پرسونل بايد او په هرو مرو توګه د فعالو اقداماتو په تر سره كولو او په هغو كې د ګډون كولو دنده په غاړه راواخلي؛ ددغسې كارونو په ترسره كولو كې ځوان افسران بايد له يوې آزموينې څخه راتير شي اودا په خپله د فعالو اقداماتو يا څاركښيزو فعاليتونو د يوه ډول په توګه پيژندل كيږي. هغه افسران چې د [الف] ډوله خدمتونه ترسره كوي بايد د نوښتونو د رامنځ ته كولو وړتيا ولري او د ساده او پيچلو كارونو په تر سره كولو كې له ځانه رَڼه وړتيا راڅرګنده كړي. هغه كسان چې د ورځنيو اړوندو كارونو په ترسره كولو كې لارښوونو ته اړتيا ولري، هغوى د دغسې كارونو لپاره وړ نه بلل كيږي] ،،[

ب:

د ۱۹۸۰زكال د فبرورۍ په مياشت كې اندروپوف د كې جي بي لپاره د پاكستان په تړاو د اقداماتو يوه تګلاره و منله چې لاندينۍ ځانګړتياوې يې درلودلې:

]،، [۱ .كې جي بي بايد د ايس سي دي [په دويمه كچه د لويو كاري مشرانو- ژ] له لارې په ماسكو كې مېشت پاكستاني سفارت او مأموريت ته مخګواښنه (اخطار) ورولېږي كه چيرې د [پاكستاني مشر] ضياالحق په سياسي دريز كې روښانه او اغيزمنې كرښې راڅرګندې نه شي، او پاكستان د امريكا او چين لارښوونو ته غاړه كښيږدي چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مخې يې د پاکستان خاوره د افغانستان په وړاندې د يوې مُـداميزې (دايمي) اډې په توګه را وکارول شي نو د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د ختيزپيژندنې اکاډمي ته به لارښوونه وشي چې د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت د پولو د خوندي ساتلو په ګټه په پاکستان کې د بلوڅي او د پښتـني زبيښاک ضد غورځنګ او همدا رنګه د پوځي رژيم د کورنيو مخالفينو په تړاو دې د لارو چارو د لټونې او څيړنې کار راپيل کړي .

۲ . د عملياتي چـلونو يا تخنيکونو د کارَوَنې له مخې دې په مرکز کې را جوړې شوې شپې پاڼې يا شبنامې اسلام آباد او کراچۍ ته ولېږل شي؛ دغه شپې پاڼې دې د پاکستاني پوځ د يو شمير افسرانو د نامه له پلوه ولېکل شي او په هغو کې دې ددولت کورنۍ او بهرنۍ پاليسۍ په کلکه وروغندل شي چې له پايلو يې دغه هيواد ته د ښمنيو يا مادياتو د لويو تاوانونو د رسولو هېله کيږي .

۳ . د " سردار" تر سرلېک لاندې دې درې سوه شپې پاڼې راجوړې شي او په هغه دې کې پر دولت کلکې ګوت نيونې وشي او څرګنده دې شي چې وګړي ددولت له ټولنيزې تګلارې او پوځي کړيو څخه په ټينګه سرټـکاوی لري.

۴ . د پاکستان په سيمه يزو رسنيو کې دې داسې جړې ور وکـړل شي چې ګنې پوځي رژيم په درواغو د افغانستان په تړاو له حالاتو څخه د ګټو د را پورته کولو په پلمه غوارې خپله پوځي وړتيا لا پياوړې کړې او له دې لارې غواړي په ټول هېواد کې د خپلې واکمنۍ اغيزو ته لا اوږد ژوند او پراختيا ورپه برخه کړي اوپه دې پلمه غواړي تر يوه ناڅرګند وخت پورې د سياسي ګوندونو او ډلو ټپلو پرفعاليتونو بنديز ته دوام ورکړي .

۵ . په بنکاک کې د پاکستاني مأموريت له غوړونو دې ور تېره شي چې د ضياالحق د رژيم په وړاندې د راکټېدلو ټولنيزو - سياسي ناخوښيود څپو په پام کې لرلو، د کارتر په اداري کې پاکستان ته د پوځي مرستو د ورکړود ګټو په اړه شکونه راپارېدلي دي. د امريکا د بهرنيو چارو وزير [سايروس] وينس او دهغه مرستيال دواړوپه پام کې نيولې چې د امريکا د سياست د يوې بلې سترې تيروتنې د مخنيوۍ لپاره دا اړينه بولي چې په پاکستان کې د پوځي رژيم پرځای دې داسې يو رژيم راوستل شي چې د پاکستان ټيکاو او امن ډاډ من کړای شي .

٦ . په هندوستان کې سروزيرې ګاندهي ته دې مالومات ورکړل شي چې پاکستان د امريکا له لرې پوځي مرستې څخه خوښ نه دی ځکه چې امريکا پر پاکستان داسې آړونه (شرايط) را منلي چې ګنې امريکا به په دې آړ د مرستې د ورکړې لړۍ ور وغځوي چې پاکستان د اټومې سرګلولې له چـولو څخه لاس پرسر شي. پاکستاني مشران په بيړه هرلورې ته لاس اوپښې اچوي چې د افغانستان له حالاتو څخه په ګټې اخيستنې له امريکاڅخه ډېره وسله تر لاسه کړي او تر څنګ يې د پاکستان د اتومي بم د جوړولو په وړاندې را ولاړ شوې بنديزونه ليرې کړي .

۷ . د ملګرو ملتونو د مشرتابه له لارې دې د ايران استازو ته خبر ورکړل شي چې پاکستان ته د پوځي مرستو په را ډېريدا اوس امريکا د بلوڅستان په ګډون د پاکستان په خاوره کې د ايران د خاورې د سرحدي پولو په ورڅيرمه سيمو کې د پوځي اډو د جوړلو په لټه کې ده. پاکستاني مشران امريکا ته د دغه انحصاري حق د ورکړې لېواله دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸ .د ناپیيلتوب د غورځنګ د هیوادونو په ټولو کړیو کې دي د پاکستان د بهرنۍ پالیسۍ د سپکولو اوبې اعتباره کولو لپاره ګامونه رااوچت شي او ټینګار دې وشي چې پاکستان د ناپیيلتوب د غورځنګ د کړنلارو له کرښو څخه اوښتې ځکه چې پاکستان دوه وو سترو ځواکونو امریکا او چین ته اجازه ورکړې چې هیواد یې په آسیا کې د هغوی د لاس د اوزارو په توګه را وکارول شي .

۹ .په هندوستان، سیریلانکا، بنګله دیش، نیپال، اندونیزیا، اُردن، ایتالیا او فرانسه کې دي د خَپـرَونو د خپراوي لړۍ نوره هم را وغځول شي او ټینګار دې وشي چې د پاکستان د څارکښیزې اداري او دهغې اداري اړوند کسان نیغ په نیغه د افغانستان په کورنیو چارو کې د وسله والې لاسوهنې په سمبالولو کې را ښکېلې دي] .،،[

د ۱۹۸۰زکال د سپتامبر په دویمه کرچکوف [ولادیمیر د کې جي بي مشر] د پورتني پلان د مودې را غځېدنه ومنله. د کې جي بي د مرستیال وي الف چوخروف ترمشرۍ لاندې د[ایف سي دي] تر کچې یوه کاري ډله راجوړه شوه چې د [ک] او [آر تي] د ادارو د لومړیو درجو خدماتو [الف]او د ۸، ۱۷ او ۲۰ دیپارتمنتونو استازو په کې ګډون درلود. ډلې ته دنده ورپه غاړه شوه چې جاسوسي اقدامات دې تر لاس لاندې ونیسي او د ټولو [ایف سي دي] ګانو ګډ او را اوچتېدونکي ګامونه دې له یو بل سره همغاړې او ترڅنګ دې د پلي کولو څارنه هم وکړي. د [الف] د خدماتو د دریم دیپارتمنت مشر ډګروال وي ریخلوف، د چوخروف د کاري ډلې دغړي په توګه وټاکل شو او دنده وروسپارل شوه چې د فعاله اقداماتو د پلي کولو څارنه دې وکړي او دهغو له پایلو څخه راټول شوي مالومات دې د همغاړې کولو په موخې په یوه ټکي کې راټول کړي .

د ۱۹۸۱ زکال د فبرورۍ په مباشت کې کاري ډلې د " تورخم" تر پورَني (مستعار) نامه لاندې د عملیاتي پلان ډېرې برخې را جوړې کړې. دغه پلان باید په ګڼ شمیر هېوادونو کې تر سره شواى واى، او د همدغه پلان تر رڼا لاندې نورو جلا جلا او ځانګرو بشپړونکو پلانونو باید لاندینۍ ځانګړتیاوې درلودلاى:

-د ضیاالحق له رژیم سره سوله؛

-په پاکستان کې د امریکا او چین د دریزرا کمزوره کول؛

-له ایران سره د اړیکو بـدَولو ته ملا راتړل؛

-د پاکستان او هندوستان ترمنځ د روانو شخړو پرسر اور را تازه کول؛

-دهند-پاکستان په اړیکوکې نوېو پارونو ته لاس اچول؛

-شخصأ د ضیا الحق پروړاندې د اندیرا ګاندهي او د هندوستان د نورو مشرانو په زړونو کې د کرکې او شکمنۍ د احساس را پیاوړي کول؛

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-د هند او د نړۍ د نورو هېوادونو د مسلمانانو په سترګو کې له هغه (ضیاالحق � ژ)سره زموږ د رغښتې یا سازش د احساس راژوندي کول؛

-د هندوستان دولت دې را وهڅول شي چې پر پاکستان زور واچوي او اړ دې باسي چې د افغان له یاغیانو څخه لاس په سر شي؛

-د پاکستاني کډوالو" مهاجر قومي غورځنګ �ژ" او د ولسپالو د غورځنګ فعالیتونه دې را سمبال شي؛

د افغان مهاجرو تنظیمونه دې له یو بله را جلا کړای شي -

د افغان کډوالو په وړاندې دې د سیمه ییزو وګړو کرکه او دښمني نوره هم پیاوړې شي .

-د ایران او هندوستان له غوږنو دې ور تیره شي چې د پاکستان د پوځي ورتیا د پیاوړي کولو موخه نه یوازې د افغانستان په وړاندې دښمنۍ ته د چمتوالي لپاره بلکه دغه دښمني د هندوستان او ایران په وړاندې هم ده.

هندوستان په دې را و توانېد چې ضیاالحق ته ور څرګنده کړي چې د افغان کډوالو په سترګو کې د هندوستان ضد حساسات را ژوندي کوي او په هندوستان کې د پاکستان په ګټه افغان پټ مأمورین په کار اچـَوي. همداشان پلان :

-د هندوستان او نورو هېوادنو له پلوه د پاکستان په وړاندې د تبلیغاتو په پیاوړي کولو او هندوستان ته د پاکستان له پلوه د نیول شوي کشمیر د بیرته ور ګرځولو د یوې کمېټې په جوړولو ټینګار کوي.

-بې لارې کوونکي مالومات دې د ګاندهي له غوږونو ور تیرشي چې امریکا ، پاکستان او د چین د وګړو ولسي جمهوریت د جمو او کشمیر د اړوپیچ د بې ثباته کولو لپاره غواړي په ګډه پوځي عملیات ترسره کړي .

په بنګله دیش کې زموږ ټولیزه وګړنیزه موخه دا وه چې د ضیاالرحمن رژیم دې د افغان انقلاب ضد ډلو ټپلو له ملاتره لاس په سرشي، د بنګله دیش او پاکستان ترمنځ دې د شخړو وړ د سکالو اورته لا لمن ووهل شي؛ د بیلګې په توګه د پاکستاني کډوالو بیرته راګرځېدنه، د بانکي شتمنیو ویشنه او دغو ته ورته نورې، او ټینګار دې وشي چې د بنګله دیش په اقتصادي بیرته پاتې کې د پاکستان واکمنې کړۍ پخه ونډه لري. لومړنۍ موخه دا وه چې د افغانستان د والي ډیموکراتیک جمهوریت په وړاندې د امریکا، پاکستان او د چین د وګړو د ولسي جمهوریت د فعالیتونو مخه را ونیول شي. په ۱۹۸۱ او ۱۹۸۲ زو کلونو کې د "تورخم" د عملیاتو په اړانه کې د لاندینیو فعاله اقداماتو را پورته کول په پام کې را نیول شوي ول:

لومړۍ :

-د شیعه د مذهبي ډلو له اړخه او نامه دې شپې پاڼې ور جوړې اوپاکستانی رژیم او له امریکا سره د هغه همکاري دې پکې په کلکه ور وغندل شي. په شپې پاڼو کې دې د ایران د لاس لرلو نښې نښانې ورڅرګندې کړای شي او په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېکنه کې دي د آیت الله خمیني له خولې پرضیاالحق نیوکې وشي. د شپې پاڼو د شیندلو لارې چارې: شپې پاڼې دې د ګڼ شمیر ودانیو پردیوالونو ونښلول شي، په اسلام آباد کې په ورځپاڼو او د بهرنیو هیوادونو په مأموریتونو " سفارتونو" کې دې خپرې شي او په کراچۍ کې دې وشېندل شي .

-(د "سردار" د لړۍ د یوې برخې په توګه په انګلیسي ژبه دې) په پاکستان کې د وسله والو بیلتون پالو له پلوه شپې پاڼې ور وشیندل شي، او په هغو کې دې ور څرګنده شي چې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت او هندوستان په وړاندې د ضیاالحق د را خپلو شویو پالیسیو په اړه د پاکستان په پوځي کړیو کې عمومي مخالفت مخ په را کـتېدلو او ډیرېدلو دي او رژیم د پردیو د ګټو لپاره لکه د امریکا او د چین د مریېتوب پړی په خپله غاړه کې اچولی دی. دغه شپې پاڼې دې په اسلام آباد او کراچۍ کې ور خپرې شي .

-پورتنۍ شپې پاڼې ته وَرته یوه بله بېلګه دې د یوه شخصي لیک په توګه د پاکستان د کورنیو چارو د وزیر محمد هارون په نامه چې په دولت کې د لړکي شیعه استازیتوب کوي د ایراني مشر امام خمیني په لارښوونه ولېکل شي. په لیک دې راڅرګنده شي چې ضیاالحق په پام کې لري په پاکستان کې د شیعه په وړاندې ټینګ بندیزونه را منځ ته کړي او له دې امله دوی [شیعه وګړي- ژ] له خپلو ایراني ورونوڅخه غواړي چې ددغې ویرې مخه راونیسي. ددغه لیک یوه کاپي دې د پاکستان د پوځي ځانګړو استخباراتو یوه مشر ته د یوه " خیرغوښتونکي " له پلوه ور ولیږل شي .

د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د بلوڅو او د مېشتو پاکستاني مخالف ځواکونو د په کار اچولو د وړاندیزبرخې یا جیزئیات رابشپړې کړئ .

د سولې ټول لاسوندي د ګڼ شمیر هېوادونو په رسنیو کې خپاره کړئ] ،، [

دویم] ،،[

په ټول زور او ځواک د پاکستان په وګړو کې د افغان مهاجرینو په وړاندې دښمنۍ را سختې کړئ او پاکستان ته د افغانانو د راکډوال کېدلو د بهیر په وړاندې شوني خنډونه رامنځ ته کړئ .

د پاکستاني ټولنې په منځ کې له ډنډورو ډک مالومات را خپاره کړې او ټینګار وکړئ چې د ضیاالحق رژیم په خپل رښتوني اړخ کې نه غواړي د افغان کډوالو ستونزې راحل کړي او له کډوالوپه ګټې اخیستنې غواړي دغه ستونزه په یوې تل پاتې یا دایمي نه حل کېدونکې ستونزې راواړوي. د افغانستان له ډیموکراتیک جمهوریته د را کډوال شویو افغانانو شمیره او شتون پاکستان ته دا وسه وربخښي چې په لویه کچه مرستندویه توکي د هغوی په نامه له نورو راټولې کړي، دولت غواړي چې د بلوڅانو او پښتنو ولسپاله غورځنګونه یوې ګوښې ته کړي او د هغوی په سیمو کې خپله واکمنۍ نوره هم پخه او پراخه کړي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-د پاکستان دولت او د خبریالانو کړیو ته مالومات ورسوئ چې د افغان کډوالو مشران د بېلګې په ډول [بنسټپاله اسلامي مجاهدین د (اسلامي ګوند) لارښود] ګلبدین حکمتیار او ن. محمد [ښاغلي نبي محمدي وي � ژ] هڅه کوي چې پښتانه تېرونه تر خپلې اغیزې لاندې راولي او له هغوی سره ژمنه کوي چې د افغانستان او پاکستان په خاوره کې یو نوی دولت د خپلواک پښتونستان تر نامه لاندې رامنځ ته کړي.

د پاکستان د څارکښو ادارو د څانګو له غوږه ور تیره کړئ چې افغان کډوالوته د را رسیدونکې وسلې ستره برخه د هغومخالفو سیاسي ګوندونو پر پلویانو اورسمي چارواکو پلورل کیږي چې په پاکستان کې مېشت له افغان انقلاب ضد مخورو سره دایمي نا څرګندې اړیکې ټینګې کړې دي.

د هېواد د رسنیو له لارې ډنډورې راخپرې کړئ چې په پاکستان کې د مېشتو افغان مشرانو په منځ کې یووالی او یو موټې والی نسته، هغوی د ضیاالحق له اداري څخه خوابدي شوي او غواړي چې د امریکا له څارکښو ادارو، د چین د وګړو له ولسي جمهوریت او له سعودي عربستان سره د پاکستان له څارنې او منځګړتوب پرته اړیکې راټینګې کړي .

ددې لپاره چې په افغان کډوالو کې ګډوډې رامنځ ته شي نوپه خپله د افغانانو د مرستې له لارې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت له څارکښو ادارو څخه دې په دغه اړه کارواخیستل شي] .،،[

]،، [دریم

د پاکستان د اټومي بمب په تړاو د واشنګتن، پیکنګ او د ضیاالحق درژیم تر منځ د اړیکو د خرپړ کولو لپاره د فعاله اقداماتو د کارونې چارې تر لاس لاندې را ونیسئ .

-د هندوستان، بنګله دیش او د نورو هېوادونو له غوړونو دا مالومات ورتیر کړئ چې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونه غواړي تاسو د هغو هېوادونو په کتار کې راودروي چې غواړي شوروي پلوه وي. یو شمیر اقدامات دې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د ټولو ځواکونو له ستر درستیز سره په ګډه تر لاس لاندې ونېول شي .

-د آسیايي هېوادونو رسنیو ته په ډیلي ، ډاکه ، کولمبو او په دغو هیوادونو کې د پاکستاني مأموریت سفارتونو ته دا مالومات له غوږونو ورتیر کړي چې د امریکا او پاکستان ترمنځ د پوځي همکاري له پایلې څخه به د پاکستان په خاورې کې د امریکا د پوځي اډې جوړېدنه هرو مرو را وزیږیږي، د هغه هېواد د پوځي سلاکارانو بې شمیره ډلې به راشي او د پاکستان د خاورې په سمندري څنډو کې به امریکایي بیړۍ را تمې شي او د دې ترڅنګ به د پاکستان اړیکې له اسلامي او د ناپیيلتوب د غورځنګ له هېوادونو سره خړې پړې او د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو اتحاد، هندوستان او ایران به د پاکستان په وړاندې د یوې ګډې لیکې په راجوړولو کې له یو بل سره را همغاړې شي او دا به د ضیاالحق د رژیم مخالفینو ته ښه پیاوړې پلمه په لاس ورکړي او په ټینګ درېز به په پښو را و دریږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-د هندوستان او د ملګرو ملتونو د سکرتر جنرال د همکارۍ په شوني والي کې امریکا ته دا مالومات ور تیر کړئ چې پاکستان ته د پوځي مرستو د پراخېدنې په اړه د ریګن د اداري پلانونه به د ضیاالحق د رژیم په وړاندې د مخالفو ډیموکراتیکو کړیو ټېنګ غبرګونونه را وپاروي. که د ضیاالحق کم پایښته د یکتاتور او ځانغوښتونکی رژیم را وپرځېږي نو په دغه هېواد او په ورته کچه په ایران کې به امریکایي ضد احساسات را وپارېږي .

-د هنګریانو له لارې د ناتو د چارواکو کړیو له غوږونو د ضیاالحق د رژیم ضعف او بې وسۍ او په پاکستان کې د پاکستان د پوځ په ګډون د مخالفینو د ځواک د وَدې راچـَټـَکېدنه ور تیره کړئ او ټینګار وکړئ چې هېواد د بې ثباتۍ پر لور درومي .

په ډاکه کې په ولسي جرګه کې د ولسي جرګې د غړو له پلوه پوښتنې او خبرې را تودې کړئ، د وګړو، مخورو سیاسي کسانو او د لویو مخالفو ګوندونو له پلوه خبرتیاوې را خپرې کړئ ، پردولت دې زور راوستل شي چې د " بیهاري" کډوالو د بیرته راستندیدونکو د ستونزو په هوارۍ کې دې له ځیر او احتیاطه کار واخلي اوبنګله دیش ته د ملګرو ملتونو د منځګړي کمیسیون لپاره دې لاره هواره کړي او پرپاکستان دې زور واچوي چې د پاکستاني کډوالو را ستنېدا دې په ډېرې بیړنۍ توګه تر لاس لاندې ونیسي او د ضیاالحق رژیم دې را اړباسي چې د سعودي عربستان له پلوه ورکړل شوې وړیا بسپنه دې د افغان انقلاب ضد کړیو د مرستې لپاره نه بلکه د همدغو کسانو په بیرته راستنېدا کې ولګولي .

-په ډیلي کې مالومات راخپاره کړئ چې امریکا او ناتو غواړي د هندوستان پروړاندې په سویلي آسیا کې یوه ټلواله رامنځ ته کړي چې په هغې کې به پاکستان کارنده او ځرګنده ونډه ولوبوي. لویدیز هېوادونه نه یوازې غواړي چې پاکستاني پوځ راپیاوړې کړي بلکه د هندوستان په وړاندې د پاکستان ورانکارو فعالیتونو ته لاټینګه اوړه ورکړي او غواړي د هندوانو او مسلمانانو ترمنځ د شخړو لمبو ته لا لمن ووهي او د سیکهه د بیلتونپالو ملا ور و تړي چې یو خپلواکه خالسلیستان " (خالستان ـژ) رامنځ ته کړي .

-په ډاکه کې میشتو هندي ډیپلوماتانو ته د هندوستان په وړاندې د پاکستاني مشرتابه د تیري ګرو موخو او د جـَنـَتـا " پټو ګوندونو �ژ" د ستراتیژیکو پلانونو په اړه راکاږه شوي مالومات خپاره کړئ چې ګڼې ددغو ستراتیژکو پلانونو موخه د هندوستان په لویې نیمې وچې کې د هندوستان د هر اړخیزه درېز راټیټول دي چې د امریکا او د چین د وګړو د ولسي جمهوریت له پلوه ترلاس لاندې نیول شوي او پایله یې د پاکستان د پوځي ورتیا په پیاوړې کولو ور اوړي .

-په تهران کې په پرله پسې توګه بې لارې کوونکې مالومات را خپاره کړئ چې ګڼې پاکستان له افغان کډوالو څخه په کاراخیستنې غواړي بلوڅو او عربو بیلتونپالو ډلو ته په ایران کې وسلې ورتیرې کړي چې د خوزستان [د ایران په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سویل لویدیز کې]، سیستان [د ایران په ختیزکې] او د بلوڅستان په ولایتونو کې د ګډوډۍ ډله یزې دولتي ضد پیښې را وپاروي] ،، [

د ۱۹۸۱زکال د مارچ په مباشت کې د "تورخم" پر عملیاتي اقداماتي پلان سربیره د "ګوادر" تر نامه لاندې یو بل څنګیز پلان را وزیږول شو او موخه یې د بلوڅانو له ستونزو څخه په ګټه اخیستنې پرپاکستان د اغیزو شیندل او پیاوړي کول ول. د ایف سي دي [الف] د مشرمرستیال ډګروال م. الف کراپیوین ددغې تابیا د پلي کولو پازوالي په غاړه درلودله .

د "ګوادر" عملیاتي پلان د لاندینیو ځانګړتیاوو په لرلو داسې دی :

]،، .[د افغان د استخباراتو او په اسلام آباد او کراچۍ کې د کې جي بي د میشتو ځانګو له لارې د بلوڅانو مشرانو ته د پاکستاني چارواکو د موخو په اړه را کاږه شوې مالومات ورتیر کړئ چې ګڼې پاکستاني چارواکي غواړي په بلوڅستان کې د افغاني کډوالو شته والی را قانوني کړي او هغوی ته حق ورکوي چې دایمي استوګنځي را جوړ کړي او هغوی به حق ولري چې پووندې او باړې په کار یوسي او خپل څاروي به پکې وپیایي .

-له افغاني وسله والو ډلو سره د یو شمیر بلوڅي ډلو د نښتو را پارولو ته اوړه ورکړئ .

-اروپا ته د بلوڅانو له ټاکلي استازي سره د اړیکو د ټینګولو او ساتلو شوني والی تر آزمایښت او څیړنې لاندې ونیسئ چې له هغې لارې په بلوڅي غورځنګ کې دننه حالات وڅیړل شي، پرهغو اغیزه وشیندل شي او داسې ژمنې پکې راژوندۍ شي چې ګڼې د شوروي اتحاد سوسیالیستي جمهوریتونه به ددوی غورځنګ ته پراخه مرسته وربرابره کړي .

-په افغانستان کې د بلوڅي راډیو د ستیشن د جوړولو د تخنیکي اړخونو شونتیا په پام کې را ونیسئ چې پربلوڅي وګړو د یوه خپلواکه هېواد د را جوړولو په موخه د جګړې کولو غږ وکړا ی شي .

-د افغانانو له لارې دشپې پاڼو د شیندلو لړۍ را پیل کړئ چې له مخې یې د بلوڅي وګړو او افغان کډوالو ترمنځ اړیکې لاپسې اور واخلي .

د پاکستاني مشرانو له غوړونو کاږه مالومات ورتیر کړئ چې امریکا د بلوڅانو له ستونزې څخه په ګټه اخیستلو ځانګړې موخې لري او په پام کې لري چې د ضیاالحق پر رژیم زور واچوي چې له پاکستانه د افغانستان په وړاندې د نا اعلان شوې جګړې د سمبالولو لپاره د یوه پیاوړي مورچل په توګه کار واخلي .

-د سي آی اې په اړه بې لارې کوونکي عملیاتي مالومات را خپاره کړئ چې ګڼې د غې اداري په غیر مستقیم ډول د یو شمیر سیاسي مخورو کسانو ،د بیلګې په ډول[شاپي د ایران پخوانی سر وزیر شاه پور] بختیار او [پخوانی ایرانی جنرال غلام علي] اویسي له لارې اویا نیغه په نیغه بهرته د را کډوال شوی او یا په کور کې دننه د بلوڅانو له یوشمیر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشرانو سره اړیکې را ټینګې کړي دي. ددې لپاره چې باور یې راشي نو د بلوڅانو له پلوه یو شمیر ظاهري لیکونه راټول کړئ چې په امریکا کې د پاکستان سفارت او یا په آسیایي هېوادونو کې پاکستاني سفارتونو ته یې ورلیږلي وي او په لیکونو کې دې ضیاالحق او په پاکستان کې نورو دولتي او پوځي مشرانو ته ګواښونه شوی وي. دا دې هم روښانه کړای شوی وي چې بلوڅي مشران د امریکا له چارواکو څخه مالي مرسته ترلاسه کوي او د یوه خپلواک بلوڅستان د راجوړلولو په بدل کې ځانګړې خدمات او مرستې تر لاسه کوي .

-د ایراني مشرتابه له غوړونو کاږه مالومات ور تیرکړئ چې امریکا ځانګړي موخې او اقدامات په پام کې لري ددغو اقداماتو له لړیو څخه یوه یې د "ساواک" [د ایران د څارکنبې اداره] د پخوانیو څارکنبانو ګومارل دي او ګنې امریکا په پام کې لري چې له ایرانه ایراني بلوڅان راټول اوله پاکستاني چارواکو سره له غاړه غړۍ کېدلو وروسته د پاکستان په خاوره کې یو یوموټی خپلواک بلوڅستان را منځ ته کړي .

-په کولمبو کې د پاکستاني ډیپلوماټانو له غوږونو ورتیره کړئ چې د لیبیا له مشرتابه څخه په را اخیستل شویو خبرو کې پاکستاني بلوڅو مشرانو له لیبیا څخه د یوه خپلواک هېواد په راجوړولو کې د مرستې غوښتونکي شوي او د لیبیا لوړپوړي چارواکي په دغې غوښتنې غور کوي. د پاکستان د بلوڅانو وسله وال اقدام هغه مهال بیرته په شا کیدلای شي چې په هیواد کې ولسي ژوند خوندي او ډیموکراته لاره راخپله او له بلوڅستانه افغان کډوال بیرته خپلو کورونو ته ورستانه کړای شي .

-له افغانانو سره یوځای او په ګډه په دولتي ضد پارونو کې د بلوڅانو رانښلول تر پام لاندې ونیسئ او څرګنده کړئ چې څه ډول مرستې دې ورته ورکړل شي .

-د [فلسطین د خپلواکۍ د اداري مشر] یاسر عرفات او د ګڼ شمیر هېوادونو رسنیو ته دا مالومات ورسوئ چې پاکستان غواړي پر اسرائـیلو د یورشلم پرسرد اسلامي هېوادونو د قهر ملا راماته او ددغې سکالو پر سر د هغوی یو موټی والی را دړې وړې کړي. که د اسلامي هېوادونو د اسلامي کنفرانس بیړنۍ غونډه را وبلل شي نو امریکایانو پاکستان ته دنده ورسپارلې چې د ټولو پام د افغانستان سکالو ته را واړوي او د یورشلم په تړاو پراسرئـیلو د اسلامي کنفرانس د پریکړو را ماتول به د امریکا او اسرائـیلو له پلوه وستایل شي] .،، [

د چوخروف کاري ډلې د یوې نوې قهرراپارونکي خبرې د اړخونو راجوړول په پام کې ونیول � دا د هندوستان او پاکستان ترمنځ د خپلواک کشمیر پرسر د ستونزې لا پراخول او په افغانستان کې په پردیس کې د یوه خپلواک او آزاد بلوڅستان دولت را جوړول ول. خو د ددغې سکالو د څو اړخیزه نا ډاډ والي او د حالت د پیچیلتیا په پام کې نېولو سره د دغې ستونزې له را کـتـَـوَلو څخه لاس واخیستل شو .

دې ته ورته ډیرې اقدامات تر لاس لاندې ونیول شول او د پاکستان د ډیموکراتیکو ځواکونو د پیاوړې کولو لپاره شرایط رامنځ شول. د پاکستان د خلق د ګوند یا پیپلزپارټي له استازو، تحریک استقلال ، د مسلم لیګ د ګوند له

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو څانګو ، د مساوات له ګوند، د پاکستان د نشنل ډيموکراسي له ګوند، د پاکستان له نشنل ګوند او د هېواد له نورو ولسي � ولسپالو ځواکونو سره کارونه ترلاس لاندې نيول شوي ول .

د فعالو اقداماتو د پلي کولو لپاره په بهر کې د کې جي بي د ميشتو څارکښو"جاسوسانو" او د کې جي بي د قرغزيا، تاجکستان، ترکمنيا او آزربائـيجان دغړو د په کار اچولو شونتيا را ډګر ته شوه .

ج

د فعاله اقداماتو ډيرې برخې په اسلام آباد کې د " نوا" تر نامه لاندې په خپريدونکې مهالنۍ کې چې د مېشتې کې جي بي له لوره څارل کېدله ځای پرځای شوې وې.

په ۱۹۸۰زکال کې ۲۳۹ مقالې د "الف" د ډلې اقداماتو پورې اړوند خپرې شوې، د ۱۹۸۰زکال په لومړۍ نيمايۍ کې، د ټولو خپرو شويو شميره ۲۱٦ ته را ورسيدله. کله چې د افغانستان په اړه د پاکستان � افغانستان اړيکې تر شننې لاندې نېول کېدلې، مهالنۍ به ګڼ وختونه د افغاني ضد او شوروي ضد دريزونو په راخپلولو کې خپلې شننې کولې. د همدغې مهالنۍ لسمه ګڼه د امريکا له رسنيو څخه په را اخيستنې د ضياالحق وينا را اخلې اوڅرګندوي چې د شوروي اتحاد سوسياليستي جمهوريتونو غوښتل د خليج فارس له لارې ځان ته د ننوتلو لاره را پيدا او د پاکستان لاس د شا له لورې ورو ترې. د مهالنۍ ۴٦ ګڼې د " نوای وقت " ليکنه د دويم ځل لپاره را خپره کړه او شننه يې وکړه چې دغه ولس ولې د شوروي پوځ د ملګرو او خپلواکۍ بخښونکو په توګه ګڼي او ټول کېن اړخي يې ويرولي ول چې که شوروي سرتيري راسي نو نه به دوی او نه به ددوی کورنۍ په کرار پريږدي .

په ۱۹۸۱زکال کې د مهالنۍ ډيرې برخې د افغانستان په اړه د کنفرانس او ناپيلتوب د غورځنګ پردريز خپرونې کولې .

په ۱۹۸۱زکال کې په پاکستان کې د [ک ر] د کرښو ۱۲ فعاله اقدامات پلي شول چې په هغو کې د " ليو" سولې او د سي آی اې په اړه د پوسترونو ويشنې ګډون درلود. د امريکا د بهرنيو چارو د وزارت چارواکو، د امريکا د سفارت قونسلګرۍ او "ليو" بلوڅستان ته سفر وکړ او د ولايت د بيلتونپالو د پلويانو له سياسي مشرانو سره يې وکتل چې د هغوی له سفرڅخه ګټه را واخيستل شوه. له همدغه ځايه ول چې امريکا په ايران کې د را پورته شويو انقلابي ريفورمونو په وړاندې د شخړو د رامنځ ته کولو او سمبالولو ته ملا را وتړله او له دغو مشرانو سره يې ژمنه وکړه چې د ايران په وړاندې د خنډ په را پورته کولو به د ولايت کورواکي دوی ته ور وګرځول شي .

په سيمه يزې ورځپاڼې کې يولنډ خبر خپور شو او يکې ويل شوي ول چې يو پوليس د امريکا د سفارت د يوه غړي موټر دَرَوي او د [چيکيستو] مأمورينو تر اغيزې لاندې د امريکايانو په قاچاق کې راښکېل شوی وو او ورځپاڼې له پښتـنـو بيلتونپالو سره د نوموړي مأمور د اړيکو په منلو ټينګار کاوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګندونه :

د شوروي [(чрезвычайная комиссия Chrezvychaynaya Komissiya, [tɕɛka]) چیکست ::

د جاسوسۍ له لومړنیو ادارو څخه وه . دغه اداره د ۱۹۱۷ زکال د ولادیمیرلینن له پلوه د دیسامبر په شلمه نېټه رامنځ ته شوه او لومړنی مشر یې کمونیست فلیکس اندماندوویچ ځرژینسکي وو. دغه اداره وروسته په یوه پوځي ځواک واوښتله او د شوروي د رژیم د ساتلو دنده یې په غاړه درلودله. � ژ [

په هماغه وخت کې یوه طرح یا دسیسه د فعاله اقدام په اړانه کې را پلې شوه. خبره دا وه چې د امریکا د سفارت د سیاسي برخې د سکرتربکس ورک شو. په بکس کې داسې لاسوندي ول چې په خپله تومنه کې یې پاکستاني ضد مواد درلودل. بکس د یوه پاکستاني له پلوه په یوه ګنه ګوڼې ډک ځای کې وموندل شو او پولیس ته ور وسپارل شو. د ۱۹۸۰زکال د اپریل د مباشتې په ۵ نېټه په ډیلي کې د کې جي بي تر څارلاندې ورځپاڼې " پتریوت � هیوادپال" یوه لېکنه را خپره کړه چې سر لیک یې وو:" د ضیاالحق په وړاندې د امریکا د څارکښې اداري سي آی اې تر چپنې لاندې چاره په لاس جګړه ". لیکنې د دولتي ضد مأمورینو په دسیسو کې د سي آی اې پرښکیلوالي ټینګار کاوه .

همدغې ورځپاڼې د ۱۹۸۱زکال د اپریل د مباشتې په څلورمه " په پاکستاني فرقو کې د پوځي پاڅون " ' ۷ تنه اعدام شول ' تر سرلیک لاندې یوه بله لیکنه خپره کړه. لیکنې د پاکستان په سمبال شوي پوځ کې د راولپنډۍ ، پیښاور او کراچۍ په بارَکونو کې د میشتو ځواکونو په منځ کې د ګډوډۍ د راپارېدنې په تړاو خبرې کولې. د کې جي بي د ایف سي دي د " الف" د خدماتي څانګې د هېلو برخلاف له تاس پرته بلې هېڅ ورځپاڼې ددغو بې لارې کوونکو معلوماتو په وړاندې غبرګون راڅرګند نه کړ .

د ۱۹۸۱زکال د جولای د مباشتې په شپږمه نېټه شوروي پوه او ختیز پیژندونکې چې د کې جي بي څارکښ هم وو په شوروي اتحاد کې د پاکستان له شاژدافیر سره یوه غونډه درلودله. د پټو خبرو په ترڅ کې نوموړي شوروي پوه امریکا ته د پاکستان د بهرنیو چارو د وزیر آغاشاهي د سفر په تړاو په اړوندو پیاوړو ایجنسیو کې د واکمنو او اکاډیمکیو کړیو د نظر د غبرګون څرنګوالی وریاد کړ .

په خبرو کې په ځانګړي توګه ټینګار وشو چې امریکا افغان یاغیانو ته د پاکستان له لارې د وسلو مرسته کوي؛ په دغو وسلو نه یوازې افغانان وژل کیږي بلکه شورویان هم وژل کیږي؛ او دې ته په کاتو د شوروي اتحاد سوسیالیستي جهموریتونو اړ کیږي چې نه یوازې خپله پوځي مرسته به را ټیټه نه کړي بلکه دهغه په بدل کې به د خپلې پوځي مرستې کچه نوره هم را لوړه کړي. که پاکستان وغواړي چې د امریکا له پلانونو سره د یوه ملګري او همغاړي په توګه په ځانګړي ډول د آسیا په اړوپیچ اړوندو چارو کې ونډه ولوبوي، نو شوروی لوری به ونه شي کولای چې د یوه بیکاره په توګه ددغسې یو پرمختګ پرمخ راو نه دَریږي. شارژدافیر د خپل دولت له کړنو څخه د ننګې په کولو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټينګار وکړ او د خپل دولت له خولې يې ورته وويل چې د پـښـتـنـو په ټـبـرنيو سيمو کې د اړوپيچ " حالت" او فعاليتونو مخنيوی ناشونی کار دی .

شارژدافير وپوښتل: موږ څه کوو؟ "

جاسوس ځواب ورکړ. " زه خو واک نه لرم، زه نه شم کولای د پاکستان د دولت لپاره پريکړه وکړم، خو زه غواړم ستاسو پام دغه ټکي ته را واړوم چې زموږ د خبرو پر ختې او تومنې ټينګ فکروکړئ"

شارژدافير په لوړ غږ وويل : " مګر دا خو تاوتريخوالي ته لا پونده ورکوي "!

جاسوس د شارژدافير خبره وروغندله او ور غبرګه يې کړه: " آيا باندیستانو او ياغيانو ته د شوروي د سرتيرو د وژنې لپاره امريکايي وسله ورکول تاو تريخوالي ته پونده ورکول نه دي؟ پاکستان خو اوس د ياغيانو د سمبالولو په يوې لويې اډې اوښتای دی او د وسلو د تيرولو او برابرولو يو لوی سوری (تونل) شوی دی. اوتاسو ګومان کوئ چې شوروي اتحاد به په چوپه خوله کرار کښېني او دې ته به سترګه په لار وي چې څه ورپېښيږي؟

شارژدافير په دغو خبرو داسې د پای ټکی کښېښود: " دا مهم معلومات دي. که څه هم ليواله نه يم چې دا کار وکړم، خو غواړم دغه ګزارش اسلام آباد ته ورکړم ".

په افغانستان کې د شوروي د وسله والو ځواکونو په اړه ايرانيانيو ته د ناسمو مالوماتو د ورکولو په مهال د [چيکا][� د کې جي بي له جوړيدلو مخکې د شوروي لومړنې څارکښه اداره، چې پورته يې ځرګندونه وشوه �ژ] څارکښان وروسته له يو څه وخته دې پايلې ته را ورسيدل چې که په افغانستان کې امريکا ته نيږدې سياسي کړی واک په لاس کې را ونيسي او د واک پرګډيو کښېني، نو له خميني سره به د غورځو پرځو او دښمنۍ د کرس په کړاو کې د هغه په وړاندې د هغه خپله وسله � اسلام � ور وکاروي. له دې امله هغه [خيمني � ژ] بايد د نوي رژيم د رښتوني دښمن ورانکاريو ته ټينګه پاملرنه راواړوي چې نوم يې لوېديز او ګاونډې عرب هېوادونه دي .

ددې لپاره چې د ايران � پاکستان په اړيکو کې نور تاو تريخوالي ته لمن ور ووهل شي او د افغان کډوالو په وړاندې د ايرانيانو کرکه نوره هم را وپارول شي نو د سيمه يزو چارواکو په مرسته ددغه کار لپاره يو شمير تر لاسه شوي مالومات په کار واچول شول، خبره دا وه چې سي آی اې په عـُمان او پاکستان کې د پوځي روزنې يو شمير رونځايونه جوړ کړي ول چې په پوځي روزنه سمبال شوي جنګيالي په ايران کې د نوي رژيم او ايراني انقلاب په وړاندې د ورانکارو عملياتو لړۍ تر سره کړي. روزنه د سي آی اې د مأمورينو، د ساواک د پخوانيو څارکښانو او افسرانو او په پاکستان کې مېشت د افغانو تنظيمونو له پلوه ترسره کېدله .

د ۱۹۸۰زکال د نوامبر د مباشتې په لسمې نيټې د ايران د ولسي جرګې مرستيال د زاهدان [د ايران په سويل ختيځ کې] له ښارګوټي څخه په ولسي جرګه کې د ايران په وړاندې د پاکستان، عـُمان او په سيمه کې د نورو لاسپوڅو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولتونو له دښمينو ډکو کړنو ته په کلکه نغوته وکړه. هغه په خپلو خبرو کې وويل موږ ځرګند مالومات په لاس کې لرو چې: " تش په نامه ملګری خو پټ دښمن يعني پاکستان د ايران د اسلامي جمهوريت په وړاندې غواړي ورانکارۍ کړنې تر سره کوي" مرستيال په خپلو خبرو کې د کي جي بي له ورکړل شويو مالوماتو څخه يادَونه وکړه او ټينګار يې وکړ چې د ورانکارۍ په يوې برخې کې د پاکستان له خاورې افغان کډوال لاس لري او نوموړي د ايران له دولته په ټينګار وغوښتل چې ددغو ورانکاريو په وړاندې دې کوټلي ګامونه را اوچت کړي او د ايران په خاور کې دې د افغان کډوالو حالت دې ور معنی کړي ځکه چې له هغوی څخه د ايران دښمنو ځواکونو له خوا د سياسي موخو په پلي کولو کې ګټه اخيستل کيږي .

د "توکيسک" 'زهر �ژ' تر نامه لاندې يو بل فعاله اقدام تر لاس لاندې ونيول شو چې په ايران او پاکستان کې د افغان کډوالو د ژوند د حالت د لا تريخولو په موخه راجوړ سو. ددغه اقدام په سرکې دا پوښتنه را برسيره شوې وه چې د افغان جنګياليو ستره ستونزه د پيسو نشتوالی دی. او ددې لپاره چې جنګيالي خپله پوځي بوديجه را سمبال کړای شي نو پر لوېديز باندې د نيشه يې توکو په پلورلو کې راښکيل شوي دي .

يوازې د ۱۹۸۰ز کال د جنورۍ او فبرورۍ په مياشتو کې د افغان د سکالو په اړوند ۵٦ ليکنې وکـړل شوې; په افغانستان کې د شوروي ځواکونو د يرغل په پلوي ۱۲ سرمقالې وليکل شوې. سرمقالو ټينګار کاوه چې دغه تيری د افغانانو د ۱۹۷۹ ز کال د انقلاب په وړاندې يوازې د امپرياليزم د هغې نا اعلان شوې جګړې په ځواب کې دی چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو اتحاد يې له افغانستان سره د ملګرتوب د تړون تر سيوري لري او د افغانستان د قانوني دولت د غوښتنې پربنسټ دغه هيواد ته راغلي او دهمدغه ملګرتوب په رڼا کې به خپله دنده تر سره کوي .

له دې چې دغو ليکنو د ټولنې د وګړو په اندونو کې د هېلې وړ اغيزې ور ونه شيندلې او د ټولنې سترې برخې د شوروي يرغل وغانده، نو په بهر کې د کي جي بي ميشتو څارکښو د سيمې په ګوندونو کې د [اغيزمنو سيمه ييزو جاسوسانو له لارې وغوښتل چې د وګړو نظر د شوروي د يرغل له سکالو بل لوري ته را تاو کړي اودنده ورکړل شوه چې د افغانستان د نيواک پرځای دې د امريکا او بنګله ديش د ارتجاعي سياست د تومنې را بربنډولو او د بنګله ديش په کورنيو چارو کې د امريکا لاسوهنو ته راواړوي. که دغې خبرې اغيزه نه درلودله نو د وګړو د ټولنيز نظر د حالت په پام کې نيولو سره دې په افغانستان کې د شوروي د يرغل د غندنې پرځای دې په عين وخت کې هم د شوروي يرغل او هم د امريکا امپرياليزم دې دواړه له يو بل سره پرتله کړي .

د کې جي بي په مرکزي کمېټه کې يو ډېره پټه پريکړه وشوه چې د جاسوسانو له لارې دې د [سرکار دعملياتي پلان د ډلې څانګې] د سي بي پي [د بنګله ديش کمونيست ګوند] اود همدغه سي بي پي ګوند د [ايم او ايچ آی � موهي] څانګې ته دنده ورکړل شوه چې د ګوند د غړيوپه زړونو کې د شوروي ضد روحيه مړژواندې کړې او د هغوی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پام دي د هنداو چين ترمنځ د هند په شمال ختيز ايالت کې د امريکا او د چين د وګړو د ولسي جمهوريت موخو ته را تاوکړي چې غواړي د سيتاګانګ د غـرَنۍ ولسوالۍ ، تيري پوره ، ميزورام او مانيپور له سيمو څخه جوړ يو نوی دولت د يوه بفر ستيت يا حايل په توګه رامنځ ته کړي .

يوه بله شخړه ور پلې شوله : د افغانستان د پيښې په اړه امريکايانو خپله پاملرنه د ټولنو په ځواني برخې ورنېغه کړې وه او له بلې خوا په ګړ شمير ټولنو کې د زده کوونکو ټولنو هم خطرناکه دنده په غاړه درلودله او دا ټولنې د همدې برخې لپاره جوړې شوې وې چې د ايران له انقلاب سره ډغرې ووهي خو امريکا هم دغه ټولنې او هم د ټولنو ځوانه برخه د افغانستان د پېښې په تړاو را پارولې. په دې اړوند په اندويزيا کې ټولنيزو ډلو، ماليزيا او پاکستان ته شپې پاڼې ور ولېږل شولې. د "ګونوکونغ" ، "جونپود"، سندباد"، نوتو بنګله" او " ډيموکرات" په خپرونو کې ليکنې خپرې شوې .

لانديني لېکنه د ايف سي دي د الف د خدماتي څانګې له پلوه جوړه شوې يوه کوشنۍ برخه ده چې د بنګله ديش په خپرونو کې خپره شوې وه :

سره له دې چې له افغانستان را کډه شوي کډوال روسي ضد روحيه لري خو په وروستيو وختونو کې راغلي کډوال وايي چې افغان وګړي د شوروي سرتيرو له سم چال چلند څخه به هک پک کېدل، او ددی زړونو به نه منله چې يو نيواک ګرځواک دې داسې يو چال چلند وکړي او دا له يو بل سره هېڅ نه جوړيدل. رښتيا دا ده چې شورويان له ۱۹۲۰زکال وروسته، د شلمې لسيزې له کلونو څخه ترلاسه شويو تجربو ته ورګرځي. په هغو وختونو کې دوی د منځنۍ آسيا مسلمان هېوادونه ونيول او اوس غواړي همدغه آزموينه په افغانستان کې را پلې کړي .

د شوروي د منځنۍ اسيا اړوپيچ په هغو وختونو کې کټ مټ په افغانستان کې د ۱۹۷۸زکال د اپريل د مېاشتې له انقلابه را ورسته اړوپيچ ته وَرته وو: پولې ته نيږدې د پرتو ټبرونو په منځ کې ټبرنۍ شخړې، د لويو ځمکوالو ډير قهرنی دريز، د پووندګرو او شپنو پر ټولنو د مذهبي کړيو پياوړې اغيزې چې له لېک لوسته بې برخې ول، د بريتانيا تر مشرۍ او لاربښوونې لاندې په بهر کې (ايران، پي آر سي) کې له مخالفو ډلو ټينګ ملاتړ.

په هغه وخت کې روسانو له ځانه د نه منلو نرمښت را څرګند کړ او دا وړتيا يې ومونده‌له چې پوځي او سياسي تګلارې دواړه سره راګډې کړي، دا په حقيقت کې هغه کار وو چې وروسته يې بايد کړی وای خو دوی هغه وروستني کار "نرمښت" ته په لومړي سر کې لومړيتوب ورکړ. په افغانستان کې د شوروي د پوځ شتون په ورځني ژوند لړ اغيزه راشيندلې ده. د ورځني ژوند د يوه قانون په توګه هغوی په داسې ځايونو کې لښکرکوټونه راجوړ کړېدي چې د وګړو له منځه ليري دي او هر څه يې چې په وس کې وي هڅه به وکړي چې د سيمه ييزو ميشتو کسانو پام ځانته را وا نه ړوي. څرګنده ده چې سرتيري او افسران نه شي کولای له خپل لښکرکوټه د باندې را ووځي او يا دې له افغان وګړو سره اړيکه را ټينګه کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغان کډوالو له خبرو داسې ښکاره شوه چې له دې چې روسان افغانستان ته را ولېږل شي هغوی ته په ځانګړې ډول لارښوونه شوې وه چې که څوک کډوال کیږي یا دباندې ځي هېڅ څه دې ورته ونه ویل شي ځکه دا به د مسلمانانو پر احساساتو تیری وبلل شي او یا به برعکس د ګڼ شمیر تېرونو پردودونو چې په لسګونو ډولونه یې په هېواد کې میشت دي تیری وبلل شي. د پاملرنې وړ خبره خو دا ده چې د شوروي هر سرتیري له ځان سره د چال چلند ځانګړې لارښود لېک لري چې له افغانانو سره د چال چلند په مهال دې په پام کې ونیسي. په څو ځله ټینګار شوی چې له مؤمنانو سره دې هېڅکله د مذهبي سکالوپه اړه خبرې ونه شي او پر دغو خبرو بندیز لګول شوی؛ لارښوونه شوی چې دا ډول خبرې د ټولو افغانانو له پلوه د یوه قانون په توګه ګڼل کیږي او هرڅوک دې باید په ورځ کې پینځه ځله لمونځ وکړي او کله چې څوک پر لمانځه ولاړ وي هم دې درناوی وشي او نه دې لاس ورنه وړل شي. د مسلمانو تر مخ دې هغه کارونه چې په قرآن کې منع شوي دي و نه شي او په ټینګه وربانديې بندیز لګول شوی او دې ته وَرته نور. کډوال وایي چې د شوروي په لښکرو کې شوروي بولندویانو ته اخطار ورکړ شوي که ددوی تر لاس لاندې کسان د سیمه یزو وګړو په منځ کې ناخوښي را منځ ته کړي او یا د سیمه ییزومېشتو وګړو په تراونامطلوبې پیچلتیاوې رامنځ ته شي نو دوی به سخته جزأ ووینې. د لمانځنو په وخت کې کله چې افغانان له روسانو سره په اړیکه کې راځي او له یو بل سره ګوري او یا افغانان غواړي چې په روسي لښکرکوټونو کې د سرتیرو له ژوند څخه لېدنه کتنه وکړي، هغوی ته په ټینګه امر شوی چې که زړه یې وغواړي یا ونه غواړي باید له ځانه خوښي او خوشحالي را ښکاره کړي دغه امر نه یوازې په سرتیرو پلی کیږي بلکه د هغوی افسران دې هم ورته کار وکړي او یادې په چوپه خوله د خپل دسپلین په اړانه کې پاتې شي ".

په ۱۹۸۱ او ۱۹۸۲ زکلونو کې د [تورخم] د عملیاتي پلان په اړانه کې د پاکستان په اړه ایراني مشرتابه ته په پرله پسې توګه بې لارې کوونکي مالومات ورکول کیدل چې پاکستان د افغان کډوالو له لارې بلوڅي او عربو بیلتونپالو ته ورسلې ورلیږي چې د خوزستان، سیستان او بلوڅستان په ولایتونو کې دولتي ضد پیښې او وسله والې پارَونې رامنځ ته کړي .

د افغانستان په ملاتړ یوه شپې پاڼه په هېوادنۍ او پراخه کچه د ایران د ملت د غیرِ نیونکو د ملي اداري له خوا وګرځول شوه او ویل یې چې د افغانستان په وړاندې دې د ایران او پاکستان پاروونې بندې شي .

د ۱۹۸۲زکال د مې د مباشتې په دویمه نیمایي کې د " زهر" د شپې پاڼې عملیات په پاکستاني بلوڅستان کې تر لاس لاندې ونیول شول چې د ضیاالحق پر راپرځولو یې غږ کاوه. د افغان د ځانګړواستخباراتو د څانګې [ایس جي ای � سګې] د جاسوسانو له لارې ۹۹۰ شپې پاڼې خپرې شوې. د بلوڅانو د یوه تېرد مشرانو په منځ کې د سګې یوه جاسوس وکولای شول چې د یوه مشر د ډاډ وړیو سړی راخپل کړي او د ایراني ریال د ورکړې په بدل کې د کویټې او ایرانې پولې تر منځ د زاهدان د ریل په پټلیو کې شپې پاڼې وشیندي. جاسوس وویل چې د نوموړي سړي کسانو د شپې پاڼو عملیات پلي کړل او دوی د یوه سړي له پلوه دغه کار ته را ګومارل شوي ول چې غه سړی د ایران په سیستان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د بلوڅانو له توکم څخه د یوه مشر ملګری وو او دغه سړي شپې پاڼې او پیسې خپلې عملیاتي ډلې ته ورکړې او ورته ویل شوي ول چې چوپه خوله دې پاتې شي او دغه خبره دې خپلو افغانو ملګرو ته ونه کړي. د سګي یو بل جاسوس چې پټ نوم یې " محمد خانو" وو او د "فدا" د یوې کوشنۍ ډلې مشري یې کوله، خپل دوه تنه د ډاډ ورملګري استوي چې د کویټې د سکرکورټ [سَـکَـرَ] په سیمه کې شپې پاڼې وشیندي.هغه د لګښت لپاره ایراني ریال ورکړل او ویې ویل چې پیسې یې د ' یوه ایراني په غوښتنه' اخیستلي دي ، او څرګنده موخه یې دا وه چې د نورو بخششونو هېله هم وکړي'. په دې توګه د عملیاتو د اصلي مخ لا پټېدلو ته ښه لاره وموندل شوه او په حیقیت کې د بهاندو اوبو مخ ته داسې ډنډ را جوړ شو چې څاڅکی به هم ورڅخه بې ځایه ونه بهېږي ځکه که د عملیاتو پلي کوونکي ونیول هم شي هغوی د زیاتولو لپاره څه نه لري او د سپنسیو د جړشوي غونډارې د تار د سر را مونډل نا شونی کېده .

په ۱۹۸۰زکال کې د افغان کډوالو پروړانډې د کي جي بي د لاندینۍ شمیرې جاسوسان په عملیاتو کې را ښکېل ول: په پاکستان کې ۸، په بنګله دیش کې ٦، په هندوستان کې ۱۲، په افغانستان کې ۱۲ .

په بریتانیا کې کې جي بي د پاکستاني کډوالو د یوه مشرپه لټه کې شوه، په فرانسه کې دغې اداري یو بلوڅی مشر لټاوه او موخه دا وه چې د هغوپه مرسته په ګډه عملیات را پلي شي .

د کي جي بي د فعاله اقداماتو په لړ کې یو پلان ترلاس لاندې ونیول شو او موخه یې د هند � پاکستان د اړیکو په پرمختګ کې د خنډ رامنځ ته کول ول او کره موخه دا وه چې د پاکستاني مشرتابه په هغې هڅې کې ناکامۍ رامنځ ته شي چې غوښتل یې له هندوستان سره خپلې اړیکې پراخه او له هندوستان سره په ګډه پوله کې د تاو تریخوالی کچه راټیټه کړي .

د خنډ د رامنځ ته کولو موخه وه چې که پاکستان یوه شیبه وخت ترلاسه کړي نو په هوساینې به خپله مخه افغاني لانجې ته را واړوي او په نړیواله کچه به د افغانانو په لانجه کې د شوروي اتحاد د لاسوهنې په تړاو شوروي ضد ګامونه را اوچت کړي. په ۱۹۸۱زکال کې [د فبروری له ۹ تر ۱۳ نېټې پوري د ناپیيلتوب د غورځنګ په غونډه کې] د [افغان د بهرنیو چارو وزیر "دوست" محمد] دوست سفر نوي ډلي ته په ناکامۍ پای ته ورسېد؛ [په همدغه کال کې د جون په مپاشت کې اسلام آباد ته د هندوستان د بهرنیو چارو د وزیر پ. وي. نارا سیما [شرما �ژ] سفر پایلې را ونه زیږولې. مهمه دا وه چې هندي سیاستمداران دې ته را ډاډه شي چې له هندوستان سره د اړیکو پرمختیا ته د پاکستان لیوالتیا یوازې یوه تاکتیکي مانور یا خوځښت دی، ځکه پاکستان په هندوستان کې د خپلې خوښې وړ بې ثباتۍ د رامنځ ته کولو په موخه د ورانکارو په راټولولو او وسله والو کولو غوښتل وخت تر لاسه کړي اوبیا له همدغه رامنځ ته شوي اړوپیچه وکولای شي د کشمیر د ستونزې د حل لپاره د هوارۍ لاره را پیدا کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ملي کچه يو لاسوندی چې سرلیک يې د " هېګ میمورنډم یا د هاګ یادښت لیک" وو راجوړ شو. ددغه لاسوندي پاخه ټکي دا ول :

]،، � [امریکا په پام کې لري چې پاکستان د ایران په بندرونو، د افغانستان په ډیموکراټیک جمهوریت او د هندوستان په سمندرکې د نړیوالې آزادې سوداګرۍ لپاره په يوه پاخه مورچل را واړوي ترڅو د هند په سمندر کې د هندوستان د زبرځواکۍ د مخکښې ټېروهنې مخه را ونیسي .

-امریکا چمتو ده چې پاکستان ته الوتکه وړونکي بیړۍ ورجوړې کړي (يوه يا دوې الوتکه وړونکې بیړۍ به په پور ورته ورکړي) چې د تم کېدلو ځایونه به يې په ګوادر کې وي او د کراچۍ د بیړیو د لنګر اچولو ځنګيز بندر به نورهم ورته وروغځوي .

-د ریګن اداره د ضیاالحق د هغو هڅو هرکلی کوي چې له مخې به يې د هندوستان په وړاندې د ښه چال چلند چاپیریال رامنځ ته شي، خو له دغې په وړیځو کې پټې اورښتونې خبرې څخه هېڅوک سترګې نه شي پټولای چې تر هغه مهاله چې اندیراګاندهي د واک پرګدۍ ناسته وي نو ډیلی به د شوروي پلوي سیاست کرښې ته لیواله وي .

-پایله دا سوه چې: د واشنګتن � پیکینګ � اسلام آباد د درې څنډیز په ګډو هڅوکې د هندوستان ددولت په بې ثباته کولو کې د يوې شیبې لپاره هم دَرېدنه يا بَسېدنه دې منځ ته رانه شي .

-امریکا چمتو ده چې پاکستان ته د اي ډبلیو اې سي ایس [په هوا کې د خبردارۍ او په خپل سر چلېدونکې څارونکې جوړښت لرونکو] پوځي الوتکو په برابرولو کې د پاکستان پرغوښتنې غور وکړي چې له نوموړو الوتکو څخه د هندوستان په پوله کې ګټه واخلي او له هغه څخه پخه موخه دا وه چې د نوموړو الوتکو په ورکړې به د امریکا، چین او پاکستان ترمنځ د مالوماتو د راټولولو او د يو بل ترمنځ د مالوماتو ګډولو ته لاره را پرانیستل شي] .،، [

په ډیلي کې د کې جي بي میشتې څانګې ومونډل چې د ۱۹۸۱ زکال د فبرورۍ د مباشتې له ۹ تر ۱۳ پورې د ناپییلتوب د غورځنګ د بهرنیو چارو د وزیرانو په کنفرانس کې، د غورځنګ د ښي لاس برخې غوښتل او هڅه يې کوله چې شوروي ضد شعارونه راپورته کړي او په برلاس د افغانانو لانجه او د کمپوچیا ستونزه د دغو شعارونو تر مترکولاندې ښه و ټـکـَوي .

]،، [هڅه وشوه چې د سوسیالیستي هېوادونو په تړاو هغه پوهـَـنـلېدتـوګه (تیزس) چې ګنې هغوی د ناپییلتوب د غورځنګ طبیعي ملګري دي را بې اعتباره کړي او شعارونه راپورته شول چې د ناپییلتوب غورځنګ پنځدوی يا طبیعي ملګري او ټلواله نلري خو پنځدویه دښمنان لري او هغه نوې � نیواک (نیو کلونیالیزم) ،توکمپالنه (ریسیسم)، پانګوالي (امپریالیزم) او لوړتیاپالنه (هژمونیسم) دي. یوګوسلاویا او شمالي کوریا د غورځنګ په ښي اړخ کې ده ده ولګوله. د ناپییلتوب د غورځنګ يوازیني رښتوني او پرمختلونکي جنګیالي ځواکونه کیوبا او ویتنام ول .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غورځنګ د ښي لاس څانګې د یوه ډونډ یا اعلامیې د لیکنې په راکاږلو له افغانستانه د بهرنیو ځواکونو دوتلو پرسرتینګار کاوه (دا یې منلې وه چې د شوروي د ځواکونو نوم به په ډونډ کې نه اخلي). افغانستان ، انګولار، ایتوپیا او د یمن د وګړو دیموکراتیک جمهوریت سم چمتوالی نه درلود او له ځانه یې د غورځنګ د جنګیالي مخ سم راڅرګند نه شوای کړای] .،، [

په ډیلي کې مېشتې د کې جي بي د څانګې غړي پروخوروف چې [د ګینادي افاناسییچ واومین تر نامه لاندې په ډیلي کې کار کاوه وروسته د تورنجرالی په رتبه د ایف سي دي د څانګې د ۱۷ دیپارټمنټ مشروټاکل شو] [د ۱۹۸۱زکال د مې د مپاشتې د پینځمې نېټې په خپل ۱٦٦۹ شمیره تیلګرام کې] په خپل نوښت د فعاله اقداماتو د پلې کولو لپاره یو وړاندیز رامنځ ته کړ. نوموړی دغې بې لارې کوونکې پایلې ته رسیدلی وو چې : ددې لپاره چې د ببرک کارمل رژیم په افغانستان کې د واک پرګدۍ ژوندی پاتې شي نو د هند او پاکستان ترمنځ جګړه به د شوروي اتحاد په ګټه وي او هغوی باید همداسې یوه لور ته راوکاږل شي. دیپارټمنټ نه یوازې دا چې په بهر کې خپل میشت غړي ته د هغه ددغسې یوې خړسرۍ په ځواب کې د هغه غوړونه ور تاو نه کړل بلکه د نوموړي وړاندیز یې د کې جي بي د ایف سي دي جغرافیوي دیپارټمنټ او د شوروي اتحاد د بهرنیو چارو وزارت ته ورولیږه .

د فعالو اقداماتو په اړه د هر عملیاتي مأمورد هر نوښت پلې کېدل را وهڅول شول. د موضوع یا سکالو په تړاو د بهرمیشت څارکښ لیدتوګه اود کړنې څرنګوالی وروسته د وړاندیزونو په ډول له مرکزه نورو بهرمیشتو څانګو ته په اسلام آباد او تهران کې ولیږل شوه. د [الف] خدماتي څانګې له خپلو غړو څخه د هندوستان � پاکستان د اړیکو د لا خرابیدا د څرنګوالي په اړه پوښتنې کړې وې. په تهران کې د [شابروف] په نامه یو ټیلیګرام ولیږل شو او له هغه "د ایران � پاکستان د خړو پرو اړیکو په اړه د نظر غوښتنه شوې وه چې دا به په خپله کې جي بي ته د ایران او پاکستان د اړیکو په لا خړپړولو کې او یا هغو ته د لارو چارو د موندلو په تړاو بله لاره پرانیزي ان تر دې کچې چې دواړه هېوادونه د اړیکو د خړپړتیا له چاپیریاله د دښمنۍ تر کچې د یو بل په وړاندې را ودروي. د تیلګرام په پای کې د دیپارټمنټ مشر تورنجنرال م. ک. پولونیک لاسلیک کړی وو. د ۱۹۸۲زکال د جنورۍ د مپاشتې په ۱۲ نېټې همدې ته ورته غوښتنه د اسلام آباد په پته چې د اوولسم دیپارټمنټ مشر تورنجنرال نیکیشچوف (کاري نوم یې: میشین وو) لاسلیک کړی وو، ولېږل شوه. له دغو خبرو څخه یو بل وړاندیز را وزیږېد :" د پاکستان او ایران ترمنځ اړیکې ښایې په ډیر حساسو ټکو کار وکړي او کېدلای شي دغه اړیکې ددوې ترمنځ ډیرې خړې پړې شي ان تر دې کچې چې له یو بل سره بربنډې دښمنۍ ته را ووځي، او دا به په خپله په سیمه کې زموږ د خدماتي موخو د ترسره کولو لپاره ګټورې را پریوځي ".

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دواړ و تیلیگرامونو لومړني بنه د [الف] د ځانګي مامور [الکسین] لېکلې وه .

په ډیلي او کولمبو کې د کې جي بي د میشتو ځانګو د ځارګرو له لارې دغې ځانګې وکولای شول د ایف سي دي د [الف] د خدماتي ځانګې مالومات په هندوستان کې په لوړو پوړو کې د کې جي بي د ځای پرځای شویو چارواکو غوږونو ته ورورسوي. په ډیلي کې یوه ځارګر(چې پټ نوم یې "وانو") او خبریال وو، دغه مالومات یې سروزیرې میرمن اندیرا ګاندهي ته ورسول .

د ۱۹۸۱زکال د سپتامبر په مباشت کې نوموړی پاکستان ته واستول شو.د [الف] خدماتي ځانګې هغه ته د افغان د لانجې پرسر مالومات وربرابر کړل، او هغه باید د پاکستان د اداري استازو ته رسولي وای اودنده ورکړل شوې چې له راستنېدلو وروسته تر لاسه شوی پیغام دې د هندوستان مشرتابه ورسوي او بیا دې د هند په رسنیو کې را خپور کړي. مرکز اجازه ورکړه چې رالیږل شوي مالومات دې لږ نور هم سم کړلای شي او د جاسوس د کتنې د سفر په رڼا کې دې سموني پرې ورزیاتې شي، خو دا داسې بریښېدل چې شخصي اړخ پکې برلاسی ولري او له پاکستاني اداري څخه په ځانګړې توګه له ضیاالحقه د هندوستان د مشرتابه کرکه ډېره تر سترګو کېدله. ددې لپاره چې خبریال په راتلونکې کې پاکستان ته د خپلو شونو سفرونو په وړاندې خنډونه رامنځ ته نه کړي نوموړي د خپل کار په خپرو شویو برخو کې له ډېرې پام لرنې او هوښیارۍ څخه کار اخیستای وو او رمزونه یې په قاعدوي او نه سپړېدونکې بڼه جوړ کړي ول .

د اکتوبر په مباشت کې له پاکستانه د خپلو راستنیدلو پر مهال نوموړي ځارګر له میرمن ګاندهي سره غونډه درلودله او هغې ته یې د افغانستان د سکالو په اړه د کې جي بي ګامونه په تفصیل وویل .

]،، [هغه څه چې پاکستاني مشرتابه وویل او که په څیر ورته وکتل شي نو په پاکستان کې د افغان کډوالو شتون د ضیاالحق اداري ته ګټور ول ځکه هغه ته یې دا وسه وربخښله چې له امریکا، چین، سعودي عربستان او نورو ځرګندو هیوادونو څخه د هغوی په نامه لا زیات مرستندویه توکي او وسلې ترلاسه کړي. خو ددې ترځنګ افغان کډوال د اسلام آباد لپاره د یوه سرباري تاو تریخوالي سرچینه وه ځکه د پاکستان بومي اوسېدونکو په خپله له هغو کوم توپیر نه درلود چې د هغوی ایلبندونه او پووندې او د پووندې ځمکې، د هغوی اوبه او خوراکي دانه باب کډوالو کارول.د یو شمیر پوځیانو د لېد توکې پربنسټ د پاکستان � افغان د پولو ترمنځ به تاو تریخوالی تر هغه وخته دوام ومومي چې پاکستان په بشپړ ډول خپل پوځ له سره سمبال او له سره یې په ډېرو پرمختللو وسلو وپنځوي. داسې نښې نښانې را ځرګندې شوې چې د ۱۹۸۲زکال د جنوري له مباشتې وروسته به امریکا اسلام آباد ته د ایف � ۱٦ جنګي الوتکو لومړنې ډله او د ګرمې کوشنې بیړۍ چې په ایم - ۱۱۳ " هاوک" توغندیو به سمبال وي ورکړي. له دې امله سرې کولای شي د وخت او د سیمې د سیاسي تومنې په پام کې نیولو سره و انګیري چې د پوځ په وسلو له سره پنځول هېواد پوځي کولو "میلیتاریزم" ته په بیړه را کاږي او د هغه تر څنګ دغه هېواد په خپله په یوه تیري کوونکي هېواد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوړي چې د امريکا، چين او نورو اسلامي ارتجاعي رژيمونو د ګټو او موخو په پلي کولو کې به ورځخه ګټه واخيستل شي]....،[

په کولمبو کې د کې جي بي د بهرميشتې ځانګې يوه ځارګر د سريلانکا د خبريالانو په منځ کې په سريلانکا کې د هندوستان له عالي کمشنر تې. سيري ابراهام سره اړيکه درلودله. هغه د ايف سي دي د [الف] د خدماتو د ځانګې مالومات ابراهام ته ورسول او نوموړي وروسته په دې تړاو خپله نه ناکامېدونکې ليوالتيا ورڅرګنده کړه. له دې امله د ۱۹۸۱زکال د جنوري د مباشتې په لسمه نېټه په يوې عادي غونډې کې دغه ځارګر نوموړي ته د هندوستان د ګټو د راڅرګندولو لپاره په هندي سمندر کې د امريکا د يوه شل کلن پلان په تړاو مالومات ورکړل او ورته په ډاګه يې کړه چې امريکا غواړي په هندي سمندر کې برلاسی راخپل کړي. ابراهام وويل چې د جنوري په ۱۲ نېټه د هندوستان د بهرنيو چارو د وزارت سکرتر اي. ګونسالويس سريلانکا ته د يوه سفر لپاره راځي او دغه مالومات به هغه ته په لاس ورکړي .

ددغه ډول مالوماتو ور تيرېدا ته " د ځانګړو مثبتو اغيزو د شيندلو تګلاره " وايي. په دغه ډول تګلارې کې کاږه مالومات هم ګډون لري او کېدای شي د مالوماتو بنه او تومنه له هر ډوله وي، او يا کېدای شي بې لارې کوونکې مالومات وي، دغه ډول مالومات په دې بنه جوړ شوي دي چې پر دولتونو، ګوندونو، ځانګړو سياسي څيرو، پر يوې ټولنې او دولتي چارواکو د اغيزو د ور شيندلو لپاره د خبرو اترو په مهال د ځارګرو، د بهرنيو پټو اړيکو، ځارګرو مأمورينو، د شوروي اتحاد د تابعيت لرونکي يوه ځارګر او يا د شوروي اتحاد د يوه شرکت له لارې ورسول کيږي. د " ځانګړې مثبتې اغيزې" تګلارې مخکې له مخکې خپلې فرضيې سنجولې وي او د خپل کار لپاره په پرله پسې ډول فرضيې را سپړي، په پرله پسې توګه د هغو پايلې او د راپورته شويو ګامونو په وړاندې د غبرګونونو راڅرګنديدل په ځير څيړي .

کې جي بي له هنګريانو سره په ګډه چې د هندوستان له يوه نامتو خبريال سره يې په ويانا کې اړيکه درلودله د فعاله اقداماتو عمليات تر سره کړل؛ هغوی نوموړي ته د کې جي بي، بې لارې کوونکي مالومات په لاس ورکړل چې په رسنيو کې يې تر خپل نامه لاندې خپاره کړل .

د " اوټو پالما" تر پټ نامه لاندې يو بل هنګري ځارګر په کار واچول شو چې د لوېديزو هېوادونو کړيو ته کاږه کړل شوي مالومات ور تير کړي. د [الف] د خدماتي ځانګې د پام وړ مالومات د هنګري د ځارګرې ادارې د بې لارې کوونکو مالوماتو د ځانګې مشر[جوسان] ته د پلي کولو لپاره ور وليږل شول .

په پاکستان، ايران او هندوستان کې د کې جي بي ميشتو ځانګو ته لارښوونه وشوه چې د رسنيو د هر ډول ګزارش په وړاندې چې د کولمو د ناروغيو د راپارولو په اړه وي کلک غبرګون راڅرګند کړي اود " تاراکاني " [وربږو � د وربږو مورينه� ګرندی � کيک يو ډول خزنده ده- مادر کيک] تر نامه لاندې د پيچلو فعاله اقداماتود يوې برخې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په توګه دې د امریکا د بې اعتباره کولو لپاره خپلې لېد توګې مرکز ته راولیږي. دا د لاهور له طبي مرکز سره نښتې د یوې امریکایي کمپنۍ او د هغې د کارکوونکو د بې اعتباره کولو لپاره په پام کې نېول شوي ول او عملیات ددې لپاره پلي کېدل چې د کمپنۍ کار له ناتو او امریکا سره د کیمیاوي او بیولوژیکي وسلو د جوړولو په تړاو را ونښلول شي. د ۱۹۸۱ او ۱۹۸۲زو کلونو په اوږدو کې وخت په وخت د هندوستان، ایران، بنګله دیش او لبنان په رسنیو کې مواد را څرګندېدل اوویل کېدل به چې د امریکایي کارپوهانو په مرسته او شکېلوالي په پاکستان کې د باکتریالوژیکي وسلو د جوړلولو لپاره چمتووالی تر لاس لاندې نېول شوی چې د افغانستان، ایران او هندوستان په ورانولو کې به ورڅخه کار را واخیستل شي. [،،] د انساني کولمو د ناروغیو پیښې د پشین، سرخاب، مسلم باغ او افغانستان ته په ورڅېرمو سیمو کې او د څارویو د وُبا او لیرډېدونکو یا ساري ناروغیو پیښې د هندوستان په لویدیزه برخه (د پنجاب د ولایت د هرنایه او په جمو او کشمیر او راجستان کې) له پاکستانه د را کډوال شویو او را کوچیدلو انسانانو او څارویو په منځ کې ولېدل شوې او ټول یې د امریکایي کارپوهانو له پلوه په پاکستان کې په دغو ناروغیو اخته شوي ول. ډیرې وختونه د څارویو د روزلو لپاره یو شیمر څاروي روزونکي توکمونه له یوې سیمې څخه بلې سیمې ته په افغانستان، ایران او هندوستان کې په کلنۍ او موسمي توګه کډوال کیږي چې له ځان سره د لیږدېدونکو نارغیو نوي ډولونه راوړي او دغه راوړل شوي ناروغۍ په هغو ځایونو کې خپروي چې هلته دَمه کیږي ، خو له همدغې پېښې څخه د امریکایانو او پاکستانیانو موخه دا وه چې دا به په همدغو هېوادونو کې اله ګوله، ګډ وډې او ډول ډول پریښانۍ را وپاروي .

]،، [په ایران کې ډنډورې راخپرې شوې چې امریکایان په پاکستان کې شیعه ګان د ګینایي خوکانو په څیر په کیمیاوي لابراتوارونو کې تر ازموینو لاندې نیسي چې له مخې یې پر انسانانو باندې د کیمیاوي او باکتریالوژیکي جوړو شویو توکو اغیزې وڅیړي او له امله یې د هغوی یو ګڼ شمیر یا مړه شوي او یا ګوزڼ وهلي دي. ډنډورو به ویل چې دا د پاکستاني رژیم پریکړه وه او امریکایان یې پریښودل چې پر انسانانو دغسې ازموینې تر سره کړي او دا څرګندوي چې پاکستانی مشرتابه په ښې هوښیارۍ د شیعه له را پاریدونکې ویرې څخه خبر دی او دغه ویره سیمه یزو شیعه ګانو مشرتابه ته لا وختې ورڅرګنده کړې ده نو له دې امله مشرتابه پریکړه وکړه چې د خپل کورني پیاوړي دښمن له سرخوړاوي څخه ځان را خلاص کړي] .،،[

]،، [په همدغو هېوادونو کې داسې ګامونه را پورته شول چې د نړیوالې روغتیا اداره پرې را خبره کړي او ټینګار کېده هغه امریکایي کارپوهان چې پاکستان ته تللي دي د هغو د فعالیتونو په اړه دې پلټنې وشي او په دې تړاو دې یو کمیسیون ته دنده ورکړل شي چې پرانسانانو او څارویو دې د آزموینو هغه لابراتوارونه را وپلټي چې د کیمیاوي او باکتریالوژیکي وسلو د فابریکو په توګه ورڅخه کار اخیستل کیده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

]،،[په کابل کې رسنيو، راډيو او ټلويزيون خپرونې تر لاس لاندې ونيولې او په هغو کې يې د پاکستان له خاورې څخه په ګټه اخيستنې نومورو هڅو ته نغوته کوله او ټينګار يې کاوه چې په پاکستان کې د افغانستان، ايران او هندوستان په وړاندې د باکترياليوژيکي وسلو د جوړولو لپاره ويرونکې ازموينې تر لاس لاندې نيول شوي دي] .،،[

]،، [په ډاکه کې د ورځپاڼو يو شمير ليکنو د ډاکې او د نوروښارونو په روغتونونو کې د نس ناستې يا اسهال او د نړيوالوناروغيو د څيړنې د نړيوال مرکز تر سيوري لاندې په هيواد کې د امريکايي کارپوهانو د ازموينو په اړه د رښتونو پلټنو پرغوښتنې ټينګار وکړ]،،[

کې جي بي په دغو هېوادونو کې د امريکايي باکترياليوژيکي خدماتو په تړاو بريالې شوه چې ټولنيز نظر په سمبال شوې توګه د امريکايانو په وړاندې را وپاروي. له پاکستانه د باکترياليوژيکي لابراتور مشر وشړل شو. د هندوستان دولت د هندو- امريکا د روغتيا ساتنې ګډ کميسيون او د کولمو د نارغيو په اړه د آسيايي کنفرانس چارې چې تابيا يې په هندوستان کې په پام کې نيول شوې وه وترلې.

د ۱۹۸۲زکال د فبرورۍ د مياشتې په ۱۱ نېټې په کراچۍ کې خپرېدونکې ورځپاڼې " ډيلي نيوز" په واشنګتن کې د خپل خبريال له خولې د پاکستاني چارواکو د هغې پريکړې په اړه ګزارش خپور کړ چې له مخې يې يو امريکايي ډاکټر د ماريليند د پوهنتون سيانس پوه ډاکټر ديويد نيلين چې د لاهور له طبي مرکز سره يې تړاو درلود له هېواده وشاړه. نيلين وويل چې دده د شړلو لامل د هغه د پاکستاني ملګرو د دروهو يا دسيسو له امله رامنځ ته شوی دی.امريکايانو وويل چې د ډاکټر نيلين د بدغوښتونکو او بې لورينو کسانو په ډله کې پوهاند سلام خان او برېد جنرال م. الف. چوهدري ګډون لري. کې جي بي د پاکستاني طبي پوهانو له خوا د بربنډو راڅرګندو شويو غندنو اود امريکا يې ضد ليکنو پربنسټ چې د امريکايي کړنو غندنه يې د نړۍ د ډيرو هېوادونوپه رسنيو کې په ترڅې ژبې کـړلې وې ، ټولې يې د روغتيا د نړيوالې اداري مرکزونو ته د غاولېکونو (احتجاجيه لېکونو) په توګه ور وليږلې.

د ۱۹۸۲زکال د فبرورۍ په مياشت کې د شوروي ادبي مجلې " ګزيت" د [زه اندروپوف] تر لوی سرلېک لاندې يوه لېکنه خپره کړه او تر سرلېک لاندې لېکل شوي ول: " د مرګ زيږونې ماشين". دا د لاهور د څېړنيز مرکز په اړه د کې جي بي د بې لارې کوونکو مالوماتو پرځای يو ځواب وو.

د ۱۹۸۲زکال د فبرورۍ د مياشتې په ۲۷ نېټه " پراودا" ګزارش ورکړچې هندي چارواکو د هندو- امريکايي د ورغتيا ساتنې د ګډ کميسيون غونډه او د کولمو د نارغيو په اړه آسيايي کنفرانس را فسخ کړ. هغوی دغه فسخ کول په پاکستان او بنګه ديش کې د امريکايي کارپوهانو د هغې څيړنې په کړس کې وکړل چې د باکترياليوژيکي وسلې د جوړولو په اړه يې د يو شمير توليد شويو تجربوي توکو څېړنه تر لاس لاندې نېولې وه. د "پتريوت " د ورځپاڼې د ګزارش پربنسټ د هندوستان د کورنيو چار وزير په پام کې درلودل چې په هندوستان کې د امريکايي پوهانو او ډاکټرانو په اړه ځانګړې پلټنې ترلاس لاندې ونيسي. د بنګله ديش چارواکو هم په خپل هېواد کې غوښتل د تش په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامه د نړیوالو څېړنو د انستیتیوت د چاروپه اړه چې بیلګه یې په لاهور کې د ډاکټرنیلین ترمشرۍ لاندې یو څېړنېزمرکز وو ، پلټنې راپیل کړي. [یاددښت: 'پټریوټ' اونیزه ژورنال، په ډیلي کې د کې جي بي د میشتې څانګې له خوا څارل کېده] .

د ۱۹۸۲زکال د فبرورۍ په ۲۳ نېټه پاکستانۍ ورځپاڼې [ډان] د امریکا د ملي روغتیا د انستیتوت داستازو پاول احمد اودګلاس ویلیام او د پاکستان د روغتیا وزیر ډاکټر نصیرالدین جوګي زي ترمنځ دغونډې ګزارش ورکړ .

ددغې غونډې په اړه رسنیو داسې ولېکل :

"له پاکستانه د ډاکټر د. نیلین د شړلو په اړه چې د لیږدېدونکو نارغیو د خپرولو په تړاو یې ویروونکي ازمیښتونه ترلاس لاندې نیولي ول یو امریکايي طبي پلاوی په بیړه اسلام ته ولاړ اوغواړي د هغې اشواینې یا رسوایي پر خولې برغولی کښېږدي چې خپته یې په ناڅاپه ډول د لاهور د طبي پلټنو د مرکز پرسررا وچاودېدله او هم غواړي پرپاکستان زور واچوي چې ددغه مرکز له پلوه د ټولوترسره شویو پلټنو کارپايلې چاته ورڅرګندې نه کړي. د امریکايي پلاوي مشري پاول احمد او دګلاس ویلیام کوي. په پاکستان کې د امریکا د طبي کارپوهانو نابېره راڅرګندیدنه په خپله د واشنګتن دا ویره مني چې د ډله ییزې وژنې باکتریالوژیکي وسلې د نویو اجزأ وو د جوړولو په اړه به د تر سره شویو ازمېښتونو مختوروالی را بربنډ شي او په خپله په دې پایلې د منښتې ګوته ږدي چې ګنې پاکستان په خپله امریکایانو ته اجازه ورکړې چې ددوی په خاوره کې ویروونکې تجربې ترلاس لاندې ونیسي او شوني به نه وي چې دغه وسله به د ایران، هندوستان او افغانستان پرضد وکارول شي " .

د ۱۹۸۲زکال د مې په مېاشت کې په پاکستان کې دامریکا د کیمیاوي اوباکتریالوژیکي وسلو د ځای پرځای کولو په اړه له اسلام آباده په نیټه ییز ډول راخیستل شوي ګزارشونه د هندوستان په رسنیو کې را خپاره شول .

"د ګزارشونو پربنسټ چې له سیمه یزو پوځي سرچینو څخه موږ ته ترلاسه شوي دي څرګندوي چې په تیرو نیږدو وختونو کې د امریکا د کیمیاوي وسلو جوړولو له فابریکو څخه چې په جاپان او د پاسیفیک په سمندرکې په جانستون اتول کې ځای پرځای دي پاکستان ته کیمیاوي [ري ایجنټونه] [څرګندوونکي : هغه کېمیاوي ماده ده چې د نورو کیمیاوي توکو سپیځلتوب را څرګندوي او ازمویل کیږي- ژ] راوړل شوي دي؛ په پام کې ده چې دا توکي به په اسلام آباد، کراچۍ، لاهور، کویټې او پیښاور ته په ورڅیرمو سیمو کې را زیرمه شي. د سرچینو په وینا هغه څه چې د دغو ري ایجنټونو په ځانګړتیاوو پورې اړه نیسي، هغو توکو ته ورته دي چې پخوا امریکایانو د ویتنام په جګړه کې کارولي ول. د همدغې سرچېنې په وینا، په پاکستان کې د امریکا د کیمیاوي او باکتریا لوژیکي زیرمو را جوړونه په دې موخه ډیزاین شوې چې امریکا په بیړنۍ توګه غواړي خپل ځواکونه د آسیا په سویل او سویل لویدیز کې په یوې پراخې سیمې کې په شوني توګه را پلې کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پاکستان په خاورې کې د کیمیاوي او باکتریالوژیکي وسلو د جوړونې په اړه د واشنګتن او اسلام آباد ترمنځ د دوه اړخیزه پوهاوي پیلینزه نېټه د ۱۹۸۰زکال د اګست مباشت ته ورګرځي اودا هغه مهال دی چې په پاکستان کې د امریکا د باکتریالوژیکي خدماتو فعالیتونه په رسمي ډول د یوه تړون له مخې راوغځول شول. د همدغه تړون د پینځمې مادې دویم بند امریکایانو ته په ځانګړې توګه په څرګنده دا حق ورکوي چې د امریکا د نړیوال پرمختګ د اداري یا ایجنسۍ (یو ایس ایډ ایجنسي) له لارې کولای شي په ټاکلو او په پرله پسې وختونوکې د کارپایلې وڅېړي او د هغو د بیا او لا سماونې لپاره خپل وړاندیزونه ورجوړ کړي. په عملي ډګر کې، دا په دې مانا ده چې امریکایان د پاکستان په خاوره کې ځان ته دا حق را ګټلی چې په پاکستان کې د کیمیاوي، باکتریالوژیکي او بیولوژیکي وسلو د جوړولو په اړه د څېړنو په ټولو اړخونو څار او واکمنۍ ولري.

ددغه ډول تړون جوړښت امریکا ته په یوه اړخیزه دا شوني وړتیا وربخښي چې د پاکستان په خاورې کې کیمیاوي ري ایجنټان زیرمه او و یې کاروي. ددغې خبرې د څرګندې منښتې نښې د لاهور په طبي مرکز کې په هغو پېژندل شویو حقایقو او فعالیتونو پورې تړنه لیدل کېدای شي چې په هغو کې امریکایي کارپوهان د باکتریالوژیکي او کیمیاوي وسلو په جوړولو کې ښکیل ول ".

دغه ډول خپاره شوي توکي تاس راغونډ کړل او د شوروي اتحاد په رسنیو کې یې راخپاره کړل؛ درسنیو د مخپاڼو سکښتې د بې لارو کوونکو مالوماتوپه په کره یا اصلي بنو را ډکې شوې ول.[د اخبارونو پرمخ په حواشیو کې دفعاله اقداماتو اصلي شکلونه خپاره شوي ول]. تریوې کچې خو رسنیود افغان وګړو په وړاندې د شوروي د پوځ د کېمېاوي وسلې د کارَونې په تړاو له لوېدیزو ورځپاڼو او ګزارشونو څخه اخیستنه کړې وه. د شوروي د پروپاګند او تبلیغاتو خدماتي څانګو دغسې ګزارشونه وغندل او په لېکنو کې یې ټینګار کاوه چې د لویدېزرسنۍ د امریکا ترپخور یا فشار لاندې دي او پر امریکایانو یې تور ولګاوه چې دوی پر افغانانو کیمیاوي وسلې کارَولې دي.

په پاکستان د کې جي بي میشت څارکښ ، اکیم ته د کې جي بي د مشر یوري اندروف له پلوه د " تاراکاني" د فعالو اقداماتو د بریالیو پلې کولو په وياړ یو منلېک د سوغات په ډول ورکړل شو .

له ۱۹۷۷ تر ۱۹۸۱زکلونو پورې په کولمبو کې د کې جي بي د میشتې څانګې د فعالو اقداماتوکار چې د کارمند ګرینویچ په خپل نوښت ترلاس لاندې نېول شوی وو، مثبتې پایلې یې له څېړنې وروسته را وزېږولې: کارمند په ټولې هوښیارۍ د څارکښې ټول اړین اوزار وکارول، د څانګې ټول اړوند کارکوونکي یې راښکیل کړل او ددوی د جاسوسانو د کار ګټه خورا زیاته وه. د " لنکا" او " ترایبون" نوبتي خپرونې چې د څانګې تر څارلاندې وې د ستاینې وړ وګرځېدلې .

په ۱۹۸۰زکال کې د کې جي بي مشرتابه ته د ترسره شویو فعالو اقداماتو له ډلې څخه د ۱۳ په اړه یادونه شوېده. دا ډېر پیچلي ګامونه ول او موخه یې دا وه چې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د دولت درېز په نړیوالې کچه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

را پیاوړی کړي او هڅه کېدله چې د سیریلانکا په دولت او وګړو کې د کارمل خیره د یوې مثبتې څیرې په توګه را واړول شي. د غو عملیاتو دومره وکولای شول چې د شوروي اتحاد د سیوسیالیستي جمهوریتونوپه وړاندې د سیریلانکا استازي له خپلو پخوانیو ګوت نیونو څخه را واوړي او یو منځمهالی دریز را خپل کړي او همدا شان پرافغانستان د شوروي د یرغل په اړه رسنۍ په خپل دریز کې نرمښت را څرګند کړي.

په ۱۹۸۰زکال کې د "ځوانو مسلمانو د ټولنې" تر دروغي "جعلي" نوم لاندې په کولمبو کې ۵۰۰۰ شپې پاڼې خپرې شوې چې د کارمل د دولت ملاتړېې کاوه او د افغانستان په وړاندې یې د امریکا او د چین د وګړو د ولسي جمهوریت اقدامات غندل. همدې ته ورته ګامونه د غونډو، سیمینارونو، پریکړو او د خبرو اترو له لارې د اغیزو د شیندلو په بڼه کې را پورته شول .

د "سوترا" د ټولنې له لارې د سیریلانکا د ملي مرکز د آسیا د بودایانو د سولې د کانګرس له لارې د چین او پاکستان د سیاستونو د غندنې په موخې یوه غونډه را وبلل شوه او په ترڅ کې یې د غیراتومي نړۍ د ترون پر پراخیدا زور واچول شو .

یو بل فعاله اقدام تر لاس لاندې ونیول شو چې په سیریلانکا کې د چین د وګړود ولسي جمهوریت " اومریکون" وغندل شو او غندن لیکونه د علمیاتو په ډول په سیریلانکا کې د چین د وګړو د ولسي جمهوریت سفارت ته ولیږل شول او په همدې ډول د چین او البانیا ترمنځ د بیلتون د پراخولو ، د امریکا ضد غندن لیکونه او د هند په سمندر کې د سولې د یوه زون د جوړولو لپاره دغوښتنې په تړاو د شپې پاڼو د شیندلو لړۍ ترلاس لاندې ونیول شوه .

د یوه څارکښ د مرستې له لارې د سیریلانکا � افغانستان د همکارۍ کمېټه راجوړه شوه: ددغې کمېټې له جوړولو څخه موخه دا وه چې د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د امریکا، د چین د وګړو د ولسي جمهوریت او د پاکستان لاسوهنې د ډله ییزو غونډو له لارې وغندل شي او په هیواد کې له انقلابي ریفرومونو څخه ملاتړ وکړي. کمیټې د ولسمشر ضیاالحق او د پاکستاني دولت د ورځپاڼې (ډان) پروړاندې د غاو لیکونو (احتجاج لیکونه) د راسمبالولوچارې هم ترلاس لاندې ونیولې. په دغو لیکونو کې په پاکستان کې د سي آی اې فعالیتونه او د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د امریکا، د چین د وګړو د ولسي جمهوریت او د پاکستان لاسوهنې وغندل شوې .

]،،[په کولمبو او کینډي [د سیریلانکا یو مرکزي ښار- ژ] کې په افغانستان کې د پانګوالو ځواکونو د غندنې په تړاو سیمنیارونه را جوړ شول او ډیرې کړې اړول شوې [له مخکې ورښوول شوې] خبرې اترې تر لاس لاندې ونیول شولې چې افغانستان ته د ګاونډیو هېوادونو له پلوه د جنایتکارو او په پیسو اخیستل شویوجنګیالیو ډلو په وړاندې ولسمشر جې آر جېواواردین او سر وزیر راناسینا پریماداسا اود واکمن ګوند مخورې کړۍ او د بهرنیو چارو وزارت را وهڅول شي. په سیریلانکا کې د سیاستپوهانو، دولتي چارواکو او مخورو ټولنیزو کسانو له پلوه د خبرو اترو له لارې د اغیزو د شیندلو خبرې اترې ترلاس لاندې ونیول شولې چې موخه یې د افغانستان او دهغه د ګاونډیو پرلور د جېواواردین

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر دريزد اغيزو را شيندل ول. د جاسوسانو له لارې پر سوداګريزو او ګروهينزو (مذهبي) ټلوالو او ډلو د اغيزو د شيندلو عمليات تر لاس لاندې ونيول شول او وهڅول شول چې د پريکړو او خبرتياوو له لارې په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سوسياليستي جمهوريتونو له پاليسيو څخه ملاتړ وکړي. د افغان د سکالو په اړه د کې جي بي د ايف سي دي د [الف] د خدماتي څانګې له پلوه د " تريبيون"، لنکا ګاردين" او د سيريلانکا د مرکز د بودايانو د سولې د دکانګرس په خپرونه کې ليکنې خپرې شوې] .،، [

د ۱۹۸۰زکال د جون په مباشت کې په کولمبو کې لاندينې بې لارې کوونکي مالومات پاکستاني ډيپلوماتانو ته ورورسول شول :

]،، [فرانسي ډيپلوماتان د افغانستان په وړاندې د ضياالحق سياسي تګلارې ته له يوه ويرونکي اور سره د لوبې په توګه ګوري. د کابل له نوي رژيم سره د نيغ په نيغه اړيکو په تينګولو کې ډېرې ځنډونې په اسلام آباد کې غملړلې پايلې را زيږولې دي. هندوستان په اسلامي نړۍ کې د ضياالحق سياسي تګلارې ته د يوه مخکښ مشر خو له زړه نا زړه او شکمنې ډکې تګلارې په سترګه ګوري او په پاکستان کې درژيم د بدلون په اړه به خنډونه رامنځ ته نه کړي. امريکا د دغه رژيم پر پايښت ګروهنه نه لري او د رژيم له مخالفينو سره يې د پټو اړيکو راټينګولو ته ملا را ترلې ده] .،، [

]،، [په همدې ترڅ کې په ډيلي کې پاکستانيانو ته وړانديز شوی دی چې د تش په نامه د ديورند د کرښې پرسر د افغانستان او پاکستان ترمنځ د اړيکو درښتونې ښه والي شونيوالی ليدل کېده او د اړيکوپه ښه والي کې د ځنډ شيبې له لاسه ورکول دغه شونتيا تر سيورې لاندې راوستله] .،، [

]،، [په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سوسياليستي جمهوريتونو او د شوروي د سرتيرو په وړاندې د سيريلانکا د نرم دريزو استازو او د رسنيو د منفي چال چلند په پام کې نيولو سره؛ تول، دولت او په هېواد کې سياسي کړې دې ته را وهڅولې چې په افغانستان او د آسيا په سويل لويديزې سيمې کې د حالاتو او شخړو د حلولو په پلوي د شوروي وړانديزونو ته ليواله شي او له هغو پلوی وکړي] .،،[

د لاسوندي راټولونکی	د ميتروخين آرشيف
جوړونکی	واسيلي ميتروخين
د لاسوندي بڼه	يادښت ليکونه
	افغانستان، پوځي څواکونه، افغانستان: په افغانستان کې سياسي چاپيريال، په افغانستان کې ټولنيزې ستونزې، هغه ته د شوروي مرسته، امريکايي ضد، دولتي ضد ګامونه، د شوروي � عرب اړيکې، پټ عمليات، سايروس وينس، تېرنۍ تګلاره،

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

	گلبدین حکمتیار، پانګوالي، هندوستان، څارکښيزه عمليات، منځنی ختيز، د غير اتومي نړی ترون، شوروي لښکرې، د
سکالو : دغه لاسوندی دغه سکالو رانغاړي	امريکا لاسوهنې، د شوروي بهرنی تګلاره، د شوروي موخې، د شوروي څارکښيزه کړنې، په افغانستان کې د شوروي لاسوهنه، ډنډورې، د شوروي امريکا اړيکې، پرافغانستان د شوروي يرغل، په افغانستان کې د شوروي پرمختګ، شوروي اتحاد، د شوروي بهرنی سياست، له افغانستان سره د شوروي اړيکې، له هندوستان سره د شوروي اتحاد اړيکې، شوروي اتحاد، له شوروي اتحاد سره د امريکا اړيکې، شوروي اتحاد، د امريکاپه وړاندې ستراتيژی، يوري اندروپوف
ښکېل هېوادونه	د افغانستان ډ يموکراتيک جمهوريت، هندوستان، ايران، عراق، منځنی ختيز، پاکستان، پلستين، شوروي اتحاد، د انګلستان شاهي دولت، د امريکا متحده ايالات
اړيکې	
په رسنيو کې د لاسوندې خپره	
شوې ژبه	انګريزي
خپرندويه ټولنه	د سړې جګړې د نړيوال تاريخ پروژه
خپرندويه حق	د سړې جګړې د نړيوال تاريخ پروژه
خپرنيزه ژبه	انګريزي
د لاسوندې پيژندونکې شميره	3FF29963-ABFA-30E0-344EE1596C121EDF
ژباړه	اصل متن : روسي: له روسي انګريزي ته او له انګريزي پښتوته
ژباړونکی	سپتامبر ۲۰۰۸ رحمت آريا
اخځ:	http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=3FF29963-ABFA-30E0-344EE1596C121EDF&sort=Subject&item=Gulbuddin%20Hekmatyar

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۸۰ � ۸۲ زو کلونو په اوږدو کې په سویل لوېدیزه آسیاکې د کې جې بي فعاله اقدامات

پر افغانستان د روس له پوځي یرغل وروسته د کمونیست گوند د سیاسي بیرو لومړۍ غونډه

د سیاسي بیرو غونډه

پښتو ژباړه:رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

]په لاس لیکل شوې[

پ.۱۷۹

ترټولو محرم [ټاپه]

له محرمیته وتلې [یوازې کاپي]

کاري لیکښه

د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمېټې د سیاسي بیرو غونډه

جنوري ۱۷,۱۹۸۰

]الندېز[

دغونډې مشر : ل.الف.برژنیف

گډونوال ملگري: اندروپوف، یو.وي. گریشین، وي.وي.گرومېکو، الف.الف.کریلینکو،

الف.پ.پیلشي،الف.لا.سولوسوف، م.الف.تخنیکوف ن.الف.، اوستینوف.د.ف، چرنینکو. ک.ی،

گرباچف.م.س،دیمیشف.پ.ن، کورینخوف.وي.وي، پونوماریف.ب.ن، سولیمنخوف.م.س، کپیتانوف.آی.وي، دولگیخ.وي.آی

۸ .سکالو : په افغانستان کې داروپیچ ستونزه

برژنیف: تاسو غږو او ملگروته څرگنده ده چې څو مپاشتې مخکې مو د افغانستان د پېښې په تړاو یو کمیسیون جوړکړچې ملگري اندروپوف، گرومېکو،اوستینوف او پونیماریف یې غړي ول چې د اړتیا په وخت کې دې د اوچت شویو گامونو په اړه لاسوندي چمتو اوهغه دې سیاسي بیرو ته وسپاري .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

باید څرګنده کړم چې کمیسیون خپل کار ښه پرمخ یووړ. په تیرډیرلنډوخت کې د پریکړه لیکونو لړۍ ومنل شوې او پربنسټ یې په پام کې نیول شوي ګامونه پلي شول .

ماته خو داسې ښکاري چې د افغانستان اکر یاحالات لاتر اوسه هغه وخت نه دی رارسیدلی چې هره ورځ یې وڅارو اویا د اړوپیچ پربنسټ اړین ګامونه اوچت کړو. ماته بریښي چې د بل کمیسیون جوړولو ته اړتیا نه لېدل کیږي؛ اوهمدغه کمیسیون دې لکه څنګه چې پخوا یې کارکاوه په وَرته ډول دې خپل کار پرمخ یوسي .

په دې تړاو نیوکې او وړاندیزونه لرئ؟ نه!

نو چې داسې ده، موږبه د سیاسي بیرو د نوموړي کمیسیون غړي ومنو اوخپل کاردې پرمخ یوسي .

ګرومیکو: په افغانستان د ځواکونو یووالی پرمخ ځي. ګڼ وختونه له موږڅخه سلا او مشورې غواړي. موږ یې ورکوو. هغوی انګروزي " اعلامیې" خپروي. په پوځ کې د پام وړ بدلونونه نه دي راغلي. خو له بده پسې بدتر شوي هم نه دي. دا ترټولو دپام وړ خبره ده. پوځ د افغانستان له مشرتابه څخه ملاتړ کوي .

د افغانستان ګرد چاپیره نړیوال اړوپیچ له بده پسې بدتره شوی دی. هغه چېغې اوبغارې چې په ځانګړې ډول د امریکې په متحده ایالاتوکې راپورته شوې وې داسې برېښي چې مخ په سرېدو دي.

په ناټو کې د شوروي اتحاد په وړاندې د اقداماتو د نیولو په اړه یووالی نه لېدل کیږي. هرګوره لوېدېځو هېوادونو په ځانګړي ډول ایف.آر.جي (د جرمن فدرالي دولت- ژ)،ایتالیا،ترکېې او نورو هېوادونو د امریکا وړاندیز ونه مانه، او له هغو بندیزونو سره هغړي نه دي چې امریکا یې غواړي پلي کړي .

د[ملګروملتونو � ژ]عمومي اسامبله پای ته ورسیدله. د دریو ورځو په اوږدو کې ډیرو استازو خبرې وکړې. د یادولو وړ خبره دا ده چې د پریکړه لیک په اړه له ۱۴۰ استازو رایه ورکوونکو څخه ډیرو په پټو سترګو رایه ورکړه، ۴۸، هېوادونه پښه بیرته وایستله او دهغې پرضد یې رایه ورکړه. دا په بشپړ ډول یو پر دریمه برخه ده. په دې ډول امریکایانو وکولای شول چې یو شمیر په شاتلونکي ارتجاعي رژیمونه سره راټول کړي او اړ یې ایستل چې د پریکړه لیک لپاره رایه ورکړي. زه ګومان کوم چې د امریکا او نوروهېوادونو په رَسَنیو کې به یو ناڅاپي خوځښت را وپاریږي. خو یو شمیر هېوادونه لکه ارجنتاین او برازیل له امریکایانو سره همغږي نه دي، د بیلګې په ډول ، پر شوروي اتحاد دغَلو دانو خرڅلاو. کاناډا هم په همدې ډله کې راځي .

برژنیف: وینس داولمپیک په لوبو کې د امریکا د ګډون پرضد راووت. (وینس: په فرانسه کې د یوه ښارګوټي اوټولنې نوم دی چې د پیس دې لا لوریې په سیمې کې په سارتي دیپارتمنت کې پروت دی �ژ)

ګرومیکو: وینس! هو، رښتیا ده، په غیررسمي ډول یې ویلي دي. خوانګریزان په ټولو اقداماتو کې ډیرپرځان غَـرَه دي. ګیسکارد دي ایستنګ هم یو پیغام ورلیږلې دي. (والیري ماري ګیسکارد دې ایستنګ له ۱۹۷۴ تر ۱۹۸۱زکال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوري دفرانسې ولسمشر وو. ژ-). دا ډېره ښه ده. په اسلام آباد کې د اسلامي کنفرانس غونډه جوړېږي. ک. ببرک له موږ څخه سلا (اجازه- ژ) غوښتې چې آیا دی کولای شي دغه کنفرانس ته ورشي که نه. موږ ورته سلا ورکړه چې ده به ښه دا وي چې د هېواد له لېکو دې دباندې ونه وځي .

اندرپوف: په تیرو لسو ورځو کې د دولت او ګوند د مشرتابه ټولې څانګې جوړې شوې. ان یوه وکالتي شورى هم نومول شوې. افغان مشران په زړه ورتوب پیل کړي (یوه یا دوې کرښې له اصلي لاسوندي څخه ورکې دي � د لاسوندي رالیږونکی). له دغو ټولو سره سره د خلق او پرچم د ډلو ترمنځ تاو تریخوالی د پام وړ دی. البته چې موږبايد د ګوند په منځ کې ټولې چارې د یووالي د سلا په ورکولو په احتیاط وڅارو. هغوی د شوروي اتحاد د سیاسي بیرو لېک د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مرکزي کمیټې په پولینوم کې په پام کې نیولی او د لېک د لارښوونو په رڼا کې یې د ګوند لومړنیو کرښو ته لارښوونه ورکړې چې پلې یې کړي .

توکمونه هلته ډېره ستره ونډه لوبوي. موږ ته اړینه ده چې دهغوی زړونه د ګوند خواته راواړَوو. درو (۳) مخورو توکمونو د ببرک د رژیم د ملاتړ خبرتیا ورکړه. ببرک د یوالي په لاره کې ډېر ښه کار کوي. په ځانګړې ډول له مذهبي برخوسره د کار په اړه خرګند بدلون رامنځ ته شوی .

اوستنیوف: د افغانستان له ګڼ شمیر سیمو څخه د پوځي حالت په اړه پراخ ګزارش ورکوي؛ هغه وايي: په ټولیزډول پوځي اکر د قناعت وړ دی، دیاغیانو د مقاومت څو تاوده او پاخه مورچلونه شته .

پونیمارییف: دهغو اقداماتو په اړه خبرې کوي چې د ګوند د جوړولو اود یووالي د منځ ته راوستلو په اړه پورته شوي. هغه ګزارش ورکوي چې زموږ د کارپوهانو یوه ١٦ کسیزه ډله د ملګري ګریکوف ل. آی. تر مشرۍ لاندې افغانستان ته ولیږل شوه. ببرک کارمل زموږ د ملګرو سلا مشورو ته په ډیر ځیر او پاملرنې غوږ نیسي. ګوندي مشرتابه اوس د خپلې ملا ستنه لري .

برژنیف: ددغې سکالو په اړه دملګرو ګرومیکو،اندروپوف، اوستنیوف او پونیمارییف د مالومات پربنسټ یو وړاندیز شته چې باید په پام کې ونیول شي .

ملګرو ګرومیکو،اندروپوف، اوستینوف او پونیمارییف ته دنده ورکول کیږي چې دافغانستان د اړوپیچ په تړاو د اړوندو موادو په څېړنې او چمتوالي، خپل کار ته دوام ورکړي. هغه سکالو چې د پریکړې نیولو ته اړتیا لري سیاسي بیرو ته دې وسپارل شي .

ټولو: ومنله

اخځ :

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r12.pdf

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو پریکړه

پښتو ژباړه: رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

د ژباړونکي یادونه :

ښاغلو لوستونکو!

په لاندني لاسوندي کې رانغاړل شوي سکالوپرافغانستان د شوروي لښکر له یرغله وروسته د شوروي د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې او د شوروي د دولت د بهرنۍ او کورنۍ تګلارې د راخپلولو ټوله اډانه راڅرګندوي چې پربنسټ یې دخلق او پرچم لاسپوڅو رژیمونو خپله کورنۍ او بهرنۍ تګلاره وټاکله. د افغانستان د اکربکر سیاسي شنونکو او د هیواد د اوسمهالي تأریخ لیکونکو لپاره دغه لاسوندی کیدای شي هغه تیاره اړخ رابښه کړي چې یو وخت د خلق ډیموکراتیک ګوند د خپلواکه سیاسي او ولسي تګلارې ډنډورې وهلې حال دا چې دغه لاسوندی په راڼه ډول څرګندوي چې دوی ته هم په کورنۍ او هم په بهرنۍ تګلاره کې لا دمخه ځانګړې اډانه ټاکل شوې وه. هېښنده خو لا دا ده چې ددغې تګلارې هېنداره لا نن مورږ له بل اړخه په وَرته توګه په سترګو وینو.زما د ټولو خبرو موخه یو ټکی دی او هغه له بهره لارښوونه او دولسي تګلارې نشتوالی دی. د همدغه لاسوندي په پای کې څرګندېږي چې روسانو خوارځواکي خلقیان او پرچمیان یوازې په دې او هغې پلمې د خپلو موخو د پلي کولو لپاره کارولي او موخه یې له لومړیو څخه څرګنده وه چې ددوی له لارې به پر افغانستان تیری کوي. د تره کي تیلفوني سناریو ددغسې تیري لپاره یو بشپړ لاسوندی نه شي ګڼل کېدای ځکه د همدغه لاسوندي پربنسټ مخکې له مخکې هېڅ ډول تړون نه دی لاسلیک شوی او روسان له تیري وروسته د خپلې پاتې کېدنې لپاره د تړون د لارو چارو د موندلو په لټه کې کیږي .

غواړم پرې راغبرګه یې کړم چې ددغه لاسوندي ژبه ډېره سیاسي او دیپلوماتیکه ده، ښایي د عادي لوستونکي لپاره دومره د پام وړ نه وي.

زه هیله لرم چې تأریخ پوهان اوسیاسي شنونکو ته د پام وړ وګرځي .

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو پریکړه

۱۹۸۰ز کال د جنوري ۲۸: د اندروپوف،ګرومېکو،اوستینوف او پونیمارییف د ۱۹۸۰ کال دجنورۍ د ۲۷ نېټې له ګزارش سره جوخت

ترټولو محرم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمیره: پ.۳۴/۱۸۱

ملګرو برژنیف، اندروپوف،ګرومیکو،سولوسوف،اوستینوف،پونیماریيف او روساکوف ته:

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو د ۱۹۸۰ کال د جنورۍ د ۲۸ نېټې د مباشتې د ۱۸۱ شمیرې پریکړې لنډیز :

سکالو: د افغانستان د اکربکر اړوند د شوروي اتحاد د ملي امنیت لپاره د نورو اقداماتو نېول

دملګرو ګرومېکو الف.الف، اندروپوف ایو.وي، اوستنیوف د.ف، پونیماریيف ب.ن له یاددښت لېکونو سره جوخت چې ستاسو ترمخ پراته دي، ټول ملګري نېول شوې پریکړې مني

د شوروي اتحاد دبهرنیو چارو وزارت، د دفاع وزارت، د شوروي اتحاد کي.جي.بي. د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د بهرنیو اړیکو څانګې ته لارښوونه ورکول کیږي چې په افغانستان کې دې د لاندنیو ټکیو په پام کې نیولوسره دې خپل کارپلی کړي .

دویمه کاپي: سکرتریت

]مل لاسوندی[

سکالو: ۳۴ ټکی ۱۸۱ شمیره پریکړه (پروتوکول)

ترټولو محرم

ځانګړې دوسیه

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند مرکزي کمېټې ته

د افغانستان په اکربکر اړوند، د شوروي اتحاد د ملي امنیت لپاره د نورو اقداماتو نېول

افغانستان ته د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو څو اړخیزو مرستو، د پوځي او د ببرک کارمل د نوي واک ته رسیدلي حکومت ته د مرستو په ګډون، د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د اکربکر د ټېنګښت لپاره د پام وړ پرمختګونه رامنځ ته کړي اوپه منځني ختیځ کې یې دهغوپرمختګونو پرمخ د پای ټکی کښیښود چې زموږ لپاره یې ویرې را زیږولې .

د پېښو د پرمختګ ترڅنګ،څرګند شواهد ښیي چې د امریکا متحده ایالات، د هغې د ټلوالې ملګري او د چین ولسي جمهوریت په ټول واک او ځواک خپلې موخې ټاکلې او د افغانستان د پېښو په اړه د شوروي ضد (انتي سویتیزم) چاپیریال په رامنځ ته کولو غوارې خپلې بهرنۍ اوږد مهالې تګلارې په داسې بڼه پلي کړي چې مخه یې د شوروي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتحاد په وړاندې له دښمنۍ ډکه يوه تګلاره وي او ستنه يې په (نړيوال �ژ) واک کې د داسې يوه بدلون پر رامنځ کولو ولاړه وي چې ددوی په ګټه پای ته ورسيږي. لوېديځ او د چين ولسي جمهوريت افغان انقلاب ضد ډلو ته د مرستو د پراخولو له لارې غواړي په افغانستان کې د جګړې لمنه پراخه کړي چې دوی په ګروهنې په پای کې به يې شوروي اتحاد په دغه هېواد کې ستړی او د شوروي اتحاد پرنړيوال مخورتوب او پرستيژبه منفي اغيزې وشيندي .

د پراخو ګټورو بهرنيوتګلارو رامنځ ته کول اود شوروي اتحاد ټپکاو له موږ غواړي چې د افغانستان د پېښو په تړاو د راتلونکو ګامونو په خته کې د يرغليزې يا متهاجمې تګلارې تومنه خوندي وساتو. د دغې تګلارې د پلي کولو لپاره موږ د لاندينيو ټکيو وړانديز کوو:

-د کارترد اداري د پاروونکو ګامونو په وړاندې او له امريکا سره د خپلو اړيکوپه تړاو،بايد سرله اوسه د نړيوالو چاروپه کرښه کې خپل ټينګ دريزلا پياوړی وساتو. له دې سره سره چې واشنګتن به په راتلونکې کې د شوروي- ضد کمپاين راپيل کړي او هڅه به وکړي چې د خپلې ټلوالې د اقداماتو له سمبال شوي کرکترځخه ګټه پورته کړي، هڅه به وکړي چې زموږپه وړاندې د غبرګون په ښودلو د ناورو ګامونو دخړپړتيا په لا خړولو به د شوروي او امريکا ترمنځ ټولې څواړخيزې پيچلې اړيکې لا خړې پړې کړي .

-ددې لپاره چې په ناټوکې دامريکا د ټلوالې پر ګڼ شمير هيوادونو په ځانګړې ډول پر فرانسې او ايف آر جي (دآلمان فدرالي دولت) خپلې اغيزې لا پياوړې کړوبايد له هغو اختلافاتو څخه تر وسې وسې ګټه پوره کړوچې د دوی او د امريکا تر منځ را بربنډې شوې او د دغو اختلافاتو مخه بايد هغه لور ته نيغې شي چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد له اقداماتو څخه د ملاتړلپاره لاره ومونډل شي .

-بايد په ياد ولرئ چې فدرالي آلمان او امريکا د خپلو اړيکو د نيږدې کولو لپاره د افغانستان پېښه د شوروي اتحاد پروړاندې د يوې وړ پلمې په توګه کاروي؛ د فدرالي آلمان ، امريکا او جاپان نومبرلې درې څنګيزه ټلواله به، د پيکېنګ او واشنګتن داړيکو د پيچيلې کولو لپاره د اوږد مهالو تګلارو تابياوې ونيسي .

-د شوروي اتحاد د سرتيرو د پلي کېدلوسکالو بايد د پانګوالو او د پرمختلونکو هېوادونو د کمونيستو ګوندونو د مشرتابه او کارګري پاړکې 'طبقې' په منځ کې دې د افغانستان ډيموکراتيک جمهوريت او افغان انقلاب ته د ورورۍ دمرستې ترنامه لاندې د يوه پراخ کمپاين په توګه په پام کې ونيول شي. برسيره پردې داسې غيررسمي لارې چارو دې ولټول شي چې نورې ټولنيزې ډلې ، رسنۍ او نور دغه کمپاين ته را وهڅوي .

-دناپيلتوب د غورځنګ په منځ کې، د کيوبا، د ويتنام سوسياليستي جمهوريت اود ناپيلتوب د غورځنګ د پرمختلونکو هېوادونو دډلې له سرچينوڅخه په ګټه اخيستنې، د افغانستان د دولت د ملاتړلپاره دې لارې چارې ولټول شي، شونې ښکارې چې چين او لوېديځه نړی به هڅه وکړي چې غورځنګ د شوروي اتحاد د کړنو غندونه ته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولمسوي، ددې کار لپاره به د افغانستان دریز ګوښي کړي او له اوسني مخ په ودې حالت څخه په ګټه اخیستنې به دغورځنګ په منځ کې د پرمختلونکو هیوادونو څانګه کمزورې کړي .

-په منځني او نیږدې ختیز په ځانګړې توګه پاکستان او ایران اوپه آسیاکې د نورو مخورو هیوادونو لکه هندوستان کې دې د اسلامي هیوادونو په وړاندې د امریکاد کړنو پرمخالفو څانګو دې ډیره کلکه پاملرنه وشي . امریکا غواړي د لویدیځې نړۍ اود یوشمیرخرګندو اسلامي هیوادونو په ګډون یو ګډ مورچل راجوړکړي او اسلامي تنګ الواکې ډلې بیا له سره له یو بل سره سمبال کړي، موږ ته ښايي چې ددغسې یوې تګلارې په وړاندې په ټینګه ودریږو او دغه مورچلونه دړې وړې وکړو .

-چین او امریکا دواړه په نه ستړې کېدونکې توګه هڅه کوي چې له پاکستان څخه ګټه واخلي، په دې ډول چې دافغاني یاغي ډلو ټپلو جوړونه د همدغه هیواد په خاوره کې ترسره کیږي؛ دوی د ځانګړو لارو په ګډون غواړي ضیاالحق ددې منلو ته اړباسي چې د پاکستان له خاورې څخه دې د یاغیانو د کړنواو فعایتونو د لړۍ لمنه ور لنډه کړي. [داغونډله لنډه شننه غواړي. هغه دا چې : روسان غواړي په پام کې ونیسي چې له امریکا سره په لوبه کې یې دې خبرې ته پام دی : امریکا غواړي نوروته څرګنده چې ګنې د مجاهدینو ډلې د افغانستان په خاوره کې په خپله خپل ځانونه سمبالوي او دغه غورځنګ یو هراړخیزولسي غورځنګ دی چې له بهره یې ملاتړ نه کیږي او دپاکستان ونډه یوه خره او تیاره ونډه ده. ژ]

-د پانګوالۍ او امریکا ضد، د زیرمه شویو تدابیرو بیا راژوندي کول او د ایران په بهرني سیاست کې د داسې عناصروکارول چې د ایران � امریکا اړیکي له کړکیچ سره مخامخ اود هڅولړۍ دې ترهغې کچې ورسول شي چې په اسلامي نړۍ کې دافغان یاغیانو په ملاتړد خمیني د رژیم د پارونې وړتیا ورشنډه کړي .

-باید په پام کې ولرو چې په افغانستان کې دوګرنیز ، ښه سمبال شوې او اغیزمن سیاسي مخالف نشتوالي، د چین او امریکا د موخو د ترسره کولو لړۍ سوکه کړې، ددې لپاره چې د افغان کډوالو په منځ کې د هغوی تولنیزې ډلې بې زړه او بې موراله او مشران یې بې اعتباره کړو نو موږته اړینه ده چې د خپلو اقداماتو او موخو پرپلې کولو په ځانګړې توګه هغه موخې چې بیل ماهیت او تومنه لري، ډیره ټینګه او لا پاملرنه وکړو.

-باید د ملګروملتونو په عمومي اسامبلې کې تش په نامه 'دافغانستان د ستونزې' ترپوښښ لاندې د دامریکا، دهغه د ټلوالې او همدارنګه د چین، شوروي- افغان ضد میکانیزم هڅو ته نیغه پاملرنه وشي، او ددغې غونډې هغه پریکړې دې شنډې شي چې د شوروي او د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت په ګټه نه وي .

-د بهرني سیاست د پلي کولو او د تبلیغاتي تګلارې د راخپلولو په اړانه کې دې د داسې لارو چارو پرلټولو ټینګاروشي چې د امریکا د پاروونکوهڅو په لړ کې افغانستان ته د شوروي اتحاد د پوځي مرستو برابرونو د یوازېنۍ ګوښه شوې سکالو په توګه نه کتل کیږي، ځکه له اوږدو مودو راهیسې دغسې پاروونکې هڅې په هغو سیمو کې تر لاس لاندې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نېول شوي چې امریکا پکې خپلې پوځي برلاسۍ ته پراختیا ورکړي او دغه سیمې له ستراتیژیکي اړخه شوروي اتحاد ته ډېرې زیاتې د ارزښت وړ دي .

-د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د کورنیو سیاسي � اقتصادي ستونزو او په هېواد کې د شوروي ضد مخ په ودې اړوپیچ په پام کې نېولو سره چې له یوې مودې راهیسې د امین او د هغه د کړۍ د جنایاتو له امله په افغان وګړو کې رامنځ ته شوي، څرګنده ده چې بیا رغاونه او عادي حالت ته راګرځېدنه یې وخت ته اړتیا لري .

-په راتلونکو څو کلونو کې په هېواد کې د ولس د ځواک پیاوړتیا او په افغانستان کې د اقتصادي او سیاسي حالت ټېنګښت له خپلو ټولونګونو او پراخوالي سره په دې اړه لري چې د ګوند د کړیو په ټولو پوړیوکې یو رښتونی یووالی رامنځته او ټول پرمختلونکي ولسپاله او ولسپالیاله ځواکونه د یوه یوموټي مورچل په اډانه کې راټول کړای شي .

-د دغو په پام کې نېولو سره د مرستې د چمتو کولو د لړۍ د غځولو لپاره ، د (۱۹۷۸) کال د اپریل د انقلاب په رڼا کې د افغانستان خلق ډیموکراتیک ګوند ته د ملاتړ د ورکولو، د ګوند د بنسټېزو سکالو په اړوند زموږ دسلامشورو د پلي کولو، د هېواد د رغاونې او داقتصاد د پرمختګ لپاره ،موږ یو بنسټیز وړاندیز وړاندې کوو چې په لاندینیو ټکیو کې رالنډ شوی دی :

-د ګوند د یو موټي والي لپاره د ګوند په ژوند اود ګوند په جوړونه کې د همغږو اوپرله پسې سلا مشورو پلي کول چې افغان ملګروته د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمېټې له پلوه د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند مشرتابه ته ورکړل شوي دي. په مرکزي او سیمه یزه کچه دهغو کسانو پیژندنه او ګوښې کول چې له دغو کړښو سره همغږي نه کوي او په دې توګه به د ګوند په بې موراله کولو کې د هغوی داغیزو لمن ورلنډه شي .

-دافغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند تر مشرۍ لاندې، په سوسیالیستو هېوادونو لکه (چکوسلواکیا، بلغاریا او نورو) کې د ترلاسه شویو تجربو د پلي کولو په رڼا کې د یوه هوښیار او استازي پراخ کین اړخه مورچل رامنځ ته کول. د سپورتي، فرهنګي او دغو ته وَرته ټولنو له لارې د کمسومول د ډلګیو رامنځ ته کول او پرافغان ځوانانوباندې د ګوند د اغیزو شیندل په ځانګړې توګه د ښوونځیو پر زده کوونکو .

-د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د پرمختلکونو ټولنیزو - اقتصادي بنسټونو ډېرزښت ټینګښت،د نوي اساسي قانون بیا جوړولو ته د هلوځلوچټکوالی ،د توکمونو او ولسي لړکیو استازو ته د داسې لار چارو او امکاناتو موندل چې دخپلو ټولو حقونو په خوندیتوب په جرګو او سیمه یزو شورى ګانو کې استازیتوب وکولای شي .

-د افغانستان په ډیموکرتیک جمهوریت کې د جنګیَلَوو توکمونو له لارښودو مشرانو اوسپین روبو سره د اړیکو ټینګول او خبرو اترو ته کښینستل او دداسې بیړنیو لارو چارو موندل چې هغوی د دولت پروړاندې له خپل مخالفت څخه لاس پر سرشي . د نرموالي د ښودلو، له ډول ډول توکمونو سره د ډول چال چلند په راخپلولو او د سیاسي �

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اقتصادي پلمو او چلونو له لارې د توکومو دغبرگون شوونې د اړخونو موندل او پر دغو اړخونو کرارکرار اوگام پرگام یرغل .

-له اسلامي دينپالو سره ديوې اوږد مهالي تگلارې را خپلونه او پرهغې کار کول چې منځلارې دين گروهن په نښه او له چارواکوسره يې کارکولو ته را وهڅوي، د ديني بنسټپالوکړيو داستازو رټل،له شيعه ديپوهانوسره د اړيکو ټينگول، د شيعه ډلې په وړاندې د (اقتصاد په گډون) د هيڅ ډول توپيرپالنې نه منل .

-په هيواد کې د عادي منځمهالي اقتصادي ژوند جوړول، په ځانگړې توگه کارگرانو ته د کليو او ښارونو په کچه د کارمونندنې د لارو چارو پرمختگ. د دولت او شخصي سکتورونو ترمنځ د دوه اړخيزې گټورې برابرې همکارۍ لپاره د کار کولو د اډانې جوړول .

-کورنۍ او بهرنۍ سوداگرۍ ته د پراخو امکاناتو برابرول،د دولت تر څارنې لاندې د منځنيو، په ځانگړې توگه کوشنيو پانگوالو کړيو ته د توليدي اسانتياو برابرول .

ددغو ټکيو ترڅنگ، زموږ له اړخه :

-د افغانستان د خلق ډيموکراتيک گوند ته اوږه ورکول چې پر خپلې بهرنۍ تگلارې کاراو د افغانستان د بهرني سياست په لاټپنگښت کې هلې ځلې تر سره کړي .

-د روزل شويو،چټکو، منظمو او په وسلو سمبال پوځيانو په پام کې لرلو سره د پوځ په جوړونه کې هر اړخيزه مرسته. دپوځي بولندويانو دکړيو په منځ کې د افغانستان دخلق ډيموکراتيک گوند د درېز دټينگولو لپاره د لارو چارو موندل، د افغانستان د ولسي ځواک د سيورې په اډانه کې پوځي روزنې ته چټکتيا ورکول .

-په ياد ولرئ چې د افغانستان د څارکښې يا استخباراتي څانگې د پيچلي کارستونزه دې هرو مروحل شي، دهغې تابيا يا پروگرام د پلي کولو چټکتيا ته دې لا اوږه ورکړل شي چې د دولتي امنيت د ارگانونو، د کورنيو چارو د وزارت، ولسي اربکـيو يا مليشودڅانگو له لارې په مرکزي او سيمه يزو کچو ورسره مرسته کيږي .

-بايد په ياد ولرئ چې د ۱۹۸۰ کال په پسرلي کې به دياغيانو د غورځنگ هلې ځلې ډيرې شي. دا هم بايد په يادولرو چې د افغانستان د تأريخي اوملي ځانگړتيا په پام کې نيولو سره دې ، دافغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت او ددفاع له وزارت سره دې په سلا او مشوره کې دداسې يوه مناسب او وړ ترون پر لارو چارو خبرې اترې وشي چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد د پوځي ډلگيود پاتې کيدنې د مهال او قانوني شته والي اړخونه را څرگند کړي .

موږ ستاسو کتنو ته سترگې په لار يو.

الف. گروميکو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د. اوستينوف

ایو.اندروپوف

ب.پونيماريیف

جنوري ۲۷، ۱۹۸۰

پخه سرچينه

Source: Cold War International History Project Bulletin, Issues 8-9, Winter 1996/1997, pp. 163-165.

{Source: TsKhsD, f,89, per, 34,Dok,3; provided by: M.Kramer}

د ژباړې سرچينه:

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r13.pdf

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو پریکړه

په افغانستان کې د شوروي اتحاد د ځواکونو د بدلېدونکي مأموریت په اړه

]د الکساندرلیاخوفسکي له پلوه، د افغان زړورتیا او غمیزه، ماسکو، جي پي آی ایسکون' ۱۹۹۵[

پښتو ژباړه:

رحمت آریا

۲۰۰۸ زکال جولای

غواړم ټینګار وکړم چې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد مشرتابه او زموږ پوځي بولندیانو تر یوه ځانګړي مهاله د مخالفینو له پوځي ډلګیو سره د جګړې په اړه د ببرک کارمل غوښتنې ته د ځواب له ورکړې ډه ډه کوله. د شوروي اتحاد د دفاع د وزارت د عملیاتي څانګې مشرانو، دشوروي اتحاد مارشال س.ل. سوکولوف او ډګرجنرال س.ف. اخریموف ټینګارکاوه چې هغوی د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت په خاوره کې د پوځي ښکېلوالي لیرلېد نه درلود. که له هغوی (سرتیرو) غوښتل شوي وای چې دغسې یوې غوښتنې ته ځواب ووایي نو دیاغیانو د ناځاپه اغیزمن اور ته غبرګون یا زموږ د پوځي سلاکارانو د ژغورنې او خلاصون عملیات یې نشوای کولای ترلاس لاندې ونیسي. خو د ۱۹۸۰زکال د فبروري د میاشتې په پای کې په کابل کې له ډله یز دولتي ضد پاڅون (د کب پاڅون- ژ) اود ب.کارمل له دویمې غوښتنې وروسته چې له پاڅونه ډېر سخت ویرېدلی وو، په افغانستان کې د شوروي ځواکونو مشرانو له ماسکوه یو پرېکنده پیغام ترلاسه کړ چې : 'د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت له پوځ سره اوږه په اوږه د مخالفینو د ډلګیو درې ورې کول پیل کړئ...' څرګنده ده چې دغه امر له لومړني ټاکل شوي پلان سره سمون نه خوړ او له هغه اوښتنګ وو خو امر له دولته راغلی وو او سرتیري اړ ول امرهرومرو پلي کړي ·

د ۱۹۸۰زکال د مارچ د میاشتې له پیله د شوروي پوځي لښکر او ل.سي. س.ت (د شوروي محدودو پوځي قطعاتو) د کنړ په ولایت کې خپل پوځي عملیات پیل کړل. هغوی په افغانستان کې خپل ځانونو د یوې غچ اخیستونکي جګړې په هینداره کې ولېدل او د یاغیانو د درې ورې کولو د سپارل شوې دندې په تر سره کولو یې پیل وکړ او دا د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو په لومړني پلان کې په پام کې نه وو نیول شوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوارم تېنگار وکړم چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د اتحاد مشرتابه او زمونږ پوځي بولندیانو تر يوه ځانګړي مهاله د مخالفينو له پوځي ډلګيو سره د جګړې په اړه د ببرک کارمل غوښتني ته د ځواب له ورکړې ډه ډه کوله.

د ستردرستيز د عمومي عملياتو د څانګې د لاسوندونو پربنسټ ... د ۱۹۸۰ز کال د فبرورۍ د مباشتې په پای کې د شوروي مشرتابه (د ل. الف. برژنيف په نوښت) له افغانستانه د شوروي پوځ د ډلګيو د بيرته را ايستلو تابيا ترلاس لاندې ونېوله، ځکه په پام کې نېول شوې وه چې د امين په راپرځولواو د ب. کارمل تر مشرۍ لاندې د افغان دولت له ټېنګولووروسته د هغوی دنده پای ته رسيدله. خو هغوی د ځو لاملونو له کبله دغه کار ونه کړ. د.ف اوستينوف او يو. وي اندروپوف (او ښايي الف. الف. ګرومېکو هم) له افغانستانه د شوروي پوځونو د بيرته راغوښتلو پرضد ول. په بله وينا ، په هغه وخت کې د سرتيرو را ايستل د امريکا يرغلګري پاليسۍ ته د ځانګړې شېبې د په لاس ورکولو مانا درلوده؛ په امريکا او نورو لوېديځو هېوادونو کې يې دشوروي اتحاد په وړاندې د ترخو نظرياتو او استدلالونودريز ته لا اوږه ورکوله، دهغو تړونونو په اړه چې شوروي اتحاد لاسلیک کړي ول او شوروي اتحاد دغو تړونونو ته ځان ژمن ګاڼه دشوروي اتحاد مخورتوب او پرستيژ ته يې تاوان رساوه، د افغانستان په ډيموکراتيک جمهوريت کې يې دګوند، ددولتي کارکوونکو او دپوځ د کمزورۍ په پای کې اړوپيچ لا بې ثباته کېده او په پای کې افغانستان له لاسه تللو،او دشوروي اتحاد د کرښو په څنډو کې د اسلامي بنسټپالو چټکې ودې ته يې لاره پرانيستله. د پورتنيو خبرو په پام کې نېولو سره د سرتيرو درا ايستلو سکالو په دې اړ 'شرط' په پام کې ونېول شوه چې ګوند او دولتي ځواکونه پياوړتيا او په هېواد کې سياسي اړوپيچ ټيکاو ومومي. ډيره شوني ښکاري چې د فبرورۍ د مباشتې په پای کې د کابل د حالت کړکيچن کېدلو د هغوی په پريکړې اغيزه کړې وي؛ هرګوره.... له افغانستانه د شوروي د سرتيرو د راايستلو (پريکړه) ناشونې وه او په پای کې سرتيري د افغانستان په کورنۍ جګړې کې رانښکېل شول .

خو د ۱۹۸۰زکال د فبروري د مباشتي په پای کې په کابل کې له ډله يز دولتي ضد پاڅون (د کب پاڅون- ژ) اود ب.کارمل له دويمي غوښتني وروسته چې له پاڅونه ډير سخت ويرېدلی وو، په افغانستان کې د شوروي ځواکونو مشرانو له ماسکوه يو پرېکنده پيغام ترلاسه کړ چې : 'د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت له پوځ سره اوږه په اوږه د مخالفينو د ډلګيو درې ورې کول پيل کړئ...

کله چې څرګنده شوه چې دشوروي محدود پوځي ډلګې د يوه اوږده مهال لپاره پاتې کېږي نو پوځ احتياطي سرتيري او افسران راوبلل. د احتياط د سرتيرو او افسرانو د رابللو لړۍ داسې پيل او پای ته ورسېدله:افسران د ۱۹۸۰زکال تر نوامبرپورې، برېدګي او سرتيري ترمارچه پورې. ټول ټال درې ديرش نيم زره کسان را وبلل شول، له هغې ډلې دوزه دوه سوه افسران او يوديرش زره او درې سوه تنه برېدګي او سرتيري. په همدغه وخت کې ټول ملکي موټران او د ليږد وسايل په پوځي ګاډو بدل شول .

سرچېنه :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

[Lyakhovsky, pp. 176-177]

Translated by Svetlana Savranskaya, The National Security Archive.

سرچینه :

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/soviet2.html

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمونیست گوند مرکزي کمېټې ته د لېکوال شېدېروف لې

(پراودا)، د افغانستان د اړوپیچ په تړاو د شوروي اتحاد دکمونیست گوند مرکزي کمېټې ته د لېکوال شېدېروف لیک، ۱۹۸۱زکال، دنوامبر ۱۲ نېټه:

پښتوژباړه:

رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

د لاسوندي پیژندنه:

دغه لاسوندی په افغانستان کې د شوروي د راښکېلېدلو هغه ریښتونی اړخ را څرگندوي چې دوی له ټول لښکر سره سره بیا هم دپوځ له لږ والي سره مخامخ او مني چې پوځي حل یوازینی د حل لاره نه ده .

د لاسوندي پیل:

د ۱۹۸۱ کال د اکتوبردمیاشتې د گوندي سلاکارانو دغونډې د مالوماتو پربنسټ، دافغانستان دیموکراتېک جمهوریت له خپلو ۳۵ زرو کلیو څخه یوازې پر پینځه زرو کلیو او د ولسوالیو په مرکزونو او پر۲۹ ولایتونو واک لري او بس دا د پینځلس په سلو کې لا لږمانا راښندي. د پروسږکال له دوبي را پدېخوا په ټولیزډول په اړوپیچ کې کوم بدلون نه دی رامنځ ته شوی.

تراوسه هېڅ یو ولایت په بشپړه ډول نه دی آزاد شوی. په کلپوالي سیموکې چې د یاغیانو له پلوه یې ځارنه کیږي په هېڅ یوه گوریلایي ډلگۍ کې د افغانستان د خلق د دیموکراتیک گوند، د ولسي جرگې [دوما: -ژ]اویا دافغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت پټه تر څمکې لاندې ډلگۍ په سترگو نه لېدل کېږي .

د هغه پراخ عملیات په ترڅ کې چې موخه یې دانقلاب ضد ډلو ترشا د ولاړویاغیانو د ټینگو مورچلونو دړې وړې کول ول اوترسره شول، بیا هم پینځه اتیا په سلو کې ځایونه دیاغیانو په ولکه کې پاتې او عملیاتو هېڅ اغېزه نه درلودله. د علیماتو له بشپړېدلو سره سم افغان � شوروي سرتیري بیرته خپلو پوځي اډو ته راستانه او سیمې بېرته د یاغیانو په ولکه کې را پرېوتلې .

په یو شمیر لیرې سیموکې ددولتي کسانو پرېښودل پرته له دې چې د پوځي ځواکونو پرله پسې ملاتړ ورسره وي، په اړوپیچ کې یې کوم بدلون نه دی رامنځ ته کړی.ددې ترڅنگ په یاغیانو پسې په پرله پسې تلل او دهغوی په سیمو کې د هغوی د ځالگیو له منځه وړل د سېمه یزو وگړو په منځ کې مخ په ودې گوت نیونې راپورته کړېدي. د دغسې عملیاتو په ترڅ کې کرهینزې سیمې ویجاړېږي، وگړي وژل کیږي او په پای کې هرڅه همداسې په خپل حال پاتې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږي. یاغیان بیرته راځي او په خپلو سیمو خپله ولکه له سره ټینګوي. دتیرکال تجربو څرګنده کړه چې ددغسې عملیاتو په پای کې د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت بیا هم په خپله دولتي ځمکني بشپړتیا واک نه لري او لا تر اوسه همداسې پاتې ده. ددې تر څنګ په ډیري ولایتونو کې دیاغیانو ترولکې لاندې سیموڅخه کلیوال د ولایتونو مرکزونو ته په پټه راځي او غواړي د انقلاب او د ولسي رژیم په ملاتړ دفاعي ډلګي جوړ کړي خو په یوه آړ یا شرط چې � تر هغه وخته پورې چې ولسي رژیم پیاوړی شي او هغوی د یاغیانو له جزائي حملو څخه وژغورلای شي او له همدې امله (هغوی له موږ غواړي) چې دهغوی ولایتونو ته نیږدې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت دایمي وسله وال او یا ګرځنده پوځي ځواکونه لیږی کړای شي. د فراه د ولایت تجربې لا وختي مثبتې پایلې رامنځ کړې .

یو څه برعکس بیلګې هم سته. په کندز، شینډنډ او یو شمیر نورو ځایونو کې چې د شوروي - افغان لویي پوځي اډې او ډلګي ځای پرځای اواغزن مزي ترې را تاو دي، له همدغو پوځي اډو څخه یو شمیرډلګي د یاغیانو د ټینګو مورچلونو د ځپلو لپاره په دودیزپوځي تاکتیک پراخو سیمو ته ورننوځي، رښتیا خبره خو دا ده چې دودې له پوځي اډو څخه دد یوه یا دوه کیلومترو په واټن کې سیمې په بشپړ ډول د یاغیانو تر ولکې لاندې دي او کله چې شپه راشي او ان د ورځې له پلوه له ډیرو نیږدو ځایونو څخه د جګړو د ډزو غږونه راځي. یو خنډ دکابل � پغمان بېلګه ده چې لا تر اوسه د یاغیانو په ولکه ده.

په افغانستان کې جګړه یوه ځانګړې تومنه لري، دا داسې یوه جګړه ده چې د نړیوالو ځواکونو له وګرنېز غبرګون سره جوخت، یوه نا اعلان شوې جګړه ده. په بل اړخ کې دا یوه کورنۍ جګړه هم ده، د انقلاب � ضد ډلو نوي چلونه راخپل کړي، هغوی له پرغلګردریز څخه اوس د ځان او د خپلې سیمې د ساتنې چل ته ملا تړلې ؛سره له دې چې د پوځي ډلګیو ټولیزه شمیر هماغه شمیره ده خو د افغان- شوروي ځواکونو پر وړاندې پراخې جګړې نه ترسره کیږي.

چاڼ شویو پوځي عملیاتو چې موخه یې د یاغیانو د ډلګیو تـکـوـنه،او یادهغوی د پیاوړو مورچلونو له منځه وړنه وي، د دښمن تر ولکې لاندې سېموکې هېڅ پایلې نه رازیږوي. اوس په بشپړ ډول څرګنده ده چې په هرحالت کې ان زموږ د خوښې وړ د حالت په ګډون، د دېرو اغیزمنو ستراتیژیو او تاکتیکونو په لرلو سره سره د انقلاب ضد ډلو له منځه وړل کلونه کلونه غواړي او ښايي له پینځو کلونو لا نوره هم پسې وغځیږي. دغه خبره ماته ب.کارمل او س.الف کشتمند د مرکز اود ګڼ شمیر ولایتونو مشرانو او زموږ سلاکارانو کړې ده.

د انقلاب ضد ډلې اوس داسې چلونه کوي چې ګڼې هغوی ملکي وګړي دي او هغوی د وګړو په منځ کې ژوند کوي. یاغیان نه یوازې په فعاله توګه ترهګري تر سره کوي بلکه پروپاګند هم کوي،پراخه سېمه یې په ولکه کې ده او د ځمکوالۍ او توکمیزې ټولنې د پخوانیو دودونوپه ډول ژوند کوي .

چاڼ شویو پوځي عملیاتو چې موخه یې د یاغیانو د ډلګیو تـکـوـنه،او یادهغوی د پیاوړو مورچلونو له منځه وړنه وي، د دښمن تر ولکې لاندې سېموکې هېڅ پایلې نه رازیږوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس په بشپړ ډول څرګنده ده چې په هرحالت کې ان زموږ د خوښې وړ د حالت په ګډون، د دېرو اغيزمنو ستراتيژيو او تاکتيکونو په لرلو سره سره د انقلاب ضد ډلو له منځه وړل کلونه کلونه غواړي او ښايي له پينځو کلونو لا نوره هم پسې وغځيږي. دغه خبره ماته ب.کارمل او س.الف کشتمند د مرکز اود ګڼ شمير ولايتونو مشرانو او زموږ سلاکارانو کړي ده.

اصلي سرچينه:

[from the Center for Preservation of Contemporary Documentation, Moscow, Fond 5, Opis 84, delo 855]

Translated by Svetlana Savranskaya, The National Security Archive.

دژباړې سرچينه

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/soviet2.html

د لاسوندي شميره ۱۵

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د ديموکرايتک جمهوريت خاورې ته د يوه امريکايي د ننوتل

اخيستل شوې د شوروی اتحاد د کې جي بي او د ستردرستيز له گزارش څخه د ۱۹۸۲زکال دديسامبر ۱۶

پښتو ژباړه:

رحمت آريا

اگست ۲۰۰۸

سرچينه: اکلساندرلياخوفسکي، د افغانانو زړورتيا او غميزه، ايسکون، ماسکو ۱۹۹۵ پ.۲۶۳، د سوتيلانا ساورانسکايا ژباړه

۱۱ .د افغانستان د ديموکرايتک جمهوريت خاورې ته د يوه امريکايي د ننوتلو په اړه له واشنگتن څخه د ملگري الف. ف.ديميترين د مالوماتو پربنسټ :

الف: موږ د پراودا او ايزويستيا ورځپاڼو ته د افغانستان په کورنيو چارو کې دامريکاد لاسوهنو په اړه لېکنه چمتو کوو(يوه لېکنه چې د امريکا دادارې دمشرانو په ورانکارو کړنو نيغه وي، افغان انقلاب ضد ډلو ته وسلو او مهماتو د برابرولو،خپلو ترهرگرو ته د پيسو د برابرولو، د قانوني چارواکوپه وړاندې داقداماتو د پورته کولواو د افغانستان ديموکراتيک جمهوريت خاورې ته د يوه امريکايي د راننوتلو په اړه سکالو روښانه کړي)- ورځپاڼې او رسنۍ دې په دغه ډله کې راودانگي،

ب:د ترکوو(د ترکمن پوځي سېمه) د ځواکونوبولندويانو اود افغانستان په ديموکراتيک جمهوريت کې لويو سلاکارانو ته دنده ورسپارل شوې چې امريکايي تبعه چې د افغانستان په خاوره کې له انقلابي ضد ډلو سره بوخت دی، ونيسي .

ج:هغه څوک چې د ياغيانو په ډله کې نېول کيږي، هڅه وکړئ ومومئ چې په پاکستان کې د خپلې استوگنې په موده کې چا د امريکا د څارکښې اداري له چارواکو سره تړاو درلود. له هغوی سره وړ چال چلند وکړئ. له هغه وروسته،د افغانستان په کورنيو چارو کې د امريکا د لاسوهنو په اړه په کابل کې يوه خبري غونډه جوړه کړئ .

د شوروي اتحاد د کې جي بي او د وسله ځواکونو د ستردرستيز له دفتر څخه

د ۱۹۸۲ کال، ديسامبر

Source: Alexander Lyakhovsky, Tragedy and Valor of Afghan, Iskon, Moscow 1995, p. 263, Translated by Svetlana Savranskaya]

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کودتا څخه څلورکاله مخکې خلقيانو او پرچميانو ته د روسانو فرمان

دغوايي له کودتا څخه څلورکاله مخکې خلقيانو او پرچميانو ته د روسانو فرمان

پښتو ژباړه:

رحمت آريا

آگست ۲۰۰۸

سريزه:

د بينوا د ويب پاڼې ښاغلو لوستونکو!

ما دلاسوندو د رابربندولو په لومړۍ سريزه کې نغوته کړې وه چې د خلق ډيموکراتيک گوند هېڅکله يو يوموټي گوند نه وو او تل په خپلمنځي شخړو او جگړو او تېرنيو ناخوالو کې يوه

ډوبه سياسي ډله وه. بشپړ ډاډ لرم چې ددغو ډلو مشران دغه کرښې لولي. زه هغوی ته هغه شيبې اود دوی ډنډورې ورپه ياد راولم چې ويل به يې موږ له چا فرمان نه اخلو او نه مو دی اخيستای. اوس ورته تېنگ شي!!!.

کله چې ارواښاد شهيد سردار محمدداوؤد خان د سپينې کودتا له لارې شاهي رژيم په جمهوري رژيم راواړاوه د روسانو غوږنو دوه بنستيزو سکالو ته نيغ شول. لومړی: جمهوري رژيم دافغانستان په سياسي کورنۍ ډگر کې نوې سا رامنځ ته کړه. دويم: د همدغه نوي چاپيريال پربنسټ دخلقيانو اوپرچميانو تر منځ له رژيم سره د همکارۍ کولو يا نه کولو پرسر بوږنونکې شخړې رابرسيره شوې. دغه اکر د خلق ډيموکراتيک گوند ددواړو لويو ډلو ترمنځ د بيلتون کرښه لا پسې اوږده کړه. خبره دې کچې ته ورسيدله چې روسانو د گوند پريووالي او له رژيم سره د همکارۍ فرمان وروليږه. دا دی ددوی د خانواک فرمان :

دشوروي اتحاد دکمونيست گوند د مرکزي کمېټې فرمان � د ۱۹۷۴ کال د جنوري په اتمه نېټه د دافغانستان دخلق د ډيموکراتيک گوند د خلق او پرچم له مشرانو غوښتنه

نېټه

۱۹۷۴/۰۸/۰۱ سرچينه:

RGANI (formerly TsKhSD), f. 89, op. 46, d. 103, ll. 31. [Not for publication].

پيژندنه :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه لاسوندی د افغانستان په سياسي ډلو کې د خپلمنځي جګړې په اړه د ماسکو ويره رانغاړي او په منځني ختيځ کې د شوروي د راښکلېدېلو پايلو ته نغوته کوي ..

١ .وپتيل شوه چې په کابل کې د کې جي بي دسوريو له لارې دې د شوروي اتحاد د وزيرانو د شورى غوښتنه دې په کابل کې د (خلق) او(پرچم) د ډلو مشرانو ته وليږل شي. (مل پاڼه ملګرې ده)

٢ .په افغانستان کې دشوروي سفيرته دې دغوښتنې دلېکلې بڼې په اړه مالومات ورکړل شي.

]لاسليک[

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رائیو پایلې:

]ټول ۷ لاسلیکونه، د ټولو رائیې ریکارډ شوې دي[

]دپاڼې په پای کې:' اخیستل شوې برخې ملګرو اندروپوف او پونیماریيف ته لېږل شوې' لاندې،' ملګري ب.ن.پونېماریيف ته: ۱۵/۵/۸۷ (ملګري ک.م.بوګولیوبوف ته لارښوونه) نېټه په کېڼ اړخ کې:'۱۹۷۴/۱/۳': په پای کې:' ویشل شوې: ۱۹۷۴/۱/۸. خالتورینا['

]له روسي څخه انګریزي ته د ژباړن یادښت: دلاسوندې په کښتنیو دوه پاڼو کې په هرکالم کې وروستني ۸-۱۰ وییکې پریکړل شوې؛ هغه وییکې چې نه لوستل کیږي د (ایکس ایم) په نښه ورښودل شوي او د وییکې په اړه ګومان نه شم وهلای [.

کابل

له ک.ببرک او ن.م.تره کي سره په جلا جلا توګه وګوره او هر یوه ته لاندیني سکالو جلا جلا ورکړه .

'له کابله د ورکړل شویوغوربوڅونکو ګزارشونو پربنسټ په ماسکو کې هغوی د 'خلق' او 'پرچم' د ډلو دمشرانو د پرله پسې خپلمنځې جګړو په تړاوپه ژوره اندېښنه کې دي. په خواشینۍ چې دغه خپلمنځې شخړې [ایکس ایم] دهغوی له اوږدمهاله تومنې سره جوخت، دواړه خواووې د کمزرۍ لورته راکاږي، اوپه ټولیز ډول دا دپرمختلونکو ځواکونو اودیموکراتیک [غورځنګ] د پوریو په منځ کې یو بیلوالی رامنځ ته کوي .

رامنځ ته شوی اړوپیچ د افغانستان په جمهوریت کې یوازې کورني [او] بهرني دښمنان چې دروهې 'دسیسې'، سبوتاژ او نورې بد لَـوربنې [ایکس ایم]جوړوي، خوښوي، او هغه کسان خوښوي چې د زاړه رژیم د بیا راژوندي کولولپاره هڅه کوي. په دې [اړه] په دغسې یوه پیچلي اړوپیچ کې ټولو پرمختلونکو ځواکونو ته لارښوونه کیږي چې د خپل هیواد او وګړو د ګټو لپاره دې خپلمنځې [ایکس ایم] یوې خواته پریږدي او جمهوري رژیم ته دې په ګډه د خپلو هڅوله لارې پراخه مرسته ورکړې چې (نوی رژیم �ژ) خپل ټولنیز بنسټ پیاوړی کړي او د بهرنیو او کورنیو ارتجاعیونو[ایکس ایم] مخه دې ونیسي. یوازې د ټولو پرمختلونکو او هیوادپالو ځواکونو ګډه [ایکس ایم] کولای شي دافغانستان په دغسې یوې حساسې شیبې کې، بریا رامنځ ته کړي'.

په افغانستان کې دشوروي سفیرته دې دغوښتنې دلیکلې بڼې په اړه مالومات ورکړل شي.

ګزارش راکړئ چې دغه کار مو کله ترسره کړ.

۲وي ژ[لاسلیک[

د شوروي اتحاد دکمونیست ګوند مرکزي کېمټه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د خلق ډیموکرایتک ګوند د 'خلق' او'پرچم' له مشرانو غوښتنه

د شوروي اتحاد دکمونیست ګوند دمرکزي کمیټې د۱۹۷۳زکال د فرمان په اړه [ایکس ایم] د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د نړیوالو اړیکو څانګې د [ایکس ایم] د شوروي اتحاد د وزیرانو له شورى سره یو ځای منلي چې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د پرچم دډلې مشر کارمل ببرک او د خلق د ډلې مشر نور محمد 'تره کي' ته دې دغه فرمان ولیږل شي او له هغوی دې غوښتنه وشي چې خپلې ټولې هڅې دې د [ایکس ایم] د دولت اود هغه د ټولنیز دریز په ملاتړ [ایکس ایم] او ارتجاعي ځواکونو سره د جګړې لورته دې نیغې کړي .

دغوښتن لیک یوه یوه کاپي دې ک. ببرک او ن.م. تره کي ته [ایکس ایم]

دغه خبره د شوروي اتحاد د وزیرانو د شوري د کي.جي.بي د څانګې (ملګري ف.ک. مارتین) سره د همکارۍ لپاره ګډه شویده.

ښه به وي ددغې غوښتنې لیکبڼه دې په افغانستان کې د شوروي له سفیرسره هم ګډه شي .

دشوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د فرمان مسوده له دغه لیک سره ملګرې ده .

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمېټې د نړیوالواړیکو د څانګې مرستیال

]الاسلیک[

۱۹۷۴/جنوري ۲

شمیره: ۲۵- ایس- ۲

دڅبارې سرچینه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D659-96B6-175C-940B9213249667B8&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماسکو ته د داؤد خان سفر

پښتو ژباړه:

رحمت آریا ، آگست ۲۰۰۸

شوروي اتحاد ته د محمد داؤد د سفرد پایلو په اړه دافغان پرمختلونکو ځواکونود 'پرچم' او 'خلق' دډلو مشرانو ته د شوروي اتحاد دکمونیست گوند د مرکزي کمېټې معلومات	
نېټه: ٦/٢١/١٩٧۴	سرچینه:
پېژندنه: دغه لاسوندی د افغان د سیاسي گوندونو ترمنځ خپلمنځیو جګړو ته نغوته کوي او څرګندوي چې په پای کې به یې هېواد بې ثباته شي. دغه گزارش شوروي ته د محمد داؤد له سفره وروسته ورکړل شوی دی.	

د افغانستان د پرمختلونکو سیاسي ټولنو مشران ببرک کارمل (پرچم) او نورمحمد تره کی (خلق) چې په غیررسمي توگه په کابل کې د میشتې کې جې بي څانگې او د شوروي اتحاد د وزیرانو د شورى له لارې د شوروي اتحاد د کمونیست گوند له مرکزي کمیټې سره اړیکې ساتې، د ۱۹۷۳ زکال د جولای په مباشت کې د جمهوري رژیم له رامنځ ته کېدلو سره سم د جمهوري نظام د وزیرانو په شورى، دولت او پوځ کې د روڼ اندو د کاروَنې له لارې په هېواد کې د (کمونیست گوند د حق تر نامه لاندې) دخپلو دریزونو د پیاوړي کولو او د خپلې ډلې د اغیزو د غښتلي کولو لپاره یوه وژونکې جگړه ترلاس لاندې نیولې ده. په عین وخت کې د چین د پلویانو او ولسپاله ډلو په شان یې ددولت په بیروکراسۍ او پوځ کې فعاله سیاسي کار پیل کړی چې دافغانستان ولسمشر او سروزیر محمد داؤد ته یې ژورې اندیښنې رامنځ ته کړې دي .

محمد داؤد په ځانگړې توگه د ځارکښوادارو له هغو مالوتو څخه په سخته اندیښنه کې دی چې هغه ته یې دچپې ځواکونوله خوا دیوه زیږول شوي فرضي پلان په اړه ورکړې او په پلان کې نغوته شوې چې که دی (سردار محمد داؤد-ژ) د افغانستان ټولنیزه او اقتصادي جوړونه په چټکۍ او په داسې لاره پیل نه کړي چې موخه یې د ناپانگوالو اقتصاد پر لور نیغه نه وي او په پای کې د سوسیالیستي پرمختگ لور ته ونه دروميي، نو دی به له واکه بې واکه کړي .

د ۱۹۷۴زکال د فبرورۍ او مارچ په مباشتو کې م. داؤد یو شمیرگامونه پورته کړل چې موخه یې د پرمختلونکو ځواکونو پرځېلو نېغه او د 'پرچم' او د 'خلق' ډلې یې له سیاسي فعالیتونو څخه منع کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۷۴زکال د جنوري په مباشت کې د (س.ت ۳۱/۱۰۹ � جي ایس د ۸/۱/۱۹۷۴) لاربنود لېک ک. ببرک او ن. تره کي ته ورکړل شو چې د یو بل ترمنځ خپلمنځي وژونکي جګړې و دَرَوي دواړه ډلې دې سره یو شي او یو یوموټي ګوند دې جوړ کړي، او په هېواد کې د جمهوري رژیم د ملاتړلپاره دې خپلې ګډې هڅې سمبال کړي.

یو ځل بیا دواړو ډلو ته ددغه لاربنود لېک ویل اړین بلل کیږي؛ له دغه لاربنود لېک سره کېدلای شي له شوروي اتحاد څخه د م.داؤد د وروستني سفرپایلې هم مل کړئ. په کابل کې د شوروي سفیردې هرومرو ددغو مالوماتو په اړه خبر کړای شي.

دشوروي اتحاد دکمونیست ګوند د مرکزي کمېټې د فرمان مسوده له دغه لاربنود لېک سره مل ده

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند دمرکزي کمیټې د مشر مرستیال [لاسلیک]

د نړیوالو اړیکو څانګه ر.یو. یانوفسکسي

۱۹۷۴زکال جون ۲۱

شمیره: ۲۵- س- ۱۱۸۳

د ژباړې سرچېنه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D649-96B6-175C-9E98082C2D1E6186&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د داؤدخان دسفرپه اړه خلقيانو او پرچميانو ته د روسانو بل فرمان

پښتوژباړه:

رحمت آريا آگست ۲۰۰۸

دشوروي اتحاد دکمونيست گوند د مرکزي کمېټې فرمان �د ۱۹۷۴زکال د جون په ۲٦ شوروي اتحاد ته د محمد داؤد د سفرد پايلو په تړاو افغان سياسي پرمختلونکو ټولنو 'پرچم' او 'خلق' ته مالومات	
نېټه ٦/۲٦/۱۹۷۴	سرچېنه : RGANI (formerly TsKhSD), f. 89, op. 46, d. 113, ll. 61. [Not for publication].
دلاسوندي پيژندنه: دغه لاسوندی د افغانستان د پرمختلونکو سياسي گوندونو مشرانو ته د مرکزي کمېټې د ټاکنو پايلې را څرگندوي	

]اخځ[

شميره س ت � ۱۱/۱۲۹ س د ٦/۲٦/۱۹۷۴ ځانگړې دوسيه

دشوروي اتحاد دکمونيست گوند د مرکزي کمېټې

فرمان

شوروي اتحاد ته د محمد داؤد د سفر د پايلو په اړه د افغان سياسي پرمختلونکو ټولنو 'پرچم' او'خلق' مشرانو ته معلومات

]د لېکل شوي لېک په سر کې په لاس لېکل شوي چې :' ملگرو: سولوسوف، کريلينيکو او پونيمارييف'[

۱ .منل کيږي چې شوروي اتحاد ته د م. داؤد دسفرپه اړه په کابل کې د کي.جي.بي د چينلونو له لارې دې (مل معلومات د يوه تيليگرام له لارې د افغان د پرمختلونکو دسياسي مشرانو ټولنو 'پرچم' (ک. کارمل) او 'خلق' (ح. تره کي) ته په ورکړل شوې پته وليږل شي .

۲ .په کابل کې د شوروي سفير پرې خبر کړئ .

]دوه لاسلېکونه [

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دټاکنو پایلې

دمرکزي کمیټې د سکرتریت د ۶/۲۶/۱۹۷۴ نېټې په غونډه کې منل شوي. پ ر. ۱۲۹ پ. ۱۱.س

]دمرکزي کمېټې سکرتران په دې ډول یو بل ته مسوؤلیت لري- ژ[

د مرکزي کمېټې سکرتران : ملګرى م.الف. سولوسوف ملګري

وي. آی. دولګیخ ته، ملګری

ک.ف. کپیتانوف ملګري

ک. ف. کتوشیف ته، ملګری

الف. پ. کیرلینکو، ملګري

ف.د.کلاکوف ته، ملګری

ب.ن.پونیماریف ملګري

ف.د. اوستینوف ته، ملګری

الف. یا. پیل شي �

]په لاس لیکل شوي � نه لوستل کیږي[

د مرکزي کمېټې پیکه ټاپه

۱۴۹ اخځ ملګرو اندروپوف او پونیمارییف ته

۱۵,۵,۷۸ [ایس. ای. سي.] ملګري ب. ن. پونیمارییف ته (ملګري ک [م] بوګولیوبوف ته لارښوونه)

۱۹۷۴/۰٦/۲۱

ویشل شوي : ۱۹۷۴/٦/۲۷ خالتورینا

ځانګړې دوسیه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژباړې سرچينه

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D62A-96B6-175C-96E106BAD17715EE&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي له سفير پوزانوف سره د تره کي د خبرو ريکارډ شوې برخه

پښتو ژباړه:

رحمت آريا آگست ۲۰۰۸

د شوروي د سفيرالف.م. اندروپوف او تره کي سره د مرکې ريکارډ	
سرچينه: Notes of O.A. Westad, TsKhSD, f. 5, op. 75, d. 1181, ll. 22-27	نېټه ٦/١٨/١٩٧٨
دلاسوندي پيژندنه : د مرکې ريکارډ برخه- شوروي سفير الف.م. پوزانوف له تره کي سره د مرکې په ترڅ کې د افغان دکمونيست گوند د شوني بيلتون په اړه خبرې کوي خو تره کی د هغه خبره نه مني او وايي چې گوند يو موټی دی.	

دغه غونډه د وي اي خرازوف تر مشرۍ لاندې کابل ته د شوروي د گوندي سلاکارانو ديوه پلاوي له را رسيدلو وروسته ونېول شوه .

[سفېر] کابل ته د جولای په ۲۷ نېټه د شوروي د سلاکارانو د لومړي پلاوي د راتگ په اړه ن.م تره کي ته خبروركړ چې له افغان وزارتونو او دولتي څانگوسره کار وکړي .

[...]وروسته تره کي وغوښتل چې يوازې شوروي سفير او وي اي خزاروف دې پاتې شي او ويې ويل چې کارمل راغلی او غواړي يوشمير سکالو را ښرگندې کړي.

کارمل دفتر ته ننوځي او دغه خبرې کوي :

په وروستيو وختونو کې ډيرې وختونه ويل کيږي چې د افغانستان د خلق په ديموکراتيک گوند کې يوموټی والی نشته. پرته له شکه چې دغه خبرې په خپله پرگوند، پرپوځ، دولتي کارکوونکو، انقلاب، د شوروي اتحاد پرمخورتوب ناوړه اغيزې شېندي او ښايي سختې پايلې راوزيږوي. ډول ډول خلک دي، او دغه توپيرپالنه ښايي د پارووںکو موخو لپاره وکارول شي. په خواشينۍ په گوند، ددولتي کارکوونکو او په پوځ کې زموږ درېز (دپرچم ډله) د يو شمير پاروونکو هڅو تر يرغل لاندې راغلی. تر هغه ځايه چې زه ډاډه يم او پرته له دې چې پر انقلاب شک ولرم د ن. م. تره کي او د (سروزير) ح.(حفيظ الله) امين تر مشرۍ لاندې گوند،دولت او پوځ د شوروي د ستري مرستې په مټ په هېواد کې سوسياليزم جوړوي، زه نه غواړم لانجې را وپاروم، نه غواړم چې هېڅ يو ملگری او يا دښمن زما له حالت څخه ناوړه گټه پورته کړي. د افغانستان د خلق ډيموکراتيک گوند د مرکزي کمېټې د سياسي بيرو د جون د ۱۷ نېټې د پريکړې په اړه چې يو شمير ملگري دې بهرنيو هېوادونو ته د سفيرانو په توگه واستوي، زه او ن. الف. نور ..... غوره

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼو چې بهر ته د سفیرانو په توګه ولاړشواو یا د ناروغۍ په پلمې یوې خواته ولاړ سو،چې په پای کې به یې د صادقو او شریفو کسانو په وړاندې د پاروونکو کسانو د پارونو لمنه را لنډه شي. په دې ډول به ن. م. تره کی او حفیظ الله امین وکولای شي چې دغسې یو پروګرام پلی کړي. کارمل وویل، په خواشینی چې زه په ګوند او پوځ کې ځانته داسې ځای نه وینم چې له خپلو نظریاتو دفاع وکولای شم --- ډیره ګرانه به وي چې د مې د مباشتې د ۲۴ د ګوندد سیاسي بیرو دپریکړې په اړه لارښوونې پلې شي، یوازې د کاغذ پرمخ پاتې کیږي، تر هغه پورته بل څه نسته .

[....] وروسته کارمل په ډیر هیجاني حالت دغه خبرې وکړې:

له ن.م.تره کي وروسته زه په ګوند او دولت کې دویم دریز لرم. له دې سره سره، زه خبر نه یم چې په هېواد کې څه تیریږي � زه یې ګوښې کړی یم، ماته نه دکورني سیاست او نه دبهرني سیاست په ډګر کې ځای راکول کیږي، زه په قفس کې د راګیرپاتې شوي په شان ژوند کووم. ماته د یوه کمونیست په توګه، دا ستره غمیزه ده. هغه د ن.م. تره کي، د خلق ډیموکراتیک ګوند د سیاسي بیرو غړي ح. امین تر مخې وویل ګوند ته یووالی راولـئ اوډیره اړینه ده چې کوټلې ګامونه اوچت کړئ. ن. م. تره کی د زړه له کومې غواړي چې په ګوند کې یووالی راشي. خو ددې لپاره چې یووالی راشي نو په زرګونه صادقه کمونیستان دې لومړی قرباني شي، ودې وهل شي،او په نومونو دې تور ولګول شي.زه په خپله په ویره کې ژوند کوم چې نن یا سبا به بندي شم. په پای کې کارمل ټینګار وکړ چې ګوند د بیلتون پر لور درومي، هر څه د دولت او پوځ په ولکه کې ورننوځي .

ن.م.تره کي وویل چې ټولې سکالو دافغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د واکمنو ارګانونو له لارې پرمخ ځي اوټولې پریکړې دډیموکراټیک مرکزیت تر سیوري لاندې نیول کیږي او هیڅوک څوک نه ویروي. په ګوند کې بیلتون نسته، یووالی مو ټینګ دی، خو یوشمیر څرګند کسان د ګوند دیووالي پرضد دي. که هرڅوک د ګوند دیووالي او انقلاب پرضد ودریږي نو په ګوند کې به تصفیه رامنځ ته شي. وژنه ، ویرونه او ترورپه ګوند کې نشته، خو دا دې ومنل شي چې که دی یا بل څوک انقلاب ته ویره وزیږوي نو په وړاندې به یې کوټلې ګامونه اوچت او جزاګانې به ان تر اعدام پورې ورته ورکړل شي. ددغې خبرې په کولو ن.م. تره کی مرکه و دَروله او ویې ویل چې نور نه غواړي له کارمل سره خبرې وکړي. ب. کارمل وویل. د خدای په امان او ووت. [سفیر او خزاروف] کله چې له تره کي سره یوازې پاتې شول، نو یو ځل بیا یې هغه ته د سیاسي تشدد او له هغه څخه د راپاڅېدونکو پایلو په تړاو د یوې بلې غونډې د نیولو غوښتنه وکړه. هغوی ټینګار وکړچې باید دښمن ته اجازه ورنکړل شي چې له دغې تشې څخه د خپلو موخو لپاره کار واخلي. ن.م. تره کي وویل چې ګوند یو موټی دی او ګوند د پیاوړتیا پر لور درومي، خو هغه کسان چې د ګوند دیووالي پر وړاندې خپل مخالفت څرګندوي ' موږ به یې په دړې وړې کړو حتی که به بولدوزر هم وي. یوازې دغسې کوټلې ګامونه به په ګوند کې یووالی راولي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاپي لېږل شوې : کوزیریف سي پي، پونیماریيف ب. ن

د ژباړې سرچېنه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DB79-96B6-175C-9852BEDFA0D5E1DA&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي له سفير سره د تره کي د مرکې بله برخه

پښتو ژباړه:

رحمت آریا ، آگست ۲۰۰۸

افغانستان ته دشوروي د سفير الف. م. اندروپوف او تره کي ترمنځ د مرکې ريکارډ شوې برخه	
نېټه ۷/۱۸/۱۹۸۷	سرچينه : Notes of O.A. Westad, TsKhSD, f. 5, op. 75, d. 1181, ll. 36-40
دلاسوندي پيژندنه: دافغانستان د اړوپيچ په اړه دامريکا د بهرنيو چارو د وزارت له مرستيال ديويد نيوسم سره د تره کي غونډه او افغانستان ته د شوروي سفير الف. م. اندروپوف ته د تره کي گزارش او افغانستان ته ددفاعي جوړښت د وسلو ورکړه	

[سفير وويل] هغه انديښني چې د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت د مشرتابه له خوا دافغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت د هوايي حريم د دفاع او د يوه اغيزمن دفاعي جوړښت د لرلو لپاره را وړاندې شويدي د شوروي اتحاد د ستردرستيز دپوځي ځواکونو له خوا په ډيرځيرځيرل شوي، او که د افغانستان ډيموکراتيک جمهوريت ته هرډول هوايي ويره رامنځ ته شي نو په اړه به يې کوټلي او اړين گامونه را اوچت شي. سر بيره پر هغې بايد په ياد ولرو چې له ځمکې څخه هواته ددفاعي بنسټونو نور جوړښتونه هم د اوس او هم د راتلونکي وختونو لپاره ځيرل شويدي. د وسلو د راليږلو سکالو به د يوه ترون له لارې وروسته له لاسليک کولو راپيل شي او د ترون د لاسليک کولو لپاره به د ډگرجنرال وي. اي کوزنيتسف تر مشرۍ لاندې يو پلاوی نن راورسيږي. تره کي سفير ته خبر ورکړ چې هغه د هېواد د اړوپيچ په تړاو د جولای په ۱۳- ۱۴ نېټه د امريکا د بهرنيو چارو د وزارت له مرستيال ديويد نيوسم سره ولېدل. تره کي وويل، د بهرنيو چارو مرستيال د خپلې غونډې په ترڅ کې ماته د امريکا ددولت د انديښنو په تړاو وويل چې افغانستان يو اړخيزه بهرنۍ تگلاره لري او هم يې د افغانستان � امريکا سرو اړيکو ته گوته ونيوله. ديويد نيوسم له ما څخه پاروونکې پوښتنې وکړې � او ويې ويل چې که شوروي اتحاد د افغانستان پرديموکراتيک جمهوريت يرغل وکړي تا سوبه څه وکړئ. ن. م. تره کي ددغسې يوې پوښتنې ناوړتيا ته گوته ونيوله.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژباړي سرچینه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DB89-96B6-175C-9FD69A46836A1D17&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ک. کارمل په اړه چکوسلواکیاته دشوري وړاندیز

پښتو ژباړه:
رحمت آریا آگست ۲۰۰۸

د شوروي اتحاد د کمونیست گوندمرکزي کمېټه دک. ببرک په تړاو د چکوسلواکیا کمونیست گوند ته اندیښنه څرگندوي	
نېټه ۱۱/۰۹/۱۹۷۸	سرچینه:
دلاسوندي پيژندنه: په دغه لاسوندي کې هغه مالومات رانغاړل شوي چې په پراگ کې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت پخواني سفیرببرک کارمل په چکوسلواکیا کې سیاسي پناه غواړي او له هېواده دباندې د ژوند په غوره کولو دافغانستان دډیموکراتیک جمهوریت په وړاندې دښمنۍ ته دوام ورکوي، دشوروي اتحاد د کمونیست گوند مرکزي کمېټه له ببرکه د ورانکاریو د بندولو غوښتنه کوي.	

په کابل کې د شوروي اتحاد د استوگنې دامنیت ډلې څانگه موږ ته خبرراکوي چې په پراگ کې د افغانستان د ډیموکراټیک جمهوریت پخوانی سفیر کارمل ببرک چې د چکسلواکیا ملگرو ورته سیاسي پناه ورکړې، د سفارت له دندې څخه له گوښه کېدلو وروسته نه غواړي بیرته هېواد ته ستون شي، دی غواړي له بهره د خپلې ډلې پرچمیانو په منځ کې په افغانستان اوپه بهرکې (په سوسیالیستو اوپانگوالو هېوادونوکې میشتوپرچمیانو) کاروکړي او هغوی هڅوي چې دافغانستان د اوسني رژیم، دافغانستان دخلق ډیموکراتیک گوند او د افغانستان د ډیموکراتیک دولت په وړاندې ټینگه جگړه وکړي. (له کابله تیلیگرامي شفر، سپتامبر: شمیره ۱۵۳۷ نېټه ۲۵/۱۰/۱۹۷۸)

موږ د شوروي اتحاد مرکزي کمیټې ته د دغه مصلحت وړاندیزکووچې ک. ببرک دې خبرو اترو ته راوغواړي او پرې ودې مني چې د افغانستان د واکمن رژیم په وړاندې دې له دښمنۍ څخه لاس واخلي.

د شوروي اتحاد د مرکزي کمېټې د پریکړې کاپي له لېک سره مل ده

د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمېټې د نړیوالو اړیکو د څانگې مرستیال

[لاسلېک]

ر.یو ای.یانوفسکي

۱۹۷۸ نوامبر ۹

شمیره: ۲۵- س - ۲۱۷۵

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلاسوندي سرچېنه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D678-96B6-175C-9F9372D624CDFA3E&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

دوهم لاسوندی

د ک. کارمل په اړه د چکوسلواکيا کمونيست ګوند ته د شوروي اتحاد د کمونيست ګوند د مرکزي کمېټې وړانديز	
نېټه ۱۵/۱۱/۱۹۷۸	سرچینه:
دلاسوندي پيژندنه: شوروي دولت په هېوادکې د يوازېني شوروي پلوي د افغانستان خلق ډيموکراتېک ګوند په وړاندې هرډول ورنکارای غندي.د شوروي د مشرتابه د درېز پربنسټ دغسې پاروني په سيمه کې پياوړې بې ثباتی او سياسي ګډوډی رامنځ ته کوي.	

ګڼ شمير لاسلېکونه]

[د شوروي اتحاد د کمونيست ګوند د مرکزي کميټې له مل لېک سره]

شميره: ايس تي � ۱٦/۱۳۴ جي ايس، نېټه ۱٦/۱۱/۱۹۷۸

اخيستل شوی gs 16 � د مرکزي کمېټې د سکرتريت د غونډې له خبرو څخه له شميرې ۱۳۴

د ک.ببرک په اړه د چکوسلواکيا له کمونيست ګوند څخه غوښتنه

د تيلګرام ليکل شوی لېک له (مل لېک) سره منظور شو او د چکوسلواکيا په سوسياليستی

جمهوريت کې دې د شوروي سفير ته واستول شي.

دويمه کاپي: سکرتر ته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولیږل شول: ملګرو ګرومېکو، پونوماریف ته

کاملاً محرم

مل لیک

١٦ جي ایس د ان ١٣۴ ټکیو ته

پراګ

د شوروي سفیر!

د چکوسلواکیا د کمونیست ګوند د مرکزي کمېټې د نړیوالې پالیسۍ له څانګې سره وګورئ ، هغوی ته د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمېټې لارښوونې وروښیاست او [هغه] ته لاندیني ټکي ووایاست.

په پراګ کې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت پخواني سفیر ببرک کارمل چې اوس د چکوسلواکیا په سوسیالیستي جمهوریت کې اوسیږي، په سوسیالیستو اوپانګوالو هېوادونو کې د میشتو افغانانو په منځ کې څرګندو کارونو ته ملا تړلې ده. د هغه ټولې هڅې دا دي چې له پرچمیانو(هغه ډله چې لارښوونه یې د ک.ببرک له پلوه کیږي) سره اړیکې ټینګې کړي او د افغانستان د اوسني رژیم، د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند او د افغانستان د ډیموکراټیک جمهوریت پرضد ټول د یوې پیاوړې تګلارې یاپلاتفورم ګرد چاپېره راټول کړي. نوموړی دغې موخې ته درسیدلو لپاره غواړي په افغانستان کې له خپلو پلویانو سره چې د افغانستان د خلق په ډیموکراتیک ګوند، افغان پوځ، دولتي اداراتو او نورو ټولنو کې کارکوي اړیکه ټېنګه کړي .

دافغان مشرتابه ته دغسې فعالیتونه څرګند شوي او له منفي غبرګونونو سره جوخت به ناوړه پایلې را وزیږوي.

په افغانستان کې د اوسني انقلابي رژیم په وړاندې دغه چاره، دده مېلمه پال او شوروي ملګري په یو ډیر سخت درېز کې رانغاړي

هغه فعالیت چې په افغانستان کې د واکمن ، دافغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند، د کمزوروالي په لور نیغ شوي او هغه هڅې چې د نوي افغانستان د جوړولوخنډ ګرځي، د یوې تیروتنې په توګه ګڼل کیږي او یوازېنی تاوان یې افغانستان ته رسیږي.

ترلاسه شوي مالومات ښیي چې د هغوپرچمیانو په وړاندې چې رژیم ته پالیاله او په دولتي ادارو کې په صداقت کارکوي زورزیاتی نه کیږي او نه د پرچمیانو کورنۍ ځورول کیږي. ک.ببرک دې هرومرو دغه حالات په پام کې ونیسي او له هغوڅخه دې ګټورې پایلې راوباسي: هغه ته نه ښایي چې په دولتي ضد کارونو کې ګډون وکړي او نه دې خپله ډله د چاپه وړاندې راپاروي.

[په بیره لاسلیک شوې، ښایي د ر. یوي. یانوفسکي وي]

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱ ف

دلاسوندي سرچينه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D668-96B6-175C-9251846F7B26E7F4&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشوروي دبهرنيوچارو وزارت ته دشوروي دسفيرليک

پښتو ژباړه:
رحمت آريا آگست ۲۰۰۸

"د افغانستان د ډيموکراټيک جمهوريت د کورني سياسي اړوپيچ په تړاو" د شوروي د بهرنيو چارو وزارت ته په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سفير الف. پوزانوف سياسي ليک (يادښت ليک)	
نېټه: ۰۵/۳۱/۱۹۷۸	سرچينه: دغه لاسوندی د معاصرو لاسوندونو د سرچينوپه مرکز کې د اوږ آرنه د اخيستل شويو نوټونو پربنسټ ولاړ دی Center for the Storage of Contemporary Documentation (TsKhSD), fond (f.) 5, opis (op.) 75, delo (d.) 1179, listy (ll.) 2-17
دلاسوندي پيژندنه : "د افغانستان د ډيموکراټيک جمهوريت د کورني سياسي اړوپيچ په تړاو" د شوروي د بهرنيو چارو وزارت ته په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سفير الف. پوزانوف سياسي ليک (يادښت ليک) د نوي افغاني دولت د راتينگولو لپاره د مرستې په اړتيا ټينگار کوي.	

د يادولو وړ ده چې د [محمد] داؤود د [واکمنۍ - ژ] د راپرځول کېدلو " لومړني اټکلونه" له ۱۹۷۳زکال وروسته هغه مهال را پيل شول چې د هيواد د کورني اقتصاد او سياست د پرمختيا لپاره د هڅو لړۍ په لاس کې ونيول شوه او پايله يې د ۱۹۷۸زکال د اپريل د مياشتې پرپېښې را واوښتله. داؤود خپله پاملرنه د متضادو منځنيو ځمکوالو پاړکو ' طبقو ' او ښي اړخو ولسپالو ځواکونو گټو ته را وگرځوله او له دې امله يې ونه شواى کولاى د پراخې کارگري پاړکې په گټه " خپل ريفورمونه را پلي کړي چې په لومړي سر کې د کرهنيزو ځمکوسماونيز يا اصلاحي ريفورمونه " ولاړ ول. په هېواد کې د ورانۍ پر مخ د يوه روان اقتصاد په چاپيريال کې او د ۱۹۷۳زکال له خپرې شوې تگلارې څخه اوښتـنگ " د و گړو د ناخوښيو د مخ په ودې مورچلونو راجوړولو ته لاره را پرانيستله"، د داؤود د پټو تړاونو لړۍ چې ملاتړ يې د " اسلامي مرتجعو رژيمونو " او د" امريکا د پانگوالۍ " له پلوه کېده، " کورنۍ غبرگون" را وپاراوه، او دغې چارې په خپله رژيم د " شخصي واک د پياوړې کولو" لورته را وکاږه.

دغسې يوه اړوپيچ " د داؤود د رژيم او د هغه د پاړکيزو يا طبقاتي ملاترو او د پراخ بنستې کارگرې پاړکې ترمنځ چې غبرګ يې د افغانستان د خلق په ډيموکراتيک گوند کې راغبرگېده " د ناانډولۍ پرکـَندې يوه پريړه کرښه رامنځ ته کړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د خلق ډیموکراتیک [د مشرتابه � ژ] د نیول کېدلو په اړه د داؤود امر د هغه د رژیم پرراپرځېدنګ را واوښت. د [۱۹۷۹زکال د مې د مباشتې د اعلامېې] پربنسټ د تره کي د دولت تګلاره د افغانستان د خلق ډیموکراتېک ګوند د ۱۹٦٦زکال له راخپل کړل شوې تګلارې سره سم دا دی اوس پرمخ ځي. تر ټولو لوی کار د کارګرې پاړکې د ګټو لپاره د ټولنې د ټولنیزو- اقتصادي جوړښتونو بیارغاونه، او " د نوی ښکیلاک او پانګوالۍ د اغیزو له منځه وړل دي."

د اپریل د مباشتې په ۲۹ تره کي د شوروي له سفیر سره په خپلې یوې مرکې کې وویل چې" افغانستان به د مارکسییزم � لیننیزم د تګلارو په راخپلولو د سوسیالیزم د جوړولو لپاره لاره هوار کړي او په سوسیالیستي بلاک پورې تړلی یو هیواد به سي" خو موږ ته ښايي چې دغه لاره په " ډېرځیر او احتیاط " را پلي کړو او د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند به د هېواد وګړي" وروسته " له خپلې اصلي موخې را خبر کړي."

د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت په خپل بهرني سیاست کې د ناپییلتوب دغورځنګ لور ته لېواله دی، خو د شوروي اتحاد له سوسیالیستي جمهوریتونو سره همکارۍ ته به لومړیتوب ورکړي.

د لوېدیز د غبرګون په اړه: د داؤود راپرځېدنګ " ټول هک پک کړل" او د نوي دولت په وړاندې د لوېدیزو او د " مسلمانومرتجعو هېوادونو" رسنیو د " درواغو د خپرولو کمپاین" راپیل کړ.

له بله اړخه " د هغو مالوماتو پربنسټ چې موږ يې لرو" د امریکا او نورو لوېدیزو هېوادو سفارتونو لارښوونې ترلاسه کړيدي چې په افغانستان کې د پاتې کېدلو لپاره دې ټولې لارې چارې د اقتصادي مرستو د ژمنو د ورکولو په ګډون ، و پلتي.

د افغانستان مشرتابه، د بهرنیو اقتصادي اړیکو په بیا رغاونې کې چې د لومړیتوب اوړه يې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو او د سوسیالیستي بلاک پـلـوَ ته کړه ده ، له لوېدیز سره د اقتصادي تړونونو په ترسره کولو کې له" ځانه بیره نه راښرګندوي "

هغه ګامونه چې په دغې مباشت کې د نوي دولت له پلوه را اوچت شوي د سترګو د لېدلې حال په توګه د دولت په هغو" ټینګو موخو" ټینګارکوي چې کرار کرارېه د سوسیالیستي پرمختګ د لارې د هوارولو لپاره په " افغانستان کې" مخکېنې شرایط رامنځ ته شي.

وګړي د نوي واک ته رسیدلي د افغانستان د خلق له ډیموکراتیک ګوند او د هغه له کړنو څخه په ټینګه ملاتړکوي. " په همداسې یوه مهال کې که څه هم " کورني غبرګون" "براﻻ لاریون" ته لاس نه دی اچولی خو پټې او ترځمکې لاندې هڅې يې راپیل کړې دي " (ډنډورې، د وسلو د راتګ بهیر او کوړلارې ډلې چې د پاکستان له پلوه سمبالېږي).

د خلق اود پرچم د ډلو ګوند او ګوند بازۍ ناوړه اغیزې لري. تر ټولو لویه شخړه د دولت د دریزونویا پوستونو د راخپلولو پرسرده. د خلق د ډلې استازي د پرچم د ډلې د استازېو له مشرتابه سره په لوړو پیاوړو پوستونو په ځانګړې توګه په پوځ کې په کارکولو خوښ نه دي. د پرچم د ډلې مشر[ببرک] کارمل په خپل وار د پوځ په ګټه د انقلابي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوری له پراخېدلو څخه کلکه سرټکونه کړی ده. سفیر او " ګونډي سلاکارانو" د خپلو خبرو او مرکو په ترڅ کې په راپاڅېدلې " تاوتريخوالي" د لاس بري کېدلو او د ګونډيز مشرتابه او د ګوند د "يووالي پرپياوړي کېدلو" ټينګار کړی دی. په پای کې د ۱۹۷۸زکال د مې د مياشتې په ۲۴ نېټه د افغانستان د خلق ډيموکراتيک ګوند د مرکزي کمېټې سياسي بيرو پريکړه وکړه چې د خلق او د پرچم د ډلو نومونه له منځه يوسي او د افغانستان د خلق د ډيموکراتيک يو موټي ګوند په نامه له يو بل سره سلا شول.

افغانانو د شوروي اتحاد له جمهوريتونو څخه وغوښتل چې د "مشاورينو او سلاکارنو يولويه ډله" دې ورولېږي چې له دولتي کارکوونکو او د پنځه کلن پلان د برخو په يو ځای کولو کې ورسره د مرستې لپاره جوګه شي. د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو دغه غوښتنې په " ورين تندي" ومنلې.

دا به د شوروي اتحاد د سيوسياليستي جمهوريتونو لپاره لاره پرانيزي چې موږ په افغانستان کې خپل دريزونه لا نور پياوړي او غښتلي کړو.

پايليزې خبرې: حالت په هيواد کې " په ټوليز ډول د هري ورځ په تيرېدلو" لا پياوړی کيږي، دولت په خپلو ټولو سيمو خپل واک راتينګوي او د " کورني غبرګون او لاريونونو د .... د پريکولو لپاره" اقدامات تر لاس لاندې نيسي.

د نوي واکمنۍ د لا راټېنګولو لپاره ترټولو اړينه خبره د افغانستان د خلق د ډيموکراټيک ګوند او دولت په مشرتابه کې د يو موټي والي راوستل دي. خو " تاو تريخوالی لا تر اوسه له منځه نه دی تللی". سفارت او ګونډي سلاکاران دواړه په ګډه د افغان د مشرتابه د ډلې په منځ کې پراختلافاتو د لاس بري کېدلو په موخه اړين ګامونه را اوچتوي.

اخځ:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DB6A-96B6-175C-91262B384BCC068C&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې دروسانو د تبليغاتو د مورچل جوړول

پښتو ژباړه : رحمت آريا

سپتامبر ۲۰۰۸

"د افغانستان له ډيموکراتيک جمهوريت سره د رَسَنيو په پياوړي کولو کې مرسته

نېټه:۰۲/۱۹/۱۹۸۰	سرچينه:

د لاسوندي پېژندنه هغه پلان چې په افغانستان کې شوروي پلوې ، انقلاب ضد رَسَنۍ جوړه شي. په دغه پلان کې په ماسکو کې د باخترآژانس د خبري رَسَنۍ لپاره د عملي زده کړو لارې چارې هم په پام کې شوې دي

۱.د افغانستان په ډيموکراتيک جمهوريت کې سياسي اړوپيچ ته په کتنې د شوروي اتحاد ټولې رسنۍ هڅې کوي چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد له کړونو او دريز څخه په کلکه ننګه وکړي او څرګنده کړي چې ټولې هڅې د افغانستان د ملي خپلواکۍ ، ځمکنۍ بشپړتيا ، د ښه ګاونډيتوب د اړيکو او د افغانستان او شوروي د وګړو ترمنځ د همکارۍ او ملګرتوب لپاره دي او موخه يې د شوروي ضد، د پانګوالو هېوادونو او د پيکنګ د زبرواکپالو پاليسيو له مخې د افغان- ضد دريزد ځادر لېرې کول دي. د نوي مشرتابه د تګلارو د تبليغاتي کمپياين په تړاو دې افغانو ټوليزو رسنيو ته ټينګه اوږه ورکړل شي .

۲ . د افغانو ملګرو پام دې په خپرونو کې زياتـوالي ته را واړول شي چې په ترڅ کې يې په افغانستان کې په کورني ژوندانه کې د ښو بدلونونو د منځ ته راتللو څرګندوالي ته غبرګون ورکړي. د شوروي سيوسياليستي جمهوريتونو د دولتي تيليويزيون او د راډيو د خپرونو کمېټه او د " نووستې" خبري ايجنسۍ د خپلو بهرنيو کانالونو له لارې پورتنۍ تبليغاتي تګلاره خپروي .

۳ . د افغا نستان د ډيموکراتيک جمهوريت ټوليزو رسنيو ته د اوږه ورکولو لپاره :

د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو ګوس- تيليراډيو :

د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د مخابراتو د وزارت په همکارۍ دې، د سنجول شويو راډيويي څپو خپرَنيز اوزار د ځانګړې شوې " اختصاصي" بودېجې له لارې په پام کې ونيول شي او د شوروي د راډيو په خپرونو کې دې د پښتواو دري ژبو د خپرونو وختونه دوه ځله نور زيات شي او ډاډ دې تر لاسه شي چې د دغې راډيو خپرونې د افغانستان او پاکستان په ځېرمو سيمو کې د اوريدلو وړ رسنيزه وړتيا ولري .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۸۰ز کال په دویمه اودریمه څلوریزه کې دې، په یوه دري مباشتني عملي زده کړنیز پروګرام کې د افغان راډیو او تیلیویزیون پینځه تنه کارکوونکي ومنل شي؛

د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو د ګوس- تیلیراډیو لپاره دې په کابل کې په یوې ځانګې کې استازی دفتر او د یوه خبریال او یوه مرستیال کاریزه څوکۍ هم په پام کې ونیول شي.

د ۱۹۸۰زکال په دوېمه څلوریزه کې دې افغانستان ته د شوروي د تیلیویزون د تیلیګرافۍ یوه دري کسیزه ډله واستول شي (خبریال، د کمرې چلوونکی او د غږ سمبالوونکی)،

ټیلیویزوني په ځانګړې توګه خبرونه او د پروپاګند ضد مواد دې افغانستان ته واستول شي. " زموږد سترشمالي ګاونډي هېواد" تر نامه لاندې دې یوه نیم ساعته خپرونه چمتو او یوازې په دري ژبه دې د مباشتنۍ خپرونې لپاره دبینګ شي .

تاس :

له "باختر آژانس" سره دې د بهرنیو خپرونو په څانګه کې مرسته وشي. د دې ترڅنګ تاس او د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو د مخابراتو وزارت دې د کابل � ماسکوترمنځ راډیو -تیلیګرافي چینل پرانیزي چې په پای کې یې له کابله تر عربي، اروپایي او د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت ترګاندیو هېوادونو پورې خپرنیزه او رسنیزه ورټیا ورلي؛

له " باخترآژانس" سره دې مرسته وشي چې له هندي یو ان آی اینجسۍ سره یو ترون لاسلیک کړي چې له مخې یې نوموړی اینجسۍ د خپلو چینلونو له لارې د افغان وګړو د ژوندانه په اړه مواد خپاره کړي؛

افغان لوري ته دې له اضافي پرزو سره یو ځای د فارسۍ ژبې ۲۰ تیلي ټایپ وړیا ماشینونه او د دوه سوه زرو شوروي روبلو په بیه په شوروي کې جوړ اړوند په لاس چلېدونکي ماشینونه ور ولېږل شي؛

د چارو د سمبالولو لپاره دې یو سلاکار د شېږومباشتو لپاره د افغان "باختر" آژانس په واک کې ورکړل شي؛

د تاس د قانونو په کاري او د ټاکلي کارګري تنخوا په ۱ ډانه کې د افغان "باختر" آژانس د ایجنسۍ شپږ تنه کارکوونکي دې د دري میاشتنۍ عملي زده لپاره ومنل شي او د عملي زده کړو پر مهال دې د عملي زده کړو د زده کوونکو لپاره ځانګړي شوي ژمني توکي [ایخیـپیروکا] ورکړل شي؛

د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت ته د ترانسیفرونو د ځای پرځای کولو، همغاړه کولو او د پرسونل د روزلو لپاره د (" خبري موادو �ژ" د اخیستلو او ورکولو) کارپوهان واستوئ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

الف پ ن (اې پي ان)

د افغانستان په ډيموکراتيک جمهوريت کې د اې پي ان له لارې دې په پښتو او دري ژبو د " اخبار" د مجلې د هرې ګڼې ويشنه شلو زرو ته لوړه شي

سرله ۱۹۸۰زکاله دې د اې پي ان له لارې په پښتو او دري ژبو د ادبي خپرونو کچه را لوړه شي او په هغې کې دې د تيورۍ ، د شوروي اتحاد د کمونيست ګوند د مرکزي کمېټې د کړنو او په شوروي سوسياليستي جمهوريتونو کې د سياسي تجربو او توکميزې پاليسۍ سکالو ته لومړيتوبونه ورکړل شي؛

په دري اوپښتو ژبو دې د [ناد پيسي] {روسي اصطلاح او نامتو خپرونې � ژ} تر نښې لاندې د انځوريزواخبارونوخپراوي ته سمبالتيا ورکړل شي .

د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د چاپي خپرونو، چاپـَونو او د کتابونو د سوداګرۍ دولتي کمېټه دې :

د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت د اطلاعاتو او کلتور له وزارت سره په همکارۍ کابل ته د کارپوهانو يوه ډله واستوئ چې د چاپي توليداتو د کچې د سمبالولو، د کارکوونکو په روزنې او په چاپيزو چارو کې د کورنيو سيمه يزوکارکوونکو د کارپوهنې لوړاوي ته وده ورکړي؛

د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت د اطلاعاتو او کلتور له وزارت سره په همکارۍ او د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د کارپوهانو او کارپوهنيزو يا مسلکي زده کړو له دولتي کمېټې سره په يوځای والي دې د ځانګړ شوې ونډې په اډانه کې د افغان چاپوونکو د روزنې چارې دې سمبال او ترلاس لاندې ونېول شي؛

د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د نصبولو او ودانولو د چارو له وزارت سره په ملتيا دې يو سلا کار کابل ته واستول شي چې د آفسيت د اخبار چاپولو د شپږ رنګيزه چاپ - ماشين په چالانولو کې مرسته وکړي .

۴ . د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د منځنيو اولوړو زده کړو وزارت دې له افغان لوري سره په ګډه د بشري زده کړو په ځانګه کې د شوروي د لوړو زده کړو په انستيتيوتونو کې شل تنه افغان زده کوونکي غوره او هغوی دې د ورځپاڼو، راډيو او ټيليويزيون په ځانګو کې وروزي او همدا شان د ۱۹۸۰ او ۱۹۸۱ زکلونو لپاره د ژورناليزم په ښوونځيو کې د شوروي د لوړو زده کړو په انستيتيوتونو کې د افغان زده کوونکو د منلو په اړه دې له افغان لوري سره خپلو خبرو ته دوام ورکړي .

۵ . د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د سينماتوګرافۍ دولتي کمېټې له افغان لوري سره په درَي او پښتو ژبو د يوه ګډ لاسونديز 'مستند' فيلم د جوړولو لپاره د همکارۍ يوتړون وروستنيو پوړيو ته را رسولی دی چې په هغه کې د افغان وګړو په ژوند کې راغلي بدلونونه را څرګنديږي او د افغانستان د خپلواکۍ پر وړاندې د پيکينګ او پانګوالو کړيو ورانکارې کړنې ورغندل کيږي؛ په ازبکستان او تاجيکستان کې د ډبينګ په برخه کې له افغان لوري سره د شوروي د خيرې او په لاسونديزو فيلمونو کې دې مرسته وشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦ .د توکو، تخنیکي ځانګو اوله افغان لوري سره د ټولیزو رسنیو لپاره د مالي مرستو د برابروني لګښتونه :

د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د مالیي چارو وزات :

د ۱۹۸۰زکال او ورپسې کلونو لپاره له دولتي بودیجې څخه له ځانګړي شوي جلا کړل شوي اختصاصي لګښت څخه دي د تاس او مخابراتو د وزارت لګښت ورکړل شي چې د کابل � ماسکو ترمنځ د راډیو- ټیلیګراف د چینل د سمبالولو او له کابله د رارسیدونکو مالوماتو د آخذي آسانتیاوې را برابرې کړي؛

کابل ته د کار پوهانو لګښت دې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د دولتي بودیجې له هغې ځانګې څخه چې د بهرنیو هیوادونو لپاره د وړیا مرستو د ورکړې لپاره ځانګړې شوې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د [ګوسکومیزدات] او د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د[مینموتاژپیڅستروی] له لارې برابرشي؛

په دَري او پښتو ژبو د خپرندویه اینجسۍ د خپرونو د پراخیتا لپاره دې د مالي لګښت په اړه له ای پې ان سره په ګډه پریکړه وشي .

د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د مخابراتو وزارت :

د کابل اود هېواد د لسو ولایتونو له مرکزونو سره د باخترآژانس د ایجسنۍ د راډیويي اړیکو د چینلونو لپاره چې ځایونه یې لا د مخه چمتو دي؛ افغان لوري ته دې د سلو زرو روسي روبلو په ارزښت شل دانې د آرایس او- ۳۰۰ او آرایس او � ۳۰ ترانسیفرونه له آنتنا او ګاسولین سره یو ځای ولیږل شي؛

د افغانستان ډیموکراټیک جمهوریت ته د کارکوونکو د روزلو او د ترانسیفرونو د سمبالولو او ځای پرځای کولو لپاره دې لس تنه کارپوهان واستول شي .

د مخابراتي توکو د صنایو وزارت دې له خپلې زیرمې څخه په ۱۹۸۰زکال کې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د مخابراتو د وزارت له لارې دې لس آر ایس او ۳۰۰ ترانسیفرونه ورکړي .

د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د ګاز- پلان اداره دې تاس ته د اسعارو د آزاد بازار په بیې اتیا زره شوروي روبله ورکړي چې د افغان باخترآژانس لپاره پرې توکې ور واخلي .

د باختر افغان خبري آژنس لپاره د بهرنۍ سوداګرۍ وزارت دې په ۱۹۸۰زکال کې تاس ته د توکو د رسونې له لګښت سره یو ځای شل د ټایپ زیمنس ماشینونه چې د فارسي ژبې د لیکلو وړتیا ولري، واخلي .

د هوایي ملکي ترانسپورت وزارت:

له کابله تر ماسکوه - له ماسکوه بیرته تر کابله د شوروي روبلو په لګښت د تاس د وراندیز پر بنسټ شپږو تنوافغانانو، او د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د ګوس تلیراډیو د غوښتنې پربنسټ پینځو تنوافغانانوته دې د تګ او راتګ ترانسپورتي لارې چارې برابرې شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي روبلو په بيه د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د مخابراتو د وزارت له مصرفي بوديجې څخه دې ، کابل ته د شلو آر ايس او ۳۰۰ او آر ايس او ۳۰ ترانسيفرونو، آنتنا اود تيلو د جنراتورونو د ليږد چارې تر لاس لاندې ونيسي

د شوروي روبلو په بيه د تاس له مصرفي بوديجې څخه د شلو زيمنس ټايپونو او ورسره ا ضافي پرزو او همدشان تاس ته د اختصاص ورکړل شويو په لاس چلېدونکو ماشينونو ليږد دې ترکابله په پام کې ونيول شي

د وزيرانو د شورى د بهرنيو سيلانيانو لوى رياست دې تاس ته اجازه ورکړي چې په ماسکو کې د افغان مېلمنو زده کوونکود مليمستون لګښتونه دې د شوروي وګړو لپاره د لګښوتونو د ځانګړي شوي ليست له مخې ورکړي .

دوېمه کاپي : سکرتر ته

وليږل شوه [ځاى سپين دى]

33vs

د لاسوندي سرچينه او اخځ :

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DA02-96B6-175C-9DF6EBC81C8212F3&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمدشاه مسعود او روسي سلاکار

پښتو ژباړه : رحمت آریا

سپټامبر ۲۰۰۸

د احمدشاه مسعود لیک د روسانو لوی سلاکار ته	
نېټه ۱۲/۲٦/۱۹۸۸	سرچینه : باریس گروموف، " اوگرانیچیني کونتینجنت" (محمود قطعات)، پروگرس، ماسکو، ۱۹۹۴
د لاسوندي پیژندنه: دغه لاسوندی د احمدشاه مسعود له پلوه یولیک دی چې په افغانستان کې د شوروي پوځیانو د شکېلوالي په تړاو د هغه چال چلند رابربنډوي	

ښاغلی سلاکار!

کله چې ما ستاسو لیک تر لاسه کړ نو تر هغه لا مخکې ما غوښتل چې په ټاکل شوي ځای کې د شوروي له استازي سره وگورم. د لاځرگندولو لپاره باید راغبرگه کړم چې : موږ د لسو کالو په اوږدو کې جگړه او ستاسو شتون زغملی دی. انشاالله د څورنورو ورځو لپاره به يې نور هم و زغمو. خو که تاسو پوځي عملیات راپیل کړئ نو موږ به يې د مخنیوی لپاره غبرگ ځواب ورکړو. بس همدا ده. موږ به سر له ننه خپلو ټولگیو او ډلو ته د عملیاتو لپاره د بشپړه جگړه ییز تیارسی دنده وسپارو.

په درناوي،

احمدشاه مسعود

۱۹۸۸ دیسامبر ۲٦

د لاسوندي سرچینه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D290-96B6-175C-9E996A8244FE5265&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمدشاه مسعود دروسي سترتيژۍ پلي کوونکي ګوډاګۍ

د نجیب الله د واکمنۍ په دَور کې د نجیب یاور جنرال اسحق توخي د ټول افغان له لارې یوه ډیره په زړه پورې لیکنه خپره کړې او په هغې کې یې له یو شمیر حقایقو څخه ځادر لیرې کړی دی. ښاغلی توخي د خپلې لیکنې " ډُکتور نجیب الله و خروج نیرو های نظامي شوروي از افغانستان" په ۱۴ او ۱۵ پاڼه کې د شمالي ټلوالې د بولندوی احمد شاه مسعود په اړه داسې لیکي :

"په هغو شپو ورځو کې چې د شوروي ځواکونو د وتلو لړۍ خپلې بشپړیدا ته نیږدې کېدله د شوروي د بهرنیو چارو وزیر ادوارډ شیواردنازي د یوه پلاوي په مشرۍ کې کابل ته را ورسید. د نوموړي له سفر وروسته ډُکتور نجیب الله ما لیکوال ته وویل ' اوس ورته ځرګنده شوې چې د کابل په ښار کې د خوراکي توکو د زیرمو د تشولو د سبوتاژ په اړه د حسن شرق د مشکوکو کړو وړو تر شا د مسکو د زړو کارپوهانو لاس دی. ډُکتور نجیب الله د خپلو خبرو په دوام وویل ، شواردنازي په پټه راته وویل چې

'ددې تر څنګ چې د ټولو امنیتي چارو ځار ته ډیره پاملرنه وکړئ د شوروي د سرتیرو د وتلو د لړۍ تر بشپړیدا پورې د سروزیرې له څوکۍ څخه محمد حسن شرق مه لیرې کوئ ترڅو ستاسو پر وړاندې د شوروي د مشرتابه کړی را ونه پاریږي '.

وروسته ځرګنده شوه چې د مسکو زاړه کارپوهان د حسن شرق ، ګلابزوی ، شهنواز تڼي ، پاچا ګل وفاداراو په احمدشاه مسعود پورې د تړلو کسانو او ستمیانو د ګډولې په راټولو د شوروي د سرتیرو له وتلو سره سم یوه کودتا په لاره واچوي ترڅو نړیوال په دې خبرې ډاډه کړي چې افغانانو خپل برخلیک په خپلواکه توګه په خپل لاس کې واخیست.

په همدې تړاو زما ښه په یاد دي چې له افغانستانه د شوروي سرتیرو د لړۍ له بشپړیدا وروسته د ډُکتور نجیب الله په نامه د هیواد له ولایتونو څخه یو شمیر شفرونه را رسیدلي ول ، ما دغه پاکټونه پرانیستل چې په هغو کې یوه پاکټ زما پام ځانته را واړاوه. دغه پاکټ له هغو پاکټونو څخه توپیر درلود چې د شفرونو د رالیږلو لپاره په کار وړل کیدل. پاکټ مې پرانیست او و مې لیدل چې پر یوې کوشنۍ پاڼې په دري ژبه لیکل شوی لیک د شوروي د سفیر یولي ورانتسوف په نامه لیک وو چې د احمدشاه مسعود له پلوه د شوروي سفیر ته لیږل شوی وو. په لیک کې داسې لیکل شوي ول:

"ښاغلی سفیر! ستاسو پیام مې چې له ما سره مو د لیدلو په اړه را لیږلی وو ، ترلاسه کړ. له دې چې تاسو په خپلې ژمنې چې واکمنې به له " دال" څخه " شنه " ته لیږدوئ پالیالي ونه کړه ، نو له تاسو سره د لیدلو څه اړتیا شته ؟ "

ما نوموړی پاکټ په بیړه ډُکتور نجیب الله ته ور ووړ، د شفر په لوستلو په فکر کې ډوب شو او له ما یې وپوښتل تاسو ته د " دال" وییکي څه مانا ښندي؟ ما وویل ، دوې ماناوې ښندي یا " ډیموکراتیک خلق " یا " ډاکټر نجیب" او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د " شنه" وييکی په خپله ځرګنده ماناښندي ، اخوانيان ، يعنی دی " مسعود" په خپله. ډُکتور نجيب الله وويل پاکټ په هغه بڼه بيرته وتړه چې هيڅ څوک ورباندې پوه نه شي او بيرته يې ماته راوړه " .

سرچینه : وګورئ Dr.Najibullah Wa Khorouj Nairo haie Shprawi :

له دغې ليکنې مخکې ما " ژباړونکي" د وودرو ولسن د مرکزله پلوه خپور شوی لاسوند د بينوا د ويبپاڼې د جنګي جنايتکارانو د ځانګړ شوې برخې له لارې خپور کړی وو چې احمدشاه مسعود د شوروي د يرغلګرو ځواکونو د ځلويښتم لښکر بولندوی جنرال باريس ګروموف ته ليږلی وو. يو شمير کسانو پر نوموړي ليک د ويار په ترڅ کې ويلي چې مسعود غوښتل د روسانو پښه ورلنډه کړي خو له دواړو ليکونو او لاسوندنو په ډاګ جاج اخيستل کيږي چې روسانو مسعود د خپلو ستراتيژيو د يوې آلې په توګه په کار اچولی وو. شوروي روسانو نه يوازې مسعود ته اقتصادي او پوځي مرسته ورکوله بلکه نوموړی يې د خپلو ستراتيژيکو موخو لپاره د خپل يرغل او له يرغله په وروسته کلونو کې په کار واچاوه. داسې بريښي چې له مسعود سره روسانو پخې ژمنې کړې وې ، د هغو ژمنو له منځه يوه يې مسعود ته د افغانستان د واکمنۍ ليږدول ، او په بد ترينه حالت کې د افغانستان د نهو شمالي ولايتونو بيلول او له تاجکستان سره د هغوی نښلول ول. دغه نهه ولايتونه د هندوکش په لمنه کې پراته دي او هندوکش د روسانو لپاره يو ستراتيژيک دريځ لري او مسکو په افغانستان کې له خپلې بدنامې ماتې وروسته لږ تر لږه د هندوکش په څارنه او کنټرول بسنه کوله. دواړه ليکونه او لاسوندونه د همدغې ستراتيژۍ بيلګې دي .

که ښاغلو لوستونکو د " حاجي مراد" په نامه د ليو تولستوی د ۱۹۱۲ زکال ناول لوستلی وي نو هغوی ته به پته ولګيږي چې شوروي کمونيستانو له خپلو تزاري واکمنو څخه په زده کړی د افغانستان د يرغل په کلونو کې دويم حاجي مراد د احمد شاه مسعود په نامه وزيراوه چې د افغانستان د جهاد ملا پر هغه ور ماته کړي او روسان په افغانستان کې خپلو موخو ته ورسيږي. د ليو تولستوی د حاجي مراد د ناول غټ ټکي په لاندې ډول دي :

"حاجي مراد په قفقاز کې د امام شامل د خپلواکۍ غوښتونکې ډلې يو بولندوی دی. مراد له خپلو دوه تنو ملګرو سره يو ځای د شامل له ډلې تښتي او د سادو په نامه د يوه تن په کور کې چې د شامل له ملاتړو څخه دی پناه اخلي. کليوال خبريږي او غواړي شامل ته د هغوی د پټېدا په اړه خبر ورکړي. د مراد د ډلې يو تن په دې بريالی کيږي چې له روسانو سره اړيکه ونيسي او له هغوی سره وګوري. شامل په دې هيله په ولادي واستوکيا کې له روسانو سره ګوري چې د هغوی په مرسته د شامل ځواکونه په شا و تمبوي. په ولادي واستوکيا کې مراد له روسي شهزادګي سيميون ورانتسوف او د هغه له مانديني ماريا سره د ملګرتوب اړيکي ټينګوي او د شهزادګي د لښکر کوټ د بولندويانو زړونه لاس ته راوړي. وارنستوف ، مراد ته خپل لاسي ساعت د نخښې په توګه ورکوي ".

په دې توګه مراد د روسانو د ملاتړ په مټ له شامل سره کورنۍ جګړه پيل کوي ؛ روسان له مراد څخه د شامل د ځواکونو په ټکولو کې ډيره ګټه تر لاسه کوي لکه چې له احمد شاه مسعود څخه يې تر لاسه کړه. مسعود په هيڅ ډول د سالنګ په سويلي څنډو اود شمالي ډنډ په اوړدو کې يې د مجاهدينو هيڅ ډلې ته اجازه نه ورکوله. لاسوندونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زباد رسوي چې مسعود به په همدغو سيمو کې د ميشتومجاهدينو کواردديناتونه روسانو ته ورکول او روسانو به په ناڅاپه د شوبلو او الوتکو غوبل پيل کړ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمدشاه مسعود او روسي سلاکار

پښتو ژباړه: رحمت آريا

سپتامبر : ۲۰۰۸

د ببرک کارمل او د چک د ډيپلوماتيک تړون د مشر ترمنځ د خبرو د ثبت لنډيز	
نېټه ۱۹۷۸/۱۲/۰۹	سرچينه: مرکزي دولتي آرشيف، د شوروي اتحاد د سوسياليستي جمهوريتونو د کمونيست ګوند د مرکزي کمېټې آرشيف، د هوسک دوسيه، نا زيرمه شوي توکي، د افغانستان بکس. [موږته] د اولدريچ توما له پلوه را چمتو سوي دي.
د لاسوندي لنډيز : د ببرک کارمل او د ډيپلوماتيک تړون د مشرترمنځ د خبرو اترولنډيز چې کارمل د خپلې سفارتي چارواکۍ د پاي په ترڅ کې په چکسلواکيا کې د سياسي پناه غوښتنه کوي	

ببرک کارمل د سپتامبر په ۱۱ نېټه د ماسپښين په درېو بجو د ډيپلوماتيک تړون له مشره سره وکتل. هغه خپلې خبرې په چکسلواکيا کې د هغه د اړوندو ډيپلوماتيکو چارو په پای موندلو راپيل کړې. د ډيپلوماټک تړون مشرځواب ورکړ چې د بهرنيو چار وزارت غه خبر په کابل کې د چکوسلواکيا د استوګن سفارت له لارې تر لاسه کړی دی.

کارمل وويل چې هغه پوهېده د هغه اړوندې چارې په چکوسلواکيا کې په رسمي ډول پای ته رسيدلې خو د خپل ګوند د مشرتابه د يوه غړي په توګه غوارې له ملګري بيلک سره وګوري چې د خپل هېواد داړوپيچ او د خپل ځان په تړاو ورسره خبرې وکړی. همداشان کارمل خبر ورکړ چې د اوسني روان کورني اړوپيچ په اړو دوړ کې نه غواړې خپل مورني ټاټوبي ته بيرته ستون شي خو يوه پانګوال هېواد ته په هېڅ ډول کډوال کېدني ته لېوال نه دی. هغه خپله موخه رابربنده کړه او د سياسي پناه غوښتنه يې وکړه.

کله چې کارمل د سفارت له کاره له ګوښه کېدلو وروسته په چکسلواکيا کې د خپل مدني حالت په تړاو پوښتنه وکړه چې مدني حالت به يې څه وي نو د ډيپلوماتيک تړون مشر ځواب ورکړ چې تاسو د يوه افغان تبعه په توګه د افغان د سفارت تر ساتنې لاندې ياست.

اخځ :

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D0DB-96B6-175C-90CF0C4CC31CC1C6&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanista

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان ته د شوروي اتحاد د سفیر الف. میم . پوزانوف او د تره کي منځ د خبرو لنډیز

پښتو ژباړه : رحمت آریا
سپتامبر، ۲۰۰۸

افغانستان ته د شوروي اتحاد د سفیر الف. میم . پوزانوف او د تره کي منځ د خبرو لنډیز	
نېټه ۰۳/۲۲/۱۹۷۹	سرچینه: Notes by O.A. Westad in TsKhSD, f. 5, op. 76, d. 1044, ll. 29-30
د لاسوندي د پېژندنې لنډیز: افغانستان ته د شوروي اتحاد د سفیر الف. میم. پوزانوف او تره کي ترمنځ د خبرو لنډیز چې په ترخ یې کې تره کی د پوزانوف له لارې د شوروي له مشرتابه څخه مننه کوي او سفیر ته د هغو خبرواترو په تړاو مالومات ورکوي چې ده د شوروي له مشرانو سره کړې وې.	

تره کي پوزانوف ته د خپلو هغو خبرو اترو په اړه خبر ورکړ چې نوموړي د پیاوړو خوندي څپو لرونکوي (های فریکوینسي) راډیو له لارې له برژنیف، کاسیګین، اوستینوف، ګرومیکو او پونیماریف سره کړې وې. شوروي مشرانو پریکړه وکړه چې که ایران، پاکستان او نورهېوادونه د افغانستان پرډیموکراتیک جمهوریت برید وکړي نو شوروي اتحاد به ورسره سیاسي او پوځي مرسته وکړي، ددې لپاره چې د هوا له لارې د لیږد چارو ته چټکتیا ورکړل شي نو د کریدیتونو د نېټې د پای نیټې دې وځنډول شي، د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت ته دې سل زره ټنه دانه باب ورکړل شي او د هغه طبیعي ګازو بیه دې لوړه کړای شي چې شوروي اتحاد له افغانستانه راپیرودلي دي. تره کي د شوروي اتحاد له سوسیالیستي جمهوریتونو څخه مننه کړې چې دافغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت په کورنیو چاروکې د پاکستان او ایران د لاسوهنې د غندنې په موخې یې اعلامیه خپره کړې ده.
[پالیزه یادښت: د افغانستان د اړوپیچ په تړاو د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند مرکزي کمېټې ته د جوړ کړل شوي ګزارش د ژباړې لپاره چې ګرومیکو، اوستینوف او پونیمارییف د ۱۹۷۹زکال د اپریل په لومړی نېټه چمتو کړی او سیاسي بیرو ه د ۱۹۷۹زکال د اپریل د مباشتې په ۱۲ نېټې منلای وو ، د سړې جګړې د نړیوال تأریخ د پروژې دریم بولتن وګورئ (د ۱۹۹۳ زکال منی) ۶۷ � ۷۹]
اخځ :
http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DBF6-96B6-175C-935A5B274DB250F0&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امریکا سفیر: د شمالي ټلوالې جنګي جنایات نه شي کنټرولیدای

آرشیف � منځنۍ ، نوامبر ۲۰۰۱
راپورتر : مارک کولوین]1[
ژباړه : رحمت آریا

مارک کولوین: شمالي ټلوالې چې په افغانستان کې د طالبانو د والګي (ګریپ) د ماتولو لپاره دومره لوځې پوځې وکړې ، آیا اوس پوښتلای شو چې دغه ټلواله څوک کنټرولای شي؟
د بیلګې په ډول د شمالي ټلوالې یو بولندوی جنرال دوستم یو له هغو بې رحم ترینه توپکوالو جګړه مارانو څخه دی چې ډیري افغانان ورته له ویرې درنښت لري. په ځانګړې توګه افغان میرمنې لا تراوسه نه غواړي چې خپلې چادرۍ لیرې کړي ، دا د دې مانا نه ښندي چې ګنې چادري د هغوی خوښیږي دا ځکه چې هغوی د شمالي ټلوالې د جنسي تیریو پخوانۍ شپې ورځې په یاد لري او ویره لري هغوی نه غواړي چې د ټلوالې په شتون کې دې پخوانۍ پَیـر بیا را ژوندی شي .
تام شیفر [2] په آسترالیا کې د امریکا سفیر دی. ما نن له نوموړي څخه په مزارشریف کې د رامنځته شویو وحشتونو او بیرحمیو په اړوند پوښتنه وکړه .
تام شیفر: دغه ډول چلند او دې ورته نور کړه وړه چې ترسره شوي --- څرګنده ده چې ناوړه کړه وړه ول او ښکاره خبره ده چې موږ یې ملاتړ نه کوو .
مارک کولوین : خو تاسو د هوا له لارې د هغوی مرسته وکړه ، همداسې نه ده؟
تام شیفر: که په یوه جګړه کې ستا ملاتړ کوونکی وژل کیږي نو ته به هرومرو د هغه د وژل کیدا مخه نیسی. هلته په کلا کې دننه څو تنه را پورته شول ، په لاسونو کې یې بمبونه را واخیستل ، هغوی نه یوازې خپل ځانونه وژل بلکه نور خلک یې هم وژل ، کله چې د کلا د نیولو لپاره هڅې وشوې څرګنده ده چې د نیولو پر مهال خلک وژل کیږي ، او دا هغه څه دی چې پیښ شول .
]د ژباړونکی یادونه : دلته له کلا څخه د ټام شیفر موخه د کندز " قلعه جنګي " ده چې په ۲۰۰۱ زکال کې تسلیم شویو بندي طالبانو پاڅون وکړاو ګڼ شمیر یې ووژل شول. د لا زیاتو مالوماتو لپاره د بینوا ویب پاڼه � جنګي جنایتونه � د مرګ کاروان وګورئ [
مارک کولوین: که تاسو په هغه پړاو کې دومره کنټرول په لاس کې درلود نو ولې مو له هغه وروسته د جنرال دوستم د سرتیرو مخه ونه نیوله ؟
تام شیفر: و ګورئ! زه ګومان نه کوم چې د جنرال دوستم کنټرول به دقیقاً هغه څه نه دي چې موږ یې په خپل کار کې ولرو. زما موخه د هغوی د کړو وړو.....

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارک کولوین: ولې به نه وي ، آیا دا د دې لپاره چې ټول په دغه جګړه کې نوموړې خبره د یوې ستونزې په توګه یادوي؟ آیا په ډیموکراسۍ کې به دا مقوله د یوې ښې قاعدې په توګه و ګڼل شي چې زما د دښمن غلیم زما ملګری دی ، همداسې نه ده ؟

تام شیفر: ښه نو! زه ګومان نه کوم چې دا به ښه قاعده وي او زما په باور موږ داسې نه کوو. ګومان مې نه راځي چې موږ دې د پورتنې مقولې پربنسټ خپلې چارې بر مخ بوځو. دلته د جګړو لمنه له پخوا وختونو پراخه وه خو اوس که چا وحشت رامنځته کړی وي نو ښکیل کسان یې هرو مرو پازوالي لري او پازوال کسان دې د خپلو کړنو په ځواب کې عدالت ته را وکاږل شي .

زما په ګومان دا به تر یوې کچې ګرانه وي چې په افغانستان کې د هررامنځته کیدونکي وحشت د پړې بار دې د امریکا پر اوږو کښیښودل شي. موږ هلته نه یو بلل شوي. هلته داسې یو رژیم وو چې په خپله غیږ یې ترهګرو ته د پناه په توګه پرانیستلې وه ترهګر له همدغه ځایه را والوتل ، په بې ګناه خلکو بار الوتکې یې وتښتولې او له آسمان څکالو ودانیو سره یې و جنګولې .

مارک کولوین: دا چورلټ د پوهیدو وړ ده خو....

تام شیفر: خو موږ غواړو چې نور یې پای ته ورسوو .

مارک کولوین : خو تاسو باید له دیموکراتیکو ارزښتونو څخه دفاع و کړئ نه دا چې هغه درې ورې کړئ .

تام شیفر: زه خو هلته نه یم چې داسې وکړم ، خو که خبره پر امریکې راځي او که امریکا داسې کوي نو دا بیا امریکا ته ښه نه ده او نه باید داسې وکړي.

مارک کولوین : څرګنده خبره ده چې همداسې کیږي او همداسې له شمالي ټلوالې سره په همکارۍ کې را منځته کیږي ، شمالي ټلواله د داسې کسانو له ګډولې څخه جوړه یوه ډله چې اکثریت یې بدنامترینه خونړۍ سابقه لري ، دا هغه کسان دي چې ستاسو د مټ او مرستې په زور یې د افغانستان کنترول په لاس کې اخیستی دی .

تام شیفر: موږ ورته د طالبانو د رنګیدا په هینداره کې ګورو او د طالبانو د واکمنۍ ګټه نن خلک ګوري. په بله وینا دلته داسې یو ملت وو چې د لوږې پر ژۍ ولاړ وو. اوس د لوږې پر ژۍ نه دی ولاړ ځکه چې امریکا ور ودانګل .

هلته یو نیم میلیون کسان ول چې خپله ورځنۍ ډوډۍ یې نه درلودله موږ تر ټولو ستره مرسته وکړه ، موږ خوراکي توکي ورکړل ، دا مرستې د جګړې لپاره نه دي شوي دا مرستې موږ له جګړې مخکې کړې. د دې په ویلو تاسو نه شئ کولائ چې په افغانستان کې د هرې ستونزې د پازوالۍ پړه زموږ په اوږو را سپره کړې. زه ګومان کوم چې موږ ډیره لویه اجنډا لرو .

مارک کولوین : ما خو اوس داسې نه دي ویلي خو دا ډیره څرګنده ده چې.....

تام شیفر: که ته غواړئ پوه شي چې آیا موږ دې د دې ملاتړ وکړو چې لومړی ولاړ سو د خلکو لاسونه ور وتړو او بیا یې په ډزو ډزو ووژنول ، څرګنده خبره ده چې موږ د دغسې چلند ملاتړ نه کوو او موږ یې نه کوو .

مارک کولوین : ستاسو خلک خو هلته ول .

تام شیفر: زموږ د کسانو شمیره څومره وه؟ زما موخه دا ده چې تاسو نه پوهیږئ زموږ څو تنه هلته ول ، څوک ول او کنترول د چا په لاس کې وو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارک کولوین : موږ پوهیږو. موږ د هغوی انځورونه لیدلي دي.
تام شیفر: ستاسو مالومات زما تر مالوماتو ښه دي ځکه زه خبر نه یم....
مارک کولوین : ستاسو د سي آی اې د کسانو انځورونه د ورځپاڼو پر لومړیو مخونو خپاره شوي ول. اوس باید تاسو ته ځرګنده شوي چې تاسو تر یوې کچې کنترول درلود.
تام شیفر: د هغو کسانو انځورونه چې د ورځپاڼو پر لومړیو مخونو خپاره شوي ، پر هغوی تور لګول شوی چې د سي � ای � اې غړي ول ، ګومان کوم هلته یوازې د درو تنو انځورونه ول. اوس نو تاسو ګومان کوئ چې یوازې همدا درې تنه په ټول افغانستان کې د روان وحشت پاږوال و بولو؟ تاسو نه پوهیږئ چې دغه درې تنه هلته څه کوي؟ تاسو نه پوهیږئ چې هغوی څه ویلي دي. تاسو نه پوهیږئ چې د هغوی دریځ څه وو او کوم دریځ یې را خپل کړی وو.
آیا هغوی د هوایي ملاتړ غوښتنه وکړه ؟ تاسو باید پوه شئ چې هغوی د هوایی ملاتړ غوښتنه وکړه. پوهیږئ ولې؟ ځکه چې نیږدې ول هغوی ووژل شي. دا د دې مانا نه ښندي چې هر څه دې شمالي ټلواله وکړي د هغې پاږوال دې موږ وګڼل شو ځکه چې د شمالي ټلوالې کنترول زموږ په لاس کې نه وو .
مارک کولوین : څه شو د امریکا اوسني ټینګار چې افغانستان به بیا ودان کړي ، ما ته خو داسې برېښي چې ددغه هیواد واګې د داسې کسانو لاسونو ته ور لویږي چې خورا زیات بېخونده کسان دي ، همداسې نه ده؟
تام شیفر: امریکا هڅه کوي چې په سیمه کې پایښت او امن راخوندي کړي. دا د امریکا په ګټه ده. او په هماغه کچه د افغانستان په ګټه هم ده . موږ په سیمه کې یوه ټینګ او له امنه ډک افغانستان ته اړتیا لرو او موږ تر خپلې وسې وسې هڅه کوو چې دغې موخې ته ورسیږو. دا یوه کورنۍ جګړه ده .
مارک کولوین : دغه خبره ما بېرته جنرال دوستم ته را ګرځوي. دوستم د امن راړونکی دی ، آیا همداسې ده ؟
تام شیفر: ښایي تاسو داسې ګومان وګړئ. خو هلته....
مارک کولوین : خو ډیري افغانان داسې فکر نه کوي لکه چې تاسو یې انګیرئ ، د هغوی په یاد دي چې دوستم او د شمالي ټلوالې نورو جګړه مارو ور سره څه وکړل؟
تام شیفر: موږ باید څه کړي وای؟
مارک کولوین : زه دا پوښتم چې که دوستم له تاسو سره په ټلواله کې وو نو ولې د هغه کړه وړه نه دي کنترول شوي؟
تام شیفر: موږ په افغانستان کې توکمیز مشران نه کنترولوو.
مارک کولوین : تاسو له دوستم سره ټلواله جوړه کړې.
تام شیفر: د کاغذ د کومې پاڼې پرمخ لیکل شوي چې موږ ورسره ټلواله جوړه کړې. زما موخه دا ده چې موږ دغه ډلې له یو بل سره یو ځای کوو.
مارک کولوین : تاسو ورسره ټلواله لرئ ځکه ستاسو هوایی مرستو هغه ته زړه ا و زور ور کړ او دوستم په ځمکنې پرمختګ کې وسه او پیاوړتیا ومونده.
ښاغلی مارک ! څه غواړئ؟. تام شیفر:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارک کولوین : آیا دا یوه ټلواله نه ده؟
تام شیفر: ښاغلی مارک! موږ بهرنۍ پالیسي لرو. بهرنۍ پالیسي د نړۍ د امن په لاره کې کار کوي.هلته توکمیز مشران دي. ټوله سیمه د جګړه مارو ډلو په منځ کې ویشل شوې ده. موږ ټینګښت او امن غواړو موږ نه شو کولای هر هغه څوک تر پوښتنې ،حساب او کتاب لاندې نه شوی نیولای چې د طالبانو خلاف دي ځکه بیلابیل خلک د بیلابیلو لاملونو پر بنسټ د طالبانو مخالفت کوي. دا ستونزمنه او خونړې سیمه ده ، دلته [جوزوف ب.] [3] نه شي راتلای چې زموږ په ګټه دې زموږ تر څنګ و دریږي او زموږ په خوښه دې سوله راته جوړه کړي .
مارک کولوین : زه دغه پوښتنې له تاسو څخه له دې امله کوم چې د شمالي ټلوالې تګلارې او چلند په ټولنه کې داسې شرایط او حالات رامنځته کړل چې خپله په خپله یې د طالبانو راتګ او د هغوی واکمنۍ ته لاره پرانیستله. او ډاډه اوسئ چې تاسو هماغسې یوې واکمنۍ ته بیا لاره پرانیزئ ، آیا تاسو هماغسې یوه بله لوبه نه رامنځته کوئ چې په زړه کې یې له امریکا سره دښنمي او امریکایي ضد احساس وده وکړي؟ آیا تاسو د همداسې قماري معاملې پړی په لاس کې نه دې اخیستی؟
تام شیفر: که تاسو داسې انګیرئ چې طالبان د شمالي ټلوالې په غبرګون کې رامنځته شول او شمالي ټلوالې هغوی واکمنان وګرځول ، ګومان کوم دا سمه نه ده. طالبان یوه مرتجعه اورپکې ډله ده چې د اسلامي نړۍ یوه برخه ده. دا هغه کسان دي چې ښځې د ټولنې د چاپیریال له کړۍ څخه دباندې باسي ، که ښځې پوهنتونونو ته ځي هغوی یې په ډزو وژني .
مارک کولوین : خو کله چې طالبانو د واکمنۍ واګې په لاس کې واخیستې ، د ولس ډیریو پرګنو او وګړو ورته په ورین تندي ښه راغلاست ووایه ځکه چې طالبانو د یوې وحشتناکې واکمنۍ ځای ونیو او اوس هم په ولس کې ډیر خلک شته چې د هغوی ملاتړ کوي .
تام شیفر: دا به د طالبانو لپاره پیاوړی تبلیغ وبلل شي که ووایو پر طالبانو په غیر عادلانه ډول تور لګول کیږي ، همداسې نه ده ؟ موخه مې دا ده چې له تاسو وښتم ایا طالبان د ډیموکراسۍ یو انځور دی؟ آیا په هغوی کې داسې کسان شته چې زغم ولري ؟
مارک کولوین : دا هغه پوښتنې وې چې ما غوښتل له تاسو یې وپښتم .
تام شیفر: که رښتیا ووایم ، زه نه پوهیږم تاسو څه غواړئ. زه نه پوهیږم چې ستاسو پوښتنې له کومه ځایه سرچینه اخلي. تاسو د طالبانو د راتګ پازوالي د شمالي ټلوالې پر غاړه ور غورځوئ او دې ورته ، زه غواړم ووایم چې دا یوه کورنۍ جګړه ده او ښاغلی مارک دغه جګړه له پخوا روانه وه. دغو ډلو له پخوا له یو بل سره جګړه کوله ، په دې جګړې کې یوازې د جګړې دوې ښکیلې غاړې نه دي په دغې جګړې کې پینځوس ښکیلې خواووې دي. که تاسو د نړۍ په دغه ګوټ کې او په دغسې یوه چاپیریال کې ټینګښت راولـئ دا هر چاته آسانه کار نه دی .
مارک کولوین : ښه نو ستاسو د خبرو مانا دا ده چې تاسو د دغو خلکو په ملاتړ کې هیڅ ډول شونی ګواښ نه وینـئ؟
تام شیفر: زه په افغانستان کې د بې ثباتۍ په لاره کې ستر ګواښ وینم. زه دلته د ډیموکراسۍ هیلې وینم چې دغې سیمې ته به راوړل شي. ګومان کوم دا زموږ ټولو لپاره ستره هیله ده او د دغې هیلې په لاره کې امریکا کار کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرچنې د لیدلو لپاره لاندنۍ پته و ګورئ :

http://www.abc.net.au/pm/stories/s428962.htm

----

[1] Mark Colvin

[2] TOM SCHIEFFER

[3] Joseph B = Joseph Ber (Yosef Dov, Yoshe Ber) Soloveitchik 1903-1993

امریکايي یهودي دیني ارتودکس پوه ، تـَلـَمود پاله او معاصره یهودي فیلسوف

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان مخالفین د (وحشت ریکارډ)

آدېنه : د اکتوبر ۱۹ ، ۲۰۰۱ ز کال
شمالي ټلواله د طالبانو ډېر څرګند بديل

په افغانستان کې د طالبانو او اسامه بن لادن پروړاندې د امریکا تر مشرۍ لاندې جنګېدونکې ټلواله د افغانستان له پیاوړې مخالفې ډلې شمالي ټلوالې سره کلکې همکارۍ او مرستې ته دومره لېواله نه ده ځکه شمالي ټلواله تورنه ده چې له بشري حقونو څخه بې شمیره سرغړونې کړې دي .
امریکا او د هغې د ټلوالې ملګري دې له هغو بولندویانو سره مرسته نه کوي چې د هغوی و حشي کړو وړو د هغوی د مشروعیت پوښتنې رامنځته کړي دي.
سیدني جونز : د بشري حقونو د څار ټولنه
په امریکا کې میشتې او له ملګرو ملتونو سره په همکارۍ کې د بشرى حقونو د څار ټولنې د اکتوبر په شپږمې نېټې اخطار ورکړ چې شمالي ټلوالې ته دې د پوځي ملاتړ مرسته نه ورکوي. دغه ټلواله په ۱۹۹۷ زکال کې رامنځته شوه.
د بشري حقونو د څار ټولنې وویل چې د افغانستان په کورنیو جګړو کې ښکیلو خواوو د بې شمیرو وژنو ، ړندو بمباریو ، پر ملکي وګړو د بریدونو ، د ډله ییزو وژنو له لارې بې شمیره بشري حقونه تر پښو لاندې کړي دي .
که دا سمه و خیرې نو د شمالي ټلواله به د طالبانو په پرتله په چې د ټول افغانستان د نیولو لپاره یې ملا تړلې وه او له ډیرو پخوا وختونو په جنګې جناياتو کې تورن بلل شوي ، ښايي باالنسبه ښه درېځ کې ودرَوي .
په آسيايي چارو کې د بشري حقونو د څار د ټولنې مشر ښاغلي سیندي جونز وویل چې امریکا دې په خپله ټلواله کې له ډېر احتیاط او ځير څخه کارواخلي او پوهه دې شي چې د شمالي ټلوالې له کوم بولندوی سره کار وکړي .
سیندی جونز زیاته کړه : " امریکا او د هغې د ټلوالې ملګري دې له هغو بولندویانو سره مرسته نه کوي چې د هغوی و حشي کړو وړو د هغوی د مشروعیت په اړوند پوښتنې رامنځته کړي دي ".
"هر هیواد چې له افغان مخالفینو سره مرسته کوي باید دا پازوالي هم په غاړه واخلي چې د هغوی مرستې پر کومې لارې لګول کیږي ".
ځورونې او ناوړه چلند
ګزارش د ۱۹۹۹ او ۲۰۰۱ زو کلونو ترمنځ د څلورو مباشتو په اوږدو کې د پښتـانه توکم د وګړو هغو سیستیماتیکو او پراخو ځورونو ته نغوته کوي چې شمالي ټلوالې د سمنګانو د ولایت د نیولو په لړ کې تر سره کړل.
د شمالي ټلوالې یو بولندوی چې نوم یې په ګزارش کې راغلی دی رشیددوستم دی
ویل کیږي چې د شمالي ټلوالې د بولندوی ، احمدشاه مسعود ځواکونو د ۱۹۸۸ز کال د سپتامبر په مباشت کې د کابل په شمال کې د ملکي وګړو ګڼ میشتې سیمې بمبارد کړې او ۱۸۰ تنه ملکي وګړي یې ووژل.
د ۱۹۹۷ز کال د مې په مباشت کې د طالبانو له یوه ناکام برید وروسته د جنرال عبدالملک ځواکونو د مزارشریف په ښار کې څه د باندې ۳۰۰۰ تنه بندیان اعدام کړل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر شمالي ټلوالې د نورو لګول شويو تورنو په لړ کې ويل شوي چې د احمدشاه مسعود د جمعيت ځواکونو د ۱۹۹۵ز کال د مارچ په مياشت کې د هزاره توکم په لړکي بريد کړی ، د بريد په لړ کې يې پر ښځو ډله ييز جنسي تيري کړي او د وګړو کورونه يې لوټ کړي دي .

شمالي ټلواله او طالبان دواړه پر بلل شوي چې له بنديانو سره نا وړه چلند کوي.

که څه هم جمعيت او جنبش په خپلو منځو کې له يو شمير جګړو وروسته يوه ټلواله جوړه کړه خو ددوي جګړې دي هم بايد په کلکه په پام کې و نيول شي .

اټکل شوی چې تر ۱۹۹۴ز کال پورې د کابل د ځواکجګړې او ځواک ويشنې په اخ و ډب کې ۲۵۰۰۰ تنه ملکي وګړي د توغنديو او د توپچي ځواکونو د اور په لړ کې وژل شوي دي .

په افغانستان کې له بشري حقونو څخه د سرغړونې په تور د شمالي ټلوالی هيڅ بولندوی تر اوسه نه دی محکمه شوی او د بشري حقونو نړيواله ټولنه ويره لري چې له هغوی سره د نوې ټلوالې په رامنځته کيدلو او هغوی ته د نويو امکاناتو په ورکولو به د ځورونو او د بشري حقونو د ځپنې يو نوی پړاو رامنځته شي .

سرچينه و ګورئ :

http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/1608504.stm

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود له هماغه پيله، د افغانستان د ټوټه ټوټه کېدلو پلان درلود

ژباړه : رحمت آريا
۲۰۱۱ ز کال د جون د مياشتې ۳ نېټه
له آرشيفونو څخه : د � لوی تاجيکستان� په لټه کې
لېکوال : بروس ريچارډسن
احمد شاه مسعود له هماغه پيله، د افغانستان د ټوټه ټوټه کېدلو پلان درلود
په افغانستان کې د ځلوېښتم لښکر ستر بولندوی[1] ، جنرال ا. ا. لياخوفسکي]2 [

د افغان � شوروي د جګړې د کلونو په لړ او له هغه په را وروسته کلونو کې بې شمېره تيوری رامنځته شوي چې هره يوې يې په خپل وار د شوروي له ځلوېښتم لښکر سره د احمد شاه مسعود د مرستې تر شا پټې انګېزې رابنډوي او پر بنسټ يې شمېرو لېدلورو وده کړل شوې ده. په دې لړ کې تر ټولو برلاسه تيوري د شوروي د رسمي آرشيفونو د لاسوندونو پر بنسټ ولاړه ده چې د کې جي بي او جي آر يو (KGB and GRU) د ځارګرو رسمي چارواکو، او يا يې هم په افغانستان کې د ځلوېښتم لښکر په لېکو کې د کورناستو لوړ پوړو افسرانو په يادښت لېکنو کې غبرګون موندلی دی، او يا په پېښو کې د تل حاضرو بې شمېرو عيني شاهدانو د سترګو لېدلی حال، اورېدل شوي يادښتونه او يا د يوې ځانګړې پېښې روايتی يادښتونه دي چې د ځارګرو ادارو په راپورنو کې د يادښتلېک په بڼه راڅرګند شوي دي؛ دغه ټولې څو اړخېزې ګواهۍ، هغه بې شمېره لاسوندونه دي چې ټول په ګډه، تأريخپوهانو او پلټونکو ته د يوې ډاډمنې ايکې � سکې� ارزښت لرلی او د هغوی په آثارو کې خپاره شوي دي. په دې ترڅ کې يوه تيوري رامنځته شوې چې د احمد شاه مسعود هغه وسواس او روحي عقده په زباد رسوي چې غوښتل يې افغان تاجيکان د هغه وخت د شوروي اتحاد د تاجيکستان له سوسياليستي جمهوريت سره د اتنيکي تړاو پر بنسټ يو کړي، دا د � لوی تاجيکستان� د جوړولو په لاره کې د مسعود د هغې لېواتيا څرګندويه ده چې غوښتل يې په خپله ورباندې واک وچلوي. مسعود د دغه خوب د رښتني کولو په لاره کې له ځلويښتم لښکر سره د ستراتېژيکې همکارۍ د لارې په غوره کولو غوښتل د شوروي له پياوړې ځواک څخه په مرستې خپل ټول دايمي ميرځمن چې په منځ کې يې د پام وړ لوی دښمن د ګلبدين حکمتيار تر مشرۍ لاندې اسلامي ګوند وو، له منځه يوسي. وګورئ (Misdaq, p : 330N).

د شوروي د ځلوېښتم لښکر لوی بولندوی جنرال ا. ا. لياخوفسکي په خپل افشا کوونکي يادښتلېک کې چې] پلاميا افګانا [Plamya Afgana نومېږي داسې لېکي : � احمد شاه مسعود له هماغو لومړيو د افغانستان د ټوټه ټوټه کېدلو پلان درلود�. همدا شان د � لوی تاجيکستان� د طرحې په اړوند د [مسکو] د [لاسونو] The Hand [of Moscow] په کتاب کې لاسوند شواهد راغونډ شوي چې پاڼې يې پلټونکو ته سترګه په لاره دي؛ دا شواهد چې د کې جي بي د يوه رسمي چارواکي شخصي يادښت لېکونه هم دي په افغانستان کې د شوروي د جګړې د کلونو په لړ کې د پليو شويو پټو عملياتو او ستراتيژيو له مخې ځادر لېرې کوي. د کتاب لېکوال د کې جي بي د [بهرنۍ ځارګرۍ د عمومي اداري] د لومړي رياست رئـيس جنرال لـئونېد شېبارشين [3] دی چې د کتاب په يوه برخه کې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ډېرو مهمو، او د پام وړ تأريخي يادښتلېکونو باندې خبرې کوي؛ په دې وراشه � بحث� کې لېکوال د دوه وو فکس شويو لاسوندونو پر بنسټېزو ټيکو باندې خبرې کوي چې لا تر اوسه پې پر تندي د لوړ محرميت ټاپه وهل شوې ده؛ دواړه لاسوندونه هغه شرايط او جزئـيات شرح کوي چې پر بنسټ پې بايد د مسعود او د شوروي د مرکزي بولنې د مقام تر منځ دې د دښمنۍ تېر تول او د يوه تړون د ټکيو په اړانه کې دې د تاجيک د نيمه خپلواک � شبه قلمرو� د رامنځته کېدلو او پراختيا لپاره لارې چارې برابرې شي؛ بنسټېز ټکې په لاندې ډول دی :

لاسوند : له احمد شاه مسعود سره د خبرو اترو ټکې

۱ : - د يوموټې افغانستان د مفهوم په اړانه کې په تاجيک ميشتو سېمو کې د خپلواکه تاجک قلمرو لپاره د لارو چارو برابرول ؛په دغو سيمو کې د بدخشان، توخار، کندز، بغلان ولايتونه او د پروان � کاپيسا د ولايتونو يو شمېر برخې رانغاړل کېږې او هم په نومړو سېمو کې د يوه [خپلواک] دولت رامنځته کېدل .

۲ : - د هېواد � مشرۍ د رياست په چوکاټ کې د تاجيکانو استازيتوب او هغوی ته د ځانګړو مقامونو حق، په ملي پارلمان او د افغانستان د وزيرانو په کابينه کې د تاجيکانو ځانګړی حق او درېز .

۳ : - د يوه خپلواک رسمي ګوند په توګه د [IOA] يا] د رباني، د افغانستان د اسلامي غورځنګ Islamic Movement in Afghanistan]ګوند په رسميت پېژندنه ، او همدا شان دداسې يوه ګوند په توګه چې په افغانستان کې برابر حق ولرې .

۴ : - د [IOA] يا] د رباني : د افغانستان اسلامي غورځنګ Islamic Movement in Afghanistan] د جوړښت په چوکاټ کې د منظم تاجيک پوځي ځواک جوړول او په [4] [VSRA] کې د هغوی ورګډېدل. د دغه ځواک د پازواليو/ مسؤوليتونو تعريف د ملي ګټو [محتملاً د تاجيکستان ملي ګټې � لېکوال] پر بنسټ او د ټولو هر اړخېزو حکومتی دندو پر بنسټ کېږې چې د حيرتان � کابل تر منځ د لويې لارې خوندي ساتل هم په کې ګډون لري .

۵ : - په خپلواک تاجيک قلمرو کې د سولې رامنځته کول او په دې سېمې کې مېشتو وګړو ته د عادي ژوندانه د شرايطو او حالاتو راګرځول او د امکاناتو برابرول .

٦ : - په شمال - ختېزو سېمو کې د اقتصادي ودې سکالو� موضوعات� : په دې اړوند د افغانستان ددولت د همکارۍ برخه په اقتصادي، طبي، او نورو څو اړخېزو مرستو کې رانغاړل کېږې چې د سرحداتو ترمنځ د سوداګرۍ وده هم په کې ګډون لري. هغه ټکي چې ما دلته راپورته کړي زما او د شوروي سفير يوري . م. ورنتسوف[5]، او جنرال . وي. آی. ورنينکوف[6] تر منځ ورباندې سلا شوې او هغوی په خپل وار د [افغانستان � ژ] جمهوريت له مشرتابه سره يو په يو روښانه او راپورته کړي دي.

[سرچېنه: په افغانستان کې د MO SSSR عملياتي ډله، د څلوېښتم لښکر د بولنې اعلی قوماندانې ، کابل، ۱۹۸۸ زکال.

لاسلېک کوونکي : ډګر جنرال بي . وي. ګروموف. د افغانستان جمهوريت د دفاعي چارو وزير شهنواز تنی او احمد شاه مسعود] [7].[(Shebarshin, pp 177-214)]]

د پروتوکول مسوده:

د دوه اړخېزو اړيکو په اړوند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې د مېشتو شوروي ځواکونو او د پنجشېر د مخالفو وسلوالو ځواکونو (IOAP) تر منځ په افغانستان کې د سولې د ټېنګښت په هېله لاندنۍ لاسلیک کوونکې خواوې دواړه د نېکې ارادې په لرلو لاندنۍ پازوالۍ/ مسؤولېتونه مني : چې

۱ : - د سالنګ په سویل او د کابل � حیرتان د لوېې لارې په ورڅېرمو سیمو کې هر ډول پوځي فعالیتونه په بشپړ ډول دَرول کېږي، پنجشېري مخالفه وسلواله ډله IOA مني چې د دوی تر ولکې لاندې له هېڅ کلي څخه به هېڅ وسلواله ډلګۍ د هېڅ ډول وسلې اور پر کتارونو، د افغان - شوروي د سرتیرو د ځار پر کلاکوټونو، د تلاشېو پر پوستو، د سرحدي پولو پر ساتونکو او د څارندوی پر ځواکونو نه کوي .

۲ : - د پنجشیر را بیلې شوې وسلوالې ډلې پر خپل ځان د � تاجیکانو د کلي � او � چاګني � ترمنځ د اړیکو د خوندیتوب پازوالي په خپل ځان په دې موخه مني چې د شوروي او افغان سرتیرو پر وړاندې د توپخانې د ډزو، لوټماریو او نورو ورته کړو وړو مخه دې ونیول شي .

۳ : - د دوه اړخېز ترون پر بنسټ شوروي لوری دنده لري چې ، د پنجشیر د ډلې او د اړوندو ورڅېرمو سیمو د پاینښت لپاره چې په پروتوکول کې د لوېې لارې په اوږدو کې د پرتو سیمو په نامه یادې شوې دي د خوراکي توکو په ګډون اړین اکمالات او د بېړنۍ اړتیا پرمهال اړین توکي او نور مواد دداسې یوه مهالیز واټن په اډانه کې برابر کاندي چې دواړه خواوې ورباندې سلا شوې وي .

۴ : - د نورو خواوو هېڅ ډلې او ان رابېلې شوې ډلې ته اجازه نه ورکول کېږي چې په دغه پروتوکول کې یاد شویو سیمو ته پر افغان- شوروي کتارونو باندې د اور د ګوزار په موخه ننوځي یا ترهګر کړه وړه تر سره او یا راغځېدلې نللکیه سبوتاژ کاندي. که د بلې هر ډلې غړي د داسې کړو وړو لپاره هلې ځلې وکړي شوروي اړخ هېله لري چې د پنجشیر وسلوالو ډلو ته دهغوی د غوښتنې پر بنسټ د ملاتړې توپخانې اور او د هوایي ځواک مرسته برابره کړي.

۵ : - په پروتوکول کې د یادو شویو سیمو په چاپېریال کې د شوروي او افغان اتباعو د تړي تم شویو کسانو په اړوند د مالوماتو تبادله او د هغوی د موندنې لپاره د هر اړخېزو همکاریو پلې کول .

٦ : - د دباو � فشار� او ترینګلتیا د ډېرېدلو په صورت کې او په ځانګړو زونونو کې د سولې د ټېنګښت او د نویو پوځي اقداماتو د مخنیوي په موخه، دوه اړخېزې سلا مشورې، د غونډو او لېدنو کتنو له لارې تر سره کېږي .

۷ : - ددغه پروتوکول د مفرداتو اغېزې د اړیکو د کرښې د دواړو غاړو په اوږدو کې د دېرش کېلومترو په واټن خپرې دي چې د � تاجیکانو د کلي� او � چاګیني � ترمنځ د جغرافیوي چاپېریال سیمه رانغاړي. هره هغه وسلواله ډله چې په هرګوند پورې اړه ولري او ان که ددغه جغرافیوي چاپېریال له کرښو دباندې د ترونوالو خواوو پر وړاندې پوځي خوځښتونه و نه دَروي، شوروي سرتېري او د پنجشیر وسلوالې ډلې حق لري چې د هغوی د درېې وړې کولو په موخه پوځي عملیات ترسره کاندي.

۸ : - دا پروتوکول د لاسلیک کولو له شېبې وروسته د اعتبار وړ دی .

]سرچینه: په افغانستان کې د MO SSSR عملیاتي ډله، د خلوېښتم لښکر د بولنې اعلی قوماندانې ، کابل، ۱۹۸۸ زکال.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسلېک کوونکي : ډګر جنرال بي . وي. ګروموف. د افغانستان جمهوریت د دفاعي چارو وزیر شهنواز تڼی او احمد شاه مسعود.(Shebarshin, pp 177-214)]]

د افغان � شوروي د جګړو د کلونو په پړاو کې چې لړۍ یې په ۱۹۷۹ ز کال کې پیل او تر ۱۹۸۹ ز کال پورې دوام وکړ، احمد شاه مسعود د ۱۹۸۰ ز کال له پیل وروسته له شورویانو سره تړونونه لاسلېک او ژمنه یې وکړه چې د سالنګ د حیاتي لویې لارې په اوږدو کې به د شوروي د اکمالاتو له کربښو څخه ساتنه او دفاع وکړي. د ګډې همکارۍ د همدغو تړونوالو اړیکو پر بنسټ ول چې احمد شاه مسعود به د مجاهدینو پر هغو ډلګېو وردانګل چې غوښتل یې د شوروي د اکمالاتو پر کتارونو او د کاروانونو د ساتنې پر پوستو او کلاکوټونو باندې وسلوال ګوزارونه وکړي. اکثراً وختونه به مسعود ته د هغه د تړونوالو مسؤولېتونو د پلي کولو په لاره کې د توپخانې د اور مرسته برابرېدله. داسې وختونه هم راتلل چې د مسعود او شوروي تر منځ د شوي تړون نېټه به پای ته رسېدله، خو مسعود به ان په همدغه وخت کې د پخواني تړون د شرایطو او مفرداتو ژوندي ساتلو ته تر هغه مهاله دوام ورکاوه چې نوی تړون به دده او د شوروي خوا تر منځ لاسلېک شو. جنرال لیاخوفسکي په دې اړوند په خپل کتاب کې لیکي : � تر هغه مهاله چې موږ په افغانستان کې وو ، مسعود په ټولې دغې مودې کې هغه څه وکړل چې موږ ورته ویل �. (Liakhovskii, pp 462-485).

لاسوند : د شوروي د ځلوېښتم لښکرد څارګرۍ د عمومي ریاست [8] له خوا، کابل :

�ډګرمن اناتولي تکاچیف[9] د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو د څارګرۍ د ریاستونو د عمومي ریاست د ستر مشر جنرال پ. آی. ایواشوتین [10] په لاربښونې له احمد شاه مسعود سره اړیکې ټینګې کړي دي، هماغسې چې ډګرمن تکاچیف وایي له احمد شاه مسعود سره دغه اړیکي له ډېر پخوا ټینګ شوي ول. ددغو اړیکو تأریخي لنډیز په لاندې ډول دی:

د منځګړو کسانو د اړیکو پر بنسټ موږ د احمد شاه مسعود د اېښودل شویو شرایطو تر سیوري لاندې د ټاکل شوي ځای او وخت پر سر له یو بل سره سلا شولو : ځای : پنجشیر، هغه دره چې د مجاهدینو له پلوه کنټرولېدله ، وخت : د � ۱۹۸۳ زکال� د نوي کال له لومړۍ ورځې یوه ورځ مخکې [11]. موږ باید د نوي کال په شپې ځانونه د لېدنې کتنې ټاکل شوي ځای ته رسولي وای. همدا شان موږ د غونډې ځای ته باید له ګارډ او وسلې پرته تللي وای. کله چې لمر کېناست د خپل ژباړونکي [مکس [Max په ملتیا د [رُخې له کلي / قشلاق [Kishlak Rukha ووتلو او ډېر ژر ټاکل شوي ځای ته ورسېدلو، دا هغه ځای وو چې موږ ته د تاج الدین تر مشرۍ لاندې د وسلوالو مجاهدینو د ډلې له خوا ښه راغلاست وویل شو؛ تاج الدین د احمد شاه مسعود د جاسوسۍ ضد ډلې مشر وو. د ګهېځ له سبا ناري وروسته زه، زما ژباړونکی مکس، احمد شاه مسعود او د هغه یو تن اعتمادي په کوټه کې یوازې پاتې شولو. خبرې پیل شوې. زموږ په وړاندېز کې کلیدي ټکي په پنجشیر کې پر دوه اړخېزو پوځي اقداماتو باندې اوربند او داسې دوه اړخېزو پازوالیو � مسؤولیتونو� په غاړه اخېستل ول چې په ترڅ کې یې په سیمه کې مېشتو وګړو ته د خوندي او بسیا ژوندانه شرایط او امکانات برابر شي. احمد شاه مسعود وویل چې په زړه کې د شوروي اتحاد پر وړاندې د دښمنۍ احساس نه لري. په حقیقت کې د رښتونو دښمنیو پای، د اوربند د څار [نظارت] لړۍ او د نېږدې همکاریو د شرایطو برابرول د همدغې او نورو ورته غونډو د پایلو زیږنده وه].

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود په اړوند د کې جي بي په سایکولوژیکي دوسیې کې (زمری) په دغو رواني اوصافو ستایل او پیژندل شوی دی : [په ځان مین ، ځان منلی خیالمن، ټګ / مخادع، لوړوالي او برم ته تږی؛ د همدغه لوړوالی او برم د خوب تر سیوري لاندې مسعود د تاجیک د خپلواکې سیمې له رامنځته کېدلو سر سم ځان په داسې یوې هېنداري کې ویني چې ډېر ژر به د همدې سیمې د امیر په نامه وپیژندل شي، شورویان د یوه پیاوړي دریز له لارې د مسعود د فکري شخصیت ځانګړتیا ته ورننوتل او پر همدغه بنسټ یې مسعود د خپلو غوښتنو منلو ته چمتو کړ.] (Shebarshin, pp 177-214).

شوروي لوري ته له تکتیکي اړخه تر ټولو غوره لار دداسې یوې لېوالتیا تر لاسه کول ول چې پایله یې د اوربند په تر لاسه کولو واوړي. شورویانو ته بنسټیز � کلېدي� ټکی د سالنګ د تلنځ � معبر� له منځه له ختلو او ځنډ پرته د اکمالاتو د یوه دالان رامنځته کول ول چې د پنجشیر د خطرناکو او ستوغو غرونو په ګـړَنګونو کې د هر ډول پوځي ښکېلوالي مخه ډب کړي. په افغانستان کې د شوروي د څلوېښتم لښکر بولندوی جنرال باریس ګروموف په ستوغو غرنیو ګړنګونو کې د ګوریلایي جګړو د ښکیلوالي په اړوند پراخ مالومات لري او ډېریو لیکوالانو په دې اړوند د هغه له مالوماتو څخه اخځ اخیستی دی، باریس ګروموف په خپله په دې اړوند وایي : [مسعود کولای شوای یوازې د کانو او ډبرو په راښویولو سېمه د شوروي سرتېرو په هډ- اېرې بدله کړي.] (Gromov, pp 188-197).

هماغسې چې هیله یې کېدله، له شورویانو سره د مسعود تړونونو، د مقاومت د ډلو کلک او له پیغوره ډک غبرګونونه له ځان سره بدرګه درلودل : په دې اړوند [په افغانستان کې جګړه] 12 [] د [مارک اربن] لیکنه داسې وایي :

]یو شمېر بولندویانو به په تراخه پیغور ویل چې مسعود د شوروي لښکر پر وړاندې هغسې چې اړینه ده، فعاله او کلکه جګړه نه کوي. د نېږدې دوه وو کالو په لړکې هېڅ داسې نښې نښانې نه لېدل کېږي چې مسعود دې د شورویانو پر وړاندې په رښتوني توګه خپل جنګیالي د زړه له کومې کاروَلي وي، که هر څه شوي هم وي یوازې خپلمنځي جګړې شوي دي چې ښېلګې یې په کندز کې د ۱۹۸۹ زکال د اپریل د میاشتو په لړ کې دي . له بلې خوا څرګندې نښې نښانې او لاسوندونه شته چې مسعود له شورویانو سره د اوربند یو ډول تړون لاسلیک کړی دی. ظاهري نښې نښانې په ډاګه کوي چې شورویانو غوښتل د شمال � ختیز افغانستان د چارو واګې او د هغو سېمو کنترول د نظار شورا ته وسپاري. لاس ته راغلي ګزارشونه وایي چې روسانو ددغې چارې د پیل لپاره مسعود ته د پریمانه پیسو او وسلو وړاندېز کړی دی. د اور بند تړونونو د مقاومت د کړېو په منځ کې ترخې شخړې او نااندرې راپاروَلي دي. د ګلبدین حکمتیار د ګوند غړي د مسعود دا ډول چلند ځان پلورنه بولي او مسعود په ملنډو د � پنجشیر د پاچا� په نامه یادوي. ددغې ژمنې په بدل کې چې له پنجشیره به د شورویانو پر وړاندې برېد نه کېږي، شورویانو له دَرې څخه د خپل لښکر ستره برخه را اېستلې او هغه یې د هېواد سوېلي خوا وو ته لېږلې چې هلته د شوروي ځواکونو پر وړاندې کلک مقاومت دوام لري(Urban, p 229) .[

بریتانوي لیکوال مایک مارتین د ۱۹۸۰ او ۱۹۸۳ ز کلونو په لړ کې د مقاومت له ډلو سره د سلګونو مایلو په واټن مزلونه وهلي دي، ددغو سفرونو له پایلو څخه یو په زړه پورې او ډاډمن کتاب جوړ شوی چې [Afghanistan, Inside a Rebel Stronghold.] نومېږي. د مایک مارتین پیاوړی قلم او شننه د پېښو پر شرحې باندې لا نوره رڼا اچوي چې د پلټونکو لپاره یوه بنسټېزه سرچینه کېدای شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارتین : ما په پنجشیر کې د مسعود د ونډې په اړوند هماغه یوه خبره په څو څو ځله او په تکرار اوریدله. له شورویانو سره د هغه لنډ مهاله اوربند نه دی فسخ شوی. د مسعود د جمعیت جنګیالي له پنجشیر وړاندې نورو کلیو ته لېږل شوي ول چې د حزب تر ولکې لاندې کلي ونیسي. د حزب د جنګیالیو د ځپلو لپاره روسان مسعود ته وسلې، مهمات او نور لوژیستیکي اکمالات برابرول ځکه روسان د حزب جنګیالي خپل تر ټولوسخت � زړې او نه پخلا کېدونکي جنګیالي بولي(Martin, p 198) .

پایله : د افغانستان د تجزیې په اړوند د کې جي بي د توطئې شرحه د لمر په شان روښانه ده. په منځنۍ آسیا کې د شورویانو د قومي تجزیې ستراتیژي بریالۍ وه او همدغه تجربه په افغانستان کې ددوی په عملیاتی تګلارې بدله شوه. په شوروي ګردود / لهجه کې د کسکد د عملیاتو نوم په ښه ډول پېژندل شوی دا په حقیقت کې د هغه پلان یوه مسوده وه چې پر بنسټ به یې یا هېواد ټوټې ټوټې او یا د شمالي ډېرو په بېلولو افغانستان تجزیه کېده؛ په پام کې ول چې احمد شاه مسعود به په تجزېه شوې برخې کې ان د محدودې کورنۍ خپلواکۍ په لرلو واکمنې وچلوي. جنرال لیاخوفسکي په خپل کتاب کې لیکي چې مسعود د � لوی تاجیکستان� د جوړولو د ټولیز مفهوم تندې پسې اخېستی وو او د جګړې د ټولې لسېزې تر پایه پورې یې په دې لاره کې په سرښندنې کار وکړ.
(Liakhovskii, pp 485-486, Richardson, pp 22-23).

سرچېنې:

لاندې مو د یو شمېر سرچینو د نوملړ یادَونه یو په یو کړې ده، ددغو سرچېنو په سلګونو پاڼې پلټونکو ته سترګه په لاره دي. مستند لاسوندونه ، د عیني شاهدانو ګواهۍ، روایات او متناوب شواهد ټول د لوی تاجیکستان د جوړولو د خوبونو په اړوند د احمد شاه مسعود د تخیلي او روحي وسواس تائـید کوي. په دغو کتابونو کې د مالوماتو یوه ستره پانګه پرته ده او په افغانستان کې د شوروي د مرکزي قوماندې له مرکز سره د مسعود د بې شمېرو تړونونو او اوربندونو له مخې ښادر لېږې کوي. د لاندنیو لیکوالانو لیکنې په زباد رسوي چې د مسعود اخلاقي چال چلند شورویانو ته دا شېبه په لاس ورکړه چې روسي سرتیري له پنجشیره ووځي او د هېواد سویل ته د مقاومت د ځپلو لپاره ولاړ شي خو له دې سره سره د شوروي د نیواک پر وړاندې مقاومت کې هېڅ ډول کمښت هېڅکله رامنځته نه شو. هماغسې چې له شوروي وسلوال ځواک سره د مسعود د اوربند په تړونونو کې ټینګار شوی وو، شورویانو مسعود ته د هوایي بمبارد او د توپخانې د اور مرسته د هغه د غوښتنې پر بنسټ هغه مهال برابروله چې دی به د سالنګ په اوږدو کې د حزب او د مقاومت د نورو ډلو پر وړاندې جګړو کې ښکېل شو او یا به یې پر هغو وسلوالو ډلو وردانګل چې غوښتل یې د شوروي پر اکمالاتي کتارونو باندې برید وکړي. ددې تر څنګ بې شمېره شواهد ادعا په زباد رسوي : له دې چې د شوروي اکمالاتي کتارونو ته د سالنګ د تلنځ � معبر� له لارې اجازه ورکول کېده نو د سالنګ له تلنځه د خوندي تېرېدنې پایله د جګړې پر غځېدا او دوام واوښتله-Liakhovskii, pp 462)] . 485).]

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

*A.A Liakhovskii, Plamya Afgana, Moscow, Iskon, 1999, translated for Cold War in History Project, CWIHP, Washington, D.C. by Gary Goldberg.
*Main Intelligence Directorate (MID) of the General Headquarters, USSR Armed Forces, title: Lion of the Panjsher, Article no. 18, (No. 882/83-3-5-77, Fond 80, Perechen 14, Document 77, translation of excerpts by Elena Kretova, Information Services, Moscow.
*Boris V. Gromov, Limited Contingent, Moscow, Progress Press, 1994, translated by Professor Ian Helfant, Department of Slavic Languages and Literature, Harvard University.
*Leonid Shebarshin, The Hand of Moscow, Moscow, Progress Press, 1992, translated by Professor Ian Helfant, Department of Slavic Languages and Literature, Harvard University.
Bruce Richardson, Afghanistan, A Search for Truth, Free Forum, ME, 2009.
Bruce Richardson, Afghanistan, Ending the Reign of Soviet Terror, Maverick Publications, OR, 1996
Mike Martin, Inside a Rebel Stronghold, LBS, UK, 1984.
Nabi Misdaq, Afghanistan, Political Frailty and External Interference, Routledge, NY, 2006.
Mark Urban, War in Afghanistan, Macmillan, UK, 1990.
Pardes Mosafir, the Red Army in Afghanistan, Peshawar, 1997 (Pashto)
*S.E. Grigor�ev, the Pandzhsher from 1975-1990, Saint Petersburg University Press, 1997.
*Publications by Russian authors are available from East View Press, Minneapolis, MN.

یادَونه : په ژباړل شویو لیکنو کې د ځایونو او کسانو د نومونو لیکنېزه لیکبڼه کټ مټ په هغه بڼه لیکل شوې چې په بومي ژبه کې ویل کېږي.

بروس ریچارد سن

پای

----

[1]قوماندان

[2] General A.A. Liakhovskii, Chief of Staff, Soviet 40th Army Afghanistan

[3] General Leonid Shebarshin

[4]د ژباړونکي یادونه: د برېښنا لیک له لارې مې له لیکوال څخه د VSRA د اصطلاح سپیناوی وغوښت او په ځواب کې يې راته داسې ولیکل:

دVSRA شهنواز تنې او د نورو کمونیستو پوځي افسرانو تر مشرتابه لاندې د افغان کمونیست وسله وال ځواک لپاره د څو وییو/ لغاتو د پیلنېزو تورو ګډوله او یوه شوروي اصطلاح ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

[5] Juri M. Vorontsov

[6] General V.I. Varennikov

[7] The Operations Group of the MO SSSR in Afghanistan�Headquarters of the Fortieth Army, Kabul, 1988. Signatories: Lieutenant General B.V. Gromov, RA Minister of Defense, Shah Nawaz Tanai, and Ahmad Shah Massoud

[8] Main Intelligence Directorate (MID)

[9] Lieutenant Colonel Anatoly Tkachev

[10] General P.I. Ivashutin

[11]يادونه: د ګريګوري د کالهېنداري پر بنسټ په ټولو عيسوي هېوادونو کې دا ورځ د هرکال د دسامبر له ۳۱ نېټې سره سمون چې په دې توګه د نوي کال شپه بلل کېږي. ددې ورځې نمانځنه د نوي کال د ورځې له نمانځنې څخه توپير کوي. دا ورځ چې د دسامبر ۳۱ نېټه کېږي د New Year Eve د ورځې په نامه يادېږي. چې په عربي کې يې ليلة رأس السنة الميلادية بولي .

[12] War in Afghanistan, by Mark Urban

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library